

ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2568)

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรชัย มุ่งไธสง

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ทองอ่อน

คณบดีคณะครุศาสตร์

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ รัตนวงษ์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ เวชชะ

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย คำสุวรรณ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.นิคม นาคอ้าย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา กาวะบุตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราช

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวดี อุปป็นใจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ดร.สมเกียรติ ตุ่นแก้ว

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ดร.ราชันย์ บุญธิมา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สถานที่พิมพ์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย 80 ม.9 ต.บ้านดู่ อ.เมือง จ.เชียงราย 57100

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำกองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.พทุทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงวงศ์

มหาวิทยาลัยมหิดล

ศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ บัวสนธิ์

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ศาสตราจารย์ ดร.สุมิตรา สุวรรณ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพวัฏ

มหาวิทยาลัยพะเยา

รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ

มหาวิทยาลัยทักษิณ

ฝ่ายดำเนินการและจัดการงานวารสาร

นางสาวกรนิภา เมืองมูล

กำหนดการออก

ปีละ 3 ฉบับ

(มกราคม-มีนาคม, พฤษภาคม-สิงหาคม, กันยายน-ธันวาคม)

อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 375 บาท

เล่มละ 125 บาท

“วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย” จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ “บทความวิชาการ” และ “บทความวิจัย” ทางด้านสาขาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ หรือสาขาอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับ บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) 3 ท่านแล้ว ทั้งต้นฉบับและข้อคิดเห็นของบทความที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือว่าเป็นทัศนะและความคิดเห็นของกองบรรณาธิการ

Faculty of Education
Chiangrai Rajabhat University

Journal of Education Academic

Chiang Rai Rajabhat University

Vol. 10 No. 2 (May - August 2025)

Published by

Asst. Prof. Sornchai Mungthaisong, Ph.D.

President of Chiang Rai Rajabhat University

Asst. Prof. Anusorn Thongon, Ph.D.

Dean of the Faculty of Education

Editors-in-Chief

Asst. Prof. Pairoop Rattanachuwong, Ph.D.

Editors-in

Asst. Prof. Prawet Wetcha, Ph.D.

Editors

Assoc.Prof. Winai Damsuwan, Ph.D.

Kasetsart University

Assoc.Prof. Nikom Nak Ai, Ph.D.

Pibulsongkram Rajabhat University

Assoc.Prof. Chaiya Pawabutra, Ph.D.

Sakonnakhon Rajabhat University

Asst.Prof. Phoochai Yawirach, Ph.D.

Chiang Rai Rajabhat University

Asst.Prof. Suwadee Uppinjai, Ph.D.

Chiang Rai Rajabhat University

Somkiet Tunkaew, Ph.D.

Chiang Rai Rajabhat University

Rachan Boonthima, Ph.D.

Srinakharinwirot University

Place of Publication

Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. 80 Moo.9 Bando, Muang District, Chiang Rai. 57100

Editorial Advisory Board

Prof. Pruet Siribanpitak, Ph.D.

Chulalongkorn University

Prof. Manus Suwan, Ph.D.

Chiang Mai Rajabhat University

Prof. YoThin Sawangdee, Ph.D.

Mahidol University

Prof. Rattana Buason, Ph.D.

Naresuan University

Prof. Wittaya Chansila, Ph.D.

Naresuan University

Prof. Sumit Suwan, Ph.D.

Kasetsart University

Assoc.Prof. Sombat Nopparak, Ph.D.

University of Phayao

Assoc.Prof. Rungtatchadaporn Vehachart, Ph.D.

Thaksin University

Operation and Management of Journals

Miss Kornnika Muangmoon

Issue Date

3 issues per year

(January - April, May - August, September - December)

Subscription Rate

Member: 375 Bath a year

Retail: 125 Bath per issue

“Journal of Education Academic Chiang Rai Rajabhat University” is an academic journal in the field of Education and Social Science or related fields. Every published article is 3 peer reviewed. Views and opinions expressed in the journal do not necessarily reflect those of the editors.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความประจำ
วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

(รายนามเรียงตามตัวอักษร)

ดร.กิตติศักดิ์ นิวัฒน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

รองศาสตราจารย์ ดร.จินฉัตร ปะโกทั้ง

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.ไพชา ภาวะบุตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรณ ทองอก

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโธสง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

รองศาสตราจารย์ ดร.นิคม นาคอ้าย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

รองศาสตราจารย์ ดร.ปณิดา วรรณพิรุณ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ดร.ปรมินทร์ อริเดช

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

รองศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ เวชชะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรา เดชโฮม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

รองศาสตราจารย์ ดร.พิจิต ฤทธิจรูญ

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ เหล็กกล้า

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนชัย ขาวราช

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิศุทธิ์ ใจสนิท

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

รองศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ ค้างฉกร

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภิญญาพัชญ์ กาวินคำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงวงศ์

มหาวิทยาลัยมหิดล

ศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ บัวสนธิ์

มหาวิทยาลัยนเรศวร

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความประจำ
วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

(รายนามเรียงตามตัวอักษร)

ดร.ราชนัย บุญธิมา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ

มหาวิทยาลัยทักษิณ

ดร.วิจิต เทพประสิทธิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา

มหาวิทยาลัยนเรศวร

รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย คำสุวรรณ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวกรณ์ สองแสน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ดร.สมเกียรติ ตุ่นแก้ว

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัก

มหาวิทยาลัยพะเยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ลีตระกูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดาพร ปัญญาฤกษ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวดี อุปปินใจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แสงระวี ณ ลำพูน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ดร.หาญศึก เล็บครุฑ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

**Names of Qualified Persons Considering Articles of
Journal of Education Academic Chiang Rai Rajabhat University**

(Alphabetical Order in Thai)

Kittisak Newrat, Ph.D.

Chiang Rai Rajabhat University

Assoc.Prof. Jinawatara Pakotang, Ph.D.

Sisaket Rajabhat University

Assoc.Prof. Choocheep Puthaprasert, Ph.D.

Chiang Mai Rajabhat University

Assoc.Prof. Chaiya Pawabutra, Ph.D.

Sakonnakhon Rajabhat University

Asst.Prof. Songyos Kawmongkon, Ph.D.

North Bangkok University

Asst.Prof. Thran Thongngok, Ph.D.

Chiang Mai University

Assoc.Prof.Dr.Thirasak Uppamaiathichai

Naresuan University

Prof. Teera Runcharoen, Ph.D.

Vongchavaltkul University

Asst.Prof. Teerawat Moontaisong, Ph.D.

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

Assoc.Prof. Nikom Nak Ai, Ph.D.

Pibulsongkram Rajabhat University

Poramin Aridech, Ph.D.

Chiang Rai Rajabhat University

Assoc.Prof. Panita Wannapiroon, Ph.D.

*King Mongkut's University of Technology North
Bangkok*

Assoc.Prof. Prawet Wetcha, Ph.D.

Chiang Rai Rajabhat University

Prof. Pruet Siribanpitak, Ph.D.

Chulalongkorn University

Asst.Prof. Patchara Dechhome, Ph.D.

Bansomdejchaopraya Rajabhat University

Assoc. Prof. Pichit Ritcharoon, Ph.D.

Panyapiwat Institute of Management

Asst. Prof. Phitak Lekkla, Ph.D.

Chiang Rai Rajabhat University

Assoc.Prof. Pimolpun Phetsombat, Ph.D.

Rajamangala University of Technology Thanyaburi

Asst.Prof. Phoochai Yawirach, Ph.D.

Chiang Rai Rajabhat University

Assoc.Prof. Penpisuth Chaisanit, Ph.D.

Chiang Rai Rajabhat University

Assoc.Prof. Pairoj Duangnakhon, Ph.D.

Chiang Rai Rajabhat University

Asst. Prof. Phinyaphat Kawinkham, Ph.D.

Chiang Rai Rajabhat University

Assoc.Prof. Yothin Sawangdee

Mahidol University

Prof. Rattana Buason, Ph.D.

Naresuan University

**Names of Qualified Persons Considering Articles of
Journal of Education Academic Chiang Rai Rajabhat University**

(Alphabetical Order)

Rachan Boonthima, Ph.D.

Srinakharinwirot University

Assoc.Prof. Rungchatchadaporn Vehachart, Ph.D.

Thaksin University

Wichit Theprasit, Ph.D.

Chiang Rai Rajabhat University

Prof. Wittaya Chansila, Ph.D.

Naresuan University

Assoc.Prof. Winai Damsuwarn, Ph.D.

Kasetsart University

Assoc.Prof. Wisut Wichitputchraporn, Ph.D.

Kasetsart University

Asst. Prof. Sivaporn Songsaen, Ph.D.

Chiang Rai Rajabhat University

Somkiet Tunkaew, Ph.D.

Chiang Rai Rajabhat University

Assoc.Prof. Sombat Nopparak, Ph.D.

University of Phayao

Asst. Prof. Suchart Leetrakul, Ph.D.

Chiang Rai Rajabhat University

Asst.Prof. Sudapon Panyaprouks, Ph.D.

Chiang Rai Rajabhat University

Asst.Prof. Suwadee Uppinjai, Ph.D.

Chiang Rai Rajabhat University

Asst.Prof. Sangravee Na Lumpoon, Ph.D.

Chiang Rai Rajabhat University

Hranseuk Lebkhute, Ph.D.

Chiang Rai Rajabhat University

สารบัญ

รายนามคณะผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความประจำกองบรรณาธิการ	ก
การสังเคราะห์งานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ	1-16
A Synthesis of Innovation Researches in Thai Language Teaching of the Northern's Rajabhat University	
สุนารี ฝักเพระ, นฤมล ขาวเรือง	
การสร้างมูลค่าเพิ่มให้ขยะโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในตำบลดอยฮาง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย	17-34
Creating Added Value for Waste by Using the Concept of the Circular Economy in Doi Hang Sub-district, Mueang District, Chiang Rai Province	
สุกัทธ เปี่ยมสุวรรณกิจ, สุทธิพร เปี่ยมสุวรรณกิจ, ณัฐธิดา จุมปา, สุธีรา คีวิท	
แนวทางการบริหารการศึกษาปฐมวัย สำหรับโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพจังหวัดเชียงราย	35-50
Guidelines Administration of Early Childhood Education for Quality Well-beingness and Self-reliance School in Chiang Rai Province	
ณิทธิย์ มหาวงศ์นันท์, สุวดี อุปปีนใจ, ประเวศ เวชชะ	
ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง การบวก ลบ คูณ และหาร จำนวนเต็ม ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	51-62
The Effect of Cooperative Learning Using TGT Technique on the Addition, Subtraction, Multiplication, and Division of Integers on Enhancing Learning Achievement for Grade 7 Students	
ชัชวาล ทศภา, ปวีณา ชันซ์ศิลา, ประภาพร หนองหารพิทักษ์	

สารบัญ (ต่อ)

- อิทธิพลของสื่อออนไลน์และปัจจัยทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อ
สัตว์กระเพาะของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย 63-74

The Influence of Online Media and Marketing Mix Factors to Purchase Decision of
Plant Base Meat Consumer in Chiang Rai

กฤษณะ สายแก้ว, สุธีรา คีวิท, สุรินทร์ พิทักษ์สิกุล

- การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยง
การศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15
(เวียงเก่าแสนภูวิทยาสาท) ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 75-96

Developing Strategies for Administration and Curricula for Continuing Education
Institutions Linking Basic Education with Vocational and Higher Education of
Ratchaprachanukroh School 15 (Wiang Kao Saen Phu Wittaya Prasat) Corresponding
to Education 4.0

ณัฐคนัย เขารัฐ, ประเวศ เวชชะ, สมเกียรติ ดุ่นแก้ว

- แนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ
ทางสังคมและการดำรงชีวิตของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร 97-112

The Development Guideline for Student Support System to Enhance Social
Competency and Livelihood of Vocational Schools in Kamphaeng Phet Province under
Vocational Education Commission

กานต์สินี ทวีเสริมสิริสุข, ภูมิพัฒน์ รักพรหมกล

- ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนา
ความฉลาดทางอารมณ์ของเยาวชนในมูลนิธิแห่งหนึ่ง จังหวัดกาญจนบุรี 113-126

The Effects of Using A Guidance Activities Package Integrating Buddhist Psychology
Concepts to Develop the Emotional Quotient in the youth of the Foundation,
Kanchanaburi Province

สมศรี สิงห์แสงอ่อน, จิระสุข สุขสวัสดิ์, นิธิพัฒน์ เมฆขจร

สารบัญ (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลซิปปา เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาล จังหวัดทหารบกพนบุรี	127-140
Learning Activities Management Using the CIPPA Model on Demand and Supply for Grade 7 Students at Anubanchangwattahanbok Lopburi School	
วีรวิทย์ บุญส่ง, ขนุกาพิมพ์ บุญจริง	
แนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัย ในกวางสี	141-156
Guidelines for Developing Innovation and Entrepreneurship Education of Universities in Guangxi	
Liu Lilin, Patchara Dechhome, Niran Sutheeniran, Sarayuth Sethakhajorn	
Model for Improving the Leadership of State-owned Assets Managers in New Era of Public undergraduate Universities in Guangxi	157-172
Qin Wendong, Niran Sutheeniran, Patchara Dechhome, Sarayuth Sethakhajorn	
แนวทางพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาในกวางสี	173-188
Guidelines for Improving Academic Leadership of Administrators in Guangxi Sports Colleges	
Yuan Hang, Patchara Dechhome, Niran Sutheeniran, Sarayuth Sethakhajorn	
หลักเกณฑ์และการเตรียมต้นฉบับสำหรับการเสนอบทความ เพื่อเผยแพร่ในวารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	189

การสังเคราะห์งานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทย

ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ

A Synthesis of Innovation Researches in Thai Language Teaching of the Northern's Rajabhat University

วันที่รับบทความ: 6 เม.ย. 67

วันที่แก้ไขบทความ: 11 ต.ค. 67

วันที่ตอบรับ: 30 มิ.ค. 68

สุนารี ฝิปากเพราะ¹

Sunaree Feepakproe¹

นฤมล ขาวเรือง²

Naruemon Khawrueng²

บทคัดย่อ

ในการวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสังเคราะห์งานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทย และเพื่อวิเคราะห์แนวโน้มและข้อสังเกตของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือทั้ง 8 มหาวิทยาลัย มีกลุ่มตัวอย่าง คือ งานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ ที่ตีพิมพ์ในปีพ.ศ. 2550-2565 ทั้ง 8 มหาวิทยาลัย ที่สามารถสืบค้นข้อมูลได้จากฐานข้อมูล ThaiLIS และผ่านการคัดเลือกจากแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย จำนวน 226 เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย สถิติที่ใช้ในการสังเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือมีการผลิตงานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทย เรียงจากมากไปหาน้อย คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีการผลิตงานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทย จำนวน 96 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 42.48 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จำนวน 50 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 22.12 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จำนวน 31 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.72 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 20 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.85 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จำนวน 13 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.75 มหาวิทยาลัยราชภัฏพินุลสงคราม จำนวน 8 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.54 มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 2.65 และมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.88 ตามลำดับ และพบว่า นวัตกรรมการสอนภาษาไทยที่ใช้ในการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ แบ่งออกเป็นนวัตกรรมด้านสื่อ/สิ่งประดิษฐ์ มีจำนวน 146 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 57.94 และนวัตกรรมด้านรูปแบบการสอน/เทคนิคการสอน มีจำนวน 106 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 42.06 สำหรับแนวโน้มและข้อสังเกต พบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ ทั้ง 8 มหาวิทยาลัยมีแนวโน้มในการตีพิมพ์วิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยลดน้อยลงเรื่อย ๆ

¹อาจารย์ประจำหลักสูตรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

¹ Lecturer of the Bachelor of Education Program, Thai Language Major, Faculty of Education, Phetchabun Rajabhat University

²นักศึกษาหลักสูตรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

² Students of the Bachelor of Education Program, Thai Language Major, Faculty of Education, Phetchabun Rajabhat University

คำสำคัญ : การสังเคราะห์งานวิจัย นวัตกรรมการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ

Abstract

This research aimed for synthesize and for analyze trends and observations of research research on Thai language teaching innovations of all 8 northern Rajabhat universities. The sample group is research on Thai language teaching innovations of all 8 northern Rajabhat universities, which were published between 2007-2022. Information can be searched from the ThaiLIS database. 226 subjects were selected from the research characteristics record form. The research instrument was records which the research characteristics record form. Statistics used in data synthesis are frequencies and percentages.

The results of the research found that the northern group of Rajabhat universities has produced research on innovations in teaching the Thai language. Arranged from highest to lowest is Chiang Rai Rajabhat University. There were 96 research studies on Thai language teaching innovations, accounting for 42.48 percent, Uttaradit Rajabhat University, 50 subjects, accounting for 22.12 percent, Nakhon Sawan Rajabhat University, 31 subjects, accounting for 13.72 percent, Chiang Mai Rajabhat University, 20 subjects, accounting for 8.85 percent, Kamphaeng Phet Rajabhat, 13 subjects, accounting for 5.75 percent, Pibulsongkram Rajabhat University, 8 subjects, accounting for 3.54 percent, Lampang Rajabhat University, 6 subjects, accounting for 2.65 percent and Phetchabun Rajabhat University, 2 subjects, accounting for 0.88 percent. And found that Thai language teaching innovations used in research at the northern group of Rajabhat universities Published between 2007 and 2022, information can be searched from the ThaiLIS database, divided into innovations in media/inventions, with a total of 146 stories, accounting for 57.94 percent, and innovations in teaching formats/teaching techniques. Total of 106 stories, accounting for 42.06 percent. As for trends and observations, it was found that all 8 northern Rajabhat universities tend to have a trend in publishing research on Thai language teaching innovations that are gradually decreasing.

Keywords: A synthesis of Researches, Thai Language Teaching Innovation, The Northern's Rajabhat University

บทนำ

ด้วยสถาบันการศึกษาในประเทศไทย ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัย นั้น ต่างมีความตระหนักถึงความสำคัญของนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดี (วชิรศักดิ์ มัชฌิมศิริ, 2557) เพราะการใช้สื่อหรือนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะผลักดันให้ผู้เรียนสามารถ เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งในโลกยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความก้าวหน้าทั้งด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ การ จัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสภาพสังคม ดังที่ ทรงภพ ขุนมธุรส และคณะ (2563) กล่าวว่า สภาพสังคมในปัจจุบันเป็นยุคแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และเป็นยุค ประเทศไทย 4.0 ทำให้การจัดการเรียนการสอนต้องอาศัยวิธีการสอนและสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนที่ค่อนข้าง

ทันสมัยและมีวิทยาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ และได้ประสิทธิผลกับผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิทย์ เมษินทรีย์ (2560) ที่กล่าวว่า การใช้นวัตกรรมจะช่วยกระจายโอกาสในการพัฒนาอย่างทั่วถึง และรับมือกับกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงในระดับโลกได้ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยในที่นี้ จะหมายรวมถึงกิจกรรมสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และรูปแบบการสอนหรือเทคนิคการสอน ที่ผู้สอนสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนได้ อาจเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นใหม่ทั้งหมด หรือเป็นการปรับปรุงใหม่จากสิ่งที่มีอยู่เดิม โดยอาศัยหลักการทฤษฎี ที่ได้ผ่านการทดลองวิจัยจนเชื่อถือได้นำมาใช้บังเกิดผลเพิ่มพูนประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ เพื่อยังประโยชน์ให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ได้สูงสุดตามศักยภาพของตนเอง และบรรลุเป้าหมายของการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ อีกทั้งเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนและเพิ่มประสิทธิผลทางการศึกษาอีกด้วย (ครรชิตมาลัยวงศ์, 2550)

นวัตกรรมการศึกษา เป็นเสมือนเครื่องมือชนิดหนึ่ง ที่ผู้สอนนำมาใช้ในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ ต้องการให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ นวัตกรรมศึกษามีหลายรูปแบบ และการนำเอานวัตกรรมศึกษามาใช้จำเป็นต้องมีการวิจัยทั้งก่อนและหลังการใช้ เพราะการวิจัยจะช่วยบอกถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของนวัตกรรมที่มีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน อาจกล่าวได้ว่าสถาบันการศึกษายุคใหม่ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา ควรพัฒนาตนเองให้มีเอกลักษณ์โดดเด่นด้านการคิดค้นสร้างสรรค์ นวัตกรรมการศึกษา เนื่องจากนวัตกรรมการศึกษาจะช่วยให้การจัดการศึกษารับรู้เป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และการดำรงชีวิต คือ เป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข ดังนั้น การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาจึงควรถือเป็นอีกหนึ่งภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาที่จำเป็นต้องริเริ่มดำเนินการให้เกิดขึ้นเพื่อการก้าวขึ้นสู่การเป็นมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของโลกต่อไป (วชิรศักดิ์ มัชฌิมภิโร, 2557)

แต่จากการจัดการเรียนการสอนของผู้วิจัยในรายวิชา วิจัยในชั้นเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักศึกษาครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่ง พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มักเลือกใช้สื่อหรือนวัตกรรมการวิจัยทางภาษาไทยในรูปแบบเดิม ๆ เช่น แบบฝึกเสริมทักษะและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างจากโปรแกรม Power point อีกทั้งจากการสำรวจการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนของคุณครูในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า สื่อหรือนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและรวมถึงการวิจัยยังไม่มีหลากหลาย ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากการยึดติดในกรอบการสร้างสื่อหรือนวัตกรรมในรูปแบบเดิม ๆ ที่มักมีผู้วิจัยทำมาแล้วในอดีต เห็นได้จากงานวิจัยของ ภักดี รักษาพันธุ์ (2547) ที่ได้สังเคราะห์วิทยานิพนธ์ด้านการเรียนการสอนภาษาไทยในปี พ.ศ. 2533 -2545 พบว่า ผู้สอนนำวิธีสอนและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ไม่มากนัก โดยส่วนใหญ่ทำวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาครู คุณครูที่สอนรายวิชาภาษาไทย และผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าข้อมูลการวิจัยด้านนวัตกรรมเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษานำไปเป็นแนวทางในการสร้างสื่อหรือนวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ
2. เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มและข้อสังเกตของการวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร คือ งานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ
ที่ตีพิมพ์ในปีพ.ศ. 2550-2565 ทั้ง 8 มหาวิทยาลัย ได้แก่

- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
- มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

กลุ่มตัวอย่าง คือ งานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ
ที่ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2550-2565 ทั้ง 8 มหาวิทยาลัย ที่สามารถสืบค้นข้อมูลได้จากฐานข้อมูล ThaiLIS และผ่านการ
คัดเลือกจากแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย จำนวน 226 เรื่อง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

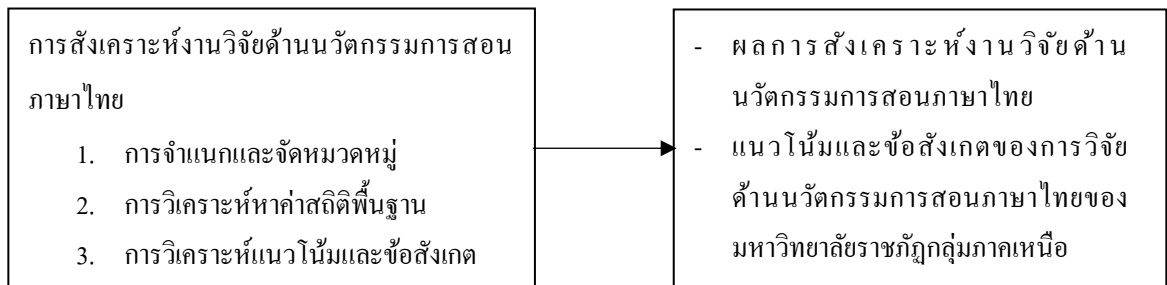
งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นงานวิจัยประเภทวิทยานิพนธ์และงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่ม
ภาคเหนือ ทั้ง 8 มหาวิทยาลัย ที่มีการใช้นวัตกรรมการสอนภาษาไทยในระดับประถมและมัธยมศึกษา ตีพิมพ์ในปี
พ.ศ. 2550-2565 สืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูล ThaiLIS โดยใช้คำสำคัญในการค้นหาคือ “ภาษาไทย” และ “การสอน
ภาษาไทย” และผ่านการคัดเลือกจากแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง กระบวนการการศึกษาค้นคว้า รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
นวัตกรรมการสอนภาษาไทยในระดับประถมและมัธยมศึกษา ตีพิมพ์ในปีพ.ศ. 2550-2565 สืบค้นข้อมูลจาก
ฐานข้อมูล ThaiLIS โดยใช้คำสำคัญในการค้นหาคือ “ภาษาไทย” และ “การสอนภาษาไทย” และผ่านการคัดเลือก
จากแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อนำมาวิเคราะห์หาข้อสรุปหรือข้อเท็จจริงอย่างเป็นระบบ
2. นวัตกรรมการสอนภาษาไทย หมายถึง วิธีการ แนวคิด รูปแบบ สิ่งประดิษฐ์ใหม่หรือเป็นของที่มีอยู่
แล้ว แต่นำมาพัฒนาปรับปรุงใหม่ เพื่อใช้ในการสอนรายวิชาภาษาไทย สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่ง
นวัตกรรมการสอนภาษาไทยออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) นวัตกรรมด้านสื่อหรือนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์
- 2) นวัตกรรมด้านรูปแบบการสอนหรือเทคนิคการสอน

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ งานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ ที่ตีพิมพ์ในปีพ.ศ. 2550-2565 ทั้ง 8 มหาวิทยาลัย ได้แก่

- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
- มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลก
- มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

กลุ่มตัวอย่าง คือ งานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ ที่ตีพิมพ์ในปีพ.ศ. 2550-2565 ทั้ง 8 มหาวิทยาลัย ที่สามารถสืบค้นข้อมูลได้จากฐานข้อมูล ThaiLIS และผ่านการคัดเลือกจากแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย จำนวน 226 เรื่อง

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น คือ การสังเคราะห์งานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทย
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยและแนวโน้มและข้อสังเกตของการวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย ที่บันทึกเกี่ยวกับชื่อสถาบันการศึกษา ชื่อเรื่องงานวิจัย ชื่อผู้จัดทำวิจัย วัตถุประสงค์ของงานวิจัย นวัตกรรมการสอนภาษาไทย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านสื่อหรือนวัตกรรม

สิ่งประดิษฐ์และด้านรูปแบบการสอนหรือเทคนิคการสอน ตลอดจนสาระหรือเรื่องที่สอนในรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นที่ทำการวิจัย โดยในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะงานวิจัยที่มีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเท่านั้น ผ่านการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้อง (Index of Item objective Congruence : IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ผลการประเมินพบว่า แบบบันทึกคุณลักษณะแต่ละ ข้อมีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67-1.00

4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบบันทึกจากตำราเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบ บันทึกสำหรับการสังเคราะห์งานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบแบบบันทึกงานวิจัยให้เหมาะสมกับ การเก็บข้อมูลตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย โดยแบ่งรายการบันทึกออกเป็นชื่อสถาบันการศึกษา ชื่อเรื่องงานวิจัย ชื่อผู้จัดทำวิจัย วัตถุประสงค์ของงานวิจัย นวัตกรรมการสอนภาษาไทย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านสื่อหรือนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์และด้านรูปแบบการสอนหรือเทคนิคการสอน ตลอดจนสาระหรือเรื่องที่ สอนในรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นที่ทำการวิจัย โดยในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะงานวิจัยที่มีกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเท่านั้น

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบคุณภาพแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย โดยการประเมินความเหมาะสมและ ความสอดคล้อง (Index of Item objective Congruence : IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ผลการประเมินพบว่า แบบบันทึกคุณลักษณะแต่ละข้อมีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67-1.00 จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตาม ข้อเสนอแนะอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสังเคราะห์งานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัย ราชภัฏกลุ่มภาคเหนือทั้ง 8 มหาวิทยาลัย ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2550 – 2565 สามารถสืบค้นข้อมูลได้จาก ฐานข้อมูล ThaiLIS และผ่านการคัดเลือกจากแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1) สืบค้นและรวบรวมข้อมูลงานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคเหนือทั้ง 8 มหาวิทยาลัย ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2550 – 2565 สามารถสืบค้นข้อมูลได้จากฐานข้อมูล ThaiLIS โดยข้อมูลที่นำมาศึกษาได้มาจากบทคัดย่อของงานวิจัย

2) บันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วยชื่อสถาบันการศึกษา ชื่อ เรื่องงานวิจัย ชื่อผู้จัดทำวิจัย วัตถุประสงค์ของงานวิจัย นวัตกรรมการสอนภาษาไทย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านสื่อหรือนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์และด้านรูปแบบการสอนหรือเทคนิคการสอน ตลอดจนสาระหรือเรื่องที่สอน ในรายวิชาภาษาไทย และระดับชั้นที่ทำการวิจัย ได้แก่ ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

3) นำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกในแบบสรุปลักษณะรายละเอียดของงานวิจัยมาวิเคราะห์ โดยการ จำแนกและจัดหมวดหมู่จากหัวข้อหลักที่ได้จากการสังเคราะห์ ได้แก่ ชื่อสถาบันการศึกษา ปีที่พิมพ์ และ นวัตกรรมการสอนภาษาไทย

4) วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และแสดงผลในรูปแบบตาราง กราฟ และคำอธิบายได้ตาราง

5) วิเคราะห์แนวโน้มและข้อสังเกตของการวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือและข้อเสนอแนะ

6) สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ มีการวิเคราะห์ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้สถิติ IOC (Index of Item objective Congruence) และวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจากผลการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และแสดงผลในรูปแบบตาราง กราฟ และคำอธิบายได้ตาราง

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ

1. ผลการวิเคราะห์งานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือทั้ง 8 มหาวิทยาลัย ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2550 – 2565 สามารถสืบค้นข้อมูลได้จากฐานข้อมูล ThaiLIS พบว่ามีทั้งหมด 226 เรื่อง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือที่ผลิตงานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทย

มหาวิทยาลัย	จำนวน	ร้อยละ
1. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	20	8.85
2. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	96	42.48
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	6	2.65
4. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์	50	22.12
5. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	8	3.54
6. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	13	5.75
7. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	2	0.88
8. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	31	13.72
รวม	226	100

จากตาราง 1 พบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีการผลิตงานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยมากที่สุด จำนวน 96 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 42.48 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จำนวน 50 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 22.12 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จำนวน 31 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.72 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 20 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.85 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จำนวน 13 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.75 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 8 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.54 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 2.65 และมหาวิทยาลัยที่มีการผลิตงานวิจัยด้านนวัตกรรม การสอนภาษาไทยน้อยที่สุด คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.88 ตามลำดับ

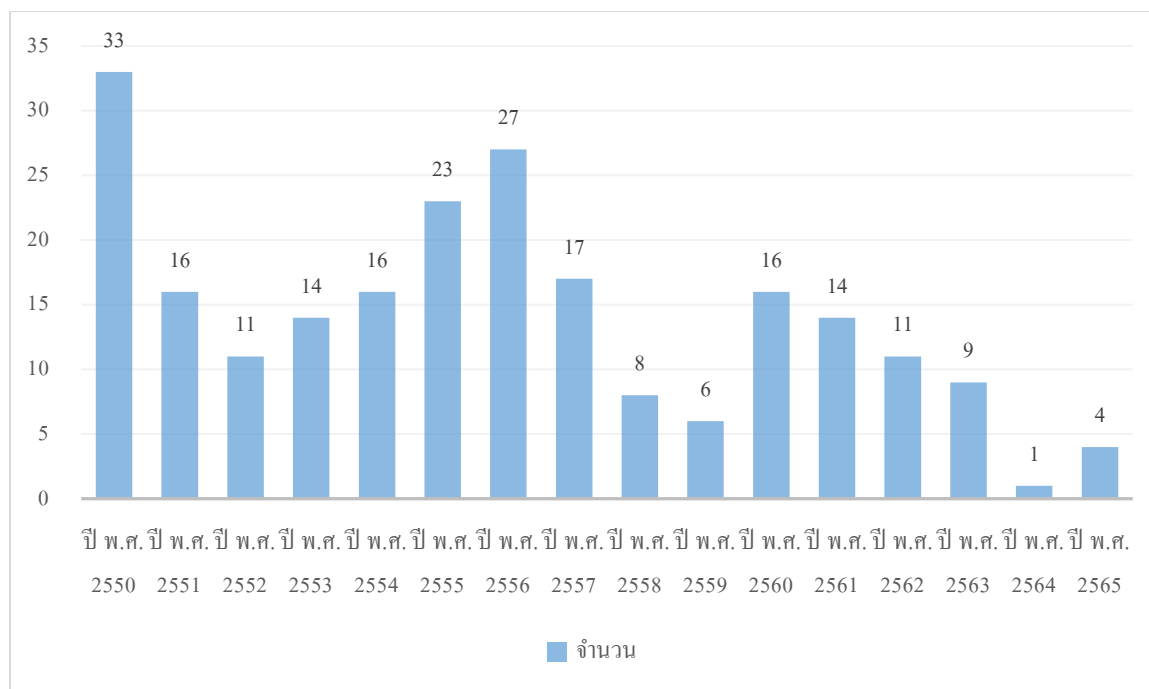
ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของนวัตกรรมการสอนภาษาไทยที่ใช้ในการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ

มหาวิทยาลัย	นวัตกรรม	
	ด้านสื่อ/สิ่งประดิษฐ์	ด้านรูปแบบการสอน/ เทคนิคการสอน
1. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	14	6
2. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	57	50
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	4	2
4. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	41	21
5. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	5	4
6. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	9	5
7. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	1	1
8. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	15	17
รวม	146	106
รวม (ร้อยละ)	57.94	42.06

จากตาราง 2 พบว่า นวัตกรรมการสอนภาษาไทยที่ใช้ในการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2550 – 2565 สามารถสืบค้นข้อมูลได้จากฐานข้อมูล ThaiLIS แบ่งออกเป็นนวัตกรรมด้านสื่อ/สิ่งประดิษฐ์ มีจำนวน 146 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 57.94 และนวัตกรรมด้านรูปแบบการสอน/เทคนิคการสอน มีจำนวน 106 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 42.06 ทั้งนี้ พบว่า มีงานวิจัยจำนวน 26 เรื่อง ที่ใช้นวัตกรรมทั้งด้านสื่อ/สิ่งประดิษฐ์ และด้านรูปแบบการสอน/เทคนิคการสอน ร่วมกันใน 1 งานวิจัย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์แนวโน้มและข้อสังเกตของการวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ

1. ผลการวิเคราะห์แนวโน้มของการวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ ทั้ง 8 มหาวิทยาลัย โดยจัดเรียงตามปีที่ตีพิมพ์งานวิจัย

ภาพที่ 2 แสดงกราฟจำนวนของการวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ ทั้ง 8 มหาวิทยาลัย โดยจัดเรียงตามปีที่ตีพิมพ์งานวิจัย

จากกราฟ แสดงให้เห็นว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ ทั้ง 8 มหาวิทยาลัยมีแนวโน้มในการตีพิมพ์วิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยลดน้อยลงเรื่อย ๆ ดังกราฟที่มีลักษณะโค้งรูปภูเขาที่ลดหลั่นกันไปตามลำดับ โดยในปี พ.ศ. 2550 มีการตีพิมพ์วิจัยมากที่สุด จำนวน 33 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 14.86 รองลงมาคือปี พ.ศ. 2556 จำนวน 17 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.66 จุดที่น่าสังเกตคือ ปี พ.ศ. 2564 มีการตีพิมพ์วิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทย เพียง 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.45 เท่านั้น และในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.80

อภิปรายผล

จากผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือทั้ง 8 มหาวิทยาลัย ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2550 – 2565 สามารถสืบค้นข้อมูลได้จากฐานข้อมูล ThaiLIS พบว่ามีทั้งหมด 226 เรื่อง โดยสามารถอภิปรายผลในประเด็นที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิเคราะห์งานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ ทั้ง 8 มหาวิทยาลัย ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2550 – 2565 สามารถสืบค้นข้อมูลได้จากฐานข้อมูล ThaiLIS พบว่ามีทั้งหมด 226 เรื่อง โดยเรียงลำดับมหาวิทยาลัยที่มีงานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้

- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 96 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 42.48
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จำนวน 50 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 22.12
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จำนวน 31 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.72
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 20 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.85
- มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จำนวน 13 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.75
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 8 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.54
- มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 2.65
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.88

จากผลข้างต้น พบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีงานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง มีทั้งหมดจำนวน 96 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 42.48 โดยแบ่งออกเป็นงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2550 จำนวน 1 เรื่อง ปี พ.ศ. 2551 จำนวน 8 เรื่อง ปี พ.ศ. 2552 จำนวน 6 เรื่อง ปี พ.ศ. 2553 จำนวน 8 เรื่อง ปี พ.ศ. 2554 จำนวน 10 เรื่อง ปี พ.ศ. 2555 จำนวน 17 เรื่อง ปี พ.ศ. 2556 จำนวน 22 เรื่อง ปี พ.ศ. 2557 จำนวน 9 เรื่อง ปี พ.ศ. 2558 จำนวน 3 เรื่อง ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 2 เรื่อง ปี พ.ศ. 2560 จำนวน 5 เรื่อง ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 6 เรื่อง ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 1 เรื่อง และปี พ.ศ. 2563 – 2565 ไม่ปรากฏ

โดยจากการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม พบว่า สาเหตุที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีงานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยมากที่สุด จำนวน 96 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 42.48 เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายเปิดหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ระดับปริญญาโท) สาขาการสอนภาษาไทย สาขาหลักสูตรและการสอน และสาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ซึ่งทุกสาขาวิชามีผู้ทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมการสอนภาษาไทยทั้งสิ้น เนื่องจากเป็นศาสตร์พื้นฐานที่ทั้ง 3 สาขาดังกล่าวสามารถทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาการสอนภาษาไทย ที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้กลวิธีต่าง ๆ ที่จะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียนได้ โดยทั้งนี้ นวัตกรรมทางการสอน ทั้งด้านสื่อ/สิ่งประดิษฐ์ และด้านรูปแบบการสอน/เทคนิคการสอน ล้วนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียน ดังที่ วชิรศักดิ์ มัชฌิมากิโร (2557) ได้กล่าวไว้ว่า การใช้สื่อหรือนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะผลักดันให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้และเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งในโลกยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความก้าวหน้าทั้งด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ การจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสภาพสังคม ดังที่ ทรงภพ ขุนมธุรส และคณะ (2563) กล่าวว่า สภาพสังคมในปัจจุบันเป็นยุคแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และเป็นยุคประเทศไทย 4.0 ทำให้การจัดการเรียนการสอนต้องอาศัยวิธีการสอนและสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนที่ค่อนข้างทันสมัยและมีวิทยาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความน่าสนใจและได้ประสิทธิผลกับผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิทย์ เมษินทรีย์ (2560) ที่กล่าวว่า การใช้นวัตกรรมจะช่วยกระจายโอกาสในการพัฒนาอย่างทั่วถึงและรับมือกับกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงในระดับโลกได้ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับ

นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยในที่นี้ จะหมายรวมถึงกิจกรรมสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และรูปแบบการสอนหรือเทคนิคการสอน ที่ผู้สอนสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนได้ อาจเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นใหม่ทั้งหมด หรือเป็นการปรับปรุงใหม่จากสิ่งที่มีอยู่เดิม โดยอาศัยหลักการ ทฤษฎี ที่ได้ผ่านการทดลองวิจัย จนเชื่อถือได้นำมาใช้บังเกิดผลเพิ่มพูนประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ เพื่อยังประโยชน์ให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ได้สูงสุดตามศักยภาพของตนเอง และบรรลุเป้าหมายของการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ อีกทั้งเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนและเพิ่มประสิทธิผลทางการศึกษาอีกด้วย (ครรชิต มัลลียงษ์, 2550)

นอกจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่เปิดหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ระดับปริญญาโท) สาขาการสอนภาษาไทย สาขาหลักสูตรและการสอน และสาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาแล้ว ยังมีมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ที่เปิดหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ระดับปริญญาโท) สาขาหลักสูตรและการสอนด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งได้แก่มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ทั้งนี้ มีช่วงเวลาที่เปิดแตกต่างกันออกไป จึงส่งผลให้มีจำนวนงานวิจัยลดหลั่นกันไปตามระยะเวลา

และจากผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของนวัตกรรมการสอนภาษาไทยที่ใช้ในการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2550 – 2565 สามารถสืบค้นข้อมูลได้จากฐานข้อมูล ThaiLIS พบว่า มีนวัตกรรมด้านสื่อ/สิ่งประดิษฐ์ มีจำนวน 146 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 58.17 และนวัตกรรมด้านรูปแบบการสอน/เทคนิคการสอน มีจำนวน 105 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 41.83 ทั้งนี้ มีงานวิจัยจำนวน 26 เรื่อง ที่ใช้นวัตกรรมทั้งด้านสื่อ/สิ่งประดิษฐ์ และด้านรูปแบบการสอน/เทคนิคการสอน ร่วมกันใน 1 งานวิจัย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การวิจัยทางการสอนภาษาไทยมีการนำนวัตกรรมการสอนภาษาไทยมาใช้ทั้งด้านนวัตกรรมด้านสื่อ/สิ่งประดิษฐ์ และด้านรูปแบบการสอน/เทคนิคการสอน อีกทั้งยังมีการนำนวัตกรรมทั้ง 2 รูปแบบมาใช้ร่วมกันเพื่อให้เกิดความหลากหลาย ความแปลกใหม่ และเพื่อประสิทธิภาพที่สูงขึ้นด้วย จะเห็นได้จากตัวอย่างงานวิจัยของ สุพรรณา ดิปลาละวงศ์ (2556) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์กับการสอน โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับวิธีสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนกับหลังการสอน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน โดยศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 32 (บ้านสาขันทอม) อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 29 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าอัตราร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.13/85.98 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด อีกทั้งนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ รดา วัฒนะนิรันดร์ (2558) ที่ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ TGT โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาการอ่าน เขียน คำอักษรรนำ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ TGT โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนร้อยละ 28 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ TGI โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 80 และผู้เรียนมีความพึง

พอใจต่อการเรียนภาษาไทยด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ TGT โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากตัวอย่างงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการนำนวัตกรรมทั้ง 2 รูปแบบ ได้แก่ นวัตกรรมด้านสื่อ/สิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรมด้านรูปแบบการสอน/เทคนิคการสอน มาใช้ร่วมกัน นอกจากจะทำให้เกิดความหลากหลาย ความแปลกใหม่ และความสร้างสรรค์แล้ว ยังส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียน กล่าวคือ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทักษะ และเจตคติที่สูงขึ้น ส่งผลให้ระบบการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงขึ้นด้วย

อีกทั้ง ผลการวิเคราะห์นวัตกรรมการสอนภาษาไทยด้านสื่อ/สิ่งประดิษฐ์ที่ใช้ในการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือพบว่า นวัตกรรมการสอนภาษาไทยด้านสื่อ/สิ่งประดิษฐ์ที่ใช้มากที่สุด คือ แบบฝึก/ชุดฝึก มีทั้งหมด 57 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 39.04 รองลงมาคือ ชุดกิจกรรม จำนวน 27 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 18.49 รองลงมาคือ ชุดการสอน จำนวน 15 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 10.27 รองลงมาคือ นิทานและบทเรียนคอมพิวเตอร์ จำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.16 รองลงมาคือ เพลง/เกม จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 4.11 รองลงมาคือ สื่อประสม จำนวน 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 2.74 ตามลำดับ และนวัตกรรมอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ ผังมโนทัศน์ บทเรียนโมดูล ภาพการ์ตูน สื่อมัลติมีเดีย บทเรียนออนไลน์ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.16 จากผลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า แบบฝึกทักษะหรือชุดฝึกทักษะเป็นนวัตกรรมที่นิยมใช้ในการวิจัยทางด้านการสอนภาษาไทยมากที่สุด โดยมีนักวิชาการได้นิยามความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ เช่น วัฒนรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545) ให้นิยามว่า แบบฝึกทักษะหรือแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกเสริมทักษะ เป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่นักเรียนจะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียนในบางวิชาแบบฝึกหัดจะมีลักษณะเป็นแบบปฏิบัติ สอดคล้องกับ สุวิทย์ มูลคำ และ สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะว่า หมายถึง สิ่งสำคัญที่ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องจากการศึกษาเนื้อหา เพราะการฝึกฝนหรือการฝึกหัดนั้นจะทำให้ นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและรู้ผลความก้าวหน้าของตนเอง สอดคล้องกับ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกว่า เอกสารเล่มหนึ่งที่มีคำถามหรือข้อความที่ให้นักศึกษาได้ฝึกคิด หากตอบช่วยให้เกิดความเข้าใจและทักษะ ส่วนใหญ่จะมีคำตอบและคำอธิบายเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจกิจกรรมที่ปฏิบัติยิ่งขึ้น ฉะนั้น การสอนภาษาไทยจึงต้องใช้แบบฝึกทักษะหรือชุดฝึกทักษะที่ครูสร้างขึ้นเพื่อให้ให้นักเรียนได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนรู้อยู่แล้ว เพื่อสร้างความเข้าใจจากการที่นักเรียนได้เรียนรู้อยู่แล้วให้ฝึกหัดซ้ำ ๆ จนเกิดทักษะความชำนาญและฝึกกระบวนการให้เพิ่มขึ้นจากเดิม ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรวมถึงทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สูงขึ้น อีกทั้งทำให้ครูทราบถึงความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลของตนเองได้ ทั้งยังช่วยลดภาระการสอนของครู และช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนด ดังที่ กรมวิชาการ (2545) ได้กล่าวว่า แบบฝึกทักษะหรือชุดฝึกทักษะจะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จจากการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจนเกิดเป็นทักษะและความชำนาญเนื่องจากแบบฝึกเสริมทักษะเป็นส่วนที่เพิ่มหรือเสริมจากบทเรียน เป็นอุปกรณ์การสอนที่สามารถสร้างให้เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของนักเรียน ช่วยให้ผู้สอนทราบถึงพัฒนาการและเห็นถึงข้อบกพร่องในการเรียนของนักเรียน นำไปสู่การแก้ไข และส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการและประสบความสำเร็จในการเรียน

2. ผลการวิเคราะห์แนวโน้มของการวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ ทั้ง 8 มหาวิทยาลัย โดยจัดเรียงตามปีที่ตีพิมพ์งานวิจัย พบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ

ทั้ง 8 มหาวิทยาลัยมีแนวโน้มในการตีพิมพ์วิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยลดน้อยลงเรื่อย ๆ โดยในปี พ.ศ. 2550 มีการตีพิมพ์วิจัยมากที่สุด จำนวน 33 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 14.86 รองลงมาคือปี พ.ศ. 2556 จำนวน 17 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.66 จุดที่น่าสังเกตคือ ปี พ.ศ. 2564 มีการตีพิมพ์วิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยน้อยที่สุด โดยมีเพียง 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.45 เท่านั้น และในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 1.80 ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุมาจากบางมหาวิทยาลัยอยู่ในช่วงปีปรับปรุงหลักสูตรหรือปีรับนักศึกษาในหลักสูตร ส่งผลให้ไม่มีผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในฐานข้อมูล ThaiLIS อย่างไรก็ตาม การทำวิจัยยังมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อระบบการศึกษา เพราะการวิจัยเป็นกระบวนการค้นหาคำตอบใหม่ๆ หรือการแสวงหาคำตอบของปัญหาต่าง ๆ โดยอาศัยวิธีการที่เป็นระบบและเชื่อถือได้ มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนเพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่แน่นเชื่อถือตามศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ และนำไปสู่การพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา การวิจัยมีที่มาจากความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์ที่ต้องการค้นหาคำความจริงเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกรอบตัว การวิจัยจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนและระบบการศึกษาในทุกด้าน ดังที่ วรรณิ แกมเกตุ (2555) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยต่อระบบการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น ประโยชน์ต่อนักวิจัย ซึ่งการศึกษาวิจัยมีผลต่อการพัฒนานักวิจัยโดยตรง แม้ว่าการวิจัยในระยะแรกอาจจะทำได้ไม่ดีนัก แต่การดำเนินการวิจัยก็ช่วยให้แก่นักวิจัยได้พัฒนาความคิดของตนเอง ให้คิดอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบมากขึ้น มีระบบคิดที่เป็นวิทยาศาสตร์มากขึ้น ซึ่งถือว่าการทำวิจัยเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง อีกทั้งมีประโยชน์ต่อองค์กรของนักวิจัย ซึ่งนอกจากองค์กรที่นักวิจัยสังกัดอยู่จะได้บุคลากรที่มีการพัฒนาระบบคิดที่เป็นเหตุเป็นผลมากขึ้นแล้ว ผลการวิจัยยังสามารถที่จะช่วยให้ผู้บริหารมีสารสนเทศเพื่อใช้สำหรับการวินิจฉัยตัดสินใจ เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินการที่รัดกุม มีประสิทธิภาพ และแก้ปัญหาขององค์กรได้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยสถาบัน ซึ่งเป็นการหยิบยกปัญหาวิจัยจากสภาพการดำเนินงานขององค์กรขึ้นมาศึกษานอกจากนี้ ยังมีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ ซึ่ง งานวิจัยสามารถที่จะช่วยให้การแก้ปัญหาของสังคมโดยรวมเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น และที่สำคัญ คือ งานวิจัยเป็นประโยชน์ทางวิชาการการศึกษาวิจัย นอกจากจะช่วยให้เกิดการอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ อย่างถูกต้องเป็นเหตุเป็นผลแล้ว ยังช่วยให้เกิดการพัฒนาในศาสตร์นั้นด้วยศาสตร์ใดที่มีนักวิจัยหรือมีการดำเนินการวิจัยมาก การค้นคว้าหาทฤษฎีในศาสตร์ก็จะมีความกว้างขวาง และศาสตร์สาขานั้นก็จะมีพัฒนาการก้าวหน้าขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในส่วนที่เป็นความถูกต้องตรงต่อความเป็นจริงของศาสตร์ และส่วนที่เป็นแนวคิดทฤษฎี สอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2545) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัย ได้แก่ งานวิจัยช่วยให้ได้ความรู้ใหม่ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ ช่วยพิสูจน์ หรือตรวจสอบความถูกต้องของกฎเกณฑ์ หลักการ และทฤษฎีต่าง ๆ ช่วยให้เข้าใจสถานการณ์ ปรากฏการณ์ และพฤติกรรมต่าง ๆ ช่วยพยากรณ์ผลภายหน้าของสถานการณ์ ปรากฏการณ์ และพฤติกรรมต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ช่วยแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ช่วยการวินิจฉัยตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม ช่วยปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยปรับปรุงพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ และวิถีดำรงชีวิตให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากวิจัย

1. จากผลการจำแนกและจัดหมวดหมู่ของงานวิจัย พบว่า มีการสร้างนวัตกรรมการสอนภาษาไทยที่ยังไม่หลากหลายและไม่ทันสมัยเท่าที่ควร ดังนั้น จึงควรมีการสร้างนวัตกรรมการสอนภาษาไทยที่ทันสมัยและ

หลากหลายโดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาผสมผสาน เพื่อให้เท่าทันต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และเพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยและวิชาอื่น ๆ ต่อไป

2. จากผลการหาค่าสถิติพื้นฐาน พบว่า ในบางมหาวิทยาลัยมีการผลิตงานวิจัยด้านนวัตกรรมการสอนภาษาไทยค่อนข้างน้อย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรส่งเสริม สนับสนุน และทำการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียนต่อไป ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อทั้งผู้เรียน ผู้สอน สถาบันการศึกษา ระบบการศึกษา ตลอดจนสังคมและประเทศชาติ

3. ควรนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการสร้างสื่อนวัตกรรมและการทำวิจัยเพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาคูร รวมถึงคุณครูที่สอนรายวิชาภาษาไทย และผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าข้อมูลการวิจัยด้านนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัย พบว่า มีงานวิจัยจำนวน 26 เรื่อง ที่ใช้นวัตกรรมทั้งด้านสื่อ/สิ่งประดิษฐ์ และด้านรูปแบบการสอน/เทคนิคการสอน ร่วมกันใน 1 งานวิจัย ซึ่งทุกเรื่องมีผลการวิจัยที่เป็นไปตามสมมติฐาน ดังนั้นจึงควรมีการทำการวิจัยที่ใช้นวัตกรรมทั้งด้านสื่อ/สิ่งประดิษฐ์ และด้านรูปแบบการสอน/เทคนิคการสอน ร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความหลากหลาย และเพื่อประสิทธิภาพสูงสุดต่อการพัฒนาผู้เรียน

2. ควรนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพิจารณาทิศทางและแนวโน้มของงานวิจัยทางการศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก เพื่อจะได้ผลิตผลงานวิจัยให้สอดคล้องกับบริบทสังคมและประเทศชาติต่อไป อันเป็นประโยชน์ต่อหลักสูตรและสถาบันการศึกษา

3. ควรมีการวิเคราะห์นวัตกรรมการสอนภาษาไทยด้านรูปแบบการสอน/เทคนิคการสอน ให้ละเอียดยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการนำไปใช้หรือนำไปเป็นแนวทางในการทำวิจัยทางการสอนภาษาไทยต่อไป

4. ควรมีการวิเคราะห์ข้อถกเถียงร่วมด้วย ซึ่งเป็นการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่มีความกว้างขวางกลุ่มเล็กกว่าผลงานวิจัยแต่ละเรื่อง

รายการอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). *คู่มือการจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ครรชิต มวลยวงศ์. (2550). *ก้าวไกลไปกับคอมพิวเตอร์ : สารคอมพิวเตอร์ที่ข้าราชการต้องรู้*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.
- ทรงภพ ขุนมธุรส สุนรี ฝิปกเพราะ พระมหาโยธิน ไกรสร และพระปลัดสถาพร ปุ่มเป้า. (2563). การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการสอนภาษาไทยระดับบัณฑิตศึกษา. *วารสารครุพิบูล คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 7(2), 295 – 308.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ภักดี รักษาพันธุ์. (2547). *การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ด้านการเรียนการสอนภาษาไทย ในปีการศึกษา 2533 – 2545*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- รดา วัฒนะนิรันดร์ (2558). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ TGT โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาการอ่าน เขียน คำอักษรรนำ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศตรมหาบัณฑิต). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ. ศ. 2554. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- วชิรศักดิ์ มัชฌิมากิโร. (2557). บทบาทของนวัตกรรมการศึกษาต่อการเรียนรู้. วารสารราชพฤกษ์, 12(2), 1-9.
- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2555). วิจัยวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). เอกสารประกอบการสอนวิชาสัมมนาหลักสูตรและการสอน ภาษาไทย. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพรรณา ดีปลาสวงค์ (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์กับการสอน โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สุวิทย์ มูลคำ และ สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2550). การพัฒนาผลงานทางวิชาการสู่การเลื่อนวิทยฐานะ. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2560). ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

การสร้างมูลค่าเพิ่มให้ขยะโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในตำบลดอยฮาง

อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

Creating Added Value for Waste by Using the Concept of the Circular Economy

in Doi Hang Sub-district, Mueang District, Chiang Rai Province

วันที่รับบทความ: 17 เม.ย. 67

วันที่แก้ไขบทความ: 9 ธ.ค. 67

วันที่ตอบรับ: 20 ม.ค. 68

สุกัญญา เปี่ยมสุวรรณกิจ¹

Supattanee Piamsuwanakit¹

สุทธิพร เปี่ยมสุวรรณกิจ²

Sutthiporn Piamsuwanakit²

ณัฐธิดา จุมปา³

Natthida Chumpa³

สุธีรา ดีวิท⁴

Sutheera Deewit⁴

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชน 2) ศึกษาสถานการณ์ปัญหาและรูปแบบในการจัดการขยะของประชาชน และ 3) เสนอแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ขยะโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในตำบลดอยฮาง เป็นงานวิจัยแบบผสมเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการขยะมูลฝอย 515 คน เสนอแนวทางการสนทนากลุ่มและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างกับเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลดอยฮาง และผู้นำชุมชน 30 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและสถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า

ตำบลดอยฮางเป็นชุมชนชนบทที่มีระบบเศรษฐกิจขนาดเล็ก เทศบาลมีบทบาทในการให้ความรู้และสนับสนุนอุปกรณ์สำหรับการจัดการขยะ และให้ชุมชนจัดการขยะครัวเรือนด้วยตนเอง วิธีการจัดการขยะแต่ละประเภทที่ปรากฏจึงเป็นไปแบบไม่ถูกสุขลักษณะ พฤติกรรมและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของสมาชิกชุมชนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.47$ S.D.=0.79) และ ($\bar{x}=2.44$, S.D.=0.72) ตามลำดับ คณะกรรมการจึงร่วมกัน

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจ (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

¹ Assistant Professor in Business Administration (Business Economics) Chiang Rai Rajabhat University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจ (เศรษฐศาสตร์ผู้ประกอบการ) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

² Assistant Professor in Business Administration (Entrepreneurial Economics) Chiang Rai Rajabhat University.

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจ (การค้าสมัยใหม่) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

³ Assistant Professor in Business Administration (Modern Trade) Chiang Rai Rajabhat University

⁴รองศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรดุริยางค์ (บริหารธุรกิจ)

⁴ Associate Professor in Business Administration (Business Administration) Chiang Rai Rajabhat University.

คัดเลือกจัดการขยะอินทรีย์เป็นอันดับแรก โดยการสร้างมูลค่าเพิ่มตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนทำการแปรรูปขยะอินทรีย์เป็นพลังงานแก๊สชีวภาพด้วยนวัตกรรมบอลลูนแก๊สในชุมชนต้นแบบ บ้านคอยฮางใน หมู่ 1 และจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านการจัดการขยะอินทรีย์ ผลจากการดำเนินโครงการในระยะ 6 เดือนพบว่า ด้านเศรษฐกิจ 1) ได้พลังงานแก๊สชีวภาพเพื่อใช้ในชุมชน ลดการซื้อแก๊สลงเดือนละ 960 บาท 2) ได้ปุ๋ยน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร ลดการซื้อปุ๋ยลงเดือนละ 400 บาท ด้านสังคม 1) สมาชิกชุมชนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการกำจัดขยะมากขึ้น โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย เห็นประโยชน์และได้รับประโยชน์ร่วมกัน 2) ปริมาณขยะมูลฝอยลดลงจากเดิมเดือนละ 370 กก. เหลือเดือนละ 226 กก. 3) ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้การจัดการขยะอินทรีย์ ด้านสิ่งแวดล้อม 1) ชุมชนสะอาดมากขึ้น มลพิษทางกลิ่น ควันและฝุ่นละอองลดลงและไม่เป็นแหล่งอาหาร เพาะพันธุ์ของสัตว์และแมลง 2) ทักษะของชุมชนดีขึ้น

คำสำคัญ : ขยะ การสร้างมูลค่าเพิ่ม เศรษฐกิจหมุนเวียน

Abstract

This research aimed to 1) study the behaviors and level of participation of the people in waste management; 2) investigate the problematic situations and patterns in waste management among the people; 3) propose guidelines for applying the circular economy concept to increase the added value of waste in Doi Hang Sub-district. The study used a mixed-method approach, combining quantitative and qualitative research. The research instruments employed include questionnaires, interviews, and focus groups. Questionnaires were distributed to 515 households involving in solid waste management. Interviews were conducted with 15 officials from the Doi Hang Sub-district Municipality, private sector representatives, and community leaders. Group discussions were held with 15 community leaders and leaders of various groups. The data were analyzed using content analysis and descriptive statistics. The findings revealed the following:

Doi Hang Sub-district is a rural community with a small-scale economic system. The municipalities played a crucial role in providing knowledge, supporting equipment for waste management, and encouraging communities to manage their own household waste. However, the methods used for waste management were not hygienic. The behaviors and level of participation in solid waste management among community members were low, with average scores of ($\bar{x} = 2.47$, S.D. = 0.79) and ($\bar{x} = 2.44$, S.D. = 0.72), respectively.

To address this, the community first selected organic waste for creating added value based on the circular economy concept. They processed organic waste into biogas energy using the gas balloon innovation in Doi Hang Nai, village No. 1, as a community model. Additionally, they organized a learning center for organic waste management.

Results from the project implementation within the first six months were found in three aspects: economic, social, and environmental. For economic aspect: the community gained biogas energy for local use, reducing gas purchases by 960 baht per month; the liquid fertilizer was produced for agricultural use, decreasing fertilizer purchases by 400 baht per month. Regarding social aspect: community members became more aware of the importance of garbage

disposal and actively participated in the solid waste management; the amount of solid waste decreased from 370 kg per month to 226 kg per month; learning resources for waste management became available to the community; fostering a collective realization and shared benefits. In terms of environmental aspect: the community became cleaner, with reductions in odor, smoke, and dust pollution; food sources and breeding grounds for animals and insects were decreased; the overall community scenery improved.

Keywords: Waste, Added Value, Circular Economy

บทนำ

ในประเทศไทยความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทสู่สังคมเมืองก่อให้เกิดความต้องการบริโภคและมีการผลิตสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาขยะในชุมชน ปัญหาขยะในชุมชนของประเทศไทย (Municipal Solid Waste) นับเป็นปัญหาสำคัญตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จากข้อมูลสถานการณ์ขยะมูลฝอยปี 2564 พบว่าทั่วประเทศมีปริมาณขยะ 24.98 ล้านตัน โดยขยะมูลฝอยมีการคัดแยก ณ ต้นทางและนำกลับไปใช้ประโยชน์ 8.61 ล้านตัน กำจัดอย่างถูกต้อง 9.68 ล้านตัน กำจัดไม่ถูกต้อง 6.69 ล้านตัน (กรมควบคุมมลพิษ, 2564) และปัญหาอีกด้านหนึ่งก่อให้เกิดความต้องการใช้พลังงานเพื่อการผลิตสินค้าและบริการจึงทำให้การนำเข้าพลังงานมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ประเทศต้องสูญเสียเงินตราต่างประเทศ ภาครัฐจึงดำเนินแนวทางการพัฒนาพลังงานทดแทนเพื่อสร้างเสถียรภาพทางด้านพลังงานและเศรษฐกิจของประเทศ เมื่อพิจารณาการจัดการขยะชุมชนที่มีปริมาณน้อยกว่า 50 ตันต่อวัน มีสัดส่วนผู้ผลิตขยะมากกว่า 5,000 แห่ง พบว่าหากสามารถบริหารจัดการขยะได้ด้วยตนเอง โดยทำให้ชุมชนหรือครัวเรือนต้นทางตระหนักรู้ รับผิดชอบ และเกิดการคัดแยกขยะที่ต้นทางแต่ละประเภทอย่างถูกวิธีเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่และก่อให้เกิดรายได้และลดค่าใช้จ่าย เช่น การนำขยะรีไซเคิลนำกลับมาเป็นวัตถุดิบรอบสอง การนำขยะอินทรีย์มาทำเป็นปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยมูลไส้เดือน และทำก๊าซชีวภาพจะทำให้รัฐบาลประหยัดงบประมาณในการจัดการขยะ เกิดผลดีต่อสิ่งแวดล้อมและใช้ประโยชน์จากขยะชุมชนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (Waste to Value) อีกทั้งเป็นการใช้ประโยชน์จากขยะเพื่อการผลิตพลังงาน (Waste to Energy) (กิตติชัย รักตะกนิษฐ, 2558)

การจัดการขยะในชุมชนถือเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การบริหารจัดการขยะให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการขยะที่ประสบผลสำเร็จ การดำเนินการดังกล่าวจึงจำเป็นต้องกำหนดแนวทางและทิศทางการดำเนินการร่วมกันเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม (การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างครบวงจร, 2564)

ตำบลดอยฮาง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนทำไร่และรับจ้าง ในด้านการเกษตรพบว่ามีการใช้สารเคมีในการเกษตรเป็นจำนวนมาก อีกทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดเชียงรายทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลดอยฮางทำให้ปริมาณขยะเพิ่มขึ้นอย่างมากจากการลงพื้นที่ของคณะผู้วิจัยพบว่าตำบลดอยฮางมีปัญหาการจัดการขยะเนื่องจากเป็นตำบลที่มีประชากรเป็นชาติพันธุ์ชนเผ่า ไม่มีความรู้ในการจัดการขยะ ไม่คัดแยกขยะเนื่องจากมีความเชื่อว่าการจัดการขยะเป็นหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบล ทำให้ขยะมีปริมาณมากและเพิ่มขึ้นทุกวันซึ่งนับวันปัญหา

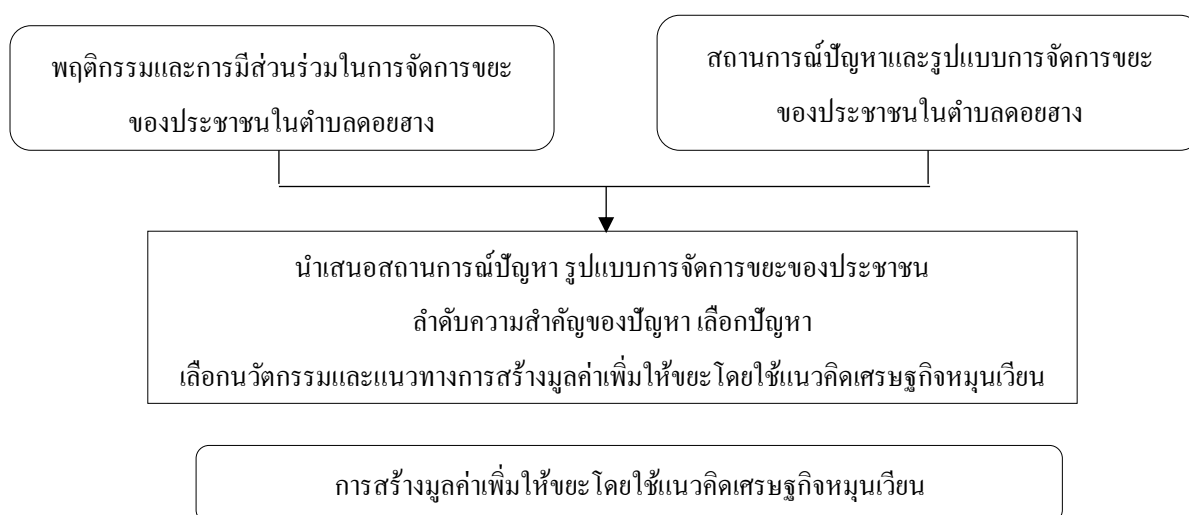
ก็จะยิ่งมากขึ้น ความสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ตำบลดอยฮางเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญในการผลิตน้ำประปาซึ่งเป็นน้ำดื่ม น้ำกิน น้ำใช้ของประชาชนในอำเภอเมือง หากไม่มีการจัดการขยะอย่างถูกสุขลักษณะจะทำให้เกิดสารเคมีปนเปื้อนลงในพื้นที่น้ำจะทำให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน

คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดการขยะ โดยใช้การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการขยะต้นทาง โดยมุ่งเน้นระดับครัวเรือนและชุมชนบนพื้นฐานแนวคิดการจัดการขยะเหลือศูนย์ (Zero Waste) โดยให้ชุมชนได้เรียนรู้และนำแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) มาสร้างมูลค่าเพิ่มให้ขยะ โดยแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนให้ความสำคัญกับการจัดการของเสียจากการผลิตและการบริโภค ด้วยการนำวัตถุดิบที่ผ่านการผลิตและการบริโภคเข้าสู่กระบวนการผลิตใหม่หรือนำมาใช้ซ้ำ เริ่มจากการผลิตที่ก่อให้เกิดของเสียน้อยที่สุด ส่งเสริมการนำกลับมาใช้ใหม่และการนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์อื่น การซ่อมแซมและพัฒนาให้มีคุณสมบัติที่ดีกว่าเดิมแล้วนำกลับมาใช้อีกครั้ง รวมไปถึงการผลิตที่ไม่มีมลพิษ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความสมดุลในระบบผลิตด้วยการลดการใช้ทรัพยากรและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Zhu et al.(2010) เมื่อขยะมีมูลค่าจะทำให้วงจรเศรษฐกิจหมุนเวียนเกิดขึ้น ส่งผลให้ชุมชนสามารถจัดการขยะด้วยตนเอง พัฒนาเป็นแหล่งศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะแบบเศรษฐกิจหมุนเวียนให้แก่ชุมชนอื่นต่อไป (Geng & Doberstein, 2008)

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาและรูปแบบในการจัดการขยะของประชาชนในตำบลดอยฮาง
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในตำบลดอยฮาง
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ขยะโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในตำบลดอยฮาง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับขยะและการจัดการขยะ

1.1 ขยะมูลฝอยและประเภทของขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอย (Solid Waste) หมายถึง สิ่งของที่ไม่ต้องการและทิ้งไป เช่น เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดได้จากถนน ตลาด และหมายรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนหรือครัวเรือน ขยะมูลฝอยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ (กรมควบคุมมลพิษ, 2558)

1) ขยะย่อยสลายได้ หรือขยะอินทรีย์ (Compostable or Organic Waste) เป็นขยะจากครัวเรือน ตลาดสด โรงอาหาร และการเกษตรกรรม ได้แก่ เศษอาหาร ซากสัตว์ ขยะสลายและเน่าเปื่อยได้ง่าย

2) ขยะรีไซเคิล (Recyclable Waste) ขยะที่ยังใช้ได้ คือ บรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ หรือนำไปขาย เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก กระป๋อง โลหะ อโลหะ อนุมีเนียม ยางรถยนต์ เป็นต้น

3) ขยะทั่วไป (General Waste) คือขยะประเภทย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติกใส่ขนม ถุงพลาสติก ขยะบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป กล่องโฟมและถุงพลาสติกเปื้อน เศษอาหาร หรือเป็นขยะจากสำนักงาน การก่อสร้าง ได้แก่ กระดาษ ขยะพลาสติก เศษไม้ แก้ว กระเบื้อง ยาง เศษอิฐ เศษปูน ทราช หิน เป็นต้น

4) ขยะติดเชื้อและขยะอันตราย (Hazardous Waste) คือ ขยะที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ ได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุมีพิษ วัตถุกรรมมันตรังสี วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุที่ก่อให้เกิดประกายเพลิง วัตถุที่เป็นเคมีภัณฑ์ที่ทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช หรือสิ่งแวดล้อม หรือเป็นขยะจากสถานพยาบาลซึ่งต้องใช้กรรมวิธีในการทำลายเป็นพิเศษ ได้แก่ เข็มฉีดยา ฟäßก๊อช แบตเตอรี่ กระป๋องสี พลาสติก ถ่านไฟฉาย เป็นต้น

1.2 การจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน

การจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการทิ้งขยะ การเก็บขยะไว้ในภาชนะ การรวบรวมขยะ การขนถ่ายและการขนส่ง การแปลงรูปของขยะและการกำจัดขยะโดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดในทางสุขอนามัย ทัศนียภาพ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การยอมรับของสังคมและในทางเศรษฐศาสตร์ การจัดการขยะมูลฝอยโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากคนในชุมชน โดยสร้างความตระหนักในปัญหาร่วมคิดหาแนวทางแก้ไขปัญหาดัดลัดใจเลือกวิธีการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน และร่วมลงมือปฏิบัติการตามแนวทางที่วางแผนร่วมกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อลดปริมาณขยะ ณ แหล่งกำเนิดขยะ ได้แก่ ครัวเรือน ในชุมชนเพื่อลดปัญหาและต้นทุนการจัดการขยะมูลฝอยโดยทั้งภาครัฐและประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนาชุมชนให้สะอาดและมีคุณภาพชีวิตที่ดี (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2560) มีขั้นตอน ดังนี้

1) การคัดแยกขยะมูลฝอยกลับไปใช้ประโยชน์ โดยวิธีการคัดแยกขยะรีไซเคิลที่สามารถนำไปขายได้ เช่น แก้ว กระดาษ โลหะ พลาสติก และการคัดแยกขยะเปียกหรือขยะอินทรีย์ทำเป็นปุ๋ยหมัก หรืออาหารสัตว์

2) การจัดการถึงขยะปรับปรุงสภาพแวดล้อมในชุมชนให้สะอาด ปลอดภัยขยะ ลดปัญหาการรื้อค้นถึงขยะ น้ำขยะ ขยะส่งกลิ่นรบกวน และลดแหล่งของเชื้อโรค ลดปริมาณถึงขยะและจัดระบบการให้บริการจัดเก็บขยะมูลฝอยในชุมชนตรงตามเวลา

3) ลดค่าธรรมเนียมการเก็บขยะหากชุมชนมีการคัดแยกขยะอินทรีย์ไปจัดการ เช่น หมักทำปุ๋ยทำอาหารสัตว์

4) ติดตามผลการดำเนินการ โดยเก็บข้อมูลปริมาณวัสดุรีไซเคิลที่รวบรวมได้ ปริมาณเศษอาหาร และสรุปผลการดำเนินการ เพื่อเป็นตัวชี้วัดการจัดการ

5) สร้างเครือข่ายโดยการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ไปยังชุมชนใกล้เคียง

2. แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ด้าน ตามแนวคิดการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff (1980) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในชุมชน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดความต้องการของชุมชนและจัดลำดับความต้องการ มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ดังนี้ (1) ร่วมการประชุมเพื่อเสนอปัญหาและความต้องการจัดการขยะมูลฝอย (2) ร่วมวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการเพื่อจัดทำกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอย (3) ร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารและเสนอแนวทางการบริหารจัดการขยะแบบครบวงจรของชุมชน (4) ร่วมในการวางแผนงาน/โครงการเพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน (5) ร่วมในการจัดทำร่างกฎระเบียบเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดในชุมชน

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอย และสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนดังนี้ (1) ร่วมกิจกรรมในการรณรงค์และร่วมเก็บขยะมูลฝอยในชุมชน (2) ร่วมนำขยะมูลฝอยในครัวเรือนมาทำเป็นปุ๋ยหมัก หรือน้ำหมักชีวภาพ (3) ร่วมคัดแยกประเภทขยะ เช่น เศษกระดาษ พลาสติก ขวดแก้ว ก่อนนำไปทิ้งลงถังขยะ (4) ร่วมใช้ถุงผ้า ปิ่นโต หรือตะกร้ามาซื้อสินค้าเพื่อลดการใช้ถุงพลาสติกและกล่องโฟม (5) ร่วมเสียค่าธรรมเนียมในการบริการจัดเก็บขยะมูลฝอย

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit) หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ดังนี้ (1) ร่วมในการลดขยะมูลฝอย เช่น ขวดพลาสติก ขวดแก้ว ถุงพลาสติกที่ใช้แล้ว นำกลับมาใช้ใหม่ (2) ร่วมในการนำขยะมูลฝอยมาทิ้งลงถังขยะ (3) ร่วมซื้อผลิตภัณฑ์ชนิดแบบเติมใช้ (4) ร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนแล้วนำไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ (5) ร่วมไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำหรือใต้ถุนบ้าน

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง ประชาชนเข้าร่วมในการพัฒนาได้ดำเนินการสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด อาจประเมินแบบย่อย ประเมินผลความก้าวหน้าเป็นระยะหรือประเมินผลรวม ดังนี้ (1) ร่วมในการตอบแบบประเมินผลการปฏิบัติงานพนักงานรักษาความสะอาด (2) ร่วมประเมินผลการเก็บ ขนส่ง ลำเลียงและการกำจัดขยะมูลฝอยของรถเก็บขยะ (3) ร่วมแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะในการจัดการขยะมูลฝอยให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบ (4) มีส่วนร่วมในการแจ้งให้เจ้าหน้าที่เมื่อพบถึงขยะอุปกรณ์ชำรุดหรือไม่เพียงพอต่อการใช้งาน (5) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบรายได้จากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอยของชุมชน

3. แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน

เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) คือ การหมุนเวียนทรัพยากรธรรมชาติในห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการของเสีย วัสดุ ดิน น้ำ ที่หมดอายุ และพลังงานให้กลับไปเป็นทรัพยากรที่หมุนเวียนอยู่ในระบบด้วยกระบวนการที่เหมาะสม เป็นการออกแบบเศรษฐกิจให้หมุนเวียนเป็นวงจร หลักการของเศรษฐกิจหมุนเวียนอยู่บนหลักการพื้นฐาน 3 R คือ ลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน และการนำมาใช้เพื่อเป็นวัตถุดิบเพื่อการผลิตออกมาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ (Reduce, Reuse, Recycle) เป็นเทคนิคในการช่วยลดของเสียจากการผลิต เป็นแนวคิดแบบองค์รวมที่ครอบคลุมหลักการสำคัญ 3 ข้อ คือ 1) ออกแบบสินค้าและบริการที่เน้นการรักษาต้นทุนด้านทรัพยากรธรรมชาติ 2) เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยการหมุนเวียนวัตถุดิบและสินค้า และ 3) ลดการเกิดของเสียและผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อมให้ได้มากที่สุด หลักการทั้ง 3 ข้อนี้ทำให้ระบบการผลิตแบบดั้งเดิมหรือระบบการผลิตแบบตรง (Linear Economy) ที่เป็นการผลิตแบบใช้แล้วทิ้ง และเน้นกำไรเป็นตัวตั้ง เปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบการผลิตแบบหมุนเวียนที่เน้นการนำวัตถุดิบจากสินค้าที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ พัฒนาไปสู่การใช้พลังงานสะอาด ลดผลกระทบเชิงลบและเพิ่มผลกระทบเชิงบวกต่อระบบเศรษฐกิจ (Zhu et al, 2010)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1. การวิจัยเชิงปริมาณตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในตำบลคอยฮาง มีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลคอยฮาง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย 3,387 คน (เทศบาลตำบลคอยฮาง, 2565) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างคำนวณได้จากสูตรของทาโร่ ยามานะ (Yamane, 1970)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ขนาดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (0.05)

แทนค่า

$$n = \frac{3,387}{1 + (3,387 \times 0.05^2)} \quad n = 357.75$$

จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 357.75 คน ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกต่อการจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผล และเพิ่มความน่าเชื่อถือของข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนแล้วคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากเกณฑ์ที่ทุกชุมชนมีประชากรหลักร้อยละ ใช้กลุ่มตัวอย่าง 15-30% (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) การศึกษานี้กำหนดสัดส่วนชุมชนละ 15% เก็บข้อมูลเท่ากับ 515 คน ใช้วิธีการ

สุ่มตัวอย่างโดยการกำหนดสัดส่วน (Quota Sampling) กำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ ชุมชนละ 15% เป็นหัวหน้าครัวเรือน หรือผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องการจัดการขยะในครัวเรือน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ศึกษาสถานการณ์ปัญหาและรูปแบบในการจัดการขยะของประชาชนในตำบลดอยฮาง โดยใช้การสนทนากลุ่มและการประชุมเชิงปฏิบัติการกับเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลดอยฮาง และผู้นำชุมชนแต่ละชุมชนรวม 30 คน โดยนำข้อมูลที่ได้เกี่ยวกับสถานการณ์ ปัญหาและรูปแบบการจัดการของแต่ละชุมชน และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในตำบลดอยฮางที่ได้จากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ เพื่อศึกษาแนวทางหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมกับการจัดการในชุมชนดอยฮางและจัดทำนวัตกรรมต้นแบบสำหรับจัดการขยะ

2.2 วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อนำเสนอแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ขยะโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในตำบลดอยฮาง โดยใช้การสนทนากลุ่มและการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informant) โดยเลือกจากบุคคลที่ทำงาน มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีบทบาทเกี่ยวกับการจัดการขยะในชุมชนจำนวน 30 คน

การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 วิธีคือ (1) การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) สุ่มจากประชาชนที่อาศัยในชุมชน ครัวเรือนละ 1 คน จำนวน 515 คน (2) การสุ่มแบบแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informant) โดยเลือกจากบุคคลที่ทำงาน มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีบทบาทเกี่ยวกับการจัดการขยะในชุมชน จำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสอบถาม ความรู้ความเข้าใจ พฤติกรรมและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในตำบลดอยฮาง กับกลุ่มตัวอย่างจากชุมชนต่าง ๆ 8 ชุมชน จำนวน 515 คน

2.2 แนวทางการสนทนากลุ่ม เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาและรูปแบบในการจัดการขยะของประชาชนในตำบลดอยฮาง กับ ผู้นำชุมชน แกนนำกลุ่มและตัวแทนประชาชนจากชุมชนต่าง ๆ จำนวน 30 คน

2.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม นำเสนอภาพรวมสถานการณ์ปัญหาและรูปแบบการจัดการขยะของประชาชนในชุมชน ความรู้ความเข้าใจและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในตำบลดอยฮาง ร่วมกันจัดลำดับความสำคัญของปัญหา นำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยของชุมชน ตลอดจนการเลือกนวัตกรรมเพื่อใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ขยะโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในตำบลดอยฮาง กับผู้นำชุมชน แกนนำกลุ่มและตัวแทนประชาชนจากชุมชนต่าง ๆ จำนวน 30 คน

2.4 แบบประเมิน การใช้นวัตกรรม ผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นในชุมชน กับผู้นำชุมชน แกนนำกลุ่ม และตัวแทนประชาชนจากชุมชนต่างๆ จำนวน 30 คน

2.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำกิจกรรมตามโครงการวิจัยและขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

2) ประสานชุมชนเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย

3) เก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ความเข้าใจ พฤติกรรมและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในชุมชน

4) จัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาและรูปแบบการจัดการขยะของประชาชนในชุมชน

5) ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของประเด็นข้อมูลต่าง ๆ โดยอิงจากวัตถุประสงค์การวิจัย

6) แจกแจง จัดกลุ่มข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคำตอบอธิบายตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

7) นำเสนอผลการวิจัยเพื่อนำไปสู่การลำดับความสำคัญของปัญหา การเลือกแก้ไขปัญหา รวมถึงการหาแนวทางในการสร้างนวัตกรรมเพื่อจัดการปัญหาขยะของชุมชน

8) ประเมินผล ถอดบทเรียน และเผยแพร่ข้อมูลการวิจัย

2.6 การจัดการกระทำกับข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลต่าง ๆ แจกแจง จัดกลุ่มข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหาคำตอบอธิบายตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ส่วนข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาพรรณนาความเพื่อตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในตำบลคอยฮาง

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 51.85 อายุระหว่าง 51-60 ปีร้อยละ 40.00 มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษาร้อยละ 41.55 สถานภาพสมรสร้อยละ 67.60 อาชีพทำนาทำไร่ทำสวน ร้อยละ 53.98 ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนระหว่าง 11 – 15 ปีร้อยละ 61.74

1.2 พฤติกรรมการจัดการขยะของประชาชนในตำบลคอยฮาง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในภาพรวม

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์	ลำดับ
ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย	2.10	0.73	น้อย	4
ด้านการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่	2.38	0.66	น้อย	3
ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย	1.89	0.70	น้อย	5
ด้านการรวบรวมและจัดเก็บขยะมูลฝอย	2.94	0.86	ปานกลาง	2
ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย	3.02	0.98	ปานกลาง	1
ภาพรวม	2.47	0.79	น้อย	

ตารางที่ 1 พบว่าพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.47$, S.D. =0.79) โดยพฤติกรรมด้านการกำจัดขยะมูลฝอยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 3.02$, S.D. =0.98) รองลงมา ได้แก่ ด้านการรวบรวมและจัดเก็บขยะมูลฝอย ($\bar{x} = 2.94$, S.D. =0.86) ต่ำสุด ได้แก่ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ($\bar{x} = 1.89$, S.D. = 0.70)

1.3 ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในตำบลคอยฮาง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในภาพรวม

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	เกณฑ์	ลำดับ
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.12	0.81	น้อย	3
ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	2.90	0.62	ปานกลาง	1
ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	2.68	0.69	ปานกลาง	2
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.06	0.76	น้อย	4
ภาพรวม	2.44	0.72	น้อย	

ตารางที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน พบว่า ในภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.44$, S.D. =0.72) โดยด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 2.90$, S.D. =0.62) รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{x} = 2.68$, S.D. =0.69) ต่ำสุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{x} = 2.06$, S.D. =0.76)

2. สถานการณ์ปัญหาและรูปแบบการจัดการขยะของประชาชนในตำบลคอยฮาง

2.1 สถานการณ์ปัญหาและปริมาณขยะของชุมชนในตำบลคอยฮาง

ตำบลคอยฮาง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย มีจำนวน 8 ชุมชน ประชากรรวม 3,387 คน มีปริมาณขยะเฉลี่ยประมาณ 3,030 กิโลกรัมต่อวัน ปริมาณขยะแต่ละประเภทต่อวันในเทศบาลตำบลคอยฮาง พบว่า ประเภทขยะมูลฝอยที่มีมากที่สุด คือ ขยะอินทรีย์ร้อยละ 70 รองลงมา ได้แก่ ขยะรีไซเคิล ร้อยละ 18 ขยะทั่วไป ร้อยละ 9 และขยะอันตราย ร้อยละ 3 ตามลำดับ โดยปัญหาที่สำคัญในตำบลคอยฮาง คือ ประชาชนไม่คัดแยกขยะ ทำให้ปริมาณขยะเพิ่มขึ้นอย่างมาก เมื่อแยกปริมาณขยะในแต่ละชุมชน พบว่า บ้านคอยฮางนอก หมู่ 3 มีปริมาณขยะมากที่สุด คือ 572 กิโลกรัมต่อวัน รองลงมา ได้แก่ บ้านฮ้องฮ้อ หมู่ 2 มีปริมาณขยะ 528 กิโลกรัมต่อวัน และชุมชนที่มีปริมาณขยะน้อยที่สุด คือ บ้านโป่งนาค้า หมู่ 4 มีปริมาณขยะ 210 กิโลกรัมต่อวัน (เทศบาลตำบลคอยฮาง, 2565)

2.2 รูปแบบการจัดการขยะของประชาชนในตำบลคอยฮาง

2.2.1 บทบาทการจัดการขยะของเทศบาลตำบลคอยฮาง หน้าที่ของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในการบริหารจัดการ มีดังนี้ (ชนะภัย หล้าเต๊ะ, สัมภาษณ์, 2566)

1) การจัดการขยะของชุมชน ตำบลคอยฮางเป็นชุมชนชนบทที่มีระบบเศรษฐกิจขนาดเล็กงบประมาณที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นมีจำกัด งบประมาณประจำปีของเทศบาลจึงเน้นไปที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บุคลากรมีจำนวนน้อย 22 คน ภายใต้งบประมาณที่จำกัด ขยะอินทรีย์และขยะมูลฝอยจึงไม่ได้กำหนดผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรง และยังไม่ได้จัดทำแผนแม่บทและการบริหารจัดการขยะมูลฝอย จึงมอบหมายให้แต่ละชุมชนดำเนินการจัดการขยะในครัวเรือนด้วยตนเอง

2) กิจกรรมการสนับสนุนของเทศบาลผ่านกิจกรรมหรือโครงการดังต่อไปนี้

2.1) ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเรื่องขยะและการจัดการขยะแต่ละประเภท เช่น การจัดการใบไม้ด้วยการทำส้วม จัดการเศษอาหารด้วยกรีน โคลน ขยะอินทรีย์นำมาทำปุ๋ยหมัก การคัดแยกขยะรีไซเคิลเพื่อจำหน่าย เป็นต้น

2.2) สนับสนุนอุปกรณ์สำหรับการจัดการขยะอินทรีย์ เช่น กรีน โคลน และถังสำหรับบรรจุขยะแต่ละประเภทสำหรับทุกชุมชน

2.3) ส่งเสริมการเรียนรู้ในการนำขยะเปียกมาทำปุ๋ยหมักเพื่อนำมาใช้ในการเกษตร

2.2.2 บทบาทการจัดการขยะของประชาชนในแต่ละชุมชน

การจัดการขยะและรูปแบบการจัดการขยะแต่ละประเภทของประชาชนในชุมชนต่าง ๆ ตำบลคอยฮาง ไม่มีแบบแผนตายตัว เป็นไปตามธรรมชาติของชุมชนด้วยทรัพยากรและองค์ความรู้ที่ชุมชนมี ซึ่งวิธีการจัดการขยะของชุมชนตามประเภทขยะมูลฝอย 4 ประเภท ดังนี้

1) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน จำนวน 5 คน

2) คัดเลือกเอกชนเป็นผู้จัดเก็บขยะจากครัวเรือน โดยเก็บค่าใช้จ่ายจากครัวเรือนเดือนละ 40 บาท จัดเก็บขยะมูลฝอย สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ในทุกวันพุธของสัปดาห์ ซึ่งสามารถจำแนกรูปแบบและวิธีการจัดการขยะแต่ละประเภท ดังนี้

ขยะอินทรีย์ ชุมชนจัดการโดยการนำทิ้งในที่สาธารณะ เช่น ริมถนน มากที่สุด มีจำนวน 6 ชุมชน รองลงมา คือ ทิ้งบริเวณบ้านและการนำไปทำปุ๋ยอินทรีย์ มีจำนวน 5 ชุมชน และ กำจัดโดยการนำไปทิ้งในสวนและทิ้งในแม่น้ำมีจำนวน 4 ชุมชน ตามลำดับ

ขยะรีไซเคิล ชุมชนจัดการโดยคัดแยกและนำไปจำหน่ายให้ร้านมากที่สุดมีจำนวน 7 ชุมชน รองลงมา คือ จัดการโดยการเผาในบริเวณบ้านของตนและนำไปทิ้งในแม่น้ำมีจำนวน 4 ชุมชน และกำจัดโดยการเผาในเตาเผาชุมชนมีจำนวน 3 ชุมชน ตามลำดับ

ขยะทั่วไป ชุมชนจัดการโดยนำไปเผาในสวนและเผาบริเวณบ้านเรือนมากที่สุดมีจำนวน 8 ชุมชน รองลงมา คือ จัดการโดยการทิ้งในที่สาธารณะและทิ้งในแม่น้ำมีจำนวน 4 ชุมชน และกำจัดโดยการเผาในเตาเผามีจำนวน 3 ชุมชน ตามลำดับ

ขยะอันตราย ชุมชนจัดการโดยเผาในสวนมากที่สุดมีจำนวน 8 ชุมชน รองลงมา คือ จัดการโดยการนำไปทิ้งบริเวณพื้นที่สวนตนเองมีจำนวน 5 ชุมชน และกำจัดโดยทิ้งในแม่น้ำมีจำนวน 4 ชุมชน ตามลำดับ

3. แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ขยะโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในตำบลคอยฮาง

3.1 แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ขยะโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน

คณะผู้วิจัยจัดเวทีสนทนากลุ่มกับแกนนำชุมชน 30 คน โดยนำเสนอสถานการณ์ปัญหาการจัดการขยะและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย ผลจากการสนทนากลุ่ม สรุปผลดังนี้

3.1.1 ปัญหาที่จะต้องแก้ไขอย่างรีบด่วน คือ ขยะอินทรีย์และพบว่าทุกชุมชนจัดการกำจัดขยะอินทรีย์ผิดวิธี

3.1.2 คัดเลือกชุมชนต้นแบบที่จะดำเนินโครงการ ได้แก่ ศูนย์อารยะเกษตร บ้านคอยฮางใน หมู่ 1 เนื่องจาก 1) มีผู้นำชุมชนเข้มแข็งและตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นพยายามหาวิธีการแก้ปัญหาขยะ 2) เป็นที่ตั้งของวัดพุทธอุทยานคอยฮางอินทรีย์นักท่องเที่ยวมาไหว้พระ ทำให้ปริมาณขยะเพิ่มขึ้น 3) เป็นที่ตั้งโครงการโคกหนองนาและโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในแต่ละปีมีผู้มาศึกษาดูงานเป็นจำนวนมาก กลุ่มแม่บ้านต้องประกอบอาหารและอาหารว่างให้กับผู้มาศึกษาดูงาน ทำให้มีปริมาณขยะอินทรีย์เพิ่มขึ้น 4) สมาชิกในโครงการโคกหนองนาและโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3.63 ครัวเรือน มีความเข้มแข็งพร้อมให้ความร่วมมือในการจัดการขยะ และ 5) ที่ตั้งหมู่บ้าน เป็นเส้นทางสามารถผ่านไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น เช่น ไร่บุญรอด วัดร่องขุน เป็นต้น ทำให้มีการนำขยะมาทิ้งสองข้างทางที่เรียกว่า "ขยะข้ามถิ่น" ปริมาณขยะเพิ่มขึ้น

3.1.3 นวัตกรรมที่จะนำมาใช้ในการจัดการขยะอินทรีย์ ได้แก่ บอลลูนแก๊ส เนื่องจากสามารถกำจัดขยะอินทรีย์และยังได้พลังงานแก๊สชีวภาพอีกด้วย ทั้งนี้บอลลูนแก๊สเป็นนวัตกรรมที่เหมาะสมกับชุมชน การคิดตั้งและการซ่อมบำรุง ชุมชนสามารถทำได้ด้วยตนเอง การดำเนินโครงการโดยใช้การมีส่วนร่วมของชุมชนในด้าน 1) ร่วมตัดสินใจ 2) ร่วมในการปฏิบัติการ 3) ร่วมรับผลประโยชน์ 4) ร่วมประเมิน และเพื่อให้การจัดการขยะอินทรีย์เกิดความยั่งยืน จึงกำหนดวิศวกรสังคมที่เป็นคนในชุมชนสามารถดำเนินการและดูแลการใช้บอลลูนแก๊สจำนวน 2 คน คือ นายขวง เพ็งโคตร และนายประพันธ์ ยอดภพ

หลังจากการดำเนินโครงการนวัตกรรมบอลลูนแก๊ส คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการร่วมกับชุมชน ดังนี้

1) จัดตั้งคณะกรรมการโดยใช้วิธีเสนอชื่อจำนวน 5 คนเพื่อบริหารจัดการขยะอินทรีย์โดยใช้นวัตกรรมบอลลูนแก๊สในชุมชน

2) ตั้งกฎกติกาในชุมชน เช่น หากพบว่ามิใช่ขยะอินทรีย์ปนอยู่กับขยะทั่วไปจะไม่เก็บขยะให้กับครัวเรือนนั้น หากครัวเรือนใดมีงานขึ้นบ้านใหม่ งานแต่งงานหรืองานศพ ทำให้มีขยะอินทรีย์จำนวนมากสามารถนำกำจัดโดยนำมาใส่ในบอลลูนแก๊ส

3) ครัวเรือนที่ปฏิบัติตามกฎกติกาชุมชนจะมีการสะสมแต้มคะแนนเพื่อนำมาแลกรางวัล โดยวัดพุทธอุทยานคอยฮางอินทรีย์สนับสนุนรางวัล เดือนละ 1 คะแนน ตามกติกาชุมชน ดังนี้

3.1) สะสม 1 คะแนน ได้รับรางวัล 1 อย่างได้แก่ สบู่ ยาสีฟัน น้ำยาล้างจาน ผงซักฟอก เป็นต้น

3.2) สะสม 3 คะแนน ได้ถังพลาสติก 2 ใบ

3.3) สะสม 6 คะแนน ได้ข้าวสาร 5 กิโลกรัม 1 ถุง

3.4) สะสม 12 คะแนน ได้รับรางวัลเป็นเงินสดรางวัลละ 1,000 บาท

3.2 แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ขยะควรเพิ่มแนวทางการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้านดังนี้

3.2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

- 1) ภาครัฐควรจัดประชุมหรืออบรมให้ความรู้แก่ชุมชนในด้านการจัดการขยะมูลฝอยแต่ละประเภทในครัวเรือนเป็นประจำ เช่น 1 เดือนต่อ 1 ครั้ง หรือ 3 เดือนต่อ 1 ครั้ง เป็นต้น
- 2) ภาครัฐควรจัดระบบให้ชุมชนรับรู้ว่าสารข้อมูลด้านการจัดการขยะผ่านรายการเสียงตามของชุมชน หรือ ผ่านอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)
- 3) ภาครัฐควรสนับสนุนและจัดระบบให้ชุมชนเข้าร่วมประชุมเพื่อร่วมรับรู้และวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อเสนอปัญหาและความต้องการการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน
- 4) ภาครัฐควรสนับสนุนให้แต่ละชุมชนกำหนดกฎระเบียบการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนโดยการสนับสนุนของรางวัล หรือ ลดค่าใช้จ่ายในการเก็บขยะรายเดือน เช่น หากครัวเรือนใดคัดแยกขยะจะยกเว้นค่าเก็บขยะรายเดือนของครัวเรือนนั้น เป็นต้น

3.2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

- 1) ภาครัฐควรรณรงค์ให้ครัวเรือนใช้ถุงผ้า ตะกร้าเพื่อลดการใช้ถุงพลาสติกและกล่องโฟม
- 2) ภาครัฐควรอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะอินทรีย์และสนับสนุนอุปกรณ์ เช่น การทำปุ๋ยหมัก เพื่อนำมาใช้ในการเกษตรเพื่อลดการใช้สารเคมี
- 3) ภาครัฐอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะรีไซเคิล และประสานงานกับร้านค้าเอกชนรับซื้อของเก่า

3.2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

- 1) ภาครัฐแจ้งข่าวสารด้านราคาขยะรีไซเคิล และประสานกับร้านค้ารับซื้อของเก่าให้มารับซื้อในชุมชน
- 2) ภาครัฐจัดอบรมการนำขยะรีไซเคิลมาแปรรูปเป็นเฟอร์นิเจอร์หรือของใช้ในครัวเรือน เช่น นำขวดพลาสติกมาทำเป็นแก้ว ไม้ นำยางรถยนต์มาทำเป็นกระถางต้นไม้
- 3) ภาครัฐควรส่งเสริมให้ชุมชนได้เรียนรู้การจัดการขยะชุมชนนอกสถานที่เพื่อเปิดโลกทัศน์และการเรียนรู้ ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างทักษะการมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกัน สร้างทัศนคติที่ดีในชุมชน

3.2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

- 1) ภาครัฐสนับสนุนให้แต่ละชุมชนจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานรักษาความสะอาดของชุมชน ตลอดจนดูแลอุปกรณ์ในการจัดการขยะให้ครบถ้วนเรียบร้อย เช่น ถังขยะ
- 2) ภาครัฐควรจัดประกวดครัวเรือนสะอาดที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โดยใช้ธงสีแดง สีเขียว สีเหลือง และให้รางวัลครัวเรือนสะอาดผ่านเกณฑ์มาตรฐาน
- 3) ภาครัฐควรขยายผลโครงการการเพิ่มมูลค่าขยะอินทรีย์โดยใช้ “บอลลูนแก๊ส” ไปยังชุมชนที่ให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะ

3.3 ผลที่ได้จากการดำเนินโครงการการจัดการขยะอินทรีย์ “บอลลูนแก๊ส” ในครั้งนี้ พบว่า

3.3.1 ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ

1) ในระดับชุมชน สามารถลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน เดิมศูนย์แม่ครัวในอารยะเกษตรใช้แก๊สหุงต้มในการปรุงอาหารเฉลี่ยเดือนละ 3 ถัง (480 บาท * 3 ถัง = 1,440 บาท) เมื่อมีบอลลูนแก๊สทำให้การซื้อแก๊สเฉลี่ยเดือนละ 1 ถังคือ 480 บาท สามารถลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานได้เดือนละ 960 บาท

2) ในระดับครัวเรือน ผลพลอยได้จากบอลลูนแก๊สคือ ปุ๋ยน้ำ โดยได้ปุ๋ยน้ำเฉลี่ยเดือนละ 400 ลิตร ปุ๋ยน้ำราคาเฉลี่ยเดือนละ 200 บาท ทำให้เกษตรกรสามารถนำมาใช้ในการเกษตรลดค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ยน้ำเดือนละ 400 บาท

3.3.2 ผลกระทบทางด้านสังคม

1) ปริมาณขยะลดลงบ้านดอยฮางใน หมู่ 1 จากเดิมเฉลี่ยประมาณวันละ 370 กิโลกรัมลดลงเหลือเฉลี่ยประมาณวันละ 226 กิโลกรัม

2) สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น มีความตระหนักและเห็นความสำคัญในกำจัดขยะมากขึ้น โดยได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย เนื่องจากเห็นประโยชน์ชุมชนสะอาดและได้รับรางวัลจากวัดดอยอินทรีย์ และได้รับคำชมในที่ประชุมหมู่บ้านเป็นความภาคภูมิใจของครอบครัว

3) มีชุมชนต้นแบบในการจัดการขยะอินทรีย์ ประชาชนในตำบลดอยฮางและในอำเภอใกล้เคียงในจังหวัดเชียงรายมาศึกษาดูงานและนำไปประยุกต์ใช้ในชุมชนอื่นๆ ต่อไป

3.3.3 ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม

1) พฤติกรรมการทิ้งขยะในที่สาธารณะลดลง ชุมชนสะอาดมากขึ้น ลดมลพิษด้านกลิ่นควัน ฝุ่นละอองลดลงและไม่เป็นแหล่งอาหารและแหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์และแมลง เช่น หนู แมลงวัน แมลงสาบ และสุนัข เป็นต้น

2) ทำให้ทัศนียภาพของชุมชนดีขึ้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ขยะโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในตำบลดอยฮาง มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายดังนี้

1. สถานการณ์ปัญหาและรูปแบบการจัดการขยะของประชาชนในตำบลดอยฮาง เทศบาลตำบลดอยฮางเป็นชุมชนชนบท ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาติดิพนธ์มีระบบเศรษฐกิจขนาดเล็ก งบประมาณมีจำกัด เจ้าหน้าที่มีน้อยจึงไม่ได้กำหนดบุคลากรผู้ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรงและยังไม่ได้จัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะ จึงมีนโยบายให้ประชาชนจัดการขยะด้วยตนเอง การดำเนินงานที่ผ่านมาเทศบาลดอยฮางพยายามที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ด้วยการอบรมให้ความรู้ สนับสนุนอุปกรณ์การจัดการขยะ แต่พบว่ายังขาดมาตรการการจัดการขยะมูลฝอยต้นทาง และไม่มีระบบการคัดแยกขยะ วิธีการจัดการขยะแต่ละประเภทที่ปรากฏจึงไม่ถูกสุขลักษณะ ทำให้มีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลดอยฮางยังไม่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับศาลิมาร์ เกิดกลิ่นหอม (2562) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน: เทศบาลนครศรีธรรมราช

พบว่าระบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยมีอยู่อย่างจำกัด และระบบคัดแยกขยะมูลฝอยไม่สามารถดำเนินการได้ จึงทำให้การแก้ปัญหาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

2. พฤติกรรมและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานของนัยนา เดชะ (2557) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าประชาชนในพื้นที่ที่มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับต่ำ มีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยไม่เหมาะสม ประกอบกับองค์การบริหารส่วนตำบลเลม็ดยังไม่ได้จัดทำแผนแม่บทและขาดการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับน้อย ขณะที่สุริยะ หาญพิชัย และจันทร์ฉาย จันทร์ลา (2561) ได้ศึกษาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลลำธาราย อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะที่ถูกต้องในระดับมาก จึงเป็นพื้นฐานทำให้ประชาชนมีการจัดการขยะในครัวเรือนอยู่ในระดับมาก และมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอยู่ในระดับมากเช่นกัน

3. แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ขยะโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนโดยการนำขยะมาสร้างมูลค่าเพิ่มตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน ตำบลคอยฮางมีขยะอินทรีย์มากที่สุด ประชาชนมีพฤติกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในระดับน้อย จากการสนทนากลุ่มทำให้ชุมชนเลือกโครงการนำขยะอินทรีย์มาแปรรูปเป็นพลังงานโดยใช้แนวคิดธรรมชาติบำบัด เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการไม่สูงและชุมชนสามารถติดตั้งบริหารจัดการดูแลได้ด้วยตนเองโดยใช้การมีส่วนร่วมและเพื่อให้เกิดความยั่งยืนได้คัดเลือกนักตรัง 2 คน ทำให้ผลจากการดำเนินโครงการในระยะ 6 เดือนแรก พบว่า ด้านเศรษฐกิจ (1) ได้พลังงานแก๊สชีวภาพเพื่อใช้ในชุมชน ช่วยลดการซื้อแก๊สลงเดือนละ 960 บาท (2) ได้ปุ๋ยน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร ช่วยลดการซื้อปุ๋ยลงเดือนละ 400 บาท ด้านสังคม (1) สมาชิกชุมชนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการกำจัดขยะมากขึ้น โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ได้รับประโยชน์ร่วมกัน (2) ปริมาณขยะมูลฝอยลดลงจากเดิมเดือนละ 370 กก. เป็นเดือนละ 226 กก. (3) ชุมชนมีต้นแบบในการจัดการขยะอินทรีย์ ทำให้ประชาชนในตำบลคอยฮางและในอำเภอใกล้เคียงในจังหวัดเชียงรายมาศึกษาดูงานและนำไปประยุกต์ใช้ในชุมชนอื่นต่อไป ด้านสิ่งแวดล้อม (1) ชุมชนสะอาดมากขึ้น มลพิษด้านคว้น ฝุ่น ละอองลดลง และไม่เป็นแหล่งอาหารและเพาะพันธุ์ของสัตว์และแมลง (2) ทักษะของชุมชนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับขงพล พรหมสาขา ณ สกลนครและอุณเรือน เล็กน้อย (2563) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการขยะของเทศบาลตำบลภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน ผลการศึกษาพบว่าขยะที่เป็นเศษอาหารควรส่งเสริมให้ทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพและนำมาหมักเพื่อผลิตแก๊สชีวภาพไว้ใช้ในครัวเรือน และสอดคล้องกับกิตติชัย รักตะกนิษฐ์ (2558) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทางเลือกในการกำจัดขยะอินทรีย์โดยใช้เทคโนโลยีชีวภาพในประเทศไทยผลการศึกษาพบว่า เทคโนโลยีชีวภาพเป็นเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสมกับการกำจัดขยะอินทรีย์ในประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศเกษตรกรรม

งานวิจัยฉบับนี้สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เป้าหมายที่ 7 สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน คือเพิ่มสัดส่วนของพลังงานทดแทน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะพัฒนาเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารเทศบาลหรือผู้นำชุมชนควรจัดกิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับเทศบาลและหมู่บ้านในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนและเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังการจัดการขยะในชุมชน
2. ผู้บริหารเทศบาลหรือผู้นำชุมชนควรมีนโยบายประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารด้านการจัดการขยะที่ถูกต้อง เช่น การคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ประเภทของขยะที่ไม่สามารถทิ้งได้
3. ประชาสัมพันธ์นโยบายเกี่ยวกับกฎระเบียบและการกำหนดบทลงโทษทางกฎหมายการทิ้งขยะมูลฝอยไม่เป็นระเบียบหรือไม่ใช่จุดที่สามารถทิ้งขยะได้ เช่น บทลงโทษของการทิ้งขยะในแม่น้ำ เป็นต้น
4. ผู้บริหารเทศบาลหรือผู้นำชุมชนเอกชน ควรจัดเวทีประชาคมให้ประชาชนในชุมชน และกระตุ้นให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ

ข้อเสนอแนะพัฒนาองค์กร

1. ภาครัฐควรมีนโยบายการจัดการขยะที่ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษรจะทำให้ทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ภาครัฐควรมีระบบการเป็นพี่เลี้ยงและระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการจัดการขยะ
3. เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพควรมีแผนการจัดการขยะมูลฝอยโดยการกำหนดเป็นแผนระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาว

ข้อเสนอแนะพัฒนานุเคราะห์

1. เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่จัดเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยต้องจัดเก็บขยะมูลฝอย ณ จุดตั้งวางขยะให้เรียบร้อยไม่ให้มีขยะตกค้าง
2. ภาครัฐควรกำหนดบุคลากรผู้ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม
3. ควรมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการจัดการขยะ และนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจดบันทึกปริมาณขยะเพื่อให้สามารถตรวจสอบ หรือนำมาเปรียบเทียบสถิติเพื่อหาทราบถึงการเปลี่ยนแปลงปริมาณขยะ
4. ภาครัฐควรรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ เห็นประโยชน์ในการจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจรตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง
5. ภาครัฐควรรณรงค์ให้ชุมชนลดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ยาก เช่น กล่องโฟม ควรแยกจัดเก็บขยะให้ถูกวิธีเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อม สร้างจิตสำนึกทั้งชุมชนในการรักษาความสะอาด และสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการกำจัดของประชาชนในตำบลอื่นเพื่อนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบเพื่อให้ได้ภาพรวมของประชาชนทั้งหมู่บ้าน
2. ควรศึกษาในเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกจากประชากรที่ต้องการศึกษาว่าจะทำอย่างไรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ

3. ควรให้สถาบันการศึกษาเช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย อบรมให้ความรู้การจัดการขยะรีไซเคิล และขยะทั่วไป และนำนวัตกรรมที่มีอยู่มาใช้ในการบริหารจัดการขยะรีไซเคิลและขยะทั่วไป

4. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลในการจัดการขยะกับชุมชน ซึ่งเป็นการติดตาม และกระตุ้นให้ชุมชนมีการจัดการขยะอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

รายการอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ. (2558). *คู่มือประชาชนการคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธีและเพิ่มมูลค่า*. บริษัท อีซี จำกัด.
- _____. (2564). *คู่มือสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างครบวงจร*. ส่วนส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อม สำนักสิ่งแวดล้อมภาคที่ 2 ลำปาง.
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2560). *คู่มือการสร้างวินัยผู้จัดการขยะที่ยั่งยืน*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร.
- กิตติชัย รักตะกนิษฐ์. (2558). ทางเลือกในการกำจัดขยะอินทรีย์โดยใช้เทคโนโลยีชีวภาพในประเทศไทย. *วารสารรัฐศาสตร์*, 57(1), 68-81.
- เทศบาลตำบลดอยฮาง. (2565, 12 มิถุนายน). *ข้อมูลพื้นฐานตำบลดอยฮาง*. <https://doihang.go.th/index.php/menu8title/detail/8>
- ชงพล พรหมสาขา และอุ้นเรือน เล็กน้อย. (2563). การจัดการขยะของเทศบาลตำบลภายใต้แนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน. *วารสารรากบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*, 12(2), 46-52.
- นัยนา เฉชะ. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ดีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. โรงพิมพ์ สุวีริยาสาส์น.
- ศาลิมาร์ เกิดกลิ่นหอม. (2562). *แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครศรีธรรมราช* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ดีพิมพ์]. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุริยะ หาญพิชัย และ จันทร์ฉาย จันทร์ลา. (2561). การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลลำธาราชัย อำเภอยะบะดี จังหวัดลพบุรี. *วารสารเทคโนโลยีสุรนารี*, 12(1), 67-85.
- Chiemchaisri, C., Visvanathan, C., & Labayan, J. J. (2008). Municipal solid waste management in Thailand and disposal emission inventory. *Environmental Monitoring and Assessment*, 135(1-3), 13-20.
- Cohen J. M., & Uphoff N.T. (1981). *Rural Development Participation: Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation*. New York. Cornell University.
- Geng, Y., & Doberstein, B. (2008). Developing the circular economy in China: Challenges and opportunities for achieving 'leapfrog development'. *The International Journal of Sustainable Development and World Ecology*, 15(3), 231-239.

Zhu,Q., Geng,Y., & Lai, K. H. (2010). Circular economy practices among Chinese manufacturers varying in environmental – oriented supply chain cooperation and the performance implication. *Journal of Environmental Management*, 91(6), 1324-1331.

กิตติกรรมประกาศ

บทความชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย การจัดการขยะตามแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนภายใต้โมเดลเศรษฐกิจหมุนเวียน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่ได้สนับสนุนการทำวิจัยครั้งนี้ และงานวิจัยครั้งนี้ได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายเลขที่ COE.P1-019/2565

แนวทางการบริหารการศึกษาปฐมวัย สำหรับโรงเรียนที่สามารถดำรงตน
อยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ จังหวัดเชียงราย

Guidelines Administration of Early Childhood Education for
Quality Well-beingness and Self-reliance School in Chiang Rai Province

วันที่รับบทความ: 19 ส.ค. 67

วันที่แก้ไขบทความ: 31 ม.ค. 68

วันที่ตอบรับ: 20 มี.ค. 68

นิชรีย์ มหาวงศ์นันท์¹

Nidcharee Mahawongsanun¹

สุวดี อุปปินใจ²

Suwadee Ouppinjai²

ประเวช เวชชะ³

Prawet Wetcha³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการศึกษาปฐมวัยสำหรับโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ จังหวัดเชียงราย ผู้ร่วมวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอนระดับปฐมวัยของโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ จังหวัดเชียงราย และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษาหรือการบริหารสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบสอบถามเพื่อประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารการศึกษาปฐมวัย สำหรับโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนคุณภาพโดยภาพรวมมีความถูกต้องอยู่ในระดับมากความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด การดำเนินงานที่มีคุณภาพโดยภาพรวมมีความถูกต้องอยู่ในระดับมากความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก การกำกับดูแลคุณภาพโดยภาพรวมมีความถูกต้องอยู่ในระดับมากความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินคุณภาพโดยภาพรวมมีความถูกต้องอยู่ในระดับมาก ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องโดยภาพรวมมีความถูกต้องอยู่ในระดับมากความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารคุณภาพ การศึกษาปฐมวัย โรงเรียนที่ดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ

¹ นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2565)

¹ Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (2022)

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

² Assistant Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Advisor).

³ รองศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

³ Associate in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Co Advisor).

Abstract

The objective of this study was to investigate the administration guidelines for early childhood education of quality well-beingness and self-reliance schools in Chiang Rai Province. This research purposively participants including administrators and early childhood education teachers of quality well-beingness and self-reliance schools in Chiang Rai Province, and experts with experience in administrating schools for quality well-beingness and self-reliance. The research instruments were structured interview and scale questionnaire for accuracy and feasibility validation.

The results showed that the administration guidelines for early childhood education of quality well-beingness and self-reliance schools in Chiang Rai Province consisted of 5 stages i.e. quality planning was ranked for accuracy and feasibility at the high and highest levels respectively; quality operation was ranked for accuracy and feasibility at the high level; quality supervision was ranked for accuracy and feasibility at the high level respectively; quality evaluation was ranked for accuracy and feasibility at the high level respectively; and consistent quality development was ranked for accuracy and feasibility at the high and highest levels respectively.

Keywords: Administration, Early Childhood Education, Quality Well-beingness and Self-reliance School

บทนำ

การจัดการศึกษาปฐมวัยนั้น ไม่ได้อยู่ในระดับของการศึกษา ภาคบังคับ แต่มีความสำคัญเพราะเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กวัย 0-6 ปี เพื่อเตรียมความพร้อม และส่งเสริม พัฒนาการด้านต่างๆที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขพร้อม ในการเรียนรู้ขั้นต่อไป (สมร ทองดี และสุกัญญา กาญจนกิจ, 2548, น.11) เด็กที่ได้รับการตอบสนองความต้องการด้านต่างๆ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัย ด้วยวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ถูกต้อง ย่อมเป็นโอกาสที่ดีถือได้ว่าเป็นโอกาสทองของการเรียนรู้ โดยเฉพาะในช่วง 3 ปีแรก สมอของเด็กมีการเปลี่ยนแปลงทั้งปริมาณเส้นใยสมอง และจุดเชื่อมต่อสารเคมีในสมอง รวมทั้งรอยหยักที่พื้นผิวสมอง ซึ่งส่งผลต่อสติปัญญา และความฉลาดของเด็ก ถ้าได้รับการพัฒนาและได้รับการกระตุ้นอย่างถูกวิธีแล้ว จะช่วยพัฒนาเซลล์สมองเจตคติต่อการเรียนรู้ และวางพื้นฐานของการเรียนรู้ ช่วยให้ทักษะการเรียนรู้พัฒนาไปตลอดชีวิต อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขและเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546, น.16) เด็กไทยทุกคนจึงควรมีโอกาสได้รับการเตรียมความพร้อมในสถานศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพ โดยไม่คำนึงถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเด็ก นอกจากนี้ คุณภาพของการจัดการศึกษาปฐมวัยก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ควรให้ความสนใจไม่น้อยไปกว่าการศึกษาในระดับอื่น (นภเนตร ธรรมบรร, 2549, น.118)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงราย ใน 18 อำเภอ มีจำนวน 536 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 249 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 46.45 (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย, 2565) พบว่าประชากรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง การอพยพเคลื่อนย้ายของประชากร รวมทั้งการคมนาคมสะดวก จึงทำให้ผู้ปกครองในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนส่งเด็กไปเรียนในเมืองจึงส่งผลให้มีโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้นอย่าง

ต่อเนื่อง ทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดภายใต้ข้อจำกัดในการบริหารจัดการทำให้การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ขาดความพร้อมด้านปัจจัยต่างๆ อาทิเช่น มีครูไม่ครบชั้น สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี มีไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย การมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาจากชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ยังมีน้อย ปัญหาเหล่านี้จะนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการบริหารการศึกษาปฐมวัยสำหรับโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ จังหวัดเชียงรายว่าเป็นอย่างไร มีแนวทางการดำเนินการและองค์ประกอบใดบ้างที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดนี้ให้เป็นโรงเรียนที่สามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานของการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานและเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดหรือภูมิภาคอื่นๆต่อไป

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนในระดับปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กมีมากมายหลายด้าน เช่น การจัดทำหลักสูตรซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีการปรับปรุงหลักสูตรให้เข้ากับบริบทและสภาพแวดล้อมปัจจุบัน เทคนิคในการสอนที่เป็นลักษณะแบบเดิมๆไม่หลากหลาย สอนไม่ตรงตามแผนการสอนที่ตั้งไว้ สื่อวัสดุ-อุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ครูขาดความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ขาดการนำผลการประเมินพัฒนาการมาใช้ในการปรับปรุง ขาดการส่งเสริมแก้ไขปัญหาคือปฐมวัย สถานที่และอาคารไม่อำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน จำนวนครูไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา ทำให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ปัญหาต่างๆเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย แต่อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาจะเป็นเช่นใด ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของโรงเรียน โดยเฉพาะการบริหารงานของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร (ภารดี อนันต์นารี, 2553, น. 260)

เพื่อให้การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กมีประสิทธิภาพและคุณภาพเพิ่มสูงขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้พยายามหาแนวทางแก้ไขปัญหาระดับโรงเรียนขนาดเล็กอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดแนวทางในการดำเนินการที่หลากหลายตามความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ ทั้งการยุบ การควบรวม การย้ายครู ไปยังสถานศึกษาอื่นเพื่อลดจำนวนครูให้อยู่ในอัตราตามเกณฑ์ที่กำหนด อย่างไรก็ตามเนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กบางแห่งตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีสภาพซึ่งแตกต่างจากพื้นที่ทั่วไป เพราะเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่อย่างโดดเดี่ยว (Stand Alone) ห่างไกลจากโรงเรียนอื่น เนื่องจากตั้งอยู่ตามเกาะ บนภูเขา บริเวณชายขอบ ซึ่งหากยุบรวมหรือควบรวมแล้วจะทำให้เด็กนักเรียนไม่มีที่เรียน หรือในบางกรณีอาจจะประสบปัญหาในการเดินทางไกลและใช้เวลานานในการไปเรียนที่โรงเรียนอื่น และถึงแม้ว่าจะไม่ยุบหรือควบรวมโรงเรียนขนาดเล็กประเภทดังกล่าว แต่ก็จำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น อย่างไรก็ตามดังที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้นแล้วว่าปัญหาการขาดประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดการศึกษา ไม่ได้เกิดขึ้นกับโรงเรียนขนาดเล็กทุกแห่ง เนื่องจากมีโรงเรียนขนาดเล็กอีกประเภทหนึ่งคือโรงเรียนขนาดเล็กที่สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ผู้ปกครองให้การยอมรับและยินดีส่งบุตรหลานเข้าเรียน ซึ่งหากยุบหรือควบรวมก็จะทำให้ผู้ปกครองอาจจะไม่เห็นด้วย และเด็กเองอาจจะไม่เต็มใจที่จะไปเรียนที่โรงเรียนแห่งใหม่ ด้วยความจำเป็นดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายที่จะไม่ยุบหรือควบรวมโรงเรียนขนาดเล็กดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้โรงเรียนดังกล่าวได้คงอยู่คู่กับชุมชนและจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องต่อไป (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา, 2564, น.10)

จากเหตุผลและความสำคัญดังที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาแนวทางการบริหารการศึกษาปฐมวัย สำหรับโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ จังหวัดเชียงราย เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในการนำแนวทางการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ส่งเสริมและดำเนินการบริหารการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการศึกษาปฐมวัย สำหรับโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ จังหวัดเชียงราย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

1.1 กระบวนการบริหารคุณภาพ (William Edwards Deming, 1938; Tenner และ Detoro, 1992: 31; องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน International Organization for Standardization : ISO, 2008) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนคุณภาพ 2) การดำเนินงานที่มีคุณภาพ 3) การกำกับดูแลคุณภาพ 4) การประเมินคุณภาพ และ 5) การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

1.2 องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น. 6-7) ได้แก่ 1) ด้านการสร้างหลักสูตร 2) ด้านการสร้างสภาพแวดล้อม 3) ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ 4) ด้านการบูรณาการเรียนรู้ 5) ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ และ 6) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและสถานศึกษา

2. ด้านแหล่งข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 6 คน ของโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ จังหวัดเชียงราย และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษาหรือการบริหารสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 12 คน

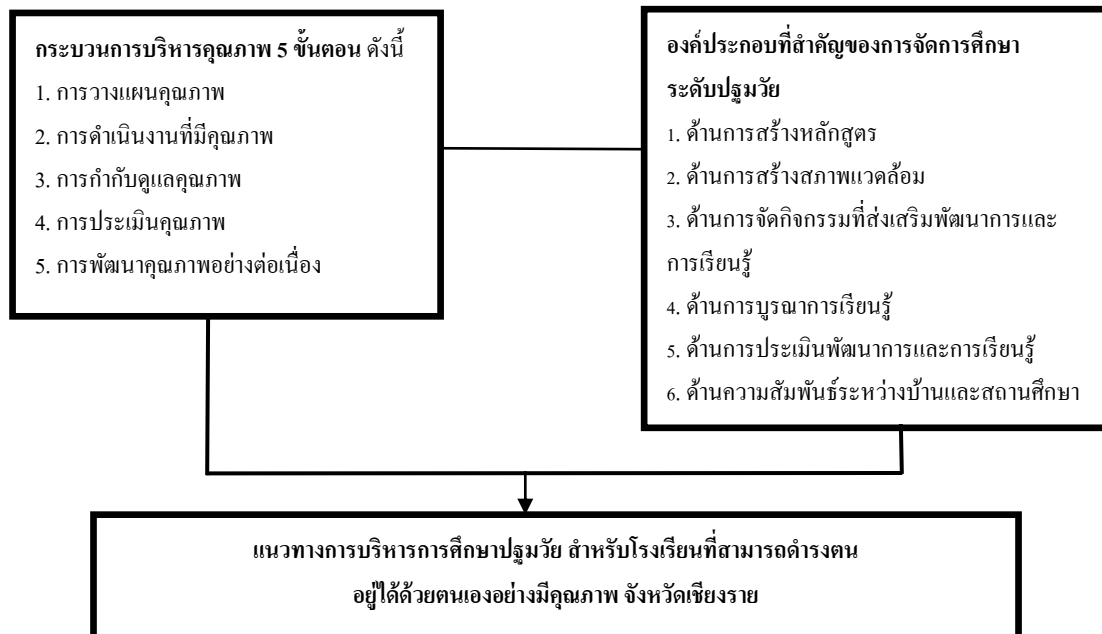
3. ด้านพื้นที่การวิจัย

ผู้วิจัยใช้พื้นที่ในการศึกษา คือ โรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย คือ โรงเรียนผาขาววิทยา และโรงเรียนแม่เอบวิทยาคม

4. ด้านเวลา

งานวิจัยนี้เริ่มดำเนินการในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2565 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2566

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการบริหารคุณภาพ

William Edwards Deming (1938) บิดาแห่งการควบคุมคุณภาพสมัยใหม่ ได้เสนอแนวคิดขึ้นมาช่วงปี 1950's โดยพัฒนามาจากปราชญ์ของเขาคือ วอลเตอร์ เอ ชิวฮาร์ต (Walter Andrew Shewhart) ทำให้วงจรนี้มีชื่อเรียกอื่นว่า Deming Cycle หรือ Shewhart Cycle คือ วงจรบริหารงานคุณภาพ ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน Plan-Do-Check-Act เป็นกระบวนการที่ใช้ปรับปรุงการทำงานขององค์กรอย่างเป็นระบบ

Tenner และ Detoro (1992: 31) ได้กล่าวถึงการนำหลักการแนวคิดเกี่ยวกับ TQM มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพการบริหารคุณภาพแบบองค์รวม (Total Quality Management : TQM) หรือที่เรานิยมเรียกว่า TQM โดยดำเนินงานตามวงจร PDCA (Plan, Do, Check, Act) เพื่อเป็นหลักในการเริ่มต้นการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization : ISO) (2008) ซึ่งมีคณะกรรมการวิชาการคณะที่ 176 (ISO/TC 176 : Quality Management and Quality Assurance) เป็นผู้จัดทำมาตรฐานระบบการบริหารงานคุณภาพ ISO 9000 ขึ้น โดยนำเสนอ ระบบบริหารคุณภาพ ISO 9001:2000 จะต้องดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการและศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การทบทวนสถานระบบงานปัจจุบัน

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำเอกสารระบบบริหารงานคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติงานตามระบบบริหารคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 5 การตรวจติดตามคุณภาพภายใน

ขั้นตอนที่ 6 การตรวจประเมินและให้การรับรองโดยสถาบันให้การรับรอง

จากการศึกษากระบวนการบริหารคุณภาพของนักวิชาการที่ได้กล่าวไว้ เช่น William Edwards Deming (1938), Tenner และ Detoro (1992: 31), องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization : ISO) (2008) สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารคุณภาพ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนคุณภาพ 2) การดำเนินงานที่มีคุณภาพ 3) การกำกับดูแลคุณภาพ 4) การประเมินคุณภาพ 5) การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยตามที่กระทรวงศึกษาธิการ 2546 ได้กำหนดไว้มี 6 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น. 6-7) ดังนี้

1) ด้านการสร้างหลักสูตร ต้องทำการศึกษาและทำความเข้าใจแนวการจัดประสบการณ์ ตารางกิจกรรมประจำวัน แผนการจัดประสบการณ์ การนำแผนการจัดประสบการณ์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การวัด และประเมินพัฒนาการนักเรียน

2) ด้านการสร้างสภาพแวดล้อม ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก ทั้งภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนและต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กด้วย เช่น ห้องมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก เป็นต้น

3) ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเสรี กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ และกิจกรรมเกมการศึกษา ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อม การนำเทคนิค และวิธีสอนใหม่ๆ มาใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ และการจัดบรรยากาศห้องเรียน

4) ด้านการบูรณาการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะหลายประสบการณ์ สำคัญผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เป็นการร่วมมือระหว่างครูกับเด็กและยังเป็นการส่งเสริมกระบวนการสังเกต การวิเคราะห์ การทดลอง การแสดงความคิดเห็น ซึ่งเปิดโอกาสให้สมองได้พัฒนาทักษะการคิดบูรณาการ

5) ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ เป็นการวิเคราะห์จุดประสงค์ของแผนการจัดประสบการณ์ การกำหนดวิธีการ การรายงานผล การนำผลงานการวัดผลและประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

6) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและสถานศึกษา เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้ปกครองนักเรียน ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชื่อมโยงประสบการณ์การช่วยเหลือเด็กให้มีพัฒนาการตามที่หลักสูตรกำหนด

จากการศึกษาวรรณกรรมดังกล่าวข้างต้น ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์ไปกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในภาพรวม และนำไปสู่การกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ และการสร้างเครื่องมือการวิจัยที่ร้อยละ 100 ต่อเนื่อง เชื่อมโยง สัมพันธ์ เพื่อนำไปสู่การออกแบบการวิจัยและการหาคำตอบการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เป็นวิธีการวิจัยผสมระหว่าง การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ผู้เข้าร่วมวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนระดับปฐมวัยของโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย คือ โรงเรียนผาขาววิทยา และโรงเรียนแม่เอบวิทยาคม รวมทั้งสิ้น 9 คน โดยใช้ การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครูผู้สอนใน ระดับชั้นปฐมวัย จำนวน 6 คน

2. ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษาหรือการบริหารสถานศึกษาสำหรับ โรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) ของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับ โรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย กระบวนการบริหารคุณภาพ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนคุณภาพ 2) การดำเนินงานที่มีคุณภาพ 3) การกำกับดูแลคุณภาพ 4) การประเมินคุณภาพ 5) การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และ 6 องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย คือ 1) ด้านการสร้างหลักสูตร 2) ด้านการสร้างสภาพแวดล้อม 3) ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ 4) ด้านการบูรณาการเรียนรู้ 5) ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ 6) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและสถานศึกษา

2. แบบสอบถามเพื่อประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารการศึกษาระดับปฐมวัย สำหรับโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพจังหวัดเชียงราย

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยและ โครงสร้างของข้อคำถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ขั้นที่ 2 สังเคราะห์ประเด็นและข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารการศึกษาระดับปฐมวัย สำหรับโรงเรียนที่ สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ จังหวัดเชียงราย

ขั้นที่ 3 นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ยกร่างในขั้นที่ 2 ไปตรวจสอบคุณภาพ โดยนำเสนออาจารย์ ที่ปรึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดทำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม เพื่อประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ฉบับสมบูรณ์

ขั้นที่ 5 นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเพื่อประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ ไปเก็บข้อมูล กับกลุ่มเป้าหมายตามที่ระบุไว้ในขอบเขตการวิจัย เพื่อหาแนวทางการบริหารการศึกษาระดับปฐมวัย สำหรับโรงเรียนที่ สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ จังหวัดเชียงราย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการศึกษาเอกสาร สังเกต และสัมภาษณ์ นอกเหนือจากการใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลแล้ว ยังมีเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลอื่น ๆ อีก คือ แบบสอบถามเพื่อประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ด้วย Google Form กล้องถ่ายรูป เครื่องบันทึกเสียง และสมุดบันทึก หากข้อมูลในประเด็นใดไม่ชัดเจน ผู้วิจัยได้โทรศัพท์สัมภาษณ์เพิ่มเติม โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. หลังจากคัดเลือกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายแล้ว ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย

2. ผู้วิจัยนำหนังสือไปยังโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายด้วยตัวเอง พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยว่าผู้วิจัยต้องการหาแนวทางการบริหารการศึกษาปฐมวัย สำหรับโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ จังหวัดเชียงราย รวมทั้งชี้แจงขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารการบริหารงานของโรงเรียน เอกสารรายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสังเกตบริบทสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน บันทึกข้อมูลต่างๆ ลงสมุดบันทึก

4. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

5. การจัดกระทำข้อมูล มีการดำเนินงาน ดังนี้

5.1 การลดทอนข้อมูล ผู้วิจัยทบทวนข้อมูล ตัดทอนข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออก จัดพิมพ์เก็บไว้ แยกแยะลักษณะตามประเด็นและหัวข้อเรื่องที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดการวิจัย

5.2 การตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล

6. เมื่อได้ข้อสรุปแนวทางการบริหารการศึกษาปฐมวัย สำหรับโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ จังหวัดเชียงราย นำข้อมูลที่ได้มาจัดทำแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับตามวิธี ของ Likert's type โดยผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือมาจาก รัตนกรณ์ เตปินตา (2555, น. 124-132) เพื่อประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้อีกครั้ง

7. นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษาหรือการบริหารสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ ประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยทั้งจากการสัมภาษณ์ และสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกิดจากความมั่นใจ เชื่อใจ และปราศจากข้อสงสัยว่าจะไม่สามารถหาข้อมูลใหม่ ๆ อื่นใดได้อีกจากกลุ่มเป้าหมายทั้ง 2 โรงเรียน ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลที่มีความอึด仗 เพียงพอแล้วและเป็นข้อมูลที่ตรงกันทั้ง 2 โรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยจากข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นและปราศจากข้อสงสัยใด ๆ ที่จะค้นหาคำตอบต่อไป (ชาย โพธิ์สิตา, 2552, น.180-183) จึงนำข้อมูลดังกล่าวมานำวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจัดหมวดหมู่ให้เป็นระบบประมวลประเภทของข้อมูล และคุณลักษณะของประเภทข้อมูลเดียวกันเข้าด้วยกัน และนำเสนอผลการวิจัยแบบความเรียง

2. ผู้วิจัยมีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) โดยมีรายละเอียดคือ เมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมมาแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้อง ความอึด仗

ความเพียงพอ และความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลว่าจะสามารถตอบคำถามได้อย่างครบถ้วน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) ในด้านข้อมูลที่ได้จากแหล่งบุคคลเป็นหลัก รวมทั้งตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) จากวิธี 3 วิธีคือ การศึกษาเอกสาร การสังเกต และการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลการสัมภาษณ์โดยใช้คำถามเดิมถามซ้ำมากกว่า 1 ครั้งกับบุคคล สถานที่ และเวลาที่แตกต่างกันคำตอบที่ได้รับจะเหมือนกัน ซึ่งจะทำให้การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ได้มานั้นถูกต้องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง สามารถตอบปัญหาการวิจัย โดยการตรวจสอบแหล่งข้อมูลพิจารณาในแหล่งบุคคล หมายถึง ถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่ ในการศึกษาในครั้งนี้ได้ใช้การตรวจสอบจากแหล่งบุคคลมากที่สุด โดยการสอบถามข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายหลายกลุ่มในคำถามเดียวกัน และจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญประเภทเดียวกันจากแหล่งบุคคลหลายๆ คนเพื่อเป็นการยืนยันในข้อมูลที่ได้รับว่ามีความถูกต้องกันหรือไม่ (สุภาภักดิ์ จันทวานิช, 2547, น.31-33) การตรวจสอบข้อมูลด้วยการจำแนกข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ ข้อมูลในส่วนที่เป็นความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล (Evaluative Data) และข้อมูลส่วนใหญ่ที่เป็นการเล่าเหตุการณ์ (Descriptive Data) เพื่อไม่ให้ข้อมูลทั้งสองประเภทปะปนกัน ซึ่งจะช่วยให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น

3. นำเสนอข้อมูลในรูปความเรียงตามวัตถุประสงค์

4. ตรวจสอบความสมบูรณ์จากแบบสอบถามเพื่อประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ที่ได้รับคืนมาจากผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละฉบับ นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

5. ทำการวิเคราะห์ แล้วนำผลวิเคราะห์ไปแปลผล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การแปลความหมายของคะแนน โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2545, น. 163) มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความถูกต้อง และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความถูกต้อง และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความถูกต้อง และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความถูกต้อง และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความถูกต้อง และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

แนวทางการบริหารการศึกษาปฐมวัย สำหรับโรงเรียนที่สามารถดำรงตน อยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. การวางแผนคุณภาพ (Quality Planning) เป็นการวางแผนในการสร้างหลักสูตร กำหนดเป้าหมายผลลัพธ์โดยคำนึงถึงสภาพบริบท ผ่านความเห็นชอบของทุกฝ่าย ประเมินหลักสูตรทั้งก่อนนำไปใช้และหลังการนำไปใช้ การวางแผนคำนึงถึงสิ่งที่ต้องการให้เกิดในการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน การวางแผนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ กำหนดจุดมุ่งหมายเทคนิค และวิธีสอนใหม่ๆ มาใช้บูรณาการ เชื่อมโยงเนื้อหาสาระศาสตร์ต่างๆ วิเคราะห์จุดประสงค์ของแผนการจัด

ประสบการณ์ กำหนดวิธี และเครื่องมือในการประเมินผลให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย กำหนดแนวทางในการนำชุมชนเข้ามามีส่วนในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนคุณภาพของการศึกษา

โดยภาพรวมมีความถูกต้องอยู่ในระดับมาก ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

2. การดำเนินงานที่มีคุณภาพ (Quality Operations) เป็นการดำเนินงานในการสร้างหลักสูตรที่สัมพันธ์กับตัวเด็ก สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้ ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กตามสภาพจริงให้ครบทุกด้านด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน

โดยภาพรวมมีความถูกต้องอยู่ในระดับมาก ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

3. การกำกับดูแลคุณภาพ (Quality Supervision) เป็นการดูแล กำกับ ติดตามในการสร้างหลักสูตรเพื่อปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก ควบคุม คุณภาพในการใช้ทรัพยากรในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ติดตามการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้เด็กให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบูรณาการเรียนรู้โดยการจัดในรูปแบบต่างๆ มีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนให้เหมาะกับเด็ก ติดตามและนำผลการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กผ่านการจัดประสบการณ์ที่สำคัญ ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการกำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการของสถานศึกษา

โดยภาพรวมมีความถูกต้องอยู่ในระดับมาก ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

4. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล ประเมินผลข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ ประเมินการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ประเมินการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่มีลักษณะเช่นเดียวกับการจัดกิจกรรมประจำวัน ประเมินผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ เด็กสามารถปฏิบัติได้จริง ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก ประเมินผลการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษาโดยความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

โดยภาพรวมมีความถูกต้องอยู่ในระดับมาก ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

5. การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Improvement) เป็นการพัฒนาคุณภาพในการสร้างหลักสูตรให้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขอยู่เสมอ พัฒนาการสร้างสภาพแวดล้อมให้เกิดประโยชน์สูงสุด กำหนดมาตรฐานการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ และดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐาน พัฒนาคุณภาพของการจัดประสบการณ์รูปแบบการบูรณาการ ประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ ควบคู่ไปกับการจัดประสบการณ์ตามกิจกรรมประจำวันอย่างเป็นระบบ สร้างความสัมพันธ์เข้าใจอันดีระหว่างผู้ปกครอง ชุมชนและสถานศึกษาให้คงไว้อย่างต่อเนื่อง

โดยภาพรวมมีความถูกต้องอยู่ในระดับมาก ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. การวางแผนคุณภาพ (Quality Planning) เป็นการวางแผนในการสร้างหลักสูตร กำหนดเป้าหมาย ผลลัพธ์โดยคำนึงถึงสภาพบริบท ผ่านความเห็นชอบของทุกฝ่าย ประเมินหลักสูตรทั้งก่อนนำไปใช้และหลังการนำไปใช้ การวางแผนคำนึงถึงสิ่งที่ต้องการให้เกิดในการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน การวางแผนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ กำหนดจุดมุ่งหมายเทคนิค และวิธีสอนใหม่ๆมาใช้บูรณาการ เชื่อมโยงเนื้อหาสาระศาสตร์ต่างๆ วิเคราะห์จุดประสงค์ของแผนการจัดประสบการณ์ กำหนดวิธี และเครื่องมือในการประเมินผลให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย กำหนดแนวทางในการนำชุมชนเข้ามามีส่วนในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนคุณภาพของการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้วางแผนการสร้างหลักสูตร จัดประสบการณ์บูรณาการตามความต้องการของเด็ก วางแผนการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อีกทั้งผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับบทบรรณานุกรม (2550, หน้า 52) กล่าวว่า หัวใจสำคัญของการวางแผนการสร้างหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรอยู่ที่ความสามารถของครูในการบูรณาการ ความสนใจและความต้องการของเด็กแต่ละคน ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก สภาพแวดล้อม บริบทที่โรงเรียนตั้งอยู่ รวมถึงการประเมินผลพัฒนาการเข้าด้วยกัน

2. การดำเนินงานที่มีคุณภาพ (Quality Operations) เป็นการดำเนินงานในการสร้างหลักสูตรที่สัมพันธ์กับตัวเด็ก สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้ ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กตามสภาพจริงให้ครบทุกด้านด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการดำเนินการสร้างหลักสูตร จัดสภาพแวดล้อมที่ตอบสนองต่อความต้องการและความสนใจของเด็ก จัดประสบการณ์ที่บูรณาการต่อการเรียนรู้ ประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับไปรมา เทียงทางธรรม (2554, หน้า 57-59) ได้วิจัยปัญหาและแนวทางส่งเสริมพัฒนาการเด็กของครูปฐมวัยในอำเภอสอยดาวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากันตบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของครูปฐมวัยในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากันตบุรี เขต 2 ครูปฐมวัยได้แนวทางการส่งเสริมพัฒนาเด็กควรจัดเครื่อง เล่นสนามที่เหมาะสมกับคุณลักษณะตามวัยของเด็ก จัดอบรมสัมมนา การส่งเสริมพัฒนาเด็กด้านอารมณ์และจิตใจ จัดห้องสำหรับจัดกิจกรรมเฉพาะให้เด็กปฐมวัย และควรมีการจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิคการสอนแบบใหม่ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรม

3. การกำกับดูแลคุณภาพ (Quality Supervision) เป็นการดูแล กำกับ ติดตามในการสร้างหลักสูตรเพื่อปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก ควบคุม คุณภาพในการใช้ทรัพยากรในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ติดตามการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้เด็กให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบูรณาการการเรียนรู้โดยการจัดในรูปแบบต่างๆ มีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนให้เหมาะกับเด็ก ติดตามและนำผลการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กผ่านการจัดประสบการณ์ที่สำคัญ ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการกำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการกำกับ ดูแล ติดตามการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิด สังเกต ทำให้เด็กกล้าแสดงออก ซึ่งสอดคล้องกับมัทนา ฉวนพยัคฆ์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยได้แก่ 1) การจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการวัยและการพัฒนาของเด็ก 2) โรงเรียนควรจัดหาสื่อ อุปกรณ์ เครื่องเล่นให้เหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก 3) จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง 4) กิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กได้ปฏิบัติและเกิดการเรียนรู้ 5) การประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และ 6) ผู้สอนกับผู้ปกครองมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก

4. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล ประเมินผลข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ ประเมินการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ประเมินการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่มีลักษณะเช่นเดียวกับการจัดกิจกรรมประจำวัน ประเมินผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ เด็กสามารถปฏิบัติได้จริง ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก ประเมินผลการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษาโดยความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้มีการพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงการสร้างสภาพแวดล้อมและการจัดประสบการณ์ประเมินผลพัฒนาการเด็กอย่างเป็นระบบ พัฒนาคุณภาพการศึกษโดยความร่วมมือของชุมชน สอดคล้องกับ รัตนพร เตปินตา (2555, หน้า 98-101) ได้วิจัยปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลวิจัยพบว่า แนวทางการแก้ปัญหการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติการสอนโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน การส่งเสริมสุขอนามัยและโภชนาการ การจัดทำหลักสูตรปฐมวัยของสถานศึกษา การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย และการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามลำดับ

5. การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Improvement) เป็นการพัฒนาคุณภาพในการสร้างหลักสูตรให้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขอยู่เสมอ พัฒนาการสร้างสภาพแวดล้อมให้เกิดประโยชน์สูงสุด กำหนดมาตรฐานการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ และดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐาน พัฒนาคุณภาพของการจัดประสบการณ์รูปแบบการบูรณาการ ประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการจัดประสบการณ์ตามกิจกรรมประจำวันอย่างเป็นระบบ สร้างความสัมพันธ์เข้าใจอันดีระหว่างผู้ปกครอง ชุมชนและสถานศึกษาให้คงไว้อย่างต่อเนื่องทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตร สร้างสภาพแวดล้อมที่มีมาตรฐาน จัดประสบการณ์บูรณาการการเรียนรู้ควบคู่กับการประเมินเด็ก ชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี สอดคล้องกับทิฆัมพร ขศสมบัติ (2557, น.1-2) ได้วิจัย แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ในอำเภอลานสักร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุทัยธานี เขต 2 พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจะให้ความสนใจในปรัชญา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และจุดเน้นของสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย อบรมเพิ่มทักษะการสอน เทคโนโลยี สื่อการสอนกับครูให้เหมาะสมกับผู้เรียน ศึกษาดูงานกับโรงเรียนที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สร้างเครือข่ายกับโรงเรียนที่อยู่ใกล้เพื่อร่วมกันพัฒนาการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. การวางแผนคุณภาพ (Quality Planning) สถานศึกษาควรมีการวางแผนในการสร้างหลักสูตร กำหนดเป้าหมายผลลัพธ์โดยคำนึงถึงสภาพบริบท ผ่านความเห็นชอบของทุกฝ่าย ประเมินหลักสูตรทั้งก่อนนำไปใช้และหลังการนำไปใช้ การวางแผนคำนึงถึงสิ่งที่ต้องการให้เกิดในการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน การวางแผนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ กำหนดจุดมุ่งหมายเทคนิค และวิธีสอนใหม่ๆ มาใช้บูรณาการ เชื่อมโยงเนื้อหาสาระศาสตร์ต่างๆ วิเคราะห์จุดประสงค์ของแผนการจัดประสบการณ์ กำหนดวิธี และเครื่องมือในการประเมินผลให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย กำหนดแนวทางในการนำชุมชนเข้ามามีส่วนในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนคุณภาพของการศึกษา

2. การดำเนินงานที่มีคุณภาพ (Quality Operations) สถานศึกษาควรมีการดำเนินงานในการสร้างหลักสูตรที่สัมพันธ์กับตัวเด็ก สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้ ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กตามสภาพจริงให้ครบทุกด้านด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน

3. การกำกับดูแลคุณภาพ (Quality Supervision) สถานศึกษาควรมีการดูแล กำกับ ติดตามในการสร้างหลักสูตรเพื่อปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก ควบคุมคุณภาพในการใช้ทรัพยากรในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ติดตามการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมต่อพัฒนาการและการเรียนรู้เด็กให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบูรณาการเรียนรู้โดยการจัดในรูปแบบต่างๆ มีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับเด็ก ติดตามแนะนำผลการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กผ่านการจัดประสบการณ์ที่สำคัญ ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการกำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการของสถานศึกษา

4. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) สถานศึกษาควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ประเมินผลข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ ประเมินการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ประเมินการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่มีลักษณะเช่นเดียวกับการจัดกิจกรรมประจำวัน ประเมินผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการ เด็กสามารถปฏิบัติได้จริง ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก ประเมินผลการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษาโดยความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

5. การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Improvement) สถานศึกษาควรมีการพัฒนาคุณภาพในการสร้างหลักสูตรให้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขอยู่เสมอ พัฒนาการสร้างสภาพแวดล้อมให้เกิดประโยชน์สูงสุด กำหนดมาตรฐานการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ และดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐาน พัฒนาคุณภาพของการจัดประสบการณ์รูปแบบการบูรณาการ ประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้

ควบคู่ไปกับการจัดประสบการณ์ตามกิจกรรมประจำวันอย่างเป็นระบบ สร้างความสัมพันธ์เข้าใจอันดีระหว่างผู้ปกครอง ชุมชนและสถานศึกษาให้คงไว้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาศาภาพและปัญหาของการบริหารการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ จังหวัดเชียงราย โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อระดมความคิดเห็นแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ผลต่อการบริหารการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพ จังหวัดเชียงรายด้วยวิธีการอื่นๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา ที่จะนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กันตพัฒน์ มณฑา. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร*. (ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสยาม. กรุงเทพมหานคร.
- จรรยา ชินสี. (2552). *แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฐาปณีย์ โลพันดุง. (2560). *การพัฒนากระบวนการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็กตามแนวคิดกิจการเพื่อสังคม*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- ทิฆัมพร ยศสมบัติ. (2557). *แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ในอำเภอลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ทักษิณ สิทธิศักดิ์. (2559). *ปัจจัยและหาแนวทางของการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. *วารสารวิทยาศาสตร์สาขาสังคมศาสตร์*, 34(2), 283-295.
- ทวี วาจาสิทธิ์. (2561). *การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี*. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 5(2), 394-410.
- นฤกร ปันพุ่มโพธิ์. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7*. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 13(1), 1-3.

- นภเนตร ธรรมบวร. (2550). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเชิด ขำนิศาตร์. (2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต)*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและผู้นำทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- ภารดี อนันต์นารี. (2553). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: มนตรี. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัตนารณ์ เตปินดา. (2555). *ปัญหาการและจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศุภลักษณ์ วิเศษโชค. (2556). *การจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2*. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้, 9(1), 19-24.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). *การจัดบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2547). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมร ทองดี, และสุกัญญา กาญจนกิจ. (2548). “*วิวัฒนาการทางการศึกษาปฐมวัย*” ในประมวล สาระชดวิชา *หลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- William Edwards Deming. (1938). *Participation management: Concept theory and implementation*. Atlanta G. Georgia State University.
- Tenner, A. R., & Detoro, L. J. (1992). *Total quality management: Three steps to continuous improvement*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Willer, D. (1986). *Theory and the experimental investigation of social structures*. New York: Gordon and Breach Science.

ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง การบวก ลบ คูณ และหาร
จำนวนเต็ม ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

**The Effect of Cooperative Learning Using TGT Technique on the Addition,
Subtraction, Multiplication, and Division of Integers on Enhancing Learning
Achievement for Grade 7 Students**

วันที่รับบทความ: 8 ธ.ค. 67

วันที่แก้ไขบทความ: 12 พ.ค. 68

วันที่ตอบรับ: 30 พ.ค. 68

ชัชวาล ทศภา¹

Chatchawan Thodsapa¹

ปวีณา ขันธิล²

Paweena Khansila²

ประภาพร นองหารพิทักษ์³

Prapaporn Nonghampituk³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การบวก ลบ คูณ และหาร จำนวนเต็ม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง การบวก ลบ คูณ และหารจำนวนเต็ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสกลวิทยานามาน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 28 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน คุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.30-0.65 มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.20-0.40 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.74 และ แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการทดสอบค่า t (Dependent Sample) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.59)

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวนเต็ม

¹นักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

¹ Student, Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University.

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

² Assistant Professor, Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University.

³อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

³ Lecturer Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University.

Abstract

This research aims to 1) compare the learning achievement in addition, subtraction, multiplication, and division of integers before and after using cooperative learning using TGT technique, and 2) study the students' satisfaction with the cooperative learning using TGT technique in learning addition, subtraction, multiplication, and division of integers. The sample group consisted of 28 Grade 7 students enrolled in the first semester of the 2024 academic year at Songpluey Wittayayon School, Namon District, Kalasin Province. The sample was selected using a purposive sampling method. The research instruments included four lesson plans the quality was at the highest appropriate level, with an average score of 4.87, a 20-item learning achievement test the test had IOC values ranging from 0.67 to 1.00, difficulty indices from 0.30 to 0.65, discrimination indices from 0.20 to 0.40, and a reliability coefficient of 0.74, and a 10-item satisfaction questionnaire the IOC value was 1.00. The statistical methods used in the research were percentage, mean, standard deviation, and t-test for dependent samples. The findings revealed that: 1) The students' learning achievement after the cooperative learning implementation was significantly higher than before at the .05 level. 2) The students' overall satisfaction with the cooperative learning approach was at the highest level ($\bar{X}=4.51$, S.D.= 0.59).

Keywords: Cooperative Learning Using TGT Technique, Learning Achievement, Integers

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้การเรียนรู้เฉพาะในห้องเรียนไม่เพียงพอ ผู้เรียนต้องสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นการจัดการศึกษาในปัจจุบันจำเป็นต้องเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถทางด้านเทคโนโลยี เพื่อนำมาเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าและพัฒนาศักยภาพ ซึ่งระบบการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไม่ต้องการผู้เรียนที่เก่งในการท่องจำ แต่คาดหวังให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนและสามารถสร้างทักษะการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง คณิตศาสตร์เป็นส่วนสำคัญในชีวิตประจำวัน เช่น การซื้อขายสินค้า การดูเวลา การคาดคะเน การคิดคำนวณ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าคณิตศาสตร์ไม่ใช่แค่ตัวเลขเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการประมาณค่าหรือการคาดคะเนสิ่งที่เกิดขึ้น คณิตศาสตร์จึงกลายเป็นพื้นฐานของศาสตร์อื่น ๆ (นพดล กองศิลป์, 2561)

จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการที่ได้รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับประเทศ ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาในภาพรวม พบว่า ปีการศึกษา 2564 นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 24.47 ปีการศึกษา 2565 นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 24.39 และปีการศึกษา 2566 นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 25.38 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2566) ทั้งนี้โรงเรียนสวเป็ลวิทยายน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ในปีการศึกษา 2566 นักเรียนมีคะแนนรายวิชาคณิตศาสตร์เฉลี่ยร้อยละ 19.90 (ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสวเป็ลวิทยายน, 2566) จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละของการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ปัญหานี้ส่วนหนึ่งเกิดจากธรรมชาติของวิชาคณิตศาสตร์

ที่เน้นการฝึกทักษะการคำนวณเป็นหลัก ส่งผลให้นักเรียนขาดความสนใจและความตั้งใจเรียนอย่างจริงจัง อีกทั้งยังมีปัจจัยอื่นที่ทำให้นักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เช่น การที่นักเรียนยังไม่เห็นความสำคัญของวิชานี้ในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียน รวมถึงความรู้สึกเบื่อหน่ายเนื่องจากเนื้อหาและรูปแบบการสอนที่ไม่น่าสนใจ และไม่สามารถกระตุ้นความอยากรู้อยากเรียนของนักเรียนได้ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ ทำให้นักเรียนขาดความสนใจในกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ (พรทิพย์ ยอดบุตรดี, 2565 หน้า 1)

สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ในโรงเรียนสภานิติบัญญัติวิทยาฯ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการสังเกตและสอบถามครูผู้สอน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาหาคำถามในเรื่องจำนวนเต็ม คัดค้านจำนวน คำถามผิด ทำให้ครูสอนเนื้อหาที่ยากและซับซ้อนได้ไม่เต็มที่ ไม่สามารถหาคำตอบของโจทย์ที่มีความซับซ้อน และไม่มีเครื่องมือหรืออื่นในการฝึกฝนตนเองให้เก่งขึ้น ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้นักเรียนขาดพื้นฐานที่สำคัญในการคิดคำนวณ ปัญหาอาจเนื่องมาจากธรรมชาติของวิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดในเชิงนามธรรม โดยมีลำดับขั้นของการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนคณิตศาสตร์เป็นเรื่องที่เข้าใจได้ยาก และงานวิจัยของ กรกษ บุญหย่อง ต้องตา สมใจเพ็ง และชานนท์ จันทรา (2566) ได้กล่าวว่า พื้นฐานความรู้เรื่องจำนวนเต็มมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนคณิตศาสตร์ในระดับที่สูงขึ้น เนื่องจากเนื้อหาหลายหัวข้อต้องอาศัยความเข้าใจเรื่องจำนวนเต็มเป็นพื้นฐาน เช่น การเปรียบเทียบและเรียงลำดับเศษส่วน จำเป็นต้องใช้ความรู้เรื่องการเปรียบเทียบจำนวนเต็ม การบวกและลบเศษส่วนต้องใช้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบวกและลบจำนวนเต็ม ส่วนการคูณและหารเศษส่วน รวมถึงการหาค่าของเลขยกกำลัง ก็ต้องอาศัยความรู้เรื่องการคูณและหารจำนวนเต็ม ทั้งนี้ เนื้อหาในระดับสูงหลายเรื่องต่างต้องพึ่งพาความเข้าใจในเรื่องจำนวนเต็มเพื่อใช้ในการคำนวณและพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ครูหลายคนพยายามคิดค้นและพัฒนาวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม ยังคงพบว่า มีครูบางส่วนที่ใช้วิธีการสอนในลักษณะบรรยายโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนท่องจำเนื้อหา และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับบทบาทของครูมากกว่าการเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งผลให้นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความสนใจในการเรียนรู้ (เอี่ยมพร หลินเจริญ, สิริศักดิ์ อาจวิชัย และภริกา จันทร์อินทร์, 2552 หน้า ค)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นวิธีการเรียนที่จัดให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยให้สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยกันทำงานอย่างเต็มความสามารถและร่วมมือกันทำงานให้สำเร็จของกลุ่ม (ภริกา จันทร์อินทร์, 2563 หน้า 18) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เช่น STAD TAI CIRC Jigsaw (วรัญญา นิรัตน์, 2561 หน้า 11) และอีกรูปแบบหนึ่งคือ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เป็นการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน ได้แก่ สมาชิกที่มีความสามารถระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำในกลุ่มเดียวกัน ทั้งนี้ สมาชิกของแต่ละกลุ่มจะถูกจัดให้กระจายไปแข่งขันกับสมาชิกของกลุ่มอื่นที่มีระดับความสามารถใกล้เคียงกัน ในกิจกรรมเกมที่ครูกำหนดไว้ คะแนนที่ได้จากสมาชิกแต่ละคนจะถูกนำมารวมเป็นคะแนนของกลุ่ม ในกระบวนการนี้ ครูจะใช้วิธีการเสริมแรง เช่น การมอบรางวัลหรือคำชมเชย เพื่อสร้างแรงจูงใจ ดังนั้น สมาชิกในกลุ่มจึงต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน รวมถึงให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การนำเสนอเนื้อหา 2. การจัดทีม 3. การศึกษากลุ่มย่อย 4. การแข่งขัน 5. การยกย่องหรือยอมรับความสำเร็จ ซึ่งงานวิจัยของ วันทนิษฐ์ พรหมภักดี และละดา ดอนหงษา (2567) ชี้ให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

เทคนิค TGT ช่วยให้นักเรียนในทุกระดับความสามารถสามารถเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักเรียนที่มีความเข้าใจน้อยสามารถเรียนรู้จากเพื่อนที่มีความเข้าใจที่มากกว่า เป็นการพัฒนากระบวนการคิดอย่างลึกซึ้งและความเข้าใจในเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันนักเรียนที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดหรืออธิบายเนื้อหาให้เพื่อนร่วมกลุ่ม จะยิ่งเสริมสร้างความเข้าใจในเนื้อหาเหล่านั้นอย่างลึกซึ้ง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT มาใช้ในการสอนคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นวิธีการที่สามารถส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การบวก ลบ คูณ และหารจำนวนเต็ม และช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาทางคณิตศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ผลการวิจัยที่ได้จะถูกนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และยกระดับการสอนของครูในรายวิชาคณิตศาสตร์ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

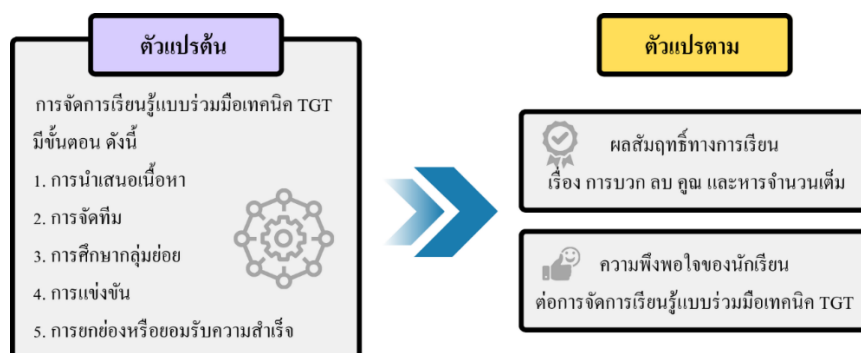
วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การบวก ลบ คูณ และหารจำนวนเต็ม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง การบวก ลบ คูณ และหารจำนวนเต็ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การบวก ลบ คูณ และหารจำนวนเต็ม
2. แก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การบวก ลบ คูณ และหารจำนวนเต็ม
3. เป็นแนวทางสำหรับครูในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การบวก ลบ คูณ และหารจำนวนเต็ม หรือแก้ปัญหาลักษณะเดียวกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสกลวิทยานามราชวิทยาลัย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 28 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแผนการวิจัย แบบแผนกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (One Group Pretest – Posttest Design) (Fitz-Gibbon, 1987, p. 113) มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัย

Group	Pretest	Treatment	Posttest
N	T ₁	X	T ₂

N	แทน กลุ่มทดลอง
T ₁	แทน การทดสอบก่อนเรียน (Pretest)
X	แทน การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT
T ₂	แทน การทดสอบหลังเรียน (Posttest)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง ใช้เวลา 8 ชั่วโมง ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ผลการวิเคราะห์ของแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 4 แผน จะมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะที่เหมือนกัน ยกตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การหารจำนวนเต็ม มีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การหารจำนวนเต็ม

ลำดับ	กิจกรรมการเรียนรู้	รายละเอียด
1	การนำเสนอเนื้อหา	ทบทวนความรู้เดิม และเชื่อมโยงถึงการหารจำนวนเต็ม
2	การจัดทีม	แบ่งนักเรียนละความสามารถ ออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยมีนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน อ่อน 1 คน
3	การศึกษากลุ่มย่อย	ให้นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 4 เรื่อง การหารจำนวนเต็ม โดยมีนักเรียนเก่งเป็นแกนนำในการช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับ	กิจกรรมการเรียนรู้	รายละเอียด																																				
4	การแข่งขัน	1. กระจายนักเรียนออกไปแข่งตามกลุ่ม เก่ง กลาง อ่อน โดยทั้ง 3 กลุ่มจะใช้เกม Domino 2. อธิบายวิธีการเล่นเกม การชนะเกม และคะแนนที่ได้ <table><tr><td></td><td></td><td></td><td>$8 \div 8$</td><td></td><td>$4 \div 2$</td></tr><tr><td></td><td>$8 \div (-2)$</td><td></td><td>$5 \div (-1)$</td><td></td><td>$12 \div 2$</td></tr><tr><td></td><td>$(-8) \div (-1)$</td><td></td><td>$18 \div 2$</td><td>$99 \div 99$</td><td>1</td></tr><tr><td>$1 \div 1$</td><td>-3</td><td>$(-2) \div (-2)$</td><td>$(-16) \div 4$</td><td>$(-9) \div (-9)$</td><td>$(-5) \div 1$</td></tr><tr><td>$6 \div 6$</td><td>$21 \div (-3)$</td><td>$2 \div 2$</td><td>$16 \div 2$</td><td>$9 \div 9$</td><td>9</td></tr><tr><td>2</td><td>$9 \div (-3)$</td><td>$4 \div 2$</td><td>$16 \div (-4)$</td><td>$2 \div 1$</td><td>-5</td></tr></table> ตัวอย่าง หมากร Domino				$8 \div 8$		$4 \div 2$		$8 \div (-2)$		$5 \div (-1)$		$12 \div 2$		$(-8) \div (-1)$		$18 \div 2$	$99 \div 99$	1	$1 \div 1$	-3	$(-2) \div (-2)$	$(-16) \div 4$	$(-9) \div (-9)$	$(-5) \div 1$	$6 \div 6$	$21 \div (-3)$	$2 \div 2$	$16 \div 2$	$9 \div 9$	9	2	$9 \div (-3)$	$4 \div 2$	$16 \div (-4)$	$2 \div 1$	-5
			$8 \div 8$		$4 \div 2$																																	
	$8 \div (-2)$		$5 \div (-1)$		$12 \div 2$																																	
	$(-8) \div (-1)$		$18 \div 2$	$99 \div 99$	1																																	
$1 \div 1$	-3	$(-2) \div (-2)$	$(-16) \div 4$	$(-9) \div (-9)$	$(-5) \div 1$																																	
$6 \div 6$	$21 \div (-3)$	$2 \div 2$	$16 \div 2$	$9 \div 9$	9																																	
2	$9 \div (-3)$	$4 \div 2$	$16 \div (-4)$	$2 \div 1$	-5																																	
5	การยกย่องหรือยอมรับความสำเร็จ	1. ประกาศผล ยกย่องชมเชย มอบรางวัล 2. ให้นักเรียนทำใบงานที่ 4 เรื่อง การหารจำนวนเต็ม 3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาของบทเรียนและเกมการแข่งขัน																																				

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยจำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย เนื้อหาการบวกจำนวนเต็ม จำนวน 5 ข้อ การลบจำนวนเต็ม จำนวน 5 ข้อ การคูณจำนวนเต็ม จำนวน 5 ข้อ การหารจำนวนเต็ม จำนวน 5 ข้อ มีการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่า แบบทดสอบมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.30-0.65 มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.20-0.40 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.74

3. แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อ เลือกรูปแบบเครื่องมือที่วัด การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ กำหนดคะแนนการประเมินระดับความเหมาะสมแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 หน้า 121) และมีการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่า แบบวัดความพึงพอใจ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 โดยเกณฑ์การประเมินความพึงพอใจของนักเรียน มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ทำวิจัยทำการทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบทดสอบ จำนวน 20 ข้อ เพื่อเก็บข้อมูลไว้เปรียบเทียบกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ โดยเป็นผู้ทดสอบด้วยตนเอง

2. การจัดการเรียนรู้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 4 แผน โดยจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 1 แผน ใช้เวลาแผนละ 2 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 4 สัปดาห์ บรรยายการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเกมการแข่งขัน OLO และ Domino แสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 บรรยายการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เกมการแข่งขัน OLO และ Domino

3. หลังจากจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้สิ้นสุดแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิม และเป็นผู้ทดสอบด้วยตนเอง

4. เก็บข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจ

5. นำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อสรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การบวก ลบ คูณ และหารจำนวนเต็ม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT โดยใช้สถิติการทดสอบค่า t (Dependent Sample)

2. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง การบวก ลบ คูณ และหารจำนวนเต็ม โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT มีรายละเอียดดังตารางที่ 3

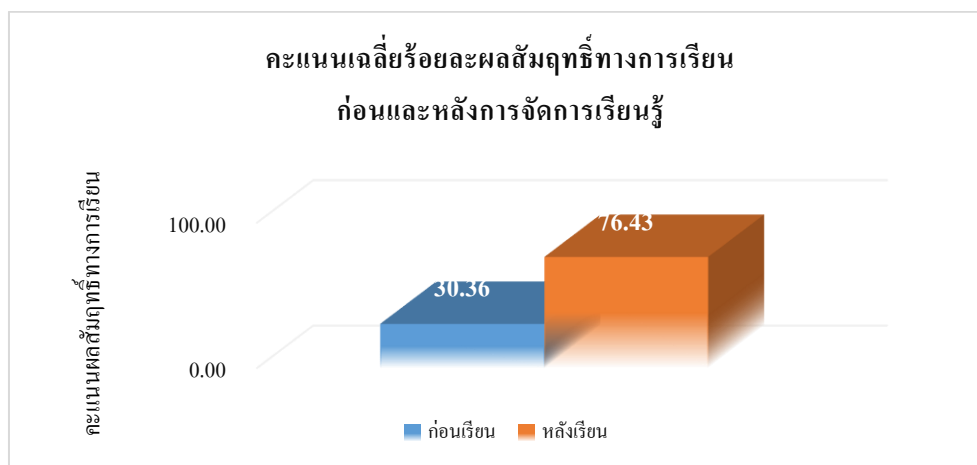
ตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	t	Sig 1 tailed
ก่อนเรียน	28	6.07	2.14	30.36	29.71*	0.00
หลังเรียน	28	15.29	2.12	76.43		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.14 คิดเป็นร้อยละ 30.36 และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.12 คิดเป็นร้อยละ 76.43 และค่า $t=29.71$ จากค่า t ดังกล่าวสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีความแตกต่างกับก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แผนภูมิแสดงคะแนนเฉลี่ยเป็นร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยแสดงผลในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แผนภูมิคะแนนเฉลี่ยร้อยละผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน

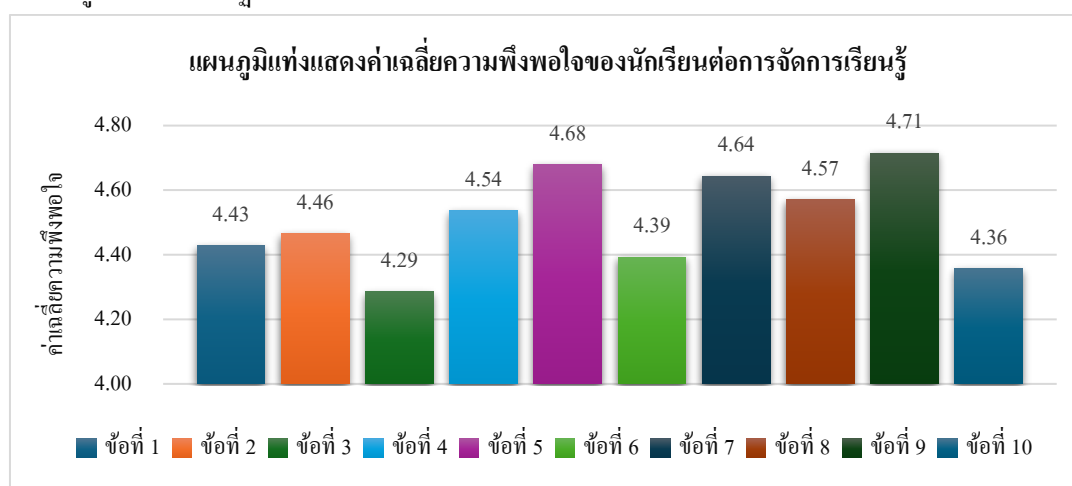
2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT มีรายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. การเรียนโดยการจัดการเรียนรู้เทคนิค TGT ทำให้ฉันเข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น	4.43	0.63	มาก
2. ฉันมีโอกาสได้สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ในการเรียนกับเพื่อน ๆ	4.46	0.64	มาก
3. การเรียนเรื่องนี้ทำให้ฉันศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	4.29	0.71	มาก
4. ฉันรู้สึกสนุกกับการเรียนด้วยกิจกรรมจัดการเรียนรู้เทคนิค TGT	4.54	0.64	มากที่สุด
5. ฉันได้ฝึกทักษะต่าง ๆ จนมีความเข้าใจในเนื้อหา	4.68	0.48	มากที่สุด
6. การทำกิจกรรมทำให้นักกล้าคิด กล้าตอบ	4.39	0.63	มาก
7. ฉันพอใจที่ได้แข่งขันกับเพื่อน ที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน	4.64	0.49	มากที่สุด
8. ฉันพอใจที่ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม	4.57	0.50	มากที่สุด
9. ฉันพอใจกับเกมการแข่งขันที่ครูจัดเตรียมมา	4.71	0.46	มากที่สุด
10. ฉันพอใจที่สามารถทำแบบฝึกหัดได้ด้วยตนเอง	4.36	0.73	มาก
รวม	4.51	0.59	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51, S.D.= 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ฉันพอใจกับเกมการแข่งขันที่ครูจัดเตรียมมา ($\bar{X}$ = 4.71, S.D.= 0.46) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ฉันได้ฝึกทักษะต่าง ๆ จนมีความเข้าใจในเนื้อหา ($\bar{X}$ = 4.68, S.D.= 0.48) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับที่ 3 คือ ฉันพอใจที่ได้แข่งขันกับเพื่อน ที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน ($\bar{X}$ = 4.67, S.D.= 0.49) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้วิจัยได้นำเสนอค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ในแต่ละข้อ ผ่านการแสดงผลด้วยแผนภูมิแท่ง ซึ่งปรากฏในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนแยกตามรายข้อ

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือและ สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แก่นักเรียน โดยกระบวนการเริ่มต้นจากการจัดนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งประกอบด้วย สมาชิกที่มีความสามารถหลากหลาย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพภายในกลุ่ม นักเรียนแต่ละคนมี บทบาทสำคัญในการสนับสนุนและช่วยเหลือกันทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนรู้ อีกทั้งยังต้องร่วมกันเตรียมความพร้อม ด้านความเข้าใจและพัฒนาทักษะที่จำเป็น เพื่อให้สามารถเข้าร่วมการแข่งขันในกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ กระบวนการนี้ส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์เชิงบวกในกลุ่ม โดยนักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เสริมสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม และพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน ซึ่งช่วยให้นักเรียนรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นหนึ่ง เดียวในกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกกานต์ ชำนาญ วรณชิตา ยลวิลาส นพคุณ ทองมวล และจุริรา โทระทิก (2566) อีกทั้งเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมมากขึ้นในกิจกรรมชั้นเรียน นอกจากนี้การสร้างบรรยากาศของการแข่งขันเชิงสร้างสรรค์ในชั้นเรียน ยังส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้กลุ่มของตนบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ด้วย เหตุผลทั้งหมดที่กล่าวมา ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คันธณัช พลวงศ์ ปวีณา ชันธุลีลา และ ประภาพร หนองหารพิทักษ์ (2566) และงานวิจัยของ นัทธพงศ์ สิงหาราช และวรรณพล พิมพะสาดี (2567) เขาได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ซึ่งการวิจัยของเขาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจและใส่ใจในเนื้อหาสาระ เพื่อส่งเสริมความสำเร็จของทีมใน การแข่งขัน รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือและการทำงานเป็นทีมผ่านการใช้เกมเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียน การสอน ซึ่งจะช่วยสร้างบรรยากาศที่สนุกสนานและน่าสนใจให้กับนักเรียน

2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT มีการเล่นเกมและการแข่งขันเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งช่วยกระตุ้นความสนใจและความกระตือรือร้นของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนมีความพอใจกับ เกมการแข่งขันที่ครูจัดเตรียมมา ในลำดับแรก รองลงมาคือนักเรียนมีความพอใจที่ได้ฝึกทักษะต่าง ๆ จนมีความเข้าใจ ในเนื้อหา โดยที่นักเรียนได้พัฒนาทักษะการแก้ปัญหา การสื่อสาร และการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญใน การพัฒนาตนเอง และลำดับที่ 3 คือนักเรียนมีความพอใจที่ได้แข่งขันกับเพื่อน ที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน ซึ่งสร้าง ความรู้สึกเป็นธรรมและลดความกดดันในการเรียนรู้ การแข่งขันในลักษณะนี้ยังเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนพยายาม พัฒนาตนเอง รวมถึงส่งเสริมความร่วมมือและความสัมพันธ์ในกลุ่ม ด้วยเหตุผลทั้งหมดที่กล่าวมา ทำให้นักเรียนมีใ้ นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศกร จันทรสว่าง ปวีณา ชันธุลีลา และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล (2566) เพชรประกาย อะ โคตรมี (2566) และ สินีนาฏ เก่งสกุล ธนาคล สมบูรณ์ และวีระ วงศ์สรรค์ (2567) ที่ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ซึ่งงานวิจัยของพวกเขาพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรจัดหาของรางวัลที่มีความน่าสนใจและดึงดูดนักเรียน เพื่อกระตุ้นให้มีความตั้งใจและมุ่งมั่นมากยิ่งขึ้นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
2. ควรให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ในชั้นการศึกษากลุ่มย่อย ก่อนเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือกับเพื่อน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT กับเนื้อหาอื่น ๆ
2. ควรมีการออกแบบเกมที่หลากหลายรูปแบบ เช่น เกมออนไลน์ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน

รายการอ้างอิง

- กนกกานต์ ชำนาญ, วรรณธิดา ชลวิลาส, นพคุณ ทองมวล, และรุจิรา ไทระทีก. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วน โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค (TGT) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์*, 1(2), 28-39.
- กรกช บุญหยง, ต้องดา สมใจเพ็ง, และชานนท์ จันทรา. (2566). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่อง จำนวนเต็ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชันร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 9(8), 1331-1344.
- กันชนิช พลวงศ์, ปวีณา ชันธิ์ลีลา, และประภาพร หนองหารพิทักษ์. (2566). ผลของการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TGT ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เลขยกกำลัง. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และนวัตกรรม มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*, 2(1), 14-25.
- นพพล กองศิลป์. (2561). *การสอนคณิตศาสตร์ในศตวรรษที่ 21*. ปทุมธานี: บริษัทพิมพ์พิจิตร จำกัด.
- นัทธพงศ์ สิงหาราช, และวรรณพล พิมพ์สวัสดิ์. (2567). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ และหาร เศษส่วน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค TGT. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, 2(2), 67-82.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ฝ่ายวิชาการโรงเรียนสกลเปือยวิทยายน. (2566). *คะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. กาฬสินธุ์: โรงเรียนสกลเปือยวิทยายน.
- พงศกร จันทรสว่าง, ปวีณา ชันธิ์ลีลา, และสุวรรณวัฒน์ เทียนยุทธกุล. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก การลบ การคูณ และการหารจำนวนเต็ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT. *วารสารการวิจัยประยุกต์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*, 2(1), 38-49.

- พรทิพย์ ขอบนุตรดี. (2565). การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยม โดยใช้รูปแบบการแก้ปัญหาของโพลยา ร่วมกับเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- เพชรประกาย อะโคตรมี. (2566). การจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบ TGT เรื่องการคูณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กริพุทธิ์ สว่างสุข. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเทคนิคกลุ่มแข่งขัน (TGT) ร่วมกับการใช้ปัญหาปลายเปิด เรื่อง อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรัญญา นิลรัตน์. (2561). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ร่วมกับการกระบวนการแก้ปัญหาตามแนวคิดของโพลยา (Polya) เรื่อง อัตราส่วนตรีโกณมิติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- วันทนี พรหมภักดี, และละดา ดอนหงษา. (2567). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค TGT ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 4(2), 353-364.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2566). ระบบประกาศและรายงานผลสอบ โอเน็ต. สืบค้น 20 มกราคม 2567, จาก <https://newonetestresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/Login.aspx>
- สินีนานู เก่งสกุล, ธนาคล สมบูรณ์, และวีระ วงศ์สรรค์. (2567). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณและการหารเลขยกกำลัง โดยใช้เทคนิคทีมเกมทัวร์นาเมนต์ (TGT) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมปทุมมาวาส. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 9(2), 509-520.
- เอี่ยมพร หลินเจริญ, สิริศักดิ์ อาจวิชัย, และกิริภา จันทรอินทร์. (2552). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ. กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- Fitz - Gibbon & Carol, T. (1987). How to Design a Program Evaluation. Newbury Park: Sage.

อิทธิพลของสื่อออนไลน์และปัจจัยทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อ
เนื้อสัตว์เคราะห้ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย

The Influence of Online Media and Marketing Mix Factors to Purchase Decision
of Plant Base Meat Consumer in Chiang Rai

วันที่รับบทความ: 30 ส.ค. 67

วันที่แก้ไขบทความ: 24 เม.ย. 68

วันที่ตอบรับ: 30 พ.ค. 68

กฤษณะ สายแก้ว¹

Kridsana Saikaew¹

สุธีรา คีวิท²

Sutheera Dewit²

สุรินทร์ พิทักษ์สกุล³

Surin Phithaksikul³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาอิทธิพลของสื่อออนไลน์ต่อความตั้งใจซื้อเนื้อสัตว์เคราะห้ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย 2) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดต่อความตั้งใจซื้อเนื้อสัตว์เคราะห้ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ซึ่งประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้จำนวน 200 คือ ผู้บริโภคเนื้อสัตว์เคราะห้ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยใช้วิธีแบบเจาะจงและการบอกต่อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า การรับชมสื่อโฆษณาผ่านแพลตฟอร์ม Facebook, Instagram, YouTube, LINE Official, TikTok ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์เคราะห้ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงรายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์เคราะห้ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงรายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยตัวแปรที่มีความสำคัญที่สุดได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการส่งเสริมการขาย และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

คำสำคัญ : เนื้อสัตว์เคราะห้ ส่วนประสมทางการตลาด การตัดสินใจซื้อ

¹นักศึกษาลัทธิบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2567)

¹ Master of Business Administration, Faculty of Management Science, Chiang Rai Rajabhat University

²รองศาสตราจารย์ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

² Associate Professor of Business Administration, Faculty of Management Science, Chiang Rai Rajabhat University

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

³ Assistant Professor of Business Administration, Faculty of Management Science, Chiang Rai Rajabhat University

Abstract

The objective of this research is to study 1) Type of Online Media to Purchase Intention of Plant Base Meat consumer in Chiang Rai. 2) Marketing Mix to Purchase Intention of Plant Base Meat Consumer in Chiang Rai. The researcher studied from 200 Plant Base Meat Consumer in Chiang Rai. The data were collected by questionnaire and analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA and Multiple Regression Analysis.

The results showed that Viewing advertising media from Facebook, Instagram, YouTube, LINE Official, TikTok correlation with purchase decision of Plant Base Meat consumer in Chiang Rai at statistically significant level of .05. And Marketing Mix Correlation with purchase decision of Plant Base Meat Consumer in Chiang Rai at statistically significant level of .05. The most important variables were Product Price Promotion and Place.

Keywords: Plant Base Meat, Marketing Mix, Purchase Decision

บทนำ

ในปัจจุบันที่พฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบของการดำเนินชีวิต ด้านทัศนคติ ด้านความคิดและค่านิยม โดยหนึ่งในค่านิยมที่น่าสนใจคือเรื่องของสุขภาพ ซึ่งทางเลือกของการดูแลสุขภาพก็มีอยู่หลายทางเลือกด้วยกันไม่ว่าจะเป็นการเลือกออกกำลังกาย หรือแม้แต่การเลือกรับประทานอาหาร โดยเนื้อสังเคราะห์หรือ Plant Base Meat ก็เป็นอีกหนึ่งผลิตภัณฑ์อาหารสำหรับผู้ใส่ใจสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม โดยเนื้อสังเคราะห์นั้นเป็นกระบวนการที่นำเอาพืชมาแปรรูปให้กลายเป็นเหมือนเนื้อสัตว์ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นรูปปลั๊กชีส เนื้อสับผสม หรือแม้แต่กลิ่นของเลือด ก็เหมือนเนื้อสัตว์จริง ๆ โดยมีการนำเอาองค์ประกอบของสารต่าง ๆ ที่สามารถพบได้ทั้งจากในพืชและเลือดของสัตว์นำมาใช้เป็นส่วนผสมและทำออกมาให้เหมือนกับรับประทานเนื้อสัตว์มากที่สุด (จิตรลดา กิตติวีรพันธุ์, 2563) และจากข้อมูลของ Euromonitor ได้คาดการณ์ว่ามูลค่าของเนื้อสังเคราะห์ทั่วโลกในปี 2024 จะเติบโตขึ้นไปที่ 2.5 หมื่นล้านดอลลาร์ (Nalisa, 2564) ในขณะที่ศูนย์วิจัยกรุงไทยได้คาดการณ์มูลค่าของตลาดเนื้อสังเคราะห์ในประเทศไทยปี 2024 จะมีอัตราเติบโตประมาณ 4.5 หมื่นล้านบาท (Krungthai Compass, 2563)

โดยกระแสความนิยมของเนื้อสังเคราะห์ที่ได้เติบโตอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับ (นวพร นาคะนิธิ, 2563) พบว่าปัจจุบันตลาดที่ให้ความสนใจเรื่องของสุขภาพในประเทศไทยจะเติบโตและผู้บริโภคจะเริ่มรู้จักและให้ความสำคัญกับอาหารเสริม เครื่องดื่มเสริม และอาหารสุขภาพมากขึ้น โดยส่วนหนึ่งกระแสของการรักสุขภาพนั้นมาจากอิทธิพลของสื่อออนไลน์ โดยสถิติการใช้งานอินเทอร์เน็ตในปี 2021 ของคนไทยพบว่ามีการใช้งานจำนวนร้อยละ 69 (กรุงเทพธุรกิจ, 2564) สอดคล้องกับแนวคิดของ (วิระแก้วสุกใส และ ชัยรัตน์ จุสปาโล, 2556) ได้ให้ความหมายไว้ว่าสื่อสังคมออนไลน์นั้นคือสังคมหรือการรวมกันของกลุ่มผู้คนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งบนอินเทอร์เน็ตที่เรียกว่าชุมชนออนไลน์ เพื่อให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ทำให้ผู้คนสามารถที่จะได้ทำความรู้จักกันและเกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแบ่งปันประสบการณ์ร่วมกันซึ่งช่องทางเครือข่ายที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารนั้นมีอยู่ด้วยกันหลายช่องทางมากมาย และนอกจากนี้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเนื้อสังเคราะห์นั้นก็มีข้อมูลอยู่บนโลกโซเชียลมากมาย

เช่น Website Facebook Instagram YouTube Line Official TikTok เป็นต้น และนอกจากสื่อออนไลน์แล้ว ทีวีจากผู้ใช้จริงจากกลุ่มผู้คนที่มียี่ห้อเสียงในสังคมหรือเป็นที่รู้จักในวงกว้าง เช่น ดารา ศิลปิน ผู้ทรงอิทธิพลบนโลกโซเชียลและผู้เชี่ยวชาญ (พลอยไพลิน โพธิ์ชัย และคณะ, 2022) สอดคล้องกับ (ฉัตรยาพร เสมอใจ, 2556) กล่าวไว้ว่ากลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลโดยตรงกับพฤติกรรมและทัศนคติการตัดสินใจของผู้คน

ในส่วนของกลยุทธ์ทางการตลาดนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมศักยภาพของผู้ผลิตให้สามารถจำหน่ายสินค้าให้ได้มากยิ่งขึ้น เช่น กลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาด 4Ps ซึ่งประกอบไปด้วยทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการขาย ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญในการที่จะเข้าถึงผู้บริโภค และยังเป็นตัวช่วยให้เกิดความตั้งใจซื้อของผู้บริโภค ตามแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดของ Kotler ที่อธิบายไว้ว่า เครื่องมือทางการตลาดนั้นเป็นเครื่องมือที่นำมาใช้ร่วมกัน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย (Kotler, 1997) สอดคล้องกับ (พลอยไพลิน โพธิ์ชัย และคณะ, 2022) กล่าวไว้ว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีความสำคัญต่อความตั้งใจซื้อเนื้อสัตว์เคระห์ในระดับสูง

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ประเภทของสื่อออนไลน์ และปัจจัยด้านการตลาด ได้แก่ ส่วนประสมทางการตลาด 4Ps ว่ามีอิทธิพลอย่างไรต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์เคระห์ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวนั้นจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนารูปร่างเนื้อสัตว์เคระห์ในประเทศไทยให้สามารถเข้าถึงและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้บริโภค

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการซื้อเนื้อสัตว์เคระห์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการซื้อเนื้อสัตว์เคระห์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย

ประโยชน์ของการวิจัย

การศึกษาดังกล่าวจะช่วยให้ทราบถึงอิทธิพลของสื่อออนไลน์ และปัจจัยทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์เคระห์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

1. ทำให้ทราบถึงอิทธิพลของสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์เคระห์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย
2. ทำให้ทราบถึงส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์เคระห์ของกลุ่มผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย

สมมติฐานของการวิจัย

1. อิทธิพลของสื่อออนไลน์ที่ต่างกันส่งผลต่อการตัดสินใจในการซื้อเนื้อสัตว์เคระะห์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงรายที่ต่างกัน
2. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ส่งผลทางบวกต่อการตัดสินใจในการซื้อเนื้อสัตว์เคระะห์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่บริโภคเนื้อสัตว์เคระะห์ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวน 100 คน
2. ขอบเขตด้านตัวแปร
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ
 - 1) อิทธิพลของสื่อออนไลน์
 - 2) ส่วนประสมทางการตลาด
 - 2.2 ตัวแปรตาม
 - 1) การตัดสินใจซื้อ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่บริโภคเนื้อสัตว์เคระะห์ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาของผู้วิจัยในเบื้องต้นพบว่าเนื้อสัตว์เคระะห์ยังเป็นผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายโดยทั่วไป เป็นผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Market) มีกลุ่มลูกค้าจำนวนจำกัด และไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดจำนวนตัวอย่างที่จำนวน 200 ราย โดยเลือกเก็บตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และแบบบอกต่อ (Snowball Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างครบตามจำนวน ทั้งนี้จะพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนต่อไปนี้
 - 2.1 การสร้างแบบสอบถาม ได้ศึกษารายละเอียด แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ อิทธิพลของสื่อออนไลน์ และปัจจัยทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์เคระะห์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
 - 2.2 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และกรอบแนวคิดการวิจัย

2.3 นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีใช้ตัวอย่างจริงจำนวน 30 ราย จากนั้นนำข้อมูลไปทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นของข้อมูลในภาพรวมเท่ากับ 0.954 ซึ่งมีค่ามาก ถือว่ามีความเชื่อถือได้สูงมาก (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2551)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการบรรยายของข้อมูลด้วยสถิติเบื้องต้น ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลและข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ทั้งนี้เพื่อนำมาสรุปคะแนนคำตอบของตัวแปรแต่ละตัว ซึ่งจะใช้ในการทดสอบสมมติฐานต่อไป

3.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นการใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ โดยแยกออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1) สมมติฐานข้อที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมการทำงานเนื่องสังเคราะห์ของผู้บริโภค จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ แตกต่างกัน ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

2) สมมติฐานข้อที่ 2 ความคิดเห็นของอิทธิพลของสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื่องสังเคราะห์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ซึ่งวิเคราะห์ปัจจัยด้านประเภทของสื่อออนไลน์ ดังนี้ Facebook, Instagram, YouTube, LINE Official, TikTok ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื่องสังเคราะห์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง ในจังหวัดเชียงราย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

3) สมมติฐานข้อที่ 3 ความคิดเห็นของปัจจัยทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื่องสังเคราะห์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ซึ่งวิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการขาย ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื่องสังเคราะห์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท พฤติกรรมการทานอาหาร ทานแบบปกติ เหตุผลที่เลือกทานเนื่องสังเคราะห์เพราะต้องการดูแลสุขภาพ มีความคิดเห็นของอิทธิพลของสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื่องสังเคราะห์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย สามารถสรุปผลได้ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับตามความคิดเห็นของอิทธิพลของสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ภาพรวม

ความคิดเห็นอิทธิพลของสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ท่านรับชมหรือพบเห็นสื่อโฆษณาเกี่ยวกับเนื้อสัตว์ผ่านแอปพลิเคชัน Facebook	4.28	.93	มาก
ท่านรับชมหรือพบเห็นสื่อโฆษณาเกี่ยวกับเนื้อสัตว์ผ่านแอปพลิเคชัน Instagram	3.34	1.31	ปานกลาง
ท่านรับชมหรือพบเห็นสื่อโฆษณาเกี่ยวกับเนื้อสัตว์ผ่านแอปพลิเคชัน YouTube	4.24	.92	มาก
ท่านรับชมหรือพบเห็นสื่อโฆษณาเกี่ยวกับเนื้อสัตว์ผ่านแอปพลิเคชัน LINE Official	2.78	1.26	ปานกลาง
ท่านรับชมหรือพบเห็นสื่อโฆษณาเกี่ยวกับเนื้อสัตว์ผ่านแอปพลิเคชัน TikTok	4.19	1.16	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.78	1.11	มาก

ผลการศึกษาความคิดเห็นของส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย สามารถสรุปผลได้ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับตามความคิดเห็นของส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ภาพรวม

ความคิดเห็นของส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านผลิตภัณฑ์	3.97	.63	มาก
ด้านราคา	3.90	.57	มาก
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	3.63	.73	มาก
ด้านการส่งเสริมการขาย	3.88	.60	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.85	.63	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นของส่วนประสมทางการตลาดที่ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D.= .63) เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D.= .63) รองลงมาคือด้านราคาและการส่งเสริมการขาย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D.= .57) และ ($\bar{X} = 3.88$, S.D.= .63)

ผลการศึกษาความคิดเห็นของการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัด
เชียงราย สามารถสรุปผลได้ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับตามความคิดเห็นของการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์ของ
ผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ภาพรวม

ความคิดเห็นของการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์ของผู้บริโภคในเขต อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ความเห็น
การรับรู้ถึงปัญหา	3.86	.64	มาก
การแสวงหาข้อมูล	3.84	.61	มาก
การประเมินทางเลือก	4.03	.63	มาก
การตัดสินใจซื้อ	3.91	.60	มาก
พฤติกรรมภายหลังการซื้อ	4.00	.70	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.93	.64	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับตามความคิดเห็นของการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอ
เมือง จังหวัดเชียงราย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = .64) เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า ปัจจัยด้าน
การประเมินทางเลือก มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .63) รองลงมาคือ ปัจจัยด้าน
พฤติกรรมภายหลังการซื้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .70) และ การตัดสินใจซื้อมีความเห็นอยู่
ที่ระดับ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = .60)

ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุของ 1. อิทธิพลของสื่อออนไลน์ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อ
สัตว์ 2. ส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดเชียงราย สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุของอิทธิพลของสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์ของ
ผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย

อิทธิพลของสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อ การตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์	Unstandardized		Standardized	t	P-value
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
Constant	2.292	.182		12.587	.000*
ท่านพบเห็นสื่อโฆษณาเกี่ยวกับเนื้อ สัตว์ผ่าน Facebook	.104	.045	.176	2.340	.020*
ท่านพบเห็นสื่อโฆษณาเกี่ยวกับเนื้อ สัตว์ผ่าน Instagram	.101	.032	.240	3.116	.002*

ตารางที่ 4 (ต่อ)

อิทธิพลของสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อ การตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์	Unstandardized		Standardized	t	P-value
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
Constant	2.292	.182		12.587	.000*
ท่านพบเห็นสื่อโฆษณาเกี่ยวกับเนื้อ สัตว์ผ่าน YouTube	.119	.053	.197	2.249	.026*
ท่านพบเห็นสื่อโฆษณาเกี่ยวกับเนื้อ สัตว์ผ่าน LINE Official	-.070	.035	-.158	-1.980	.049*
ท่านพบเห็นสื่อโฆษณาเกี่ยวกับเนื้อ สัตว์ผ่าน TikTok	.126	.037	.265	3.371	.001*
R = .576 R ² = .331 Std. Error = .45910					

* แทนมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุของอิทธิพลของสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า ค่าความสัมพันธ์ (R) มีค่าเท่ากับ 0.576 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R²) มีค่าเท่ากับ .331 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการตัดสินใจ (Std. Error) เท่ากับ 0.45910 หมายความว่าตัวแปรประเภทของสื่อออนไลน์ ปัจจัยด้านการพบเห็นสื่อโฆษณาเกี่ยวกับเนื้อสัตว์ผ่าน Facebook Instagram YouTube LINE Official และTikTok สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ได้ร้อยละ 33.10 ผลการพิจารณาความสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยด้านการพบเห็นสื่อโฆษณาเกี่ยวกับเนื้อสัตว์ผ่าน Facebook YouTube LINE Official และ TikTok มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า อิทธิพลของสื่อออนไลน์ที่ต่างกันส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงรายที่ต่างกัน เนื่องจากค่า Sig ของแต่ละปัจจัยมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสังเคราะห์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อ สังเคราะห์	Unstandardized		Standardized	t	P-value
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
Constant	.766	.205		3.738	.000*
ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์	.272	.054	.308	5.070	.000*
ปัจจัยด้านราคา	.179	.055	.185	3.257	.001*
ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	-.197	.051	-.258	-3.830	.000*
ปัจจัยด้านการส่งเสริมการขาย	.541	.065	.590	8.331	.000*
R = .765 R ² = .585 Std. Error = .36058					

* แทนมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสังเคราะห์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง ในจังหวัดเชียงราย พบว่า ค่าความสัมพันธ์ (R) มีค่าเท่ากับ 0.765 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R²) มีค่าเท่ากับ .585 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการตัดสินใจ (Std. Error) เท่ากับ 0.36058 หมายความว่าตัวแปรส่วนประสมทางการตลาดซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่ายและปัจจัยด้านการส่งเสริมการขาย สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อเนื้อสังเคราะห์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ได้ร้อยละ 58.5 ผลการพิจารณาความสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการตัดสินใจซื้อเนื้อสังเคราะห์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ตัวแปรที่มีความสำคัญมากที่สุดได้แก่ ด้านการส่งเสริมการขาย (B = .541) ด้านผลิตภัณฑ์ (B = .272) ด้านราคา (B = -.179) ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า ส่วนประสมทางการตลาดส่งผลทางบวกกับการตัดสินใจซื้อเนื้อสังเคราะห์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย

อภิปรายผล

การศึกษารุ่นนี้จะอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังที่ผู้ศึกษาได้ศึกษา

1. ในภาพรวม พบว่า อิทธิพลของสื่อออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็น Facebook, Instagram, YouTube, LINE Official, TikTok ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสังเคราะห์ โดยมีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันสื่อออนไลน์เข้ามามีบทบาทในชีวิตของผู้คนมากขึ้นโดยเฉพาะการค้นคว้าหาข้อมูลต่าง ๆ ส่วนใหญ่ก็มักจะผ่านทางสื่อออนไลน์ทั้งสิ้น เนื่องจากการหาข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์นั้นนอกจากจะมีเนื้อหาที่หลากหลายแล้วยังมีความสะดวกและรวดเร็วส่งผลให้ตอบสนองต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตของผู้คนในปัจจุบันมากขึ้น ทั้งนี้จึงเป็นโอกาสให้แบรนด์สินค้าต่าง ๆ ให้ความสนใจในการหันมาทำการตลาดบนสื่อออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งนอกจากแบรนด์นั้น ๆ จะสามารถส่งสารไปยังผู้บริโภคได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็วแล้ว ยังสามารถทำให้เกิดการซื้อขายกันบนสื่อออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ ได้อีกด้วย ซึ่งส่งผลให้เกิดความสะดวกรวดเร็วต่อทั้ง

ผู้ประกอบการและผู้บริโภค โดยสอดคล้องกับการศึกษาของ (พลอยไพลิน โพธิ์ย้อย และคณะ, 2565) ที่พบว่า สื่อออนไลน์มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจซื้อเนื้อสัตว์เคี้ยวเอื้องของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร

2. ในภาพรวมยังพบว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดนั้นไม่ว่าจะเป็น ด้านผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจำหน่าย และการส่งเสริมการขาย ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์เคี้ยวเอื้องของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย โดยมีรายละเอียดตามรายชื่อดังต่อไปนี้

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์เคี้ยวเอื้อง เนื่องจากปัจจุบันเทรนด์สุขภาพกำลังได้รับความสนใจด้วยการตระหนักถึงผลกระทบจากโรคระบาดที่ผ่านมาจึงทำให้ผู้คนหันมาใส่ใจสุขภาพกันมากขึ้น ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์เคี้ยวเอื้องเป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำหรับผู้ที่ต้องการดูแลสุขภาพด้วยคุณภาพและกรรมวิธีการผลิตเนื้อสัตว์เคี้ยวเอื้องที่ทำมาจากพืชซึ่งส่งผลดีต่อสุขภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ (อสมมา จูหาปัติย์ และ สุชัยญา สายชนะ, 2566) ที่พบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารจากพืชของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมาณผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ด้านราคา ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์เคี้ยวเอื้อง เนื่องจากปัจจุบันเนื้อสัตว์เคี้ยวเอื้องเริ่มเป็นที่รู้จักจึงทำให้เนื้อสัตว์เคี้ยวเอื้องมีทางเลือกจากหลายแบรนด์มีราคาหลากหลายให้เลือกและคุณภาพกับปริมาณของสินค้าต้องเหมาะสมกับราคา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (พลอยไพลิน โพธิ์ย้อย และคณะ, 2565) ที่พบว่า ปัจจัยด้านราคา ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์เคี้ยวเอื้องจากผู้บริโภคในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ด้าน ช่องทางการจำหน่าย ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์เคี้ยวเอื้อง โดยต้องมีการเดินทางที่สะดวกหรือใกล้บ้าน หรือสามารถหาซื้อได้ในช่องทางออนไลน์และต้องมีการจัดส่งถึงที่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (ศิรินทร์ โพธิ์สิทธิ์ และ วัชร ชัยสุนทร, 2566) ที่พบว่า ปัจจัยด้านปัจจัยด้านช่องทางการจำหน่าย มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการร้านอาหารสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ด้านการส่งเสริมการขายส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์เคี้ยวเอื้อง ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าต้องมีข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่ชัดเจน และต้องมีสื่อประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง มีการจัดโปรโมชั่นที่น่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (อสมมา จูหาปัติย์ และ สุชัยญา สายชนะ, 2566) ที่พบว่า ปัจจัยด้านการส่งเสริมการขายส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์เคี้ยวเอื้องจากผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมาณผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากวิจัย

1. ปัจจัยด้านอิทธิพลของสื่อออนไลน์ในการรับชมสื่อโฆษณาเกี่ยวกับเนื้อสัตว์เคี้ยวเอื้องผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น Facebook Instagram YouTube LINE Official และ TikTok นั้นส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสัตว์เคี้ยวเอื้องของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ดังนั้นผู้ประกอบการควรให้ความสนใจในการใช้เครื่องมือผ่านสื่อออนไลน์แพลตฟอร์มต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้ตอบสนองต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตในปัจจุบันของผู้บริโภคที่ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าสื่อออนไลน์เป็นอีกช่องทางในการติดต่อสื่อสารที่ขาดไม่ได้ในสังคม

ยุคปัจจุบัน เช่น การเขียนเป็นบทความให้ความรู้เกี่ยวกับการรับประทานเนื้อสังเคราะห์ลงบนแพลตฟอร์ม Facebook หรือทำเป็นคลิปวิดีโอสั้นแต่ได้ใจความลงบนแพลตฟอร์มของ TikTok และ Instagram

2. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสังเคราะห์ของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ซึ่งประกอบไปด้วย ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจำหน่าย และการส่งเสริมการขาย โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านผลิตภัณฑ์ ดังนั้นผู้ประกอบการจึงควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพสูงและเข้าเกณฑ์การรับรองตามมาตรฐานสากลเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค การออกแบบบรรจุภัณฑ์ควรมีความสวยงามและควรให้รายละเอียดสินค้าอย่างครบถ้วนและชัดเจน

4. การตระหนักถึงคุณค่าและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ใช้ความโดดเด่นทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเป็นจุดขายในการดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยเน้นการอนุรักษ์และส่งเสริมวิถีชีวิตดั้งเดิมของชนเผ่าต่างๆ เพื่อสร้างเอกลักษณ์ให้กับเมือง ซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ และส่งเสริมความรู้สึกรักของชุมชนท้องถิ่นในการรักษามรดกทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังสามารถใช้ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติเป็นทรัพยากรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้

5. การส่งเสริมความร่วมมือภายในกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาค เช่น ความร่วมมืออนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) และกรอบความร่วมมืออื่นๆ เพื่อสนับสนุนการค้าและการขนส่งระหว่างประเทศในภูมิภาค ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของเส้นทาง R3B และส่งเสริมเศรษฐกิจในพื้นที่โดยรวม

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษารั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของประเภทของสื่อออนไลน์ และปัจจัยทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเนื้อสังเคราะห์ ดังนั้น การศึกษารั้งต่อไป อาจศึกษาปัจจัยทางทฤษฎีอื่น ๆ เช่น การศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคเนื้อสังเคราะห์ เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดด้านพฤติกรรมผู้บริโภค และยังสามารถนำข้อมูลไปต่อยอดได้ในอนาคต

รายการอ้างอิง

จิตรลัดดา กิตติวีรพันธุ์. (2563). Plant-based meat. เข้าถึงได้จาก Food Ingredient Technology: <https://www.fit-biz.com/plant-based-meat.html>

ฉัตยาพร เสมอใจ. (2556). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดเคชั่น.

ชุดิมากรณ์ คำชาย. (2561). อิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์ต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

นวพร นาละริ. (2563). ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการบริโภคเนื้อจากพืชของประชากรในเขต

กรุงเทพมหานคร. การศึกษาอิสระปริญญาการจัดการมหาบัณฑิตวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล. พลอยไพลิน โพธิ์ย้อย และคณะ. (2022). อิทธิพลของสื่อออนไลน์ และปัจจัยทางการตลาดต่อความตั้งใจซื้อเนื้อจากพืช ของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร. บทความวิจัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ระวี แก้วสุกใส และจุสปาโล ชัยรัตน์. (2556). เครือข่ายสังคมออนไลน์: กรณีเฟสบุ๊ก (Facebook) กับการพัฒนาผู้เรียน. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์.

- ศิรินทร์ ยี่สุนเทศ วัชรระ โพธิสิทธิ์. (2566). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการร้านอาหารเพื่อสุขภาพ. การบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์.
- อสมมา, สายชนะ, สุชัยญา จุฑาธิปชัย. (2566). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและการรับรู้คุณค่าที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้ออาหารจากพืชของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. National Graduate Conference.
- Krungthai compass. (2564). ทำความรู้จัก Plant-based Food เมื่อเนื้อสัตว์จากพืชกลายเป็นเทรนด์ อาหารโลก. เข้าถึงได้จาก https://krungthai.com/Download/economyresources/EconomyResourcesDownload_625Slide_Plant_Base_Food_24_11_63_1.pdf
- Nalisa. (2564). Plant-based มาแรง! เนสท์เล่ ส่ง “Harvest Gourmet” บุกตลาดไทย เตรียมเห็นเมนูบนเชนร้านอาหารรายใหญ่ มี.ค. นี้. เข้าถึงได้จาก <https://marketeeronline.co/archives/210350>
- Kotler, P. (1997). Marketing Management : Analysis, Planning, Implementation and Control (14 ed) Englewood Cliffs.N.J: Prentice-Hall.

การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15
(เวียงเก่าแสนภูวิทยาประสาท) ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0

Developing Strategies for Administration and Curricula for Continuing
Education Institutions Linking Basic Education with Vocational and Higher
Education of Ratchaprachanukroh School 15 (Wiang Kao Saen Phu Wittaya
Prasat) Corresponding to Education 4.0

วันที่รับบทความ: 14 ก.พ. 67

วันที่แก้ไขบทความ: 28 ส.ค. 67

วันที่ตอบรับ: 20 ม.ค. 68

ณัฐดนัย เชาว์ยุทธ์¹

Nutdanai Chaoyut¹

ประเวศ เวชชะ²

Prawet Wetcha²

สมเกียรติ ตุ่นแก้ว³

Somkiet Tunkaew³

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยง การศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประสาท) ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประสาท) ผลการศึกษาพบว่า

สภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตร พบว่า สภาพคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม ผลการประเมิน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา มีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม ผลการประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม ผลการประเมินด้านอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน มีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม สภาพกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ย

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2563)

¹ Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (2022)

² รองศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

² Associate Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Advisor).

³ อาจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

³ Lecturer in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Co Advisor).

สูงสุด คือ กระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประเมินการใช้หลักสูตร สภาพกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตร พบว่า เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน คือ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านกระบวนการบริหารจัดการ เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร คือ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านกระบวนการบริหารจัดการ เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านกระบวนการบริหารจัดการ ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการหลักสูตร พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน ควรได้รับการพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นทุกปีอย่างมีคุณภาพ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ควรได้รับการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีวินัย มีจริยธรรม มีทักษะชีวิต มีทักษะอาชีพ มีทักษะวิชาการ สืบสานงานพระราชดำริ โดยมีอัตลักษณ์ คือ “จงรักภักดี มีคุณธรรม น้อมนำแนวทางพระราชดำริ” ตามพระบรมราโชบายอย่างต่อเนื่อง ด้านการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ให้ผู้เรียนมีทักษะด้านการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนที่สูงขึ้น สามารถบูรณาการก่อให้เกิดองค์ความรู้ และนวัตกรรม โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสมเชิงสร้างสรรค์ ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร ควรประเมินผลการพัฒนา การปรับปรุง และการแก้ไขการใช้หลักสูตร อย่างสม่ำเสมอ นำเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อ อุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนการเรียนรู้ให้ครอบคลุม ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรส่งเสริมให้จัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนทำกิจกรรมด้วยตนเอง และจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนของผู้เรียน และการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตร ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ แผนงาน โครงการ กิจกรรม ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ทั้งหมด 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ให้สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ตามวิถีสานประชานุเคราะห์ 2) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ตามวิถีสานประชานุเคราะห์ 3) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนให้สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ตามวิถีสานประชานุเคราะห์ 4) การพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย ภูมิใจ สร้างสรรค์ พัฒนาสู่การศึกษา 4.0 ตามวิถีสานประชานุเคราะห์ 5) การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ สู่การศึกษา 4.0 ตามวิถีสานประชานุเคราะห์ 6) การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ก้าวสู่การศึกษา 4.0 ตามวิถีสานประชานุเคราะห์

คำสำคัญ: การพัฒนายุทธศาสตร์ การบริหารจัดการศึกษา หลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยง

Abstract

Study of Developing strategies for administration and curricula for continuing education institutions linking basic education with vocational and higher education of Ratchaprachanukroh School 15 (Wiang Kao Saen Phu Wittaya Prasat) corresponding to Education 4.0, aims to develop administrative strategies and curriculum management for

continuing education institutions linking basic education, with vocational and higher education of Ratchaprachanukroh School 15 (Wiang Kao Saen Phu Witthaya Prasat). The results of the study found that.

Conditions of administration and management of the curriculum were found to be the condition of student quality. Overall, the quality is at an excellent level. Evaluation results in terms of educational achievement. The quality is at an excellent level. Results of the evaluation of desirable characteristics The quality is excellent. The assessment results in reading, thinking, analyzing and writing are of excellent quality. The assessment results in reading, thinking, analyzing, and writing are of excellent quality. Conditions of the administration process and curriculum management were found to be of very good quality overall. The aspect with the highest average was the administrative process and curriculum management. The aspect with the lowest average was the evaluation of curriculum use. The condition of the teaching and learning process that focuses on students is important. It was found that overall the quality was at a very good level. The aspect with the highest average is the principle of teaching and learning that focuses on students. The aspect with the lowest average was the teaching and learning process that focused on students. Important factors that affect the quality of administration and management of the curriculum were found to be important factors that affect the quality of students, namely personnel, materials and equipment, and management processes Important factors that affect the administrative process and curriculum management are personnel, materials, and equipment, and management processes Important factors that affect the teaching and learning process that emphasize the learner as important namely personnel, materials, and equipment, and management processes. The desired future picture of curriculum administration and management was found to be in terms of student quality. It should be developed so that students' academic achievements increase every year with quality. Desired characteristics It should be instilled in students to have discipline, ethics, life skills, career skills, and academic skills. Continuing the royal initiatives identity is "loyal, virtuous, and following the royal initiative" by royal policy continuously. In reading, thinking, analyzing, and writing, students will have higher reading, thinking, analyzing, and writing skills, able to integrate them to create knowledge and innovation by using information technology media appropriately and creatively. Administration and curriculum management The development, improvement, and modification of the curriculum should be evaluated, regularly Bring information technology, media, and equipment to support management and comprehensive teaching and learning. The process of organizing teaching and learning that focuses on students is important. Learning experiences should be encouraged by having students do activities on their own, and from various learning sources Exchange knowledge and provide feedback to develop and improve the teaching and learning experience of students, and development of administration and curriculum management strategies. Those involved held participatory workshops. Set vision, mission, goals, plans, projects, and activities in managing the school curriculum. To develop administrative strategies and curriculum management for continuing education institutions linked to basic education, with vocational and higher education of Ratchaprachanukroh School 15 (Wiang Kao Saen Phu Wittaya Prasat) that is in line with Education 4.0, a total of 6 strategies, including 1) Developing the quality of learners in terms of achievement in line with Education 4.0 according to the Ratchaprachanukroh way. 2) Developing the quality of learners in terms of desirable characteristics in

line with Education 4.0 according to the Ratchapraphanukroh way. 3) Development The quality of students in reading, thinking, analyzing, and writing in line with education 4.0 according to the Rajapraphanukroh way. 4) Developing the curriculum to be modern, united, creative, and developed towards education 4.0 according to the Rajapraphanukroh way.

Keywords: Developing Strategies, Administration and Curricula, Curricula Continuing Linking

บทนำ

นโยบายการพัฒนาประเทศไทยแบบ Thailand 4.0 ทำให้เกิดกระแสการเปลี่ยนแปลงขึ้นในทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นในระบบการศึกษาของไทย ซึ่งรูปแบบของการพัฒนาประเทศไทยแบบ Thailand 4.0 เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายที่อธิบายถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจจากยุคที่มีลักษณะของเศรษฐกิจที่เน้นภาคเกษตรกรรม (ยุค 1.0) มาเป็นยุคแห่งการพัฒนาเศรษฐกิจ ในภาคอุตสาหกรรมแรงงานขนาดเบา (ยุค 2.0) จนมาสู่ยุคการพัฒนาเศรษฐกิจในภาคอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีความซับซ้อนด้วยเทคโนโลยี (ยุค 3.0) และสุดท้าย คือการก้าวสู่ยุคแห่งการพัฒนาเศรษฐกิจเน้นการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เปรียบเทียบปัจจุบัน ที่เราเรียกกัน ยุค 4.0 (นริศรัตน์ ผ่องแผ้ว, 2562)

การศึกษาในยุค Thailand 4.0 ตามความเห็นของ นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในสมัยนั้น ได้แสดงทัศนะไว้ว่า "การศึกษาในยุค Thailand 4.0" มีความหมายมากกว่าการเตรียมความพร้อมของคนหรือให้ความรู้กับคนเท่านั้น แต่เป็นการเตรียมมนุษย์ให้เป็นมนุษย์ กล่าวคือนอกจากให้ความรู้แล้ว ต้องทำให้เขาเป็นคนที่รักที่จะเรียน มีคุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วย นั่นก็คือการสร้างคนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นทักษะในการคิดวิเคราะห์เป็นหลัก ในขณะที่เดียวกัน Thailand 4.0 คือการพัฒนาประเทศให้มีความทันสมัย มีรายได้มากขึ้น และก้าวพ้นจากกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง โดยจะต้องผลิตนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาประเทศ และต้องสามารถติดต่อกับขายกับนานาประเทศได้ด้วย (สำนักงานรัฐมนตรี, <http://www.moe.go.th/websm/2016/nov/461.html>, 2559)

การเชื่อมโยงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานกับการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษามีวัตถุประสงค์ในการพัฒนากำลังคนให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละพื้นที่ รวมทั้งตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการและกลุ่มอุตสาหกรรมทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งในส่วนนี้ของ สพฐ. ได้มีการส่งเสริมการเรียนรู้สายอาชีพของนักเรียนด้วยโครงการสานฝันอาชีพเด็กไทยก้าวไกลสู่สากล เพื่อให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้ค้นพบตัวเอง โดย สพฐ. ได้มอบหมายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขับเคลื่อนงานแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อและการมีงานทำ โดยสถานศึกษาจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้รู้จักและค้นพบตัวเองผ่านการเรียนการสอนเสริมทักษะอาชีพที่หลากหลาย อาทิ การบูรณาการในรายวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติมแบบ Block Course และ Shopping Course กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และโครงการอาชีพ เป็นต้น รวมทั้งการจัดกิจกรรมแนะแนวและให้นักเรียนได้ทำแบบวัดแวว วัดความถนัดทางอาชีพ และสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพ รวมถึงการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับอาชีพที่นำไปสู่การวางเส้นทางการศึกษาต่อ หรือการประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, <https://www.obec.go.th/archives/111654>, 2562)

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) (2561 : 14) ได้กล่าวถึง การเห็นความสำคัญของการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียน เพื่อให้มีทางเลือกในการเข้าสู่การศึกษาที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารและการจัดการแผนการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ตลอดจนแนวในการเตรียมผลิตกำลังคนตามทิศทางการพัฒนาประเทศ จึงได้กำหนดการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่อำเภอเชียงแสน และจังหวัดเชียงราย และการจัดการศึกษาไทยยุค 4.0 โดยมีการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้และข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ภายใต้การมีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต ทักษะการทำงานขั้นสูงในยุค Digital Disruption ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นใจ ถือเป็นการบริหารและการจัดการบนพื้นฐานกรอบวัฒนธรรม สังคม ประเพณี และความเป็นไทย เพื่อเตรียมความพร้อมเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

การวางแผนในการบริหารและการจัดการหลักสูตร จึงควรพิจารณาให้สอดคล้องและสัมพันธ์ กับปัจจัยต่าง ๆ นอกจากนั้น สถานศึกษาจะต้องมีการติดตาม ดูแล คุณภาพการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และครบวงจร และนำผลจากการติดตาม กำกับดูแลคุณภาพนั้นมาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สงกรานต์ เรื่องประทีป, 2559 : 108) ซึ่งการบริหารและการจัดการจะมีคุณภาพและประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องอาศัยยุทธศาสตร์ แนวทาง กลยุทธ์ เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการปรับเปลี่ยนองค์การให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม เพื่อช่วยให้องค์กรสามารถอยู่รอดและเจริญเติบโตพร้อมกับการศึกษาไทยยุค 4.0 ได้อย่างมีประสิทธิภาพมีคุณภาพต่อไป

ยุทธศาสตร์ (Strategic) หรือบางครั้งเรียกว่า “กลยุทธ์” เป็นกลวิธีที่สำคัญที่จะนำไปสู่กระบวนการบริหารและการจัดการที่ทำให้เกิดคุณภาพของงานได้ทุกองค์การ (จินฉัตร ปะ โคทัง, 2559 : 1) ยุทธศาสตร์จึงเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารในการปรับเปลี่ยนองค์การให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เพื่อช่วยให้องค์กรสามารถอยู่รอดและเจริญเติบโตต่อไป ยุทธศาสตร์จึงเป็นกลวิธี หรือแนวทาง หรือการกำหนดทิศทางสำคัญในการพัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพ ดังนั้น ยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพในสถานศึกษาจะสามารถนำไปเป็นแนวทางการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานยิ่งขึ้นและได้ข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นแนวทางการตัดสินใจเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์สำหรับการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพส่งผลต่อผู้เรียนที่มีคุณภาพ และคุณภาพโดยรวมของการจัดการศึกษาของประเทศต่อไป (จินฉัตร ปะ โคทัง, 2559 : 4)

การกำหนดยุทธศาสตร์ในบริหารจัดการศึกษา จำเป็นต้องมีกระบวนการบริหารเป็นกลไกสำคัญ จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งเป็นที่ยอมรับในการนำมาเป็นหลักในการบริหารและการจัดการ คือ การบริหารแบบบาลานซ์ สกอร์การ์ด (Balanced Scorecard) เป็นระบบหรือกระบวนการในการบริหารงานชนิดหนึ่งที่อาศัยการกำหนดตัวชี้วัด (KPI) เป็นกลไกสำคัญ Kaplan และ Norton ได้ให้นิยามสำคัญของ Balanced Scorecard ไว้ว่า “เป็นเครื่องมือทางด้านการจัดการที่ช่วยในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (Strategic Implementation) โดยอาศัยการวัดหรือประเมิน (Measurement) ที่จะช่วยทำให้้องค์การเกิดความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมุ่งเน้นในสิ่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร (Alignment and focused) (กลยุทธ์

มหาวิทยาลัย, 2550 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) การบริหารแบบบาลานซ์ สกอร์การ์ด (Balanced Scorecard) มีกระบวนการจัดทำประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ทางกลยุทธ์ ได้แก่ การทำ SWOT Analysis เพื่อให้ได้ทิศทางและกลยุทธ์ขององค์กรที่ชัดเจน

2. กำหนดวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ขององค์กร โดยกำหนดเป็นกลยุทธ์หลัก (Strategic Themes) ที่สำคัญขององค์กร

3. วิเคราะห์และกำหนดว่า Balanced Scorecard ขององค์กรควรจะมีทั้งหมดกี่มุมมอง และแต่ละมุมมองควรจะมีความสัมพันธ์กันอย่างไร (แนวคิดของ Kaplan and Norton กำหนดไว้ มุมมองตามลำดับความสำคัญ คือ มุมมองด้านการเงิน มุมมองด้านลูกค้า มุมมองด้านกระบวนการภายใน และมุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา)

4. จัดทำแผนที่กลยุทธ์ (Strategic Map) ระดับองค์กร โดยกำหนดวัตถุประสงค์ที่สำคัญภายใต้แต่ละมุมมอง โดยพิจารณาว่าในการที่องค์กรจะสามารถดำเนินงานและบรรลุวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ขององค์กรได้นั้น ต้องบรรลุวัตถุประสงค์ด้านใดบ้าง

5. กลุ่มผู้บริหารระดับสูงต้องมีการประชุมร่วมกันเพื่อยืนยันและเห็นชอบในแผนที่ทางกลยุทธ์ที่สร้างขึ้น จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจจึงสนใจเรื่องการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่า-แสนภูวิทยาประสาท) ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 เพื่อให้ได้ทราบถึงผลของการดำเนินงานที่ผ่านมาของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนที่สอดคล้องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ Thailand 4.0 ที่ขับเคลื่อนทิศทางการพัฒนาประเทศไทยให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) บรรลุตามวิสัยทัศน์ประเทศไทย คือ ประเทศมีความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” และนำผลการวิจัยไปเป็นยุทธศาสตร์ กำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ก้าวทันอนาคตอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาผู้เรียนตามบริบทพื้นที่ ให้เกิดสัมฤทธิ์ผลกับผู้เรียน และบรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาของชาติให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่า-แสนภูวิทยาประสาท) ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0

ประโยชน์การวิจัย

1. ด้านความรู้ ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน กระบวนการบริหาร และการจัดการหลักสูตร และการจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่า-แสนภูวิทยาประสาท) ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0

2. ด้านการนำไปใช้ ผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการบริหารและการจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นตามบริบทพื้นที่ ผู้บริหาร ครูสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรให้ตรงกับบริบทของโรงเรียน และตรงตามความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างเหมาะสม ผู้ปกครองเกิดความเชื่อมั่น ยอมรับ ไว้วางใจ ส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนยังสถานศึกษา ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 คือ มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง - มีคุณธรรม มีงานทำ - มีอาชีพ และเป็นพลเมืองที่ดีอย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. สภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) ได้แก่ เหตุปัจจัยที่สนับสนุน เหตุปัจจัยที่อุดรรั้ง

3. ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน คณะกรรมการ สถานศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) และตัวแทนชุมชน (บ้านเวียงเหนือ)

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษา รายงาน (SAR) และระบบ RPG15 School Master ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา)

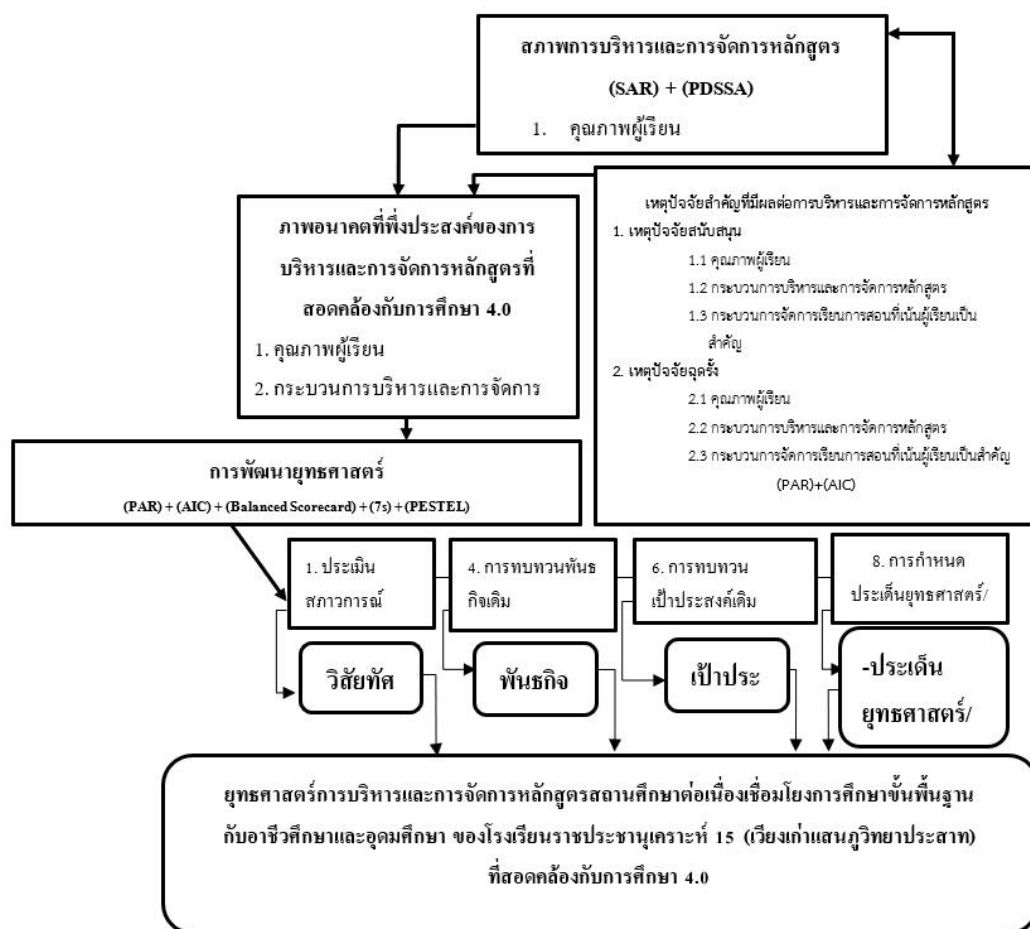
ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาสภาพและเหตุปัจจัย ผู้วิจัยศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2562 – 2563

ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่า-แสนภู-วิทยาประชา)

1.1 วิธีการวิจัย ได้แก่ วิจัยเอกสาร และวิจัยเชิงปริมาณ

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แบบวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา 2562 - 2563 ซึ่งศึกษาจากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) และ ระบบ RPG15 School Master ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่า-แสนภู-วิทยาประชา) เปรียบเทียบระหว่างคะแนนเฉลี่ย 2 ปีการศึกษา สรุปเป็นตารางเปรียบเทียบผลคะแนนเพิ่มขึ้นหรือลดลง โดยมีเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน และเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพ อิงกำหนดเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพ 5 ระดับ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรเฉลี่ยระดับ 2.5 ขึ้นไป (โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่า-แสนภู-วิทยาประชา), <http://ggg.o7r2a>, 2563) จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1. วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย

ค่าความถี่, ค่าความถี่, ร้อยละ, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2. วิเคราะห์ข้อมูลสำคัญ สรุปเนื้อหาเชิงบรรยาย (Content Analysis) 2) แบบสอบถามชุดที่ 1 เรื่อง กระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยง การศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยา ประสาท) โดยใช้หลักการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การวางแผนการใช้หลักสูตร การศึกษา 2. การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ 3. การสนับสนุนการใช้หลักสูตรของการศึกษา 4. การนิเทศกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 5. การประเมินการ/ใช้หลักสูตร 6. กระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร (สิริยาดา ใจเป็น, 2563 : 135) ลักษณะคำถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องกับการ จัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราช ประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประสาท) ได้แก่ ผู้บริหาร 5 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษา 48 คน รวม ทั้งหมด 53 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) 3) แบบสอบถามชุดที่ 2 เรื่อง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและ อุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประสาท) โดยใช้หลัก กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1. หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ 2. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สิริยาดา ใจเป็น, 2563 : 143 - 144) ลักษณะคำถาม แบบประเมินค่า (Rating Scale) เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยง การศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยา ประสาท) ได้แก่ ผู้บริหาร 5 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษา 48 คน รวมทั้งหมด 53 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่ม ตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) จากนั้น ทำการแปลความหมายข้อมูลโดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (μ) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย และแปล ความหมายจากค่าเฉลี่ยโดยกำหนดเกณฑ์การแปลผลข้อมูล โดยใช้เกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมี เกณฑ์ 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert Scale) สำหรับพิจารณาในการแปลความหมายข้อมูล (สิน พันธุ์พินิจ, 2547 : 180)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตร สถานศึกษา ต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่า แสนภูวิทยาประสาท)

2.1 วิธีการวิจัย ได้แก่ การวิจัยเชิงปฏิบัติ การแบบมีส่วนร่วม (PAR)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม “การวิเคราะห์ เหตุปัจจัย สำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา” (Appreciation-Influence-Control : AIC) ซึ่งเกี่ยวข้องกับเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษา ขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประสาท) โดย ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์และสรุปแบบสอบถามและแบบสำรวจจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 นำมาใช้เป็นข้อมูลใน การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สร้างประเด็นคำถามให้ครอบคลุมตามขอบเขตของการวิจัยที่ต้องการศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับผู้บริหาร 1 คน ครู 2 คน ผู้เรียน 4 คน คณะกรรมการ สถานศึกษา 1 คน และตัวแทนชุมชน (บ้านเวียงเหนือ) 1 คน รวมทั้ง 9 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ เฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา หรือเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการ

บริหารและการจัดการหลักสูตร จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ เนื้อหาเชิงเหตุและผล (Cause and Effect) เกี่ยวกับเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ การสนับสนุนหรือจุดรั้งคุณภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตร สถานศึกษาและสรุปเนื้อหาเชิงบรรยาย

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่า แสภวิทยาประชาสพ) ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0

3.1 วิธีการวิจัย ได้แก่ การวิจัยเชิงปฏิบัติ การแบบมีส่วนร่วม (PAR)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม “การวิเคราะห์ ความต้องการเชิงยุทธศาสตร์ร่วมกัน ผู้พัฒนายุทธศาสตร์หลักสูตรสถานศึกษาในอนาคตที่ยั่งยืน” (Appreciation-Influence-Control : AIC) โดยศึกษาและนำข้อมูลที่ได้จากการสรุปวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1, 2 นำมาบูรณาการปรับ ประยุกต์ใช้สร้างแนวคำถามในการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับผู้บริหาร 1 คน ครู 2 คน ผู้เรียน 4 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 1 คน และตัวแทนชุมชน (บ้านเวียงเหนือ) 1 คน รวมทั้งหมด 9 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา หรือเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการบริหารและการจัดการหลักสูตร ร่วมกันมองภาพอนาคต ร่วมกันสรุปภาพอนาคตที่ พึงประสงค์ในการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่า แสภวิทยาประชาสพ) ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ตาม แนวคำถามการมองอนาคต (Scenario Planning) ร่วมกันวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางเลือกยุทธศาสตร์ ที่ตอบสนองความต้องการทางยุทธศาสตร์ในอนาคตที่เหมาะสม โดยสรุปเป็นภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการ บริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่า แสภวิทยาประชาสพ) ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 (Strategic Needs Analysis : SNA) จากนั้น ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ สรุปเนื้อหาเชิงบรรยาย (Content Analysis) แล้วสังเคราะห์เพื่อนำเสนอเป็นแนวทางการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่อง เชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่า แสภ วิทยาประชาสพ) ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0

4.1 วิธีการวิจัย ได้แก่ การวิจัยเชิงปฏิบัติ การแบบมีส่วนร่วม (PAR)

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม “การกำหนด แผนยุทธศาสตร์ในอนาคต” (Appreciation-Influence-Control : AIC) โดยศึกษาและนำข้อมูลที่ได้จากการสรุป วิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1, 2, 3 มาบูรณาการปรับประยุกต์ใช้สร้างแนวคำถามการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม “การกำหนดแผนยุทธศาสตร์ในอนาคต” เพื่อใช้ออกแบบกำหนดการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการ หลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุ เคราะห์ 15 (เวียงเก่า แสภวิทยาประชาสพ) ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 เก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับผู้บริหาร 1 คน ครู 2 คน ผู้เรียน 4 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 1 คน และตัวแทนชุมชน (บ้านเวียงเหนือ) 1 คน รวมทั้งหมด 9 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

หรือเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการบริหารและการจัดการหลักสูตร ร่วมกันสรุป และกำหนดประเด็นการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยา ประสาท) ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ตามแนวคำถามการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม “การกำหนดแผน ยุทธศาสตร์ในอนาคต” ด้วยกระบวนการในการบริหารแบบบาลานซ์ สกอร์การ์ด (Balanced Scorecard) จากนั้น ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปเนื้อหาเชิงบรรยาย (Content Analysis) นำเสนอเป็น โครงการ/กิจกรรม/แผน ยุทธศาสตร์ (Strategic Map/ Road Map)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับ อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประสาท)

1. สภาพของคุณภาพผู้เรียน พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม รายการที่มีค่าเฉลี่ย ร้อยละสูงสุด คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ย ร้อยละต่ำสุด คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักสูตรในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม รายการที่มีค่าเฉลี่ย ร้อยละสูงสุด คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ย ร้อยละต่ำสุด คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการประเมินด้านอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียน ตามหลักสูตรในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม รายการที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ย ร้อยละต่ำสุด คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2. สภาพของกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพ อยู่ในระดับดีมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และ กระบวนการ บริหารและการจัดการหลักสูตร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้

3. สภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ในภาพรวม มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา และ การวางแผนงบประมาณในการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวางแผนจะทำข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรการศึกษา

ตอนที่ 2 เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยง การศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยา ประสาท)

1. เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อด้านคุณภาพผู้เรียน พบว่า 1) เหตุปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนต่อด้านคุณภาพ ผู้เรียน คือ ผู้บริหาร คณะครูมีศักยภาพสูง สร้างความมั่นใจให้กับชุมชนเป็นที่ประจักษ์ ชุมชนมีความเชื่อมั่นต่อ ผู้บริหาร บุคลากรในโรงเรียนสูงมาก เมื่อเทียบกับโรงเรียนอื่นในเขตพื้นที่เดียวกัน โรงเรียนได้รับความร่วมมือ สนับสนุนเป็นอย่างดี จากหน่วยงานภายนอก มีเครือข่ายร่วมพัฒนาทางการศึกษา หน่วยงานภายนอกมีบุคลากรที่ ให้ความรู้ตรงสายการเรียนมีอุปกรณ์พร้อม โรงเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ที่ดี เมื่อเทียบกับสถานศึกษาอื่นในเขตพื้นที่

เดียวกัน การเรียนสายอาชีพสามารถเกิดประโยชน์กับนักเรียนต่ออนาคตธุรกิจของครอบครัวในอนาคตได้ เปิดโอกาสด้านการศึกษา มีสาขาอาชีพที่หลากหลาย มีการวางแผน มีการดำเนินการ และประเมินผลในหลักสูตรที่ครอบคลุมชัดเจน ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ 2) เหตุปัจจัยสำคัญที่มุ่งสร้างต่อด้านคุณภาพผู้เรียน คือ ขาดการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สิ้นเปลือง ขาดการแนะแนวให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อ ผู้เรียนไม่ค่อยมั่นใจ สับสนต่อการเรียนในสายที่ตนเองเลือก ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงานของโรงเรียนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ค่านิยมที่อยากให้ผู้เรียนต่อสายสามัญ เนื้อหาวิชาไม่เข้มข้นเมื่อเทียบกับนักเรียนที่เรียนสายอาชีพโดยตรง

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อด้านกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร พบว่า

1) เหตุปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนต่อด้านกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ไม่ยึดติดในกรอบ คำนึงถึงความสอดคล้องพัฒนาให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน ก้าวทันอนาคต ครุสอนตามตัวชี้วัด บุคลากรมีความเข้าใจในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนของผู้เรียน ได้รับความร่วมมือ สนับสนุนจากภาคีเครือข่ายที่ร่วมพัฒนาทางการศึกษา มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน บริบทพื้นที่ และกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจที่ชัดเจน มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ 2) เหตุปัจจัยสำคัญที่มุ่งสร้างต่อด้านกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร คือ ขาดการพัฒนาบุคลากรเฉพาะสาขา ความรู้เฉพาะด้านการเข้าฝึกอบรมเพื่อ up-skill re-skill ขาดวิทยากรภายนอกเพื่อให้ความรู้เฉพาะด้าน ขาดการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายบางสาขาไม่มีการเรียนต่อเนื่อง ขาดการกำกับติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ในหลักสูตรควรมีการระบุ ถึงเป้าหมายหลังจากเรียนจบหลักสูตร

3. เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า 1) เหตุปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และให้โอกาสแก่ผู้เรียน ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ครูมีการสอนเสริมหลักสูตรบางสาขาวิชา เป็นการเสริมเนื้อหาที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนระดับสูงขึ้นไป ส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งการเรียนรู้ โรงเรียนมีเครือข่ายที่ร่วมพัฒนาสนับสนุนด้านการศึกษา นักเรียนเสนอการเรียนในบางสาขาวิชาที่ต้องการความรู้

ตอนที่ 3 ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาระดับพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่า แสวงภูวิทยาประชา) ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0

1. ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ด้านคุณภาพผู้เรียน พบว่า 1) ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการพัฒนาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาระดับพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ได้แก่ ควรพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นทุกปีอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เสริมทักษะ สร้างประสบการณ์ สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ศึกษาต่อและประกอบอาชีพตามศักยภาพของตนเองในอนาคตได้อย่างมั่นใจ 2) ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ได้แก่ ควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีวินัย มีจริยธรรม มีทักษะชีวิต มีทักษะอาชีพ มีทักษะวิชาการ สืบสานงานพระราชดำริ โดยมีอัตลักษณ์ “จงรักภักดี มีคุณธรรม น้อมนำแนวทางพระราชดำริ” ตามพระบรมราโชบาย 3) ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการด้านอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ได้แก่ ให้ผู้เรียนมีทักษะด้านการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ที่สูงขึ้น สามารถบูรณาการก่อให้เกิดองค์ความรู้ และนวัตกรรม โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสมเชิงสร้างสรรค์ อันเป็นพื้นฐานของการประกอบอาชีพตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไปได้ในอนาคต

2. ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ด้านการบริหารและการจัดการหลักสูตร พบว่า 1) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร ได้แก่ ควรกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยการวางแผน วิเคราะห์ สภาพแวดล้อม ความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาให้เหมาะสมตามบริบทพื้นที่ และสอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ควรประชุมจัดทำแผนงบประมาณในการจัดทำและนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ รวมถึงวางแผนการจัดซื้อสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ให้เหมาะสมและสอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนในอนาคต 3 ควรวางแผนในการส่งเสริม สนับสนุน ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำและนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ให้แก่ ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น ควรมีการวางแผนการจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ให้เป็นระบบอย่างเหมาะสม และมีความสอดคล้องตามบริบทของสถานศึกษาที่ดำเนินงานตามวิธราชประชานุเคราะห์ ควรมีการวางแผนติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา อย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ 2) ด้านการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ได้แก่ ควรมีการจัดประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา เช่น โครงสร้างหลักสูตร เอกสารหลักสูตร การใช้คู่มือครู และระเบียบการวัดและประเมินผล ให้กับครูผู้สอนและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้รับทราบ ควรให้ครูผู้สอนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามหน่วย และแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรมการจัดการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้และตัวชี้วัด เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติจริง ควรให้ครูผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 3) ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตรของการศึกษา ได้แก่ ควรมีการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ ภายในและภายนอกสถานศึกษาในการสนับสนุน ส่งเสริมการใช้หลักสูตรอย่างมีคุณภาพ ควรมีการสนับสนุนงานวิชาการในการพัฒนา ปรับปรุงและแก้ไขหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานของนักเรียนเพื่อถ่ายทอดผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ให้กับบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่สนใจได้เรียนรู้ นวัตกรรมใหม่ ๆ ของสถานศึกษา ควรให้องค์กรต่าง ๆ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการสนับสนุน ส่งเสริมทรัพยากรในการเรียนการสอน ซึ่งครอบคลุมทั้งเรื่องงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล แหล่งเรียนรู้

และสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน 4) ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ควรกำหนดนโยบาย กรอบแนวคิด เกณฑ์การนิเทศติดตามและการประเมินผลการเรียนรู้ทุกระดับ ตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาให้มีคุณภาพ ควรมีการนิเทศกำกับและติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างเป็นระบบตามการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริงอย่างเป็นระบบ 5) ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ได้แก่ ควรมีการประเมินคุณภาพผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นเป็นระบบ มีคุณภาพ ควรมีการประเมินผลการพัฒนา การปรับปรุง และการแก้ไขการใช้หลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการประเมินผลการสอนของครู โดยตรวจสอบจากทักษะการปฏิบัติงานของผู้เรียน การสร้างนวัตกรรม สังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ และมีการประเมินผลความพึงพอใจของผู้ปกครอง 6) ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร ได้แก่ ควรปรับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ให้สอดคล้องกับการศึกษายุค 4.0 สอดคล้องต่อบริบทของสถานศึกษาที่ดำเนินงานตามวิถีสานพระราชา 3 ประการ ประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ โรงเรียนคุณภาพ การศึกษามีคุณภาพ พลุกพล่านวินัย คุณธรรม จริยธรรม โดยมีอัตลักษณ์ “จงรักภักดี มีคุณธรรม น้อมนำแนวทางพระราชดำริ” ตามพระบรมราโชบายที่กำหนดชัดเจน ควรมีการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพเฉพาะด้านและพัฒนาให้มีความชำนาญในการใช้หลักสูตร ควรพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อ อุปกรณ์ ให้ทันสมัยครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนให้เกิดคุณภาพ

3. ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า

1) ด้านหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ควรส่งเสริมให้จัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนทำกิจกรรมด้วยตนเอง และจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ควรส่งเสริมให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ กระบวนการคิดซึ่งกันและกัน ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการกระตุ้น ส่งเสริม และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการใช้ความคิด การวิเคราะห์หาเหตุผล คิดแก้ปัญหา คิดเชิงสร้างสรรค์ รวมถึงการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ ควรจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการคิด ที่เน้นในด้านการคิดเปรียบเทียบ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และการลงมือฝึกปฏิบัติจริง เพื่อสร้างทักษะ ประสบการณ์จนสามารถเป็นแนวทางในการใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างมั่นใจในอนาคต ควรพัฒนาการใช้ สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนเชิงสร้างสรรค์ ก้าวทันอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนของผู้เรียน

ตอนที่ 4 การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ ดังนี้ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) มุ่งพัฒนาผู้เรียนสืบสาน รักษา ต่อยอดศาสตร์พระราช

2. การกำหนดพันธกิจ ดังนี้ 1) พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม 2) พัฒนาผู้เรียนให้อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และสืบสานงานพระราชดำริ 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเต็มที่ 4) พัฒนาคณาจารย์ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ 5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ศึกษาต่อ และประกอบอาชีพตามศักยภาพของตนเอง 6) พัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

3. การกำหนดเป้าประสงค์ ดังนี้ 1) ประชากรวัยเรียนทุกคนทั้งปกติ พิการ และขาดโอกาส ได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี ตามสิทธิ อย่างเท่าเทียม และทั่วถึง 2) ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ 4) สถานศึกษามีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและสนับสนุนการเรียนรู้ทุกรูปแบบ 5) ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา

4. การพัฒนายุทธศาสตร์ในการกำหนดโครงการกิจกรรม ดังนี้ 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ให้สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ตามวิถีสานราชประชานุเคราะห์ 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ตามวิถีสานราชประชานุเคราะห์ 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนให้สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ตามวิถีสานราชประชานุเคราะห์ 4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย ภูมิใจ สร้างสรรค์ พัฒนาสู่การศึกษา 4.0 ตามวิถีสานราชประชานุเคราะห์ 5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ สู่การศึกษา 4.0 ตามวิถีสานราชประชานุเคราะห์ 6) ยุทธศาสตร์พัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ก้าวสู่การศึกษา 4.0 ตามวิถีสานราชประชานุเคราะห์

อภิปรายผล

1. สภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา)

1.1 สภาพของคุณภาพผู้เรียน พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม ผลการประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม ผลการประเมินด้านอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียน ตามหลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม เนื่องจาก นโยบายจากผู้บริหารที่สนับสนุนด้านการจัดการศึกษา ผู้บริหาร คณะครูมีศักยภาพสูง สร้างความมั่นใจให้กับชุมชนเป็นที่ประจักษ์ โดยความสอดคล้องกับ ฐิติรัตน์ เพ็ชรอินทร์ (2560 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามแนวคิดการมองโลกทางวิชาการเชิงบวกในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า 1) กระบวนการบริหารโรงเรียน 3 ด้าน ได้แก่ การวางแผน ด้านการน าแผนสู่การปฏิบัติและด้านการประเมินผล

2) การมองโลกทางวิชาการเชิงบวก 3 ด้าน ได้แก่ ความเชื่อมั่นในความสามารถของคณะครู ความไว้วางใจในพ่อแม่ ผู้ปกครอง และนักเรียน และการให้ความสำคัญกับวิชาการ 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างความรู้ การสืบเสาะหาความรู้ในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ และการสร้างคุณค่าที่นอกเหนือจากการเรียน

1.2 สภาพของกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร พบว่า ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจาก ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ไม่ยึดติดในกรอบ คำนึงถึงความต้องการพัฒนาให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน ก้าวทันอนาคต มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน บริบทพื้นที่ และกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจที่ชัดเจน โดยมีความสอดคล้องกับ ดวงใจ ไชยลังการ (2558 : 91 - 94) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 : กรณีโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 กล่าวว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 นั้นจะต้องมีการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร การจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานการบริหารหลักสูตร รวมไปถึงนำข้อมูลและปัญหาที่พบในการสอนมาพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

1.3 สภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ในภาพรวม มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจาก ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และให้โอกาสแก่ผู้เรียน โรงเรียนมีเครือข่ายที่ร่วมพัฒนาสนับสนุนด้านการศึกษา โดยมีความสอดคล้องกับ สุจิน ใจกระจ่าง (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง กล่าวว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ทั้ง 5 ด้านคือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครูในสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชาสพ)

2.1 เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน พบว่า เหตุปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน คือ ผู้บริหาร คณะครู มีศักยภาพสูง สร้างความมั่นใจให้กับชุมชนเป็นที่ประจักษ์ เหตุปัจจัยสำคัญที่จุดรั้งต่อคุณภาพผู้เรียน คือ ขาดการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สิ้นเปลือง เนื่องจาก ขาดงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนเฉพาะด้าน สอดคล้องกับ กนกนารถ ศรีกุลนะ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านศรีดอนมูล ตำบลศรีดอนมูล อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย กล่าวว่า เหตุปัจจัยที่เป็นปัจจัยที่สนับสนุนและจุดรั้งคุณภาพการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ งบประมาณยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ สภาพแวดล้อมไม่เอื้อ จึงเป็นอุปสรรคต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็ก

2.2 เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร พบว่า เหตุปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ไม่ยึดติดในกรอบ ครูสอนตามตัวชี้วัด บุคลากรมีความเข้าใจในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เหตุปัจจัยสำคัญที่จุดรั้งต่อคุณภาพผู้เรียน คือ ขาดการพัฒนาบุคลากรเฉพาะสาขาให้มี

ความรู้เฉพาะด้าน up-skill re-skill เนื่องจาก ครูผู้สอนส่วนมากไม่ได้จบการสอนสาขาอาชีพนั้น ๆ โดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับ จันทรจิรา บุรีมาศ และอดุล นาอะโร (2556 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการ บริหาร หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาพังงา คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านสื่ออุปกรณ์ วัสดุหลักสูตร และด้าน กระบวนการบริหารหลักสูตร

2.3 เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญพบว่า เหตุ ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และให้โอกาสแก่ ผู้เรียน ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติ เหตุปัจจัยสำคัญที่ถูกรั้ง คือ ขาดการให้ นักเรียนร่วมวางแผนการจัดการหลักสูตร ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องจากขาดการวิจัยและพัฒนา เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ เกษร หนูจันทร์ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารด้านบุคลากรที่ส่งผลต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 กล่าวว่า สำหรับสภาพ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน ตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้ คือ ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน ความรู้ความสามารถของผู้บริหาร โรงเรียน และคุณลักษณะของครูผู้สอน

3. ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยง การศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่า-แสนภูวิทยา ประสาท) ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0

3.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน ควรพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นทุกปีอย่างมีคุณภาพ โดย เน้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริง สนับสนุนให้ผู้เรียน ได้ศึกษาต่อและ ประกอบอาชีพตามศักยภาพของตนเองในอนาคตได้อย่างมั่นใจ มีอัตลักษณ์ “จงรักภักดี มีคุณธรรม น้อมนำ แนวทางพระราชดำริ” ตามพระบรมราโชบาย ให้ผู้เรียนมีทักษะด้านการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ที่สูงขึ้น สามารถบูรณาการก่อให้เกิดองค์ความรู้ และนวัตกรรม โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสมเชิง สร้างสรรค์ อันเป็นพื้นฐานของการประกอบอาชีพตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไปได้ในอนาคต เนื่องจาก ผู้บริหาร คณะ ครุมีศักยภาพสูง ชุมชนมีความเชื่อมั่นต่อโรงเรียนสูงมาก เมื่อเทียบกับสถานศึกษาอื่นในเขตพื้นที่เดียวกัน จึงต้อง ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ เดือนเพ็ญ บุญใหญ่เอก (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารการ จัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยคือ ด้านให้ความสำคัญกับเทคนิคการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านยึดเป้าหมายเดิม ด้านเน้นการกระทำ ด้าน เป็นพี่เลี้ยง และด้านให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี

3.2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร 1) ควรกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดย การวางแผน วิเคราะห์สภาพแวดล้อม ความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งข้อมูลพื้นฐานของ สถานศึกษาให้เหมาะสมตามบริบทพื้นที่ และสอดคล้องกับการศึกษา 4.0 2) ควรมีการจัดประชุมชี้แจงและทำ

ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา 3) ควรมีการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ ภายในและภายนอกสถานศึกษาในการสนับสนุน ส่งเสริมการใช้หลักสูตรอย่างมีคุณภาพ 4) ควรกำหนดนโยบาย กรอบแนวคิด เกณฑ์การนิเทศติดตามและการ ประเมินผลการเรียนรู้ทุกระดับ ตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับ อาชีวศึกษาและอุดมศึกษาให้มีคุณภาพ 5) ควรกำหนดนโยบาย กรอบแนวคิด เกณฑ์การนิเทศติดตามและการ ประเมินผลการเรียนรู้ทุกระดับ ตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับ อาชีวศึกษาและอุดมศึกษาให้มีคุณภาพ 6) ควรปรับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ให้สอดคล้องกับการศึกษายุค 4.0 เนื่องจากผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ไม่ยึดติดในกรอบ คำนึงถึงความสอดคล้องพัฒนาให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน ก้าวทันอนาคต หลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน และตลาดแรงงานในอนาคต ซึ่งสอดคล้อง ต่อบริบทของสถานศึกษาที่ดำเนินงานตามวิถีสานาชาตเคราะห์ สอดคล้องกับ อนุญานิส แชน์เต็น (2556 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สาระการเรียนรู้ภาษาจีน โรงเรียน เทศบาล 1 ศรีเกิด เทศบาลนครเชียงราช พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการบริหาร หลักสูตร มีการอบรมการจัดทำหลักสูตรให้คณะครู มีการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ ประสานงานอย่างเป็นระบบตามแผน มีการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนให้เป็นระบบตามปฏิทิน จัดให้มีการ รายงานการสรุปผลการดำเนินงานที่ครบตามแผน

3.3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 1) ควรส่งเสริมให้จัดประสบการณ์ การเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนทำกิจกรรมด้วยตนเอง และจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 2) ควรจัดการเรียนการสอนด้วย กระบวนการคิด ที่เน้นในด้านกระบวนการคิดเปรียบเทียบ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมี วิจารณญาณ และการลงมือฝึกปฏิบัติจริง เพื่อสร้างทักษะประสบการณ์จนสามารถเป็นแนวทางในการใช้ ชีวิตประจำวันได้อย่างมั่นใจในอนาคต เนื่องจากขาดการวิจัยแลพัฒนาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยะวรรณ สายเพ็ชร (2557 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนการสอนของครูใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กล่าวว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนด้านการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการสอน ด้านการพัฒนา คุณภาพของครูและด้านการส่งเสริมให้มี ความก้าวหน้าในวิชาชีพ ตามลำดับ

4. การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้น พื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภู-วิทยาประสาท) ที่ สอดคล้องกับการศึกษา 4.0

จากการประเมินสภาพการณ์ภายนอก โดยใช้กระบวนการ PESTEL Analysis ในการประเมิน สภาวะการณ์ภายนอกองค์กร และกระบวนการ (Mckinsey 7's Framework) ทำการประเมินสภาวะการณ์ภายใน องค์กร นำข้อมูลมาวิเคราะห์ หาวิธีพัฒนาแก้ไขปัญหาคือเป็นอยู่ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องของบริบทของ สถานศึกษาที่ดำเนินงานตามวิถีสานาชาตเคราะห์ แล้วนำข้อมูลมาประชุมแบบมีส่วนร่วม ในการกำหนด ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแนวทางของบาลานสกอการ์ด (Balance Scorecard) ได้มาซึ่งประเด็นยุทธศาสตร์การ กำหนด โครงการ/ กิจกรรม ตามมิติ 4 ด้าน (FCIL) คือ ประเด็นยุทธศาสตร์ตามมิติด้านประสิทธิผล (F) ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการศึกษา 4.0

ตามวิธีราชประชาณุเคราะห์ ประกอบด้วย โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เสริมทักษะ ฝึกประสบการณ์สู่ต้นนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ตามแนวทางพระราชดำริ โครงการแนะแนว ให้นำ้องตาม เรียนคิมที่ต่อสถานพื้นสู่ออนาคต 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ตามวิธีราชประชาณุเคราะห์ ประกอบด้วย โครงการกองจิตอาสา ร.ป.ค. 15 ราชภัฏคิ โครงการโรงเรียนสาธิตพระราชา สร้างอาชีพ มีรายได้ ผู้พื้นฐานชีวิตที่มั่นคง 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนให้สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ตามวิธีราชประชาณุเคราะห์ ประกอบด้วย โครงการพัฒนากระบวนการสอนคิด เสริมทักษะ สร้างสรรค์นวัตกรรมสู่อาชีพในอนาคต 4.0 ประเด็นยุทธศาสตร์ตามมิติด้านคุณภาพการให้บริการ (C) ได้แก่ 4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย รวบรวมใจ สร้างสรรค์พัฒนา ผู้การศึกษา 4.0 ตามวิธีราชประชาณุเคราะห์ ประกอบด้วย โครงการวิจัยและพัฒนาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ตามวิธีราชประชาณุเคราะห์ โครงการประกันคุณภาพการศึกษา ตามวิธีราชประชาณุเคราะห์ โครงการรวมใจ สร้างสรรค์พัฒนา ความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้คุณภาพหลักสูตร 4.0 ประเด็นยุทธศาสตร์ตามมิติด้านประสิทธิภาพกระบวนการบริหารจัดการ (I) ได้แก่ 5) ยุทธศาสตร์พัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ก้าวสู่การศึกษา 4.0 ตามวิธีราชประชาณุเคราะห์ ประกอบด้วย โครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ตามวิธีราชประชาณุเคราะห์ โครงการพัฒนาทักษะตามความถนัดของผู้เรียน ผู้โรงเรียนเตรียมอาชีพอย่างมีคุณภาพ 4.0 โครงการสืบสาน รักษา ต่อยอดศาสตร์พระราชา คืบคนดี ผู้การพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น ประเด็นยุทธศาสตร์ตามมิติด้านการพัฒนาบุคลากรและองค์กร (L) ได้แก่ 6) ยุทธศาสตร์การพัฒนาครูและบุคลากร ให้มีความรู้ ผู้การศึกษา 4.0 ตามวิธีราชประชาณุเคราะห์ โครงการพัฒนาครูมืออาชีพยุค 4.0 ผู้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โครงการเครือข่ายร่วมพัฒนา การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ผู้ยุค 4.0 ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ศุภวิชญ์ ไชยมงคล (2562 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนผ่านศึกสงเคราะห์ 2 คือ 1) โครงการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 2) โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) โครงการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) โครงการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 5) โครงการประกันคุณภาพการศึกษา 6) โครงการพัฒนาครูและบุคลากรมืออาชีพ 7) โครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเครือข่ายโรงเรียน 8) โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน 9) โครงการนิเทศการสอน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ผู้บริหาร ครู ควรนำผลการวิจัยไปปรับประยุกต์ใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรให้ตรงกับบริบทของโรงเรียน และตรงความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างเหมาะสม ผู้ปกครองเกิดความ

เชื่อมั่น ขอมรับ ไว้วางใจ ส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนยังสถานศึกษา ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 คือ มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง - มีคุณธรรม มีงานทำ - มีอาชีพ และเป็นพลเมืองที่ดีอย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ต่อไป

1.2 ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการบริหารและการจัดการ การนิเทศกำกับติดตาม และการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่า แสนภูวิทยาประสาท) ร่วมกัน อันเป็นแบบอย่างที่ดีของการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาในด้านอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดแนวทาง กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ที่เป็นประโยชน์ มีคุณภาพที่หลากหลาย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรนี้

2.2 ควรศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศติดตาม การประเมินผล การประกันภายในของการใช้หลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ก้าวทันอนาคตอย่างยั่งยืน

รายการอ้างอิง

- กนกนารถ ศรีกุลนะ. (2559). *แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านศรีดอนมูล ตำบลศรีดอนมูล อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย.
- เกษร หนูจันทิก. (2559). *ปัจจัยการบริหารด้านบุคลากรที่ส่งผลต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. สกลนคร
- จันทร์จิรา บุรีมาศ และอดุล นาอะโร. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. ภูเก็ต.
- จิตติรัตน์ เพ็ชรอินทร์. (2560). *กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนตามแนวคิดการมองโลกทางวิชาการเชิงบวกในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.

- ดวงใจ ไชยลังการ. (2558). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21: กรณี โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1. (การศึกษานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย.
- เดือนเพ็ญ บุญใหญ่เอก. (2557). การบริหารและการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. กาญจนบุรี.
- บุญณิส แซ่เต๋น. (2557). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสาระการเรียนรู้ภาษาจีน โรงเรียนเทศบาล 1 ศรีเกิด เทศบาลนครเชียงราย. (การศึกษานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย.
- ปิยะวรรณ สายเพชร. (2557). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนของครูในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยปทุมธานี. ปทุมธานี.
- โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา). (2563). คู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา). เชียงราย: โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15(เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา). (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 6 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <http://gg.gg/o7r2a>.
- สิริยาดา ใจเป็น. (2563). ยุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการหลักสูตรปฐมวัยของโรงเรียนล้านนาคริสเตียนที่ สอดคล้องกับการศึกษา 4.0. (การศึกษานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย.
- สุจิน ใจกระจ่าง. (2553). สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

**แนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม
และการดำรงชีวิตของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร**

**The Development Guideline for Student Support System to Enhance Social
Competency and Livelihood of Vocational Schools in Kamphaeng Phet Province
under Vocational Education Commission**

วันที่รับบทความ: 29 ก.ย. 67

วันที่แก้ไขบทความ: 24 เม.ย. 68

วันที่ตอบรับ: 30 เม.ย. 68

กานต์สินี ทวีเสริมสิริสุข¹

Kansinee Thaweersersirisuk¹

ภูมิพิพัฒน์ รุกพรมงคล²

Poompipat Rukponmongkol²

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม และการดำรงชีวิตของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร (2) เปรียบเทียบสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม และการดำรงชีวิตของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และ (3) หาแนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม และการดำรงชีวิตของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 160 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหาจัดลำดับความสำคัญ

ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม และการดำรงชีวิตของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมมีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา และปัญหาที่พบมากที่สุดครูที่ปรึกษาไม่มีการประสานงานขอความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน (2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม และการดำรงชีวิตของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามเพศ พบว่า แตกต่างกัน และจำแนกตาม

¹ นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (2565)

¹ Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University. (2022)

² รองศาสตราจารย์ ประจำลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

² Associate Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University. (Advisor)

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน (3) แนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม และการดำรงชีวิตของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า สถานศึกษาควรมีการวางแผนการดำเนินงานวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน มีเกณฑ์ในการคัดกรองที่ชัดเจน มีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง และมีการติดตามผลการช่วยเหลือผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ : การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน สมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต อาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

Abstract

The purposes of this research were to (1) study the conditions and the problems of student support system to enhance social competency and livelihood of vocational schools in Kamphaeng Phet Province under Vocational Education Commission, (2) compare student support system to enhance social competency and livelihood of vocational schools in Kamphaeng Phet Province under Vocational Education Commission classified by genders and working experience, and (3) find the guidelines to develop student support system to enhance social competency and livelihood of vocational schools in Kamphaeng Phet Province under Vocational Education Commission. The samples consisted of 160 school administrators and teachers of vocational schools in Kamphaeng Phet Province, obtained by simple random sampling. The respondents consisted of 17 experts in administration of student support system. The research instruments were 5 rating scale questionnaire and structured interview. The data were analyzed using mean, standard deviation, frequency, percentage, content analysis, and priority.

The results revealed that (1) in general, the conditions and the problems of student support system to enhance social competency and livelihood of vocational schools in Kamphaeng Phet Province under Vocational Education Commission, the conditions were at the high level. The highest level was promoting and development aspect. The highest mean of problems was found that the advisors did not cooperate with related person for setting the activities of students' prevention and problem solving. (2) The comparison of the conditions of student support system to enhance social competency and livelihood of vocational schools in Kamphaeng Phet Province classified by gender was found that there was difference, and the comparison classified by working experience was found that there was no difference. (3) The guidelines to develop student support system to enhance social competency and livelihood of vocational schools in Kamphaeng Phet Province in experts' opinions were: the schools should plan how to operate students' analysis. Screening criteria of students should be clear. Parent network should be set. The monitoring of student support should be operated continuously.

Keywords: Administration of Student Support System, Social Competency and Livelihood, Vocational Schools Kamphaeng Phet Province

บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคนที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญ งอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, ก) การศึกษาไทยในปัจจุบันเป็นการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาของชาติคือ พัฒนาคน พัฒนาครู อาจารย์ พัฒนาสังคมในหลากหลายรูปแบบที่เน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐ และเอกชน เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นด้านอาชีวศึกษามากขึ้นเพื่อการทำงานโดยอาศัยปัจจัยหลักทั้งจากภายใน และภายนอกองค์กรหลายปัจจัย เช่น ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านระบบราชการ ด้านการเมืองการปกครอง และด้านคุณธรรมจริยธรรม (ประหยัค พิมพา, 2561) การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพ ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้ให้ความสำคัญและทุ่มเทพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก สำหรับประเทศไทยก็เช่นเดียวกันให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 1)

การบริหารด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของอาชีวศึกษามีการจัดการอย่างเร่งด่วนเพื่อตอบสนองความต้องการต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและความต้องการของตลาดแรงงานในการผลิตกำลังคน จำเป็นต้องมีกระบวนการจัดการทรัพยากรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 มาตรฐานที่ 2 การจัดการอาชีวศึกษา เป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้เป็นทางเลือกคุณภาพ และเตรียมความพร้อมบุคลากรสายอาชีพเข้าสู่สังคมระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมต่อไป (ธันยรัตน์ กอสัมพันธ์ และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล, 2567, หน้า 147) ผลสำรวจของสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ได้ตระหนักและได้พยายามดำเนินการแก้ปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาแต่อย่างไรก็ตาม ยังคงมีผู้เรียนที่ออกกลางคันอยู่จำนวนหนึ่ง โดยในปีการศึกษา 2566 มีผู้เรียนในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรออกกลางคันจำนวน 309 คน ซึ่งสาเหตุการออกกลางคันที่พบได้แก่มิปัญหาการปรับตัว สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ปัญหาด้านสุขภาพตลอดจนอุบัติเหตุและการอพยพตามผู้ปกครอง (สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร, 2566)

จากการจัดการศึกษาที่ผ่านมาของวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ด้านระบบดูแลความเป็นอยู่ของผู้เรียนได้ดำเนินงาน โดยงานครูที่ปรึกษาฝ่ายพัฒนากิจการผู้เรียนและนักศึกษา ตามโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสอศ. นั้น พบว่า ครูที่ปรึกษาเป็นผู้ปฏิบัติงานหลักยังคงมีข้อจำกัดในการดำเนินงาน โดยจะเห็นได้จากการมีผู้เรียนออกกลางคัน ขยายสาขาผลการเรียนต่ำ การไม่ผ่านกิจกรรมซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากการดำเนินงานของระบบดูแลความเป็นอยู่ของผู้เรียนที่ครูที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินการยังขาดความชัดเจน และการมีส่วนร่วมจากผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง จึงส่งผลทำให้เกิดปัญหาเช่น ปัญหาด้าน

เศรษฐกิจของครอบครัว ปัญหาด้านยาเสพติด ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และปัญหาด้านพฤติกรรมของผู้เรียน การประสานงานหรือการมีส่วนร่วมถือว่ามีความสำคัญต่อการบริหารในองค์กรเป็นอย่างมาก หากสถานศึกษามีการดำเนินงานระบบดูแลความเป็นอยู่ของผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยการบูรณาการใช้ภาคีเครือข่ายหรือการทำงานแบบมีส่วนร่วมมาประยุกต์ใช้จะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาของผู้เรียนได้ (พุทธชาติ สร้อยสน, 2560)

จากเหตุผลที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร มีสถานศึกษาของรัฐที่ดำเนินงานระบบดูแลผู้เรียน จำนวน 4 วิทยาลัย คือ วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร วิทยาลัยสารพัดช่างกำแพงเพชร วิทยาลัยการอาชีพนาครี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกำแพงเพชร เพื่อที่จะได้ทราบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ด้านคัดกรองผู้เรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน ด้านการป้องกันแก้ไข ปัญหาของผู้เรียน และการส่งต่อรวมไปถึงแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อให้สถานศึกษาได้มีแนวทางในการบริหารงานและสามารถดำเนินงานตามระบบช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนสายอาชีพ ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่องานที่รับผิดชอบ และเพื่อเป็นแนวทางที่ผู้บริหารของสถานศึกษาจะได้นำผลศึกษาค้นคว้าไปปรับเป็นข้อมูลเพื่อปรับปรุงการบริหารงานในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม และการดำรงชีวิตของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม และการดำรงชีวิตของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม และการดำรงชีวิตของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ด้านความรู้ ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้อรรถความรู้ใหม่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน รวมทั้งเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน แนวทางในการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. ด้านการนำไปใช้ ผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นผลประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้จัดการศึกษา ซึ่งได้แก่ ครู ผู้บริหาร ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษา ในการที่จะนำไปใช้วางแผนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เหมาะสมและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน

แนวคิดและทฤษฎีการบริหารการศึกษา

สื่อนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561, หน้า 22) ให้ความหมายของทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาไว้ว่า ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาหมายถึงกระบวนการดำเนินงานต่างๆในการจัดกิจกรรมภายในสถานศึกษาโดยมีแบบแผนวิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2563, หน้า 6) ได้สรุปความหมายของทฤษฎี หมายถึง การกำหนดข้อสันนิษฐาน ซึ่งได้รับมาจากวิธีการตรรกวิทยา วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ทำให้เกิดกฎเกณฑ์ที่ได้มาจากการสังเกต ค้นคว้าและการทดลองโดยใช้เหตุผลเป็นพื้นฐานเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจในความเป็นจริงและนำผลที่เกิดขึ้นนั้นมาใช้เป็นหลักเกณฑ์สำหรับทฤษฎีต่างๆ ที่เข้ามาสู่การบริหาร

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการบริหารจัดการเป็นแนวความคิดหรือความเชื่อที่เกิดขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์ มีการทดสอบและการสังเกตจนเป็นที่แน่ใจ ทฤษฎีเป็นข้อสรุปอย่างกว้างที่อธิบายพฤติกรรมการบริหารองค์กร อย่างเป็นระบบ ถ้าทฤษฎีได้รับการพิสูจน์บ่อยๆ ก็จะกลายเป็นกฎเกณฑ์ ทฤษฎีเป็นแนวความคิดที่มีเหตุผลและสามารถนำไปประยุกต์ และปฏิบัติได้

กระบวนการบริหารการศึกษา

ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2559, หน้า 51-54) ได้สรุปกระบวนการบริหาร POCCC ของ ฟาโยล์ (Fayol, 1976) ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งทฤษฎีการจัดการตามหลักกระบวนการบริหารตามวัตถุประสงค์ 2 ประการ ประการแรก ฟาโยล์เห็นว่านักบริหารจะต้องทำหน้าที่ทางการบริหารซึ่งประกอบด้วย

1. วางแผน (Planning)
2. การจัดองค์การ (Organizing)
3. การสั่งการ (Commanding)
4. การประสานงาน (Coordination)
5. การควบคุม (Controlling)

สุทธิดา จำรัส, มนต์นัฏ มโนการณ และจุฬารัตน์ ธรรมประทีป (2562, หน้า 151) ได้อธิบายถึงกระบวนการบริหารว่ามีองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ 4 ประการ เรียกว่า PODC โดยถือว่าการจัดหาบุคลากรในการทำงานแท้จริงสามารถขยายผลเป็นส่วนหนึ่งในการจัดองค์การ และการสั่งการได้กระบวนการบริหารมีขั้นตอน ดังนี้ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การสั่งการหรือการชักนำ (Directing/Leading) และการควบคุม (Controlling)

นิรมล รอดไพ และวรกฤต เกื้อนช้าง (2564, หน้า 43) ได้อธิบายถึง กระบวนการบริหาร (Process of administration) ไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการโดยมีกระบวนการที่เรียกกันย่อ ๆ ว่า "APPOSD CORB" กล่าวโดยรวมแล้วจะเป็นกระบวนการที่ใช้อำนาจหน้าที่ (Authority) ของบุคคล เพื่อกำหนดนโยบาย, (Policy) และดำเนินการวางแผน (Planning) จัดองค์การ (Organizing) การจัดการบุคคล (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Co-ordinating) การควบคุมงาน (Controlling) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting) อันเป็นผลไปสู่กระบวนการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อความสำเร็จตามจุดประสงค์ของหน่วยงาน

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้หน่วยงานตั้งอยู่ได้มีความเจริญก้าวหน้าและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ กระบวนการบริหารจึงเป็นศาสตร์ ที่ต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจ การเป็นผู้บริหารที่ดีจะต้องทราบถึงงานหรือภารกิจในการบริหารองค์การและหลักการบริหาร หัวใจของหลักการบริหารก็คือ กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารงานบุคคล การอำนวยการ การประสานงาน การรายงานผล และการจัดทำงบประมาณ ซึ่งการบริหารนี้ใช้ได้ทั้งการบริหารรัฐกิจและการบริหารธุรกิจ

แนวคิดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556, หน้า 24) ได้กล่าวถึงการบริหารงานระบบดูแลผู้เรียนอาชีวศึกษา เป็นการจัดการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาคำนึงถึงความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ปรัชญาการอาชีวศึกษาและมาตรฐานอาชีพหรือมาตรฐานสมรรถนะของสาขาวิชาจัดการศึกษาในระบบและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะงานอาชีพมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรม และกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและให้อิสระในการจัดการศึกษา เชื่อมันว่าผู้เรียนทุกคนที่มีประสิทธิภาพจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาตนเองได้ดังนั้น การบริการจัดการระบบการดูแลผู้เรียนอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเองควรเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาที่ต้องจัดควบคู่ไปกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยพัฒนาระบบดูแลผู้เรียน ซึ่งมีการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอนด้วยการประสานความร่วมมือของผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา และให้ครอบครัวชุมชน สังคม มีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายในการดูแลผู้เรียนอาชีวศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลผู้เรียนอาชีวศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัญหาและเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อเสริม สร้างสมรรถนะทางสังคม และการดำรงชีวิต ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารสถานศึกษา และครูของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 148 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Multiple Choices) โดยสอบถามเกี่ยวกับเพศ ตำแหน่ง วิทยฐานะ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม และการดำรงชีวิต ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม และการดำรงชีวิต ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือกตอบ (Multiple Response) ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านทางระบบออนไลน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ (f) ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติทดสอบ t-test และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยใช้การหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (F-test : One-way ANOVA)

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม และการดำรงชีวิต ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน จำนวน 17 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง (Structured Interview)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองและได้บันทึกข้อมูลไว้ในแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำมาแจกแจงความถี่ และจัดลำดับความสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม

ข้อที่	การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการรู้จักผู้เรียนรายบุคคล	4.46	0.39	มาก
2	ด้านการคัดกรองผู้เรียน	4.47	0.39	มาก
3	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.45	0.41	มาก

ข้อที่	การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
4	ด้านการส่งเสริมและพัฒนา	4.47	0.43	มาก
5	ด้านการส่งต่อ	4.35	0.51	มาก
รวมเฉลี่ย		4.44	0.43	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมมีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติจากน้อยที่สุดไปหามากที่สุด ได้ดังนี้ ด้านการส่งต่อ ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.51) รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.41) ด้านการรู้จักผู้เรียนรายบุคคล ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.39) ด้านการคัดกรองผู้เรียน ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.39) และด้านการส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.43) ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามเพศ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามเพศ

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ของเพศชายและ เพศหญิง	เพศชาย (n=94)		เพศหญิง (n=66)		t-test	Sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการรู้จักผู้เรียนรายบุคคล	4.37	0.41	4.59	0.31	-3.719	0.000*
2. ด้านการคัดกรองผู้เรียน	4.38	0.42	4.61	0.30	-3.818	0.000*
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนา	4.39	0.42	4.55	0.37	-2.603	0.010*
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.44	0.46	4.53	0.39	-1.297	0.197
5. ด้านการส่งต่อ	4.31	0.52	4.40	0.50	-1.145	0.254

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามเพศ พบว่า ด้านการรู้จักผู้เรียนรายบุคคล ด้านการคัดกรองผู้เรียน และด้านการส่งเสริมและพัฒนา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษา						
อาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร		SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านการรู้จักผู้เรียนรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	.016	2	.008	.054	.947
	ภายในกลุ่ม	23.660	157	.151		
	รวม	23.676	159			
2. ด้านการคัดกรองผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	.116	2	.058	.377	.687
	ภายในกลุ่ม	24.098	157	.153		
	รวม	24.213	159			
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	.597	2	.298	1.800	.169
	ภายในกลุ่ม	26.033	157	.166		
	รวม	26.630	159			
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	.388	2	.194	1.041	.355
	ภายในกลุ่ม	29.286	157	.187		
	รวม	29.675	159			
5. ด้านการส่งต่อ	ระหว่างกลุ่ม	.221	2	.110	.414	.662
	ภายในกลุ่ม	41.880	157	.267		

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่าไม่แตกต่างกัน

4. แนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม และการดำรงชีวิตของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สรุปได้ดังนี้ สถานศึกษาของอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรควรมีเครื่องมือที่หลากหลายและทันสมัยสามารถนำไปใช้ในกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของผู้เรียนเป็นรายบุคคลคัดกรองผู้เรียนเกี่ยวกับความพร้อมด้านความรู้ ความสามารถ สถิติปัญหาและความพร้อมด้านพฤติกรรม โดยรวบรวมข้อมูลผู้เรียนไว้บนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูล สถานศึกษาควรจัดให้ครูและผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมคลินิกให้คำปรึกษา กิจกรรมประชุม ผู้ปกครองและสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อสื่อสารประสานงานในการร่วมกันดูแลช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้กับผู้เรียน และช่วยกันระดมความคิดเห็นในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองผู้เรียน ที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาที่มีผลการเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาประกอบการพิจารณาเข้าร่วมโครงการสอนซ่อมเสริมเพิ่มความรู้ในด้านสมรรถนะ

ต่างๆ และสถานศึกษาควรมอบหมายให้ครูที่ปรึกษาดูตามผลการช่วยเหลือผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการสื่อสารประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง และสามารถช่วยเหลือผู้เรียนให้ผู้เรียนได้เติบโตไปอย่างมีคุณภาพ และผลที่ได้จากการศึกษา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาการด้านการปรับตัว การสื่อสาร การตัดสินใจ มีความพร้อมต่อการใช้ชีวิตจริง และการประกอบอาชีพในอนาคต ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นทั้งในด้านการเข้าเรียนสม่ำเสมอ ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งช่วยลดโอกาสในการลาออกกลางคัน

อภิปรายผล

1. ผลจากการศึกษาสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

1.1 ด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารประชุมชี้แจงสื่อสารกับครูที่ปรึกษาในการจัดทำข้อมูลพื้นฐานผู้เรียนรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของกัญจนา วิจัยของพรเพ็ญ จิระณัฐวิรุณ (2562) ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้าน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรมีการวางแผนอย่างเป็นระบบในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ได้ 77 ครอบทุกคน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการบันทึกข้อมูลของนักเรียนเพื่อที่จะนำไปวิเคราะห์และรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างชัดเจน

1.2 ด้านการคัดกรองผู้เรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ ครูที่ปรึกษาดูตามและประสานงานกับผู้ปกครอง สถานศึกษา เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาและช่วยเหลือผู้เรียน ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักรินทร์ โพธิ์เพ็ชร (2559) ผลการวิจัยพบว่า ขาดการประชุมครูเพื่อสร้างความเข้าใจในการคัดกรองนักเรียน ขาดการวางแผนการจัดทำแบบคัดกรองที่ชัดเจน และ ไม่มีการจัดทำแบบสรุปผลการคัดกรองนักเรียน แยกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง เป็นรายบุคคล เป็นห้องเรียนที่ชัดเจน

1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ ครูที่ปรึกษาดูตามผลการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาให้กับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปราณี เดชอ่อน (2558, หน้า 74-76) ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดยอด (สาคร กิจโกศล) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไข ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ หัวหน้างานครูที่ปรึกษาดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการเพื่อพัฒนาผู้เรียนในสมรรถนะทางด้านภาษาและการสื่อสารของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย นิพนธ์ วิไล (2563) ผลการวิจัยพบว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้าน การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข รองลงมาคือ ด้านการ

คัดกรองนักเรียน และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา เมื่อพิจารณารายชื่อ ข้อที่มีระดับของความสอดคล้องและเหมาะสมเป็นอันดับสูงสุด คือ ข้อที่ 6 สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ได้ร่วมพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ในด้านป้องกันแก้ไขปัญหาลูกศิษย์เรียน ในยุคสมัยโควิด 19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีระดับของความสอดคล้องและเหมาะสมในระดับมากที่สุด (= 4.65)

1.5 ด้านการส่งต่อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ ครูที่ปรึกษานักเรียนที่ได้รับการช่วยเหลือผู้เรียนที่ได้รับความช่วยเหลือกับกลุ่มปกติและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นปกติ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กรดามลิตา (2564, หน้า 31-41) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ด้านการส่งต่อนักเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าบางกรณีที่มีปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้ปัญหาลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข

2. ผลจากการศึกษาปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

2.1 ด้านการรู้จักผู้เรียนรายบุคคล ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ครูที่ปรึกษาขาดการสื่อสารและประสาน งานกับผู้ปกครองของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักรินทร์ โพธิ์เพชร (2559) ผลการวิจัยพบว่าไม่ค่อยมีการประชุม ครูที่ปรึกษาเพื่อจัดทำปฏิทินการเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล ไม่มีการออกแบบและจัดทำเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างถูกต้อง ขาดงบประมาณ นักหมายนักเรียนไม่ค่อยชัดเจนและขาดการกำกับติดตาม ประเมินผล สรุปผลและปรับปรุงแก้ไข

2.2 ด้านการคัดกรองผู้เรียน ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ครูที่ปรึกษาเก็บข้อมูลคัดกรองผู้เรียนโดยมีวิธีการที่ไม่หลากหลาย และไม่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละพื้นที่ของสังคมและการดำรงชีวิตของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอาทิตย์ ธรรมแสน และภูมิพัฒน์ รักพรหมมงคล (2565) ผลการวิจัยพบว่านักเรียนบางคนอาจให้ข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริง ด้านการคัดกรองนักเรียน ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ครูคัดกรองนักเรียนบางคนยังไม่ตรงตามสภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สถานศึกษาไม่ได้จัดทำแผนปฏิทินการเยี่ยมบ้านนักเรียน ทำให้ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น ไม่สามารถเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครบทุกคนได้ ครูมีการงานโรงเรียนมากเกินไป โรงเรียนอาจขาดการประชุมคณะครูเพื่อสร้างความเข้าใจเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน และวางแผนการจัดทำแบบคัดกรองนักเรียนที่ชัดเจน อีกทั้งผู้ปกครองนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลนักเรียนที่เป็นจริง

2.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ หัวหน้างานครูที่ปรึกษาขาดการสื่อสารที่ชัดเจน ในการประชุมมอบหมายแนวทางการปฏิบัติงานดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิทยา ชุมหล่อ (2557) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งเสริมนักเรียน โรงเรียนควรจะมีการทำคำสั่งแต่งตั้ง หรือมอบหมายงานที่ชัดเจนให้กับครู เจ้าหน้าที่ หรือผู้เกี่ยวข้องควรกำหนดปฏิทินการดำเนินงานส่งเสริมนักเรียนที่ชัดเจน มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน จัดโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนที่หลากหลายตามความสนใจหรือความถนัดของผู้เรียนติดตามประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างเป็นระบบและ

ต่อเนื่อง เพื่อนำผลสรุปข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุง หรือ พัฒนาการดำเนินการกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาคือ ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ครูที่ปรึกษาไม่ประสานงานขอความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสินตรา ตรีนุสนธิ์ (2561) ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษา ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาควรมีระบบหรือแผนงานกิจกรรมที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมีการวางแผนและกำหนดแนวทางในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมโฮมรูมของครูที่ปรึกษาการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนของวิทยาลัย การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน พร้อมทั้งมีแบบบันทึก สรุปประเมินผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียนในด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน

2.5 ด้านการส่งต่อ ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ครูที่ปรึกษาไม่ทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงความจำเป็นในการส่งต่อเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและยินดีรับการช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศักรินทร์ โพธิ์เพชร (2559) ผลการวิจัยพบว่า ขาดการชี้แจงทำความเข้าใจในแนวทางประสานงานและบันทึกการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนให้บุคลากรทราบ ไม่มีการจดบันทึกการส่งต่อทุกครั้งให้เป็นปัจจุบัน ไม่มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านการติดตามดูแลนักเรียนและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

3. เปรียบเทียบสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคม และการดำรงชีวิตของสถานศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

3.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองผู้เรียน และด้านการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียนอย่างมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนและทุกคน ปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ จึงอาจทำให้ผู้บริหาร และครูทั้งเพศชายและเพศหญิง ในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนไปในทิศทางที่แตกต่างกัน มีการเข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งเชื่อมโยงไปสู่การดำเนินงานในด้าน ต่างๆ ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้มีความเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตภา มาประดิษฐ์ (2560, หน้า 75) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามเพศ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองผู้เรียน

3.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครู ถึงจะมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน แต่ในการทำงานก็ยังคงต้องเชื่อมต่อประสานงานกัน โดยเฉพาะงานระบบการดูแล ช่วยเหลือผู้เรียนที่จะต้องพูดคุยแลกเปลี่ยน

ความคิดเห็น ปรัชญาหรือกันอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้มุมมอง ความคิดไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรดา มลิตา (2564, หน้า 31-41) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อสภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผลการหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

4.1 ด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาควรมีกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับความพร้อมด้านความรู้ ความสามารถ สติปัญญา และความพร้อมด้านพฤติกรรม โดยรวบรวมข้อมูลผู้เรียนไว้บนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตา พงษ์สวัสดิ์ (2561, หน้า 304-314) ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า นักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันเป็นพื้นฐานตามความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกันหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง

4.2 ด้านการคัดกรองผู้เรียน ข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ครูที่ปรึกษาควรมีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายและทันสมัยในการคัดกรอง และมีการสัมภาษณ์จากบุคคลใกล้ชิดกับนักเรียน การสังเกตจากพฤติกรรมประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันตรา ตรีนุสนธิ์ (2561) ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษา คณะผู้บริหาร คณะครูตระหนักถึงความสำคัญ มีการจัดประชุมเพื่อวางแผนในการปฏิบัติงานร่วมกัน ควรมีระบบการคัดกรองที่ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน ครูที่ปรึกษาควรวิเคราะห์ข้อมูลจากแฟ้มประวัตินักเรียน แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก และสัมภาษณ์เด็กเพื่อนำมาทำการจัดกลุ่มนักเรียน

4.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาควรจัดให้ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมคลินิกให้คำปรึกษา กิจกรรมประชุมผู้ปกครองและสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันตรา ตรีนุสนธิ์ (2561) ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ปรึกษามีการสอบถามพูดคุยถึงสภาพแวดล้อมที่จะส่งผลต่อนักเรียน ดูแลเอาใจใส่นักเรียนในที่ปรึกษาอย่างเคร่งครัด พูดคุยกับนักเรียนถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และดำเนินการแก้ไขโดยการประสานผู้ปกครองและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนกิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมสื่อสารพบปะกับผู้ปกครอง เป็นต้น

4.4 ด้านการป้องกันและแก้ไข ข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาควรมอบหมายให้งานครูที่ปรึกษานำข้อมูลจากการคัดกรองผู้เรียน กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาที่มีผลการเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาประกอบการพิจารณาเข้าร่วมโครงการสอนซ่อมเสริมเพิ่มความรู้ในด้านสมรรถนะต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของวราวุฒิ

เหล่าจินดา (2559, หน้า 125) ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการป้องกันและการแก้ไขปัญหาของนักเรียนนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกภาคส่วนต้องให้ความสนใจใส่ใจกับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกันแต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลและใส่ใจอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

4.5 ด้านการส่งต่อ ข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ครูที่ปรึกษาควรมีการติดตามผลการช่วยเหลือผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการสื่อสารประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันตรา ตรีสุนทร (2561) ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ปรึกษาควรมีการจัดทำข้อมูลรายบุคคล ข้อมูลที่ได้จากการเยี่ยมบ้าน มีการพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองของนักเรียนที่มีปัญหา และมีการชี้แจง แนะนำ แนวทางในการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาและมีส่วนเกี่ยวข้องในกรณีที่ต้องการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา เฉพาะด้าน ผู้หน่วยงานภายนอกที่มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่นักเรียนได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาด้านนโยบาย คือ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา โดยจัดกระทำระบบข้อมูลพื้นฐานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและปัญหาพฤติกรรมผู้เรียนของสถานศึกษาจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้เป็นเครือข่ายให้คำปรึกษาตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนและบริการแก่ผู้ที่สนใจจัดให้มีแผนงาน โครงการและกิจกรรมการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่และนิเทศ ติดตามผลรายงานความก้าวหน้า

2. นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาองค์กร คือ สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกคนรวมถึงผู้เรียนผู้ปกครองชุมชนในการมีบทบาทการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนและกิจกรรมต่างๆภายในองค์กร โดยมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง และถูกต้องตรวจสอบได้ มีการปรับปรุงสื่ออุปกรณ์ และอาคารสถานที่ให้มีสภาพพร้อมใช้งาน และเพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการทุกคนเพื่อให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนสูงสุด

3. นำผลการวิจัยไปพัฒนามูลฐาน ดังนี้

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำแนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไปวิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางแก้ไขอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับความร่วมมือจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สร้างความตระหนักให้กับบุคลากรและผู้เรียนเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

3.2 ครูควรนำแนวทางพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้และให้

ความสำคัญไปที่คุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดและดำเนินกิจกรรมต่างๆ โครงการต่างๆ ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

3.3 ผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทางด้านคุณธรรมจริยธรรม ช่วยส่งเสริมให้การเรียนของผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน พัฒนาความคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มุ่งพัฒนาความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลถึงความสำเร็จและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในด้านการส่งต่อผู้เรียนเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ เช่น การศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
4. ควรศึกษาวิจัยการบริหารระบบดูแลผู้เรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเชิงคุณภาพเพื่อความสำเร็จของผลงานวิจัย
5. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

รายการอ้างอิง

- กรดา มลิตา. (2564). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. 8(2), 31-41.
- จิตภา มาประดิษฐ์. (2560). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ชั้นยรัตน์ กอสัมพันธ์ และภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2567). แนวทางพัฒนาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. วารสารวิจัยวิชาการ. 7(5), 143-158.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรานี เดชอ่อน และสาครกิจ โกศล. (2558). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดยอด. งานค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาบัณฑิต. วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร.

พรเพ็ญ จิระณัฐวิรุณ. (2562). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย.

วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 10(1), 326-341.

ภูมิพัฒน์ รักพรหมกล. (2559). การบริหารทรัพยากรสถานศึกษาทางการศึกษา. เกรียงไกรพาณิชย์ :

กำแพงเพชร.

ภูมิพัฒน์ รักพรหมกล. (2563). แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษาเป็น

องค์กรแห่งการเรียนรู้. กำแพงเพชร: คณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร .

วราวุฒิ เหล่าจินดา. (2559). สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ศักรินทร์ โพธิ์เพ็ชร. (2559). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของโรงเรียนในจังหวัด

กำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2559). คู่มือการประเมินคุณภาพภายในการอาชีวศึกษาตามมาตรฐาน

การอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ.2559.
กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษา ระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง: การจัดการอาชีวศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี.

สินตรา ตรีนุสนธิ์. (2561). ผลการดำเนินงานระบบงานครูที่ปรึกษา จังหวัดปทุมธานี . วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา

บัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สุธิดา พงษ์สวัสดิ์. (2561). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี. สารนิพนธ์

ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร.

อาทิตย์ ธรรมแสน และภูมิพัฒน์ รักพรหมกล. (2565).การพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดย

ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาตาก. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. 16(2), 27-42.

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเยาวชนในมูลนิธิแห่งหนึ่ง จังหวัดกาญจนบุรี

The Effects of Using A Guidance Activities Package Integrating Buddhist Psychology Concepts to Develop the Emotional Quotient in the youth of the Foundation, Kanchanaburi Province

วันที่รับบทความ: 22 ก.ย. 67

วันที่แก้ไขบทความ: 12 เม.ย. 68

วันที่ตอบรับ: 30 เม.ย. 68

สมศรี สิงห์แสงอ่อน¹

Somsri Singsangon¹

จิระสุข สุขสวัสดิ์²

Jirasuk Suksawat²

นิธิพัฒน์ เมฆขจร³

Nitipat Mekkhachorn³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของเยาวชนก่อนและหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ และ 2) เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของเยาวชนหลังการทดลองและระยะการติดตามผล ประชากร คือ เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15-17 ปี อาศัยอยู่ในมูลนิธิแห่งหนึ่งในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ และ 2) แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาสาตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2566)

¹ Master of Education (Guidance and Psychological Counseling School) Educational Studies, Sukhothai Thammarath Open University. (2023)

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แผนกวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

² Assistant Professor in Master of Education (Guidance and Psychological Counseling School) Educational Studies, Sukhothai Thammarath Open University. (Advisor).

³ รองศาสตราจารย์ แผนกวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

³ Associate Professor in Master of Education (Guidance and Psychological Counseling School) Educational Studies, Sukhothai Thammarath Open University. (Co Advisor).

ผลการวิจัยพบว่า 1) เยาวชนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์หลังการทดลอง($\mu = 4.05, \sigma = 0.27$) สูงกว่าก่อนการทดลอง($\mu = 3.17, \sigma = 0.41$) และ 2) เยาวชนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์หลังการทดลอง($\mu = 4.05, \sigma = 0.27$) แตกต่างกับระยะการติดตามผล($\mu = 3.92, \sigma = 0.17$)

คำสำคัญ : ชุดกิจกรรมแนะแนว พุทธจิตวิทยา ความฉลาดทางอารมณ์

Abstract

The purposes of this research were 1) to compare the emotional quotient of the youth before and after using a guidance activities package integrating Buddhist Psychology concepts to develop the emotional quotient; and 2) to compare the emotional quotient of the youth after and follow-up period. The research population consisted of 30 the youth between 15 - 17 years old, who lived in the Foundation, Kanchanaburi province. The employed research instruments were 1) a guidance activities package integrating Buddhist Psychology concepts to developing emotional quotient; and 2) a scale to assess emotional quotient, with .93 reliability coefficient. The employment statistics for data analysis were mean and standard deviation.

The research findings were as follows: 1) The post-experiment emotional quotient of the youth, who used a guidance activities package integrating Buddhist Psychology concepts to develop the emotional quotient was significantly ($\mu = 4.05, \sigma = 0.27$) higher than their pre-experiment($\mu = 3.17, \sigma = 0.41$); and 2) The post-experiment emotional quotient of the youth, who used a guidance activities package integrating Buddhist Psychology concepts to develop the emotional quotient was different($\mu = 4.05, \sigma = 0.27$) from the follow-up period($\mu = 3.92, \sigma = 0.17$)

Keywords: Guidance Activities Package, Buddhist Psychology, Emotional Quotient

บทนำ

ในยุคศตวรรษที่ 21 เน้นการพัฒนาให้บุคคลมีความสามารถในการรับมือกับความท้าทายและปัญหาที่ต่างไปจากยุคก่อน ทักษะที่จำเป็นต่อการมีชีวิตรอดและประสบความสำเร็จ คือ สุขภาพดี มีความสุข มีอาชีพที่ดี อยู่ในสังคมที่ปลอดภัย ชีวิตมีความมั่นคงและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) นอกจากทักษะพื้นฐานเดิม คือ อ่านออก เขียนได้ และคำนวณเป็น ประชาชนในยุคนี้จำเป็นต้องมีทักษะที่ลึกและกว้าง นั่นคือทักษะการคิดวิเคราะห์ แยกแยะ คิดสร้างสรรค์ สื่อสารเป็น และสามารถทำงานเป็นทีมได้ อันเป็นทักษะการเรียนรู้และสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ทั้งยังต้องการความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อ เทคโนโลยีที่มีอิทธิพลต่อคนในยุคปัจจุบัน (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2561) ยิ่งไปกว่านั้น ยังจำเป็นต้องพัฒนาทักษะที่เข้มข้นทั้งความสามารถในการปรับตัว กล้าริเริ่มสร้างสรรค์ กำหนดเป้าหมายในชีวิตตนเอง มีภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี อยู่กับความแตกต่างได้อย่างเป็นมิตร และการทำงานเป็นทีม (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2561) ซึ่งจะเห็นได้ว่าทักษะที่จำเป็นของโลกปัจจุบันและอนาคตนั้นต้องการ

ความสามารถในการปรับตัว ความสามารถในการทำงานเป็นทีม และความต้องการชีวิตที่มั่นคงและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient) โดยความฉลาดทางอารมณ์เป็นพัฒนาการทางอารมณ์อย่างมีวุฒิภาวะ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และคนอื่น ๆ ได้ดี แก้ปัญหาทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม (กรมสุขภาพจิต, 2546) ซึ่งมีความสำคัญต่อการทำงานและการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น

ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient) หรือเรียกว่า “EQ” คือ ความสามารถทางอารมณ์ที่เอื้อให้เยาวชนดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข ผู้ที่รู้จักอารมณ์ของตนเองอย่างแท้จริง รู้จักใช้อารมณ์ให้เกิดประโยชน์เป็นไปในทางสร้างสรรค์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้แก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขในชีวิต (กรมสุขภาพจิต, 2546) พื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ คือ การรู้จักและเข้าใจตนเองให้ลึกซึ้ง รู้ว่าเราเป็นคนแบบไหน ตอนนี้อยู่สภาวะอย่างไร และพฤติกรรมที่กำลังแสดงออกต่อเหตุการณ์นั้น ๆ แสดงออกถึงอารมณ์ไหน และเมื่อแสดงออกไปแล้วจะมีผลกระทบอย่างไร (ลมูล วิสิปดย์, 2563) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542, 2564) และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545, 2564) และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2553, 2564) ได้มุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ จิตปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะในมาตรา 6 ที่เน้นการจัดการศึกษาให้เยาวชนไทยมีความสามารถควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง เห็นใจผู้อื่น รับผิดชอบตนเองและมองที่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน (กรมสุขภาพจิต, 2546) ทั้งนี้จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์งานวิจัยส่วนใหญ่เน้นศึกษาและพัฒนาในกลุ่มนักเรียนปกติในโรงเรียนหรือวัยทำงานทั่วไป ดังเช่น งานวิจัยของเสาวลักษณ์ ศรีโพธิ์ (2561) ศึกษาเรื่องผลของโปรแกรมเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ต่อภาวะสุขภาพจิตของนักศึกษาพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ช่วยลดปัญหาสุขภาพจิตของนักศึกษาพยาบาลได้ งานวิจัยของยุพิน ศรีชาติ (2562) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้วยกิจกรรมจิตตปัญญาศึกษาสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมเกิดการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ กลุ่มตัวอย่างสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และงานวิจัยของชนาธิป กุลจิรากุล (2564) ศึกษาเรื่องผลของโปรแกรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ในนักเรียนชั้นประถมศึกษา อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังได้รับโปรแกรมและระยะการติดตามผล กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์หลังการทดลองและระยะการติดตามผลเพิ่มขึ้น

มูลนิธิแห่งหนึ่งในจังหวัดกาญจนบุรี เป็นองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อการส่งเสริมการศึกษา และส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนที่ขาดโอกาส อันเนื่องมาจากความไม่พร้อมของครอบครัวหรืออยู่ในพื้นที่ห่างไกล ความเจริญ เริ่มก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ในรูปแบบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ก่อนจะปรับเปลี่ยนเพื่อรองรับเด็กที่หลากหลายช่วงวัยมากขึ้น โดยมีภารกิจหลัก คือ การสนับสนุนการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา อบรมด้านธรรมะเพื่อให้มีคุณธรรมในการดำเนินชีวิตและฝึกฝนทักษะชีวิตด้านต่าง ๆ เพื่อให้สามารถมีชีวิตและรับผิดชอบตนเองได้ ซึ่งนับเป็นเหมือนบ้านและโรงเรียนให้กับเด็กและเยาวชนที่เข้ามาพักพิง ในปัจจุบันมูลนิธิแห่งนี้มีเด็กและเยาวชนเข้ามาพักพิงจำนวนมาก ทั้งเก่าและใหม่ ส่วนมาจากต่างพื้นที่ต่างเวลา และต่างสภาพปัญหาชีวิต ทั้งนี้ในอนาคตเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้จะต้องออกไปใช้ชีวิตอยู่ภายนอกซึ่งจะต้อง

เจอเรื่องราวมากมายทั้งจากการมีครอบครัว การทำงาน และการดำรงชีวิตประจำวัน จึงจำเป็นที่ควรที่จะพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ควบคู่ไปกับความรู้และทักษะชีวิตที่ทางมูลนิธิได้จัดสรรให้ เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่น มีการควบคุมอารมณ์ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข และเป็นทรัพยากรบุคคลสำคัญให้กับสังคมและประเทศชาติต่อไป

แนวคิดในทางพระพุทธศาสนา ที่เรียกว่าพุทธจิตวิทยา เป็นแนวคิดที่น่าสนใจ เนื่องจากเป็นการพัฒนาปัญญาทั้งภายนอกและภายในที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง จะสอดคล้องกับหลักไตรสิกขา ซึ่งประกอบด้วย ศีล สมาธิ ปัญญา (พระธรรมปิฎก ป.อ.ปยุตโต, 2546) ทั้งนี้พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญกับความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยนำมาบูรณาการในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อให้เยาวชนเกิดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาจะพบว่าแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเยาวชนมีหลากหลายรูปแบบ โดยชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความน่าสนใจ และสำคัญต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ซึ่งมีหลากหลายที่ผสมผสานกับแนวคิดทฤษฎีที่มีอยู่มากมาย ดังเช่น ทฤษฎีความฉลาดทางอารมณ์ของบาร์ออน (เสวิตา แก้วกันหา, 2561) แนวคิดสมรรถนะทางอารมณ์ของโกลแมน (1998 อ้างถึงใน ชนาธิป กุลจิรากุล, 2564) กิจกรรมจิตตปัญญา (ยุพิน ศรีชาติ, 2562) แนวคิดกลุ่มฝึกอบรม (Training Group) (วิริยะ ผลาศรี, 2560) ซึ่งพบว่าไม่มีงานวิจัยใดที่นำแนวคิดพุทธจิตวิทยาเน้นหลักไตรสิกขามาบูรณาการกับชุดกิจกรรมแนะแนวในกลุ่มเยาวชน แต่มีงานวิจัยในชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาด้านจิตสาธารณะในวัยทำงาน ดังเช่น งานวิจัยของพลพจน์ เชาว์วิวัฒน์ (2561) ผลการวิจัยพบว่า พนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมแบบบูรณาการพุทธจิตวิทยา มีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านจิตสาธารณะ หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรม มีงานวิจัยกิจกรรมแนะแนวที่พัฒนาทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน ในนักเรียนระดับประถม ดังเช่น สายหยุด มีฤกษ์และชาดิชาย พิทักษ์ธนาคม (2562) ผลการวิจัยพบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธ นักเรียนมีทักษะชีวิตด้านการจัดการเรียน เวลา และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมากกว่า ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธ และงานวิจัยในเรื่องนวัตกรรมการกระบวนการแนะแนวในนิตินิตระดับอุดมศึกษา ของสายหยุด มีฤกษ์ (2564) ผลการวิจัยพบว่า หลังการใช้นวัตกรรมกระบวนการแนะแนวเชิงพุทธจิตวิทยาของนิตินิตระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีเจตคติมากกว่าก่อนใช้นวัตกรรม

ทั้งนี้จากการทบทวนวรรณกรรมยังไม่มีงานวิจัยใดที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้แนวคิดพุทธจิตวิทยา เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในกลุ่มเยาวชน โดยงานวิจัยส่วนใหญ่เน้นศึกษาชุดฝึกอบรม (พลพจน์ เชาว์วิวัฒน์, 2561) นวัตกรรมกระบวนการแนะแนว (สายหยุด มีฤกษ์, 2564) โปรแกรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ (ชนาธิป กุลจิรากุล, 2564; เสาวลักษณ์ ศรีโพธิ์, 2561) และกิจกรรมจิตตปัญญาศึกษา (ยุพิน ศรีชาติ, 2562) สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจแนวคิดพุทธจิตวิทยาซึ่งเป็นแนวคิดที่ใกล้ชิดตัวของชาวพุทธ และสามารถประยุกต์เข้ากับวิถีการปฏิบัติบูรณาการกับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้หลักธรรมไตรสิกขา ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา มาพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเยาวชนในมูลนิธิแห่งหนึ่งในจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อให้เยาวชนในมูลนิธิฯ มีความเข้าใจในการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของตนเองได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้สามารถเกิดการปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

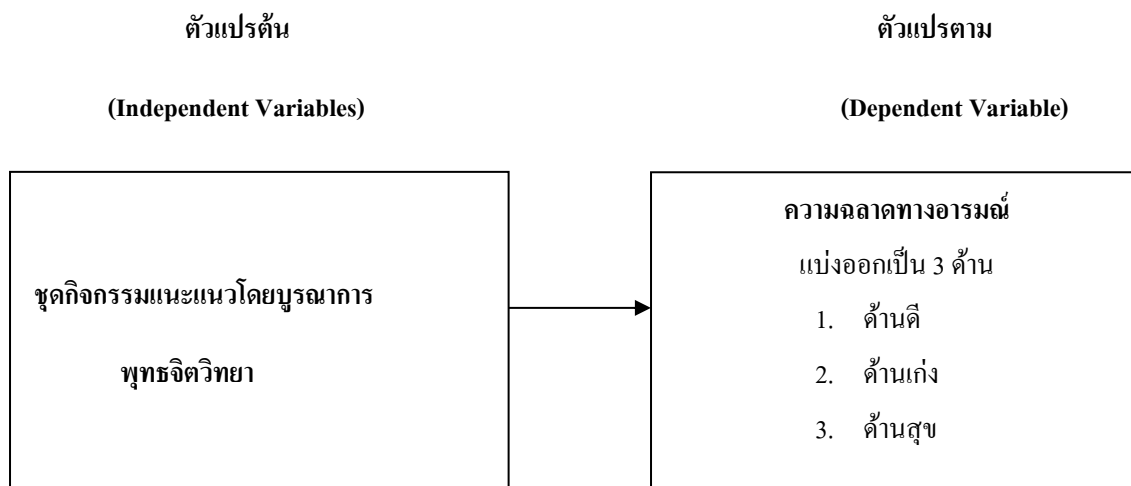
1. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของเยาวชนก่อนการทดลองและหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยา
2. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของเยาวชนหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาและระยะการติดตามผล

สมมติฐานของการวิจัย

1. ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเยาวชนมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
2. เยาวชนมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์หลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และระยะการติดตามผลไม่ต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ที่ตามแนวคิดของกรมสุขภาพจิต (กรมสุขภาพจิต, 2546) ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ดี เก่ง สุข และบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาโดยใช้หลักกรรมไตรสิกขา ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา (พระธรรมปิฎก ป.อ.ปยุตโต, 2546) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะการติดตามผล (Non – Randomized one group pretest posttest design) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงแบบการทดลอง

กลุ่ม	ก่อนทดลอง	ทดลองใช้ชุดกิจกรรม แนะแนว	หลังทดลอง	ระยะการ ติดตามผล
กลุ่มทดลอง	E ₁	X	E ₂	E ₃

เมื่อ X แทน การทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อความฉลาดทางอารมณ์

E1 แทน การทดสอบก่อนการทดลอง

E2 แทน การทดสอบหลังการทดลอง

E3 แทน การทดสอบการติดตามผล

โดยได้มีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองในประชากร คือ เยาวชนเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุระหว่าง 15-17 ปี ที่อยู่ในความดูแลของมูลนิธิแห่งหนึ่งในจังหวัดกาญจนบุรี ช่วงเดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม 2567 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือสำหรับนำมาใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) เครื่องมือสำหรับวัดตัวแปรตาม คือ แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งเป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนามาจากแบบวัดของกรมสุขภาพจิต (2546) เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของประชากร โดยความฉลาดทางอารมณ์ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านดี 2) ด้านเก่ง และ 3) ด้านสุข เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับมีจำนวนทั้งหมด 52 ข้อ เป็นข้อคำถามเชิงบวก จำนวน 28 ข้อ และเชิงลบ จำนวน 24 ข้อ มีความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ .93

2) เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ โดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาที่เน้นไตรสิกขามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาขึ้นตามขั้นตอนการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวทั้งหมด 10 กิจกรรม กิจกรรมละ 50-60 นาที และมีเนื้อหาครอบคลุมความฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข โดยทุกกิจกรรมมีขั้นตอน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุปผล มีคุณภาพเครื่องมืออยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ 3 ครั้ง คือ ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะการติดตามผล โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมดังนี้

ขั้นเตรียมการ

1) ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมในด้านความรู้ ทบทวนวรรณกรรม และเรียนรู้เทคนิคในการพัฒนาชุดแนะแนว
2) ผู้วิจัยเข้าพบผู้จัดการของมูลนิธิในจังหวัดกาญจนบุรีเพื่อแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ และรายละเอียดในการดำเนินงานวิจัย รวมทั้งทำการขออนุญาตเพื่อเข้าดำเนินงานวิจัยในกลุ่มของเยาวชนของมูลนิธิ ที่มีอายุระหว่าง 15-17 ปี

ขั้นตอนการ

- 1) เมื่อได้รับการอนุมัติจากผู้จัดการมูลนิธิแล้วผู้วิจัยให้เยาวชนทำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ก่อนการทดลองในช่วงปฐมนิเทศชุดกิจกรรมแนะแนว และทำการบันทึกคะแนนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 2) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ โดยดำเนินการทดลอง จำนวน 10 กิจกรรม กิจกรรม 50-60 นาที โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำมูลนิธิฯ ที่เป็นผู้ดูแลเยาวชน คอยกระตุ้นในการให้เกิดความร่วมมือ รวมทั้งช่วยอธิบายเพิ่มเติมเมื่อเยาวชนไม่เข้าใจ และผู้วิจัยได้สร้างแรงจูงใจให้กับเยาวชน โดยการมีรางวัลให้กับผู้ชนะในแต่ละกิจกรรม เช่น ขนม ตุ๊กตา

ขั้นตอนตามผล

- 1) ผู้วิจัยให้เยาวชนทำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ในช่วงปัจฉิมชุดกิจกรรมแนะแนวพร้อมบันทึกคะแนนไว้เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป
- 2) ผู้วิจัยเว้นการทดลองในระยะการติดตามผล เป็นเวลา 2 สัปดาห์ เพื่อใช้วัดความคงทนหลังจากทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเยาวชนเสร็จสิ้น โดยให้ประชากรทำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยมีค่าสถิติที่ใช้เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (σ)

สรุปผลการวิจัย

1) ผลของระดับความฉลาดทางอารมณ์ของประชากร

ตารางที่ 2 ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของประชากรก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะการติดตามผล

เวลาการทดลอง	N	μ	σ	แปลผลระดับ
ก่อนการทดลอง	30	3.17	0.41	ปานกลาง
หลังการทดลอง	30	4.05	0.27	ดี
ระยะการติดตามผล	30	3.92	0.17	ดี

จากตารางที่ 2 พบว่า ก่อนการทดลองประชากรมีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 ($\mu = 3.17$, $\sigma = 0.41$) หลังการทดลองประชากรมีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ($\mu = 4.05$, $\sigma = 0.27$) และระยะการติดตามผลประชากรมีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ($\mu = 3.92$, $\sigma = 0.17$)

2) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของประชากรก่อนการทดลองและหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

เวลาการทดลอง	N	μ	σ
ก่อนการทดลอง	30	3.17	0.41
หลังการทดลอง	30	4.05	0.27

จากตารางที่ 3 พบว่า ภายหลังกการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ประชากรมีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์เท่ากับ 4.05 ($\sigma = 0.27$) ซึ่งสูงกว่าก่อนการทดลองที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์เท่ากับ 3.17 ($\sigma = 0.41$) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้

3) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของประชากรหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และระยะการติดตามผล

ตารางที่ 4 ผลของการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์หลังการทดลอง และระยะการติดตามผล

เวลาการทดลอง	N	μ	σ
หลังการทดลอง	30	4.05	0.27
ระยะการติดตามผล	30	3.92	0.17

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของประชากรหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเยาวชนและระยะการติดตามผลแตกต่างกัน โดยหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์เท่ากับ 4.05 ($\sigma = 0.27$) และระยะการติดตามผล มีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ลดลงเพียงเล็กน้อยเท่ากับ 3.92 ($\sigma = 0.17$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามลำดับต่อไปนี้

1) ผลการวิจัยตามสมมติฐานที่ 1 พบว่า ภายหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ เยาวชนมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าก่อนการทดลอง

โดยภายหลังการทดลองเยาวชนมีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์เท่ากับ 4.05 ($\sigma = 0.27$) สูงกว่าก่อนการทดลองที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์เท่ากับ 3.17 ($\sigma = 0.41$) ทั้งนี้เนื่องมาจากชุดกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีการบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาด้วยการใช้หลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข ซึ่งหลักของไตรสิกขานั้นเป็นกระบวนการฝึกบุคคลให้เป็นผู้มีความประพฤติดี มีจิตใจดี และมีปัญญาดี กล่าวได้ว่าหลักของไตรสิกขาเป็นข้อธรรมที่ชื่อว่า ศีล สมาธิ และปัญญานั้น ได้ใช้ศีลเป็นข้อธรรมในการพัฒนาพฤติกรรมทางกายและวาจาอย่างจริงจังอาศัยความรู้ความเข้าใจที่เป็นพื้นฐานของชาวพุทธ มาพัฒนาความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบข้าง เมื่อศีลถูกต้องสมบูรณ์แล้วก็ก้าวเข้าสู่การพัฒนาด้านจิตใจ หรือฝึกให้จิตตั้งมั่น จนเกิดเป็นสมาธิ และประสิทธิภาพในการคิดพิจารณาตัดสินใจในการเลือกกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง และในที่สุดก็เกิดการพัฒนาระดับปัญญา ซึ่งเป็นหลักการพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้สามารถแยกแยะและวิเคราะห์สืบทาสเหตุของสิ่งทั้งหลายได้ชัดเจน

การนำชุดกิจกรรมแนะแนวมาบูรณาการกับแนวคิดพุทธจิตวิทยาซึ่งมีองค์ธรรมะเป็นหลัก ก็ทำให้เกิดความเข้าใจง่ายในการปรับเปลี่ยนแนวคิด พฤติกรรมของบุคคลที่นับถือศาสนาพุทธซึ่งมีความศรัทธาในคำสั่งสอนของพระพุทธองค์เป็นพื้นฐาน จึงสามารถเข้าใจในการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของตนเองได้สูงขึ้น โดยหลังจากการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวเยาวชนได้รู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีน้ำใจ กล้ายอมรับผิด สามารถสร้างขวัญและกำลังใจให้ตัวเอง เข้าใจปัญหาต่างๆ มีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลรอบข้าง มองเห็นคุณค่าของตนเอง สามารถหากิจกรรมเสริมสร้างความสุขให้ตนเองได้ ตามคุณสมบัติของผู้มีระดับความฉลาดทางอารมณ์สูง และในกระบวนการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยได้ดำเนินการถูกต้องตามหลักเกณฑ์ในการพัฒนาเครื่องมือวิจัย และผ่านการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ทั้งยังมีการทดลองใช้เพื่อปรับข้อบกพร่อง ก่อนนำไปทดลองจริง

นอกจากนี้ ในระหว่างดำเนินการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ผู้วิจัยยังได้ดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวซึ่งมี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุปผล ทำให้เยาวชนเกิดการเรียนรู้แล้วนำความรู้ที่ได้มาแบ่งปันความคิดผ่านการสื่อสาร การทำใบงาน และอธิบายให้ผู้อื่นได้รับฟังถึงการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของตนเอง เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ จากการได้เข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวและการมีส่วนร่วมในการอภิปรายร่วมกัน รวมทั้งการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้สามารถนำมาพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ให้แก่เยาวชนได้

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของลมูล วิสิปดิ์ (2563) ที่ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่าภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ นักเรียนกลุ่มทดลองมี

ความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญาพรพรศรี (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ตามหลักไตรสิกขาของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต1 ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ตามหลักไตรสิกขาด้านศีลส่งผลให้นักเรียน มีระเบียบวินัย ดำรงกายและวาจา ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีสัมมาคารวะ มีจิตสาธารณะช่วยเหลือผู้อื่น มีความพร้อมในการเรียน มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีครูมากำกับดูแล ส่วนผลการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้านสมาธิส่งผลให้นักเรียนมีสมาธิดีขึ้น นิ่งไม่วอกแวก มีความเพียรพยายามในการทำงานเพิ่มขึ้น ตั้งใจเรียนมีสมาธิในการเรียน มีความเข้มแข็งทางอารมณ์ทำงานที่ครูมอบหมายได้ถูกต้องและส่งทันตามกำหนดเวลาส่วนผลการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้านปัญญาส่งผลให้นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียนและมีทักษะในการคิดเพิ่มขึ้น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขึ้น และสอดคล้องกับผลงานวิจัยต่างประเทศของมาเรีย โจเซ่ แคนเทโร (2020) ศึกษาเรื่องประสิทธิผลของการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และผลกระทบต่อผลการเรียนในนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นวัยรุ่นชาวสเปน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่ากลุ่มควบคุม และเมื่อได้รับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ส่งผลให้มีการพัฒนาผลการเรียนดีขึ้น

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า หลังการทดลองเยาวชนมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองแสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยามีวิธีการและเทคนิคต่างๆ เน้นการมีส่วนร่วมของเยาวชน และทุกกิจกรรมมีการประยุกต์หลักของไตรสิกขาซึ่งเป็นหลักธรรมที่ชาวพุทธรู้จักและเข้าใจง่าย จึงพบว่ามีผลต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเยาวชน ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยา จึงเป็นเครื่องมือที่สามารถมาใช้เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเยาวชนได้เป็นอย่างดี

2) ผลการวิจัยตามสมมติฐานที่ 2 พบว่า ภายหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ เยาวชนมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกับระยะการติดตามผลเพียงเล็กน้อย

โดยหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์เท่ากับ 4.05 ($\sigma = 0.27$) และระยะการติดตามผล มีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ลดลงเพียงเล็กน้อยเท่ากับ 3.92 ($\sigma = 0.17$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย จากการสังเกตพบว่า วิธีการหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเยาวชนในมูลนิธิฯ จำเป็นต้องมีบุคลากรคอยให้คำแนะนำหรือให้บริการปรึกษาเมื่อมีปัญหา ถ้าเยาวชนได้รับคำแนะนำหรือบริการปรึกษาก็จะมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ที่ยั่งยืนมากขึ้น ทั้งนี้การทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการพุทธจิตวิทยาเมื่อถึงระยะ 2 สัปดาห์ อาจส่งผลให้ค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ลดลง แต่คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ยังคงสูงกว่าก่อนการทดลอง ดังนั้นการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอาจไม่เพียงพอที่ทำให้ค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์คงทน อีกทั้งยังเป็นการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวในระยะเวลาสั้นๆ อาจทำให้ขาดความยั่งยืนและต่อเนื่องของกิจกรรมแนะแนว จึงควรมีการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้รับการฝึกฝนและพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์เพื่อให้มีความคงทนต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ จากผลการวิจัยดังกล่าวและจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีงานวิจัยที่สอดคล้องกับการศึกษาของภราดร ชัยขวด (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของโปรแกรมการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กในสถาน

สงเคราะห์เด็กชาย ผลการวิจัยพบว่า เมื่อสิ้นสุดการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ในระยะการติดตามผลลดลง สอดคล้องกับการศึกษาของชนาธิป กุลจิรากุล (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของโปรแกรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังได้รับโปรแกรมกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ในการติดตามผลลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์นี้ช่วยในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ได้ แต่เนื่องจากการดำเนินการระยะเวลานาน ๆ อาจไม่เพียงพอที่จะทำให้มีความคงทนใน การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ จึงควรมีการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวดังกล่าวอย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นและพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ให้กับเยาวชนอย่างสม่ำเสมอ และเป็นการป้องกัน ไม่ให้เกิดปัญหาความฉลาดทางอารมณ์ในเยาวชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากวิจัย

1. การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยามีผลต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม เจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ และผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในช่วงเวลาที่มีการพัฒนาทักษะชีวิต โดยเน้นให้เยาวชนได้ฝึกฝนและถ่ายทอดเรื่องราวผ่านความรู้สึกของตนเองได้อย่างเหมาะสม เข้าถึงความจริง ความดี เรียนรู้ที่จะยอมรับความหลากหลายทางความคิดมากขึ้น นำไปสู่ความตั้งใจที่จะทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นและเป็นผู้มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ได้อย่างต่อเนื่อง
2. การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเยาวชน เจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องในมูลนิธิควรศึกษาวัตถุประสงค์ กระบวนการ และวิธีการประเมินผลให้เข้าใจก่อนจะนำไปใช้กับเด็กและเยาวชน
3. จากผลการวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาสามารถพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ได้ ดังนั้นควรนำชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์มาปรับใช้กับเด็กในช่วงวัยอื่นๆ ที่อาศัยอยู่ในมูลนิธิ เพื่อเป็นการเริ่มต้นฝึกฝนพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กในมูลนิธิ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. นักวิจัยหรือผู้ที่สนใจสามารถพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาเพื่อส่งเสริมหรือพัฒนาคุณลักษณะด้านอื่น ๆ เช่น ความฉลาดทางสังคม ความฉลาดทางดิจิทัล ซึ่งจะทำได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยบูรณาการแนวคิดพุทธจิตวิทยาที่หลากหลายและเหมาะสมกับการพัฒนาทักษะนั้นๆ สำหรับเยาวชน
2. นักวิจัยหรือผู้ที่สนใจสามารถเพิ่มขนาดกลุ่มประชากรหรือกลุ่มควบคุม เพื่อจะได้แบ่งการทดลองเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เพื่อจะได้เห็นการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

รายการอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2546). คู่มือ EQ ความฉลาดทางอารมณ์เล่มเล็ก. นนทบุรี: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต.
- กัญญา สรรพศรี. (2561). การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ตามหลักไตรสิกขาของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. วารสารวิชาการธรรมทรรศน์. 19(2): 101-112.
- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ฉบับอรรถาธิบาย. สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2567, จาก <https://www.moe.go.th/backend/wp-content/uploads/2020/10/1.-พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ-พ.ศ.2542-ฉ.อ.พ.ศ.2542.pdf>
- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ฉบับที่ 2. สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2567, จาก <https://www.moe.go.th/backend/wp-content/uploads/2020/10/3.-พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ-พ.ศ.2542-ฉ.2.pdf>
- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ฉบับที่ 3. สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2567, จาก <https://www.moe.go.th/backend/wp-content/uploads/2020/10/4.-พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ-พ.ศ.2542-ฉ.3.pdf>
- ชนาธิป กุลจิรากุล. (2564). ผลของโปรแกรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ในนักเรียนชั้นประถมศึกษา อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก (วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- พระธรรมปิฎก ป.อ.ปยุตโต. (2546). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์, พิมพ์ครั้งที่ 11, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
- พลพจน์ เขาวีวัฒน์. (2561). การพัฒนาชุดฝึกอบรมแบบบูรณาการตามแนวพุทธจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านจิตสาธารณะสำหรับพนักงาน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดสมุทรปราการ, (วิทยานิพนธ์ปริญญา พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, อยุธยา.
- ภราดร ยิ่งยวด. (2561). ผลของโปรแกรมการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กชาย. วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ. 12(1): 10-20.
- ยุพิน ศรีชาติ. (2562). การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้วยกิจกรรมจิตตปัญญาศึกษาสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, (วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ลมูล วิสิษฐ์. (2563). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วิริยะ ผลาศรี. (2560). การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางสังคม ของนักเรียนอาชีวศึกษาโดยใช้โปรแกรมฝึกทักษะชีวิต (วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

- สายหยุด มีฤกษ์. (2564). นวัตกรรมกระบวนการแนะแนวเชิงพุทธจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างเจตคติทางการศึกษา
ของนิสิต ระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*.
8(2). 115 – 130.
- สายหยุด มีฤกษ์, และชาติชาย พิทักษ์ธนาคม. (2560). การใช้กิจกรรมแนะแนวเชิงพุทธเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิต
ด้านการจัดการเรียน เวลาและความสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. 6 (1). 268-285.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 – 2564. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ. (2561). *รู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศและดิจิทัล*. สืบค้นเมื่อ 18
พฤษภาคม 2567. เข้าถึงได้จาก <https://www.thaihealth.or.th/รู้เท่าทันสื่อ-สาร>.
- เสาวลักษณ์ ศรีโพธิ์. (2561). *ผลของโปรแกรมเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ต่อภาวะสุขภาพจิตของนักศึกษา
พยาบาล*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- เสวีดา แก้วกัณหา. (2561). *ผลของโปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์เฉพาะเรื่องต่อพฤติกรรมหุ่นหันปล้น
เล่นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกรุงเทพมหานคร
(วิทยานิพนธ์ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.*
- Cantero, María-José. (2020). Effectiveness of an Emotional Intelligence Intervention and Its Impact on
Academic Performance in Spanish Pre-Adolescent Elementary Students: Results from the EDI
Program" *International Journal of Environmental Research and Public Health* 1, (20) : 7621.
<https://doi.org/10.3390/ijerph17207621>

การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา

เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนอนุบาลจังหวัดทหารบกฉะบือ

Learning Activities Management Using the CIPPA Model on Demand and Supply for Grade 7 Students at Anubanchangwattahanbok Lopburi School

วันที่รับบทความ: 1 ธ.ค. 67

วันที่แก้ไขบทความ: 23 มี.ค. 68

วันที่ตอบรับ: 30 เม.ย. 68

วีรวิชัย บุญส่ง¹

Veeravit Boonsong¹

ชญานิษฐ์ บุญจิ่ง²

Chayaphim Boonjirng²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน – หลังเรียน เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจหลังการใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาเศรษฐศาสตร์ ภาคเรียนที่ 1/2567 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดทหารบกฉะบือ จำนวน 28 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงจากห้องเรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยต่ำที่สุด เครื่องมือที่ใช้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 13 แผน แบบวัดผลสัมฤทธิ์จำนวน 20 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 15 ข้อ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า T-test แบบ Dependent ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา พบว่า ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนามีจำนวน 13 แผน มีค่าความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน – หลังเรียน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{x} = 18.50$, S.D. = 0.68) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x} = 14.32$, S.D. = 0.45) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการศึกษาค่าความพึงพอใจหลังการใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.81)

คำสำคัญ : โมเดลชิปปา การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจ

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

¹ Assistant Professor of the Bachelor of Education Program, Social Education, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

²ผู้ช่วยนักวิจัย สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

² Research Assistant, Social Education, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

Abstract

This research aimed to 1) develop lesson plans based on the CIPPA model on the topic of Demand and Supply. 2) compare students' learning achievement before and after applying the CIPPA model on the topic of Demand and Supply. and 3) examine students' satisfaction with the CIPPA model on the topic of Demand and Supply. The sample consisted of 28 Grade 7 students from Class 1, enrolled in an economics course during the first semester of the 2024 academic year at Anubanchangwattahanbok Lopburi School. The students were purposively selected from the class with the lowest average academic achievement. The research instruments included 13 lesson plans, a 20-item learning achievement test, and a 15-item satisfaction questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, and dependent t-tests. The research results showed that: 1) the development of lesson plans using the CIPPA model resulted in 13 plans with suitability ratings ranging from 0.67 to 1.00; 2) the comparison of learning achievement showed that post-test scores ($\bar{X} = 18.50$, S.D. = 0.68) were significantly higher than pre-test scores ($\bar{X} = 14.32$, S.D. = 0.45) at the 0.05 significance level; and 3) Overall, students' satisfaction with the CIPPA model was high ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.81).

Keywords: CIPPA Model, Learning Achievement Development, Student Satisfaction

บทนำ

ในปัจจุบันสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความเจริญก้าวหน้าในหลายด้านทั้งภายในและภายนอกประเทศ การศึกษาในฐานะองค์ประกอบสำคัญที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนให้ประเทศก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องเริ่มจากการพัฒนาเยาวชนซึ่งเป็นที่กำลังสำคัญของชาติให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ จึงได้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ที่มีความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, 2545) สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้สติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้จากการคิดด้วยตนเอง พร้อมทั้งพัฒนาทักษะการคิดที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้และมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ในการดำรงชีวิต โดยผ่านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน คือ การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา

โมเดลชิปปา (CIPPA Model) เป็นเทคนิคกระบวนการสอนหนึ่งที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองโดยมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิด และการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ตามหลักการของโมเดลชิปปา (ทิกนา แชมมณี, 2542) ซึ่งเทคนิคการสอนมีขั้นตอนและกระบวนการเป็นระบบที่สามารถปรับใช้ในการสอนเพื่อดึงดูดและกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ โดยการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบนี้มีข้อดีในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความท้าทายในการคิด อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดการจดจำและมี

บทบาทในชั้นเรียนมากยิ่งขึ้น (งามตา พุ่งขอ, สิริธร ถาวรวงศา และพนัษกร พิทธิยะกุล, 2564) จากกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปาทำให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการแสวงหาข้อมูล คิดวิเคราะห์ สร้างความหมาย สังเคราะห์ข้อมูล และการสรุปเป็นองค์ความรู้ โดยผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ในแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการต่าง ๆ ก็จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างผลงานจากการเรียนรู้และนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิลาวรรณ ปั่นหุ่น และมนัสนันท์ น้ำสมบูรณ์ (2558) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการเรียนรู้และทักษะการคิดขั้นสูง เรื่อง เศรษฐศาสตร์น่ารู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชิปปา มีวัตถุประสงค์เพื่อ

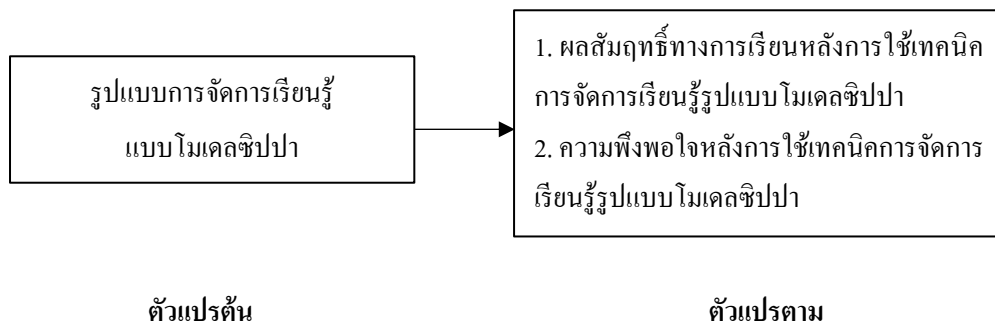
1. เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์น่ารู้ ที่เรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ศึกษาทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชิปปา และ
3. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชิปปา พบว่า ผลการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์น่ารู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชิปปา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทักษะการคิดขั้นสูง เรื่อง เศรษฐศาสตร์น่ารู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชิปปา มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 75.20 อยู่ในระดับดี

จากการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในส่วนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมาก โดยนักเรียนเข้าใจเนื้อหา และมีทักษะการวิเคราะห์ที่ดี ในขณะที่บางคนไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนขาดปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ รวมถึงนักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญของการเรียน จึงขาดความกระตือรือร้นในการดึงเอาศักยภาพของนักเรียนออกมาใช้ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ไม่บรรลุจุดมุ่งหมาย ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบโมเดลชิปปา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น มีกระบวนการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของสิ่งที่ศึกษาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้ อันจะส่งผลให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน – หลังเรียนหลังการใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจหลังการใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดทหารบกพนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียน 65 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดทหารบกพนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงจากห้องเรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่อง อุปสงค์และอุปทาน โดยเฉลี่ยต่ำที่สุด จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 28 คน

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้รูปแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว ซึ่งทดสอบก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง มีรายละเอียดดังนี้

O_1 = การทดสอบก่อนการทดลอง (Pre - test)

X = การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา

O_2 = การทดสอบหลังการทดลอง (Post - test)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน จำนวน 13 แผนการเรียนรู้ แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 13 ชั่วโมง หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตร และการสอน จำนวน 3 คน ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรม สื่อการเรียน การสอน การวัดและประเมินผล ที่ใช้ในแต่ละชั่วโมง แล้วนำมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 หลังจากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มี 2 ชุด แบ่งเป็นก่อนเรียน 1 ชุด และหลังเรียน 1 ชุด โดยข้อสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีข้อคำถามเหมือนกัน แต่มีการสลับข้อคำถามและตัวเลือก หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประเมินความสอดคล้องแล้วนำมาคำนวณหาค่า (IOC) ได้ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 20 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความยากง่ายได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.40 – 0.60 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.60 – 0.79 แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder-Richard, 1973) มีค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.85

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียน โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านกิจกรรม ด้านวัดและประเมินผล ด้านภาระงาน/ชิ้นงานรวม 15 ข้อ หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประเมินแล้วนำมาคำนวณหาค่า (IOC) ได้ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 20 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.891

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

1. ทำบันทึกข้อความขอคำเนิการวิจัยต่อผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลจังหวัดทหารบกธนบุรี
2. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้นักเรียนทราบพร้อมทั้งอธิบายการดำเนินกิจกรรมเพื่อการปฏิบัติให้ถูกต้อง
3. ก่อนจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre – test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดที่ 1 จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลา 25 นาที
4. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบ โมเดลชิปปา เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน จำนวน 13 ครั้ง รวม 13 ชั่วโมง
5. หลังการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post – test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดที่ 2 จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลา 25 นาที แล้วให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 15 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. คะแนนที่ได้จากการประเมินแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบ โมเดลชิปปาของผู้เชี่ยวชาญนำมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตรวจให้คะแนน แล้วจึงนำมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t-test แบบ dependent
3. คะแนนที่ได้จากการทำแบบสอบถามความพึงพอใจ นำมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยปรับใช้เกณฑ์การแปลความหมายของบุญชม ศรีสะอาด (2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 1.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดทหารบกพนบุรี ปรากฏผลดังนี้

1. จากการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดทหารบกพนบุรี พบว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้รับการพัฒนา จำนวน 13 แผน มีค่าความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ซึ่งการออกแบบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยออกแบบตามแนวคิดของทิสนา แฉมณี (2560) ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน 1) ทบทวนความรู้เดิม 2) แสวงหาความรู้ใหม่ 3) ศึกษาทำความเข้าใจความรู้ใหม่และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม 4) แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม 5) สรุปและจัดระเบียบความรู้ 6) แสดงผลงาน 7) ประยุกต์ใช้ความรู้ ผู้วิจัยยกตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมแผนที่ 1 เรื่อง อุปสงค์และอุปทานในชีวิตประจำวัน ดังนี้

1.1 ขั้นทบทวนความรู้เดิม ผู้สอนสร้างประสบการณ์ด้วยการสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับ อุปสงค์และอุปทาน โดยได้สอบถามนักเรียนจากสิ่งที่พบเจอในชีวิตประจำวัน และใช้บทสนทนาถามตอบเพื่อกระตุ้นนักเรียนก่อนเรียน เช่น นักเรียนคิดว่าอุปสงค์และอุปทานคืออะไร จากนั้นให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตนเอง

1.2 ขั้นแสวงหาความรู้ใหม่ ผู้สอนสร้างประสบการณ์ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบรรยาย เนื้อหาผ่านสื่อ Canva เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน พร้อมทั้งอธิบายตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจน นอกจากนี้ ผู้สอนให้นักเรียนแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลที่นักเรียนสนใจ ซึ่งผู้สอนจัดเตรียมแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ไว้เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ เช่น ใบความรู้ เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน YouTube ช่อง WINNERSTUDY เรื่อง เศรษฐศาสตร์ ตอนที่ 1 อุปสงค์ อุปทาน (Megastudy, 2563) เป็นต้น โดยผู้สอนให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูล เพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมได้สอดคล้องกับสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้

1.3 ขั้นศึกษาทำความเข้าใจความรู้ใหม่และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ผู้สอนสร้างประสบการณ์ด้วยการให้นักเรียนศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลเรื่อง อุปสงค์และอุปทาน ผ่านการค้นคว้าและเชื่อมโยงความรู้เดิมด้วยการสืบค้นข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตหรือจากหนังสือเรียนเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง สนับสนุนให้นักเรียนสังเกตสิ่งรอบตัว เช่น การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าในตลาดหรือในชีวิตประจำวัน เมื่อค้นคว้าข้อมูลเสร็จแล้ว นักเรียนสรุปหลักการสำคัญของอุปสงค์และอุปทาน โดยผู้สอนเน้นให้เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเรื่อง อุปสงค์และอุปทาน นอกจากนี้ผู้สอนจึงใช้คำถามเชิงกระตุ้น เช่น นักเรียนคิดว่าทำไมราคาสินค้าบางชนิดถึงสูงขึ้นเมื่อมีความต้องการเพิ่มขึ้น เป็นต้น เพื่อเป็นการช่วยให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ และเชื่อมโยงความรู้กับสิ่งที่พบเจอในชีวิตประจำวันได้

1.4 ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ผู้สอนสร้างประสบการณ์ด้วยการให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 – 5 คน เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และให้สมาชิกภายในกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

และประสบการณ์ด้วยการทำความเข้าใจเรื่อง อุปสงค์และอุปทาน โดยการยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อและการขายที่พบเจอในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนแบ่งปันความรู้ความเข้าใจในเรื่อง อุปสงค์และอุปทาน ของตนเองกับสมาชิกภายในกลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนได้ร่วมกันทำใบงานที่ 1 เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน

1.5 ขั้นสรุปและจัดระเบียบความรู้ ผู้สอนสร้างประสบการณ์ด้วยการให้สรุปความรู้เกี่ยวกับ เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน โดยผ่านสื่อ Canva และเรียบเรียงเนื้อหาให้เข้าใจง่าย เพื่อให้นักเรียนจดจำสิ่งที่ได้เรียนรู้มา ผู้สอนจึงให้นักเรียนจัดระบบความคิดและสรุปความรู้ที่ได้เรียนผ่านการทำแผนผังความคิด เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน ในกระดาษบรูฟ ซึ่งเป็นการฝึกทักษะการจัดระเบียบความคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้และเป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

1.6 ขั้นแสดงผลงาน ผู้สอนสร้างประสบการณ์ด้วยการให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนเองและกลุ่มผ่านการนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยการให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกนำเสนอแผนผังความคิด เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน ซึ่งเป็นการช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสาร นำเสนอ และการอภิปรายตอบคำถาม จากเพื่อน ๆ กลุ่มอื่น ๆ ที่สงสัยได้มีโอกาสซักถามหรือแสดงความคิดเห็น ในระหว่างการนำเสนอและอภิปรายซักถาม ผู้สอนทำการประเมินผลงานของนักเรียนตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้อย่างเหมาะสม

1.7 ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ ผู้สอนสร้างประสบการณ์ด้วยการให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน พร้อมทั้งร่วมกันเฉลยแบบทดสอบด้วยการวิเคราะห์คำตอบในแต่ละข้อ พร้อมทั้งตั้งคำถาม เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ เช่น นักเรียนคิดว่าอุปสงค์อุปทานมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวันของนักเรียนได้อย่างไร การตั้งคำถามจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ และเกิดความกระตือรือร้น จากนั้นนักเรียนและผู้สอนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่องที่เรียน และเสนอแนวคิดในการนำข้อมูลความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน – หลังเรียนหลังการใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดทหารบก ลพบุรี ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน – หลังเรียนหลังการใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	28	20	14.32	0.45	-16.40*	.000
หลังเรียน	28	20	18.50	0.68		

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน – หลังเรียนหลังการใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดทหารบก ลพบุรี พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X}$ = 18.50, S.D. = 0.68) สูงกว่าก่อนเรียน

($\bar{X}$ = 14.32, S.D. = 0.45) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบ โมเดลชิปปามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจหลังการใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดทหารบกธนบุรี ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจหลังการใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านกิจกรรม			
- กิจกรรมมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.78	0.62	มากที่สุด
- ระยะเวลาในการทำกิจกรรม	4.59	0.64	มากที่สุด
- ความสนุกสนานในการทำกิจกรรม	4.93	0.51	มากที่สุด
- การเรียงลำดับกิจกรรมการเรียนรู้เป็นขั้นตอนช่วยให้เข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้น	4.38	0.80	มาก
- กิจกรรมเปิดโอกาสให้ซักถาม และแสดงออก	4.46	0.84	มาก
ด้านวัดและประเมินผล			
- มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ และจิตพิสัย	4.37	0.84	มาก
- มีการวัดผลก่อนและหลังเรียนในทุกการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.35	0.66	มาก
- มีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน	4.56	0.69	มากที่สุด
- ใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผลทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม	4.36	0.88	มาก
- มีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.45	0.75	มาก
ด้านภาระงาน			
- จำนวนภาระงานที่กำหนดให้มีจำนวนที่เหมาะสม	4.29	0.74	มาก
- ภาระงานมีความเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน	4.66	0.54	มากที่สุด
- ภาระงานมีความสร้างสรรค์และส่งเสริมการเรียนรู้	4.28	0.78	มาก
- การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการกำหนดภาระงาน	4.65	0.67	มากที่สุด
- ภาระงานมีความสอดคล้องกับเนื้อหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.52	0.68	มากที่สุด
รวม	4.51	0.71	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจหลังการใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดทหารบกธนบุรี พบว่า นักเรียน

มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ความสนุกสนานในการทำกิจกรรม ($\bar{X}=4.93$, S.D. = 0.51) รองลงมาคือ กิจกรรมมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}=4.78$, S.D. = 0.62) และภาระงานมีความสร้างสรรค์และส่งเสริมการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.28$, S.D. = 0.78) อยู่ในระดับน้อยที่สุดตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดทหารบกพนบุรีมีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. จากการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดทหารบกพนบุรี พบว่า ได้แผนการจัดกิจกรรมจำนวน 13 แผน มีค่าความเหมาะสมจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดีมาก 0.67 – 1.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปาตามแนวคิด ทิศนา แจมมณี (2560) ที่เน้นกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้วยการทำกิจกรรมและได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริง มีการกำหนดกิจกรรมอย่างเป็นลำดับขั้นตอน กล่าวคือ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรคู่มือครู เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จากนั้นนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดเนื้อหามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด กิจกรรมการเรียนรู้สื่ออุปกรณ์ การวัดและประเมินผล จึงเป็นเหตุให้แผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยให้กระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการตั้งคำถาม การคิดวิเคราะห์ การสร้างองค์ความรู้จากการปฏิบัติจริง โดยการสืบค้นความรู้ การอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม การสรุป และจัดระเบียบความรู้ การใช้โมเดลชิปปายังช่วยให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบผ่านการทำงานกลุ่ม การอภิปราย และการนำเสนอผลงาน ซึ่งกระบวนการเหล่านี้มีส่วนสำคัญในการสร้างความเข้าใจในเนื้อหาและการนำไปปรับใช้ในสถานการณ์จริง นอกจากนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ยังสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้น และสามารถเชื่อมโยงความรู้กับประสบการณ์ส่วนตัว จะช่วยกระตุ้นแรงจูงใจในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ จารุพัทธ์ จ่าจันทร์, ตฤณ กิตติการอำพล และวิมลรัตน์ จตุรานนท์ (2563) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ CIPPA สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปาช่วยให้นักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองการทำงานเป็นกลุ่ม โดยมีการวางแผนขั้นตอนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ รวมถึงการใช้กิจกรรมให้นักเรียนตั้งคำถาม ค้นคว้า แลกเปลี่ยนความคิดเห็น สรุปและประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา การคิดของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Hattie (2009) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการตั้งคำถามและการสร้างปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มมีผลกระทบเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะด้านการฝึกการตั้งคำถาม การอภิปราย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม การสรุป และการนำเสนอ โดยการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างยั่งยืน และช่วยให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริงในบริบทต่าง ๆ ได้

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน – หลังเรียนหลังการใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดทหารบกพนบุรี พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นจาก ($\bar{X}$ = 14.32, S.D. = 0.45) เป็น ($\bar{X}$ = 18.50, S.D. = 0.68) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมในชั้นเรียนด้วยการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่เหมาะสม มีอิสระในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และมีความสุขสนุกสนาน ทำให้มีความสนใจในการเรียนมากขึ้น โดยการใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา มาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในการคิดวิเคราะห์ และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองด้วยการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความสนใจ เช่น YouTube เพื่อช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน อีกทั้งผู้วิจัยได้มีการจัดกิจกรรมกลุ่มให้กับนักเรียนได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปความรู้ของตนเองกับเพื่อนภายในกลุ่มด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นการช่วยฝึกทักษะการทำงานเป็นทีมให้กับนักเรียน รวมถึงการให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารด้วยการแสดงผลงานของตนเองและกลุ่มโดยการออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่หลากหลายและสามารถเชื่อมโยงความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอช สิลาร์กซ์ และจิทาภรณ์ อินทร์เยี่ยม (2563) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคชิปปา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคชิปปา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคชิปปา สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Lumpkin (1991) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มีต่อความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า เมื่อได้สอนทักษะการคิดวิเคราะห์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในเนื้อหาสังคมศึกษาอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน ในขณะที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างชัดเจน

3. ผลการศึกษาคความพึงพอใจหลังการใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลจังหวัดทหารบกพนบุรี พบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.71) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปา เป็นการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนผ่านการทำกิจกรรม ซึ่งช่วยให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในสถานการณ์จริงได้ อีกทั้งการออกแบบกิจกรรมยังช่วยสร้างความเข้าใจในเนื้อหา โดยเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้แบบเชื่อมโยงที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ข้อมูล และการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานถือว่าการกระตุ้นความสนใจและเสริมสร้างแรงจูงใจของผู้เรียนเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความสนุกสนานในการทำกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ จากผลการ

ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปาได้ช่วยให้นักเรียนมีความกล้าที่จะเรียนรู้มากขึ้น เนื่องจากผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยการให้ทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อนภายในชั้นเรียน อีกทั้งผู้สอนได้สร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนและการเรียนไม่เคร่งเครียดด้วยการไม่ถูกผู้สอนตำหนิเมื่อนักเรียนทำผิดพลาดและปล่อยให้ให้นักเรียนได้แสดงศักยภาพของตนเองในการเรียนรู้อย่างเต็มที่ โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ข้อมูล และการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง มีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ นอกจากนี้ นักเรียนยังแสดงความพึงพอใจในระดับสูงต่อกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านความสนุกสนานและการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ อันสะท้อนถึงการออกแบบกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพและการส่งเสริมความกระตือรือร้นของนักเรียนอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและส่งเสริมการมีส่วนร่วมมีผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์และทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างยั่งยืนซึ่งทำให้นักเรียนรู้สึว่าการทำกิจกรรมเป็นเรื่องที่สนุกและสามารถพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาที่มีอยู่ให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพัฒน์ ฉัตรธรรมนารอด (2562) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปาเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมหลากหลาย ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มและการแสดงออก ซึ่งเกิดการสร้างความสนุกสนานในการเรียนรู้และเพิ่มความมั่นใจในการนำเสนอผลงาน ทำให้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปามีความน่าสนใจและดึงดูดใจมากกว่าการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Johnson, & Johnson (2004) ทำการวิจัยเรื่อง การเรียนรู้แบบร่วมมือและการใช้เทคโนโลยี พบว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือภายในกลุ่มช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างบรรยากาศที่ไม่เคร่งเครียดและเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มศักยภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการแก้ปัญหาภายในกลุ่ม นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีร่วมกับการเรียนรู้ยังช่วยกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากวิจัย

1. ครูควรตรวจสอบว่านักเรียนมีความเข้าใจในกระบวนการทำงานกลุ่มมากน้อยเพียงใด หากพบว่านักเรียนยังขาดทักษะในด้านการทำงานกลุ่ม ผู้สอนควรจะมีการฝึกทักษะการทำงานกลุ่มก่อน เนื่องจากกระบวนการกลุ่มมีบทบาทและมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบโมเดลชิปปา
2. ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้มีการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด โดยให้นักเรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพื่อให้สามารถค้นหาความรู้ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น

3. ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความกล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม โดยกระตุ้นและให้การเสริมแรง ตลอดจนให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมออกมา

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทดลองพัฒนารูปแบบการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปาร่วมกับเทคนิคการสอนอื่น เช่น การเรียนรู้ผ่านเกมหรือเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อส่งเสริมความน่าสนใจและการมีส่วนร่วมของนักเรียนในยุคดิจิทัล และวิเคราะห์ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการจัดการเรียนรู้รูปแบบโมเดลชิปปากับรูปแบบการเรียนรู้ที่นิยมใช้ เช่น การเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-Based Learning) หรือการเรียนรู้แบบเน้นปฏิสัมพันธ์กลุ่ม เพื่อค้นหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดสำหรับผู้เรียนในบริบทต่าง ๆ

3. ควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยในชั้นเรียนของครูที่มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบโมเดลชิปปาเพื่อให้ได้สารสนเทศในการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ที่มีผลเชิงประจักษ์ในบริบทของการวิจัยกว้างขวางรอบด้านมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- งามตา พุ่มขอ, สิริธร ถาวรวงศา และพนัชนกร พิทธิยะกุล. (2564). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง อุปสงค์และอุปทาน โดยใช้หลักการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา (CIPPA Model) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนหาดใหญ่พิทยาคม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. *วารสารมหาวิทยาลัยหาดใหญ่*, 13(1), 2085 – 2096.
- จารุพัทธ์ จำจันทิก, ตฤณ กิตติการอำพล และวิมลรัตน์ จตุรานนท์. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ CIPPA และการเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *e-Journal Education Studies, Burapha University*, 2(2), 1 – 15.
- ทิตนา แจมมณี. (2542). การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโมเดลชิปปา (CIPPA MODEL). *วารสารครูศาสตร์*, 27(3), 1 – 17.
- _____. (2560). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 19). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2545, 19 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 119 ตอนที่ 123 ก, หน้า 16 – 21.
- วิลาวรรณ ปั่นหุ่น, และมนัสนันท์ น้ำสมบูรณ์. (2558). การศึกษาผลการเรียนรู้และทักษะการคิดขั้นสูง เรื่อง เศรษฐศาสตร์นำรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบชิปปา. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 8(2), 1144 – 1160.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- สุพัฒน์ ฉัตรธรรมนารถ. (2562). การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา เรื่อง การปฏิบัติตนเป็น
 ชาวพุทธที่ดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม:
 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เอริค คิลาร์กซ์, และจิทาภรณ์ อินทร์เยี่ยม. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา
 และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ
 เทคนิคซิปปา. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 3(3), 57 – 67.
- Megastudy. (2563). *เศรษฐศาสตร์ ตอนที่ 1 อุปสงค์ อุปทาน*[วิดีโอ]. YouTube.
<https://www.youtube.com/watch?v=MAG2udbCi3k>
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Test* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A Synthesis of 800+ Meta-analyses on Achievement*. London: Routledge.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2004). *Cooperative Learning and The Use of Technology*. In *Handbook of
 Research on Educational Communications and Technology* (2nd ed.). London: Routledge.
- Kuder, Frederic G., & M.W.Richardson. (1973). The Theory of the Estimation of Test Reliability.
Psychometrika, 2(10), 151 – 160.
- Lumpkin, Cynthia Rolan. (1991). Effects of Teaching Critical Thinking Skills on the Critical Thinking Ability,
 Achievement, And Retention of Social Studies Content by Fifth and Sixth Graders. *Dissertation
 Abstracts International*, 51(11), 3694 – A.

**แนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของ
มหาวิทยาลัยในกวางซี**

**Guidelines for Developing Innovation and Entrepreneurship Education of
Universities in Guangxi**

วันที่รับบทความ: 21 ก.ค. 67

วันที่แก้ไขบทความ: 24 มิ.ย. 68

วันที่ตอบรับ: 10 ก.ค. 68

หลิว ลิลิน¹

Liu Lilin¹

พัชรา เดชโฮม²

Patchara Dechhome²

นิรันดร์ สุธีนิรันดร์³

Niran Sutheeniran³

สรายุทธ เศรษฐจักร⁴

Sarayuth Sethakhajorn⁴

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการในมหาวิทยาลัยในกวางซี 2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในกวางซี และ 3) เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้แนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในกวางซี ประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่ 1) การจัดสรรครู 2) การสอนเชิงทฤษฎี 3) กิจกรรมภาคปฏิบัติ 4) รูปแบบการบริการ และ 5) นโยบายสิ่งจูงใจ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในกวางซี จำนวน 191 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารระดับกลาง จำนวน 10 คน และผู้เชี่ยวชาญประเมินรูปแบบ จำนวน

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (2567)

¹ Doctor of Philosophy Program in Educational Administration Faculty of Education Bansomdejchaopraya Rajabhat University. (2024)

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

² Assistant Professor in Program in Educational Administration Faculty of Education Bansomdejchaopraya Rajabhat University. (Advisor)

³ รองศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

³ Associate Professor in Program in Educational Administration Faculty of Education Bansomdejchaopraya Rajabhat University. (Co Advisor)

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

⁴ Assistant Professor in Program in Educational Administration Faculty of Education Bansomdejchaopraya Rajabhat University. (Co Advisor)

11 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบประเมินรูปแบบ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สถานการณ์การพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาผู้ประกอบการในปัจจุบันอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาผลการวิจัยด้านนี้ตั้งแต่ระดับสูงสุดจนถึงต่ำสุด มีดังนี้ ระดับสูงสุดคือกิจกรรมภาคปฏิบัติ รองลงมาคือ นโยบายสิ่งจูงใจ และการสอนเชิงทฤษฎีอยู่ในระดับต่ำสุด แนวทางการพัฒนาด้านนวัตกรรมและการศึกษาผู้ประกอบการในมหาวิทยาลัยกวาสีประกอบด้วย 5 ด้าน รวม 35 รายการปฏิบัติ ได้แก่ 1) การปรับปรุงการจัดสรรครู 2) ส่งเสริมการสอนภาคทฤษฎี 3) สนับสนุนกิจกรรมภาคปฏิบัติ 4) ส่งเสริมแพลตฟอร์มการบริการ 5) การปรับปรุงนโยบายสิ่งจูงใจ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวปฏิบัติในการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในกวาสีทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา นวัตกรรมและการศึกษา การเป็นผู้ประกอบการ มหาวิทยาลัยกวาสี

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the current situation of developing innovation and entrepreneurship education in universities in Guangxi, 2) to provide the guidelines for developing innovation and entrepreneurship education of universities in Guangxi, and 3) to evaluate the suitability and feasibility of guidelines for developing innovation and entrepreneurship education of universities in Guangxi were including 5 following aspects: 1) teacher allocation, 2) theoretical teaching, 3) practical activities, 4) service platforms and 5) incentive policies. The sample group in this research were 191 Innovation and Entrepreneurship Teachers of Guangxi in universities by using stratified sampling and sample random sampling. The Interview group was 10 middle-level administrators and 11 experts evaluated the model using purposive sampling. The research instruments were documents analysis, questionnaire, and structured interview. The statistic to analyze the data were percentage, mean, and standard deviation.

The results were found that the current situation of developing innovation and entrepreneurship education was at high level. Considering the results of this research aspects ranged from the highest to lowest mean were as follow: the highest mean was Practical activities, followed by Incentive policy, and Theoretical teaching was the lowest mean. The development guidelines for innovation and entrepreneurship education in Guangxi universities includes 5 aspects, with a total of 35 measures: 1) developing teacher allocation; 2) developing theoretical teaching; 3) developing practical activities; 4) developing service platform; 5) developing incentive policies. The suitability and feasibility of guidelines for developing innovation and entrepreneurship education of universities in Guangxi in 5 aspects were at highest level.

Keywords: Guidelines for Developing, Innovation and Education, Entrepreneurship, Universities in Guangxi

บทนำ

นวัตกรรมและการศึกษาด้านความเป็นผู้ประกอบการได้กลายเป็นเนื้อหาสำคัญของการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศต่างๆ เนื่องจากแนวคิดและรูปแบบดังกล่าวตอบสนองความต้องการในการพัฒนาสังคม

และเศรษฐกิจสำหรับผู้มีความสามารถและได้กลายเป็นแนวคิดและรูปแบบใหม่ของการฝึกอบรมผู้มีความสามารถในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ในปี 1947 มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดในสหรัฐอเมริกาได้เปิดหลักสูตรการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งถือเป็นการเกิดขึ้นของนวัตกรรมและการศึกษาด้านการเป็นผู้ประกอบการในสาขาการปฏิบัติการศึกษาด้านนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการในสหรัฐอเมริกาได้รวมอยู่ในระบบการศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานแห่งชาติด้านนวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการก็ได้รับการตีพิมพ์ในปี 2544 (Yang Zixu et al., 2021)

ในปี 1989 UNESCO เสนอใน "International Symposium on Education for the 21st Century" ว่าการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการถือเป็นหนังสือเดินทางใบที่สามของการเรียนรู้แห่งศตวรรษ มหาวิทยาลัยในหลายประเทศมีความพยายามในการศึกษาด้านผู้ประกอบการอย่างกว้างขวาง ในปี พ.ศ. 2530 สหราชอาณาจักรได้เปิดตัวโครงการ "การเป็นผู้ประกอบการระดับอุดมศึกษา" ซึ่งให้คำแนะนำสำหรับการพัฒนาและการนำนวัตกรรมและการศึกษาด้านการเป็นผู้ประกอบการไปใช้สำหรับนักศึกษาวิทยาลัยในระดับชาติ ในปี 1999 ศูนย์วิทยาศาสตร์และการเป็นผู้ประกอบการ (UK-SKC) ซึ่งนำโดยรัฐบาล ก่อตั้งขึ้นเพื่อจัดการและดำเนินการให้ความรู้ด้านการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อส่งเสริมการพัฒนา นวัตกรรมและการศึกษาด้านการเป็นผู้ประกอบการอย่างรวดเร็ว รัฐบาลเยอรมันระบุชัดเจนว่าสถาบันอุดมศึกษาควรเป็นแหล่งหลอมรวมของผู้ประกอบการ ในประเทศออสเตรเลีย นวัตกรรมของมหาวิทยาลัยและการศึกษาด้านการประกอบการได้ดำเนินการมานานกว่า 40 ปี (Fayolle, 2000)

ในประเทศจีน นวัตกรรมและการศึกษาด้านการประกอบการในฐานะผู้สนับสนุนสำคัญของกลยุทธ์ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมระดับชาติและการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ในปี 2010 กระทรวงศึกษาธิการของจีนได้ประกาศใช้ "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริม นวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการอย่างจริงจังในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และการจ้างงานตนเองของนักศึกษาวิทยาลัย" การพัฒนา นวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเป็นข้อกำหนดที่หลีกเลี่ยงไม่ได้สำหรับการพัฒนาบุคลากรเศรษฐกิจฐานความรู้ และยังเป็นมาตรการสำคัญสำหรับการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศของจีน (Xue Hui, 2014) นวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในประเทศของจีนมานานกว่า 20 ปีประสบความสำเร็จอย่างมาก และเป็นผู้นำในโลกลงของจำนวนผู้ที่ได้รับการศึกษา ความครอบคลุม รูปแบบการศึกษา และการสนับสนุนด้านนโยบาย (Huang Zhaoxin & Huang Yangjie, 2019)

กระทรวงศึกษาธิการในมณฑลกลาสโกว์ได้เสนอใน "แผน 5 ปีฉบับที่ 14 เพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษาในกลาสโกว์ เพื่อกระชับการปฏิรูป นวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น สนับสนุนระบบการศึกษาด้านนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการที่หลากหลายโดยมีมหาวิทยาลัยเป็นองค์กรหลัก ทำหน้าที่ปฐมนิเทศการฟื้นฟูอุตสาหกรรมในท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในรัฐบาล องค์กร และองค์กรทางสังคม และปลูกฝังผู้มีความสามารถด้านนวัตกรรมและผู้ประกอบการจำนวนมาก งานวิจัยที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ที่มีอยู่ในประเทศจีนมุ่งเน้นไปที่การอภิปรายเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับความหมายแฝง หลักการ และแนวโน้มของนวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ (Li Haizong, 2022) ซึ่งขาดการวิจัยอย่างเป็นระบบและครอบคลุมหลายมิติเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการทั้งหมด มีเอกสารเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการพัฒนา นวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการค่อนข้างน้อย จากสิ่งนี้ การศึกษานี้จึงจากปัญหามากมายในการพัฒนา นวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการในวิทยาลัยระดับปริญญาตรีและมหาวิทยาลัยในกวาสี แยกแยะวรรณกรรมและการวิจัยที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของนวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีกว้างซี และสำรวจแนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีกว้างซี เพื่อปรับปรุงนวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ คุณภาพให้การสนับสนุนและการอ้างอิงที่แข็งแกร่งสำหรับการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีในกวาสี

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

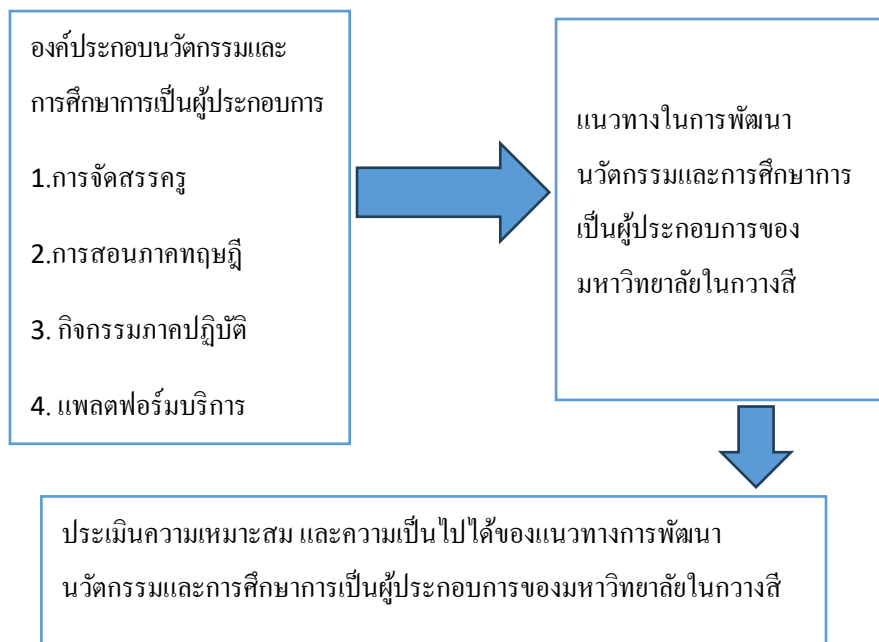
1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในกวาสี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัย ในกวาสี
3. เพื่อประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ แนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในกวาสี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - 1.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ
 - 1.2 ประกาศของกระทรวงศึกษาธิการของจีนเกี่ยวกับนวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ
2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ศึกษาสภาพปัจจุบันในการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในกวาสี ประชากรที่ใช้ในการศึกษครั้งนี้ได้แก่ อาจารย์ ที่สอนในสาขานวัตกรรมและการศึกษาผู้ประกอบการระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีในกวาสี 10 แห่ง จำนวน 365 คน คน โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ .05 จากนั้นจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) และสุ่มอย่างง่าย จำนวน 191 คน
 - 2.2 ศึกษาแนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัย ในกวาสีกลุ่ม ผู้ข้อมูลในการศึกษานี้ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
 - 2.3 ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ แนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในกวาสี ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารอาวุโสจากมหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีในกวาสี 11 แห่ง จำนวน 38 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารอาวุโส จากมหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีในกวาสี 11 แห่ง จำนวน 11 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับนวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ ผู้วิจัยจึงนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิด ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) โดยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในวงกว้าง

โดยผู้วิจัยกำหนดเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยมีวิธีการในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ อาจารย์ ที่สอนในสาขานวัตกรรมและการศึกษาผู้ประกอบการ ระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีในวงกว้าง 10 แห่ง จำนวน 365 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ ที่สอนในสาขานวัตกรรมและการศึกษาผู้ประกอบการ ระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีในวงกว้าง 10 แห่ง จำนวน 191 คน โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ .05 จากนั้นจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) และสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ได้รับการออกแบบตามแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัย ในวงกว้างใน 5 ด้านต่อไปนี้: 1) การจัดสรรครู 2) การสอนภาคทฤษฎี 3) กิจกรรมภาคปฏิบัติ 4) รูปแบบการบริการ 5) นโยบายแรงจูงใจ โดยแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.960

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย และแบบสอบถามไปยังผู้บริหารมหาวิทยาลัยในการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งได้รับการตอบกลับมาทั้งสิ้น 191 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันด้านการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในกวาสี โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในกวาสี

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในกวาสี ในประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรกของแต่ละด้านมาเป็นประเด็นในการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากผู้ที่มีคุณสมบัติ คือ 1) มีประสบการณ์ในการบริหารมหาวิทยาลัยอย่างน้อย 5 ปี 2) เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ เรื่อง แนวการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในกวาสี ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างโดยมีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1 นำผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันด้านการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในกวาสี ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของแต่ละด้านมาเป็นประเด็นในการสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

2.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างเนื้อหาและภาษาที่ใช้และนำมาปรับปรุง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยและแบบการสัมภาษณ์ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์แนวทางแนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพทีมผู้บริหารมหาวิทยาลัยในกวาสี ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ขั้นตอนที่ 3 เพื่อประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ แนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในกวาสี

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารอาวุโสจากมหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีในกวาสี 11 แห่ง จำนวน 38 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารอาวุโส จากมหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีในวงกว้าง 11 แห่ง จำนวน 11 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากผู้ที่มีคุณสมบัติ คือ 1) มีประสบการณ์การทำงานด้านการบริหารทีม หรือมีส่วนร่วมในการบริหารทีมมากกว่า 10 ปี 2) มีส่วนร่วมหรือมีประสบการณ์ในการวิจัยด้านการบริหารจัดการ 3) มีตำแหน่งตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ของแนวทาง ในการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัย ในวงกว้าง 5 ด้านต่อไปนี้

1) การจัดสรรบุคลากร 2) การสอนภาคทฤษฎี 3) กิจกรรมภาคปฏิบัติ 4) รูปแบบการบริการ 5) นโยบายแรงจูงใจ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย และแบบประเมินไปยัง ผู้บริหารมหาวิทยาลัยในการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในวงกว้าง โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของ มหาวิทยาลัยในวงกว้าง สรุปผลได้ดังนี้

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันในการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในวงกว้าง โดยรวม

ที่	นวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	อันดับ
1	การจัดสรรครู	3.71	0.73	สูง	4
2	การสอนภาคทฤษฎี	3.63	0.73	สูง	5
3	กิจกรรมภาคปฏิบัติ	3.84	0.67	สูง	1
4	รูปแบบการบริการ	3.75	0.73	สูง	3
5	นโยบายแรงจูงใจ	3.82	0.70	สูง	2
รวม		3.75	0.71	สูง	

จากตาราง 1 พบว่า สภาพปัจจุบันด้านการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในวงกว้าง โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.75, S.D. = 0.71$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกิจกรรมภาคปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.84, S.D. = 0.67$) รองลงมา คือ ด้านนโยบายแรงจูงใจ ($\bar{X} = 3.82, S.D. = 0.70$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสอนภาคทฤษฎี ($\bar{X} = 3.63, S.D. = 0.73$)

ด้านการจัดสรรครู โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จำนวนที่เพียงพอ รองลงมา มีการจ้างผู้ประกอบการที่มีความโดดเด่น ผู้เชี่ยวชาญ และต้นแบบผู้ประกอบการจากภายนอกโรงเรียน ส่วนการสร้างทีมครูด้วยการผสมผสานระหว่างบริการเต็มเวลาและนอกเวลา และมีโครงสร้างที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

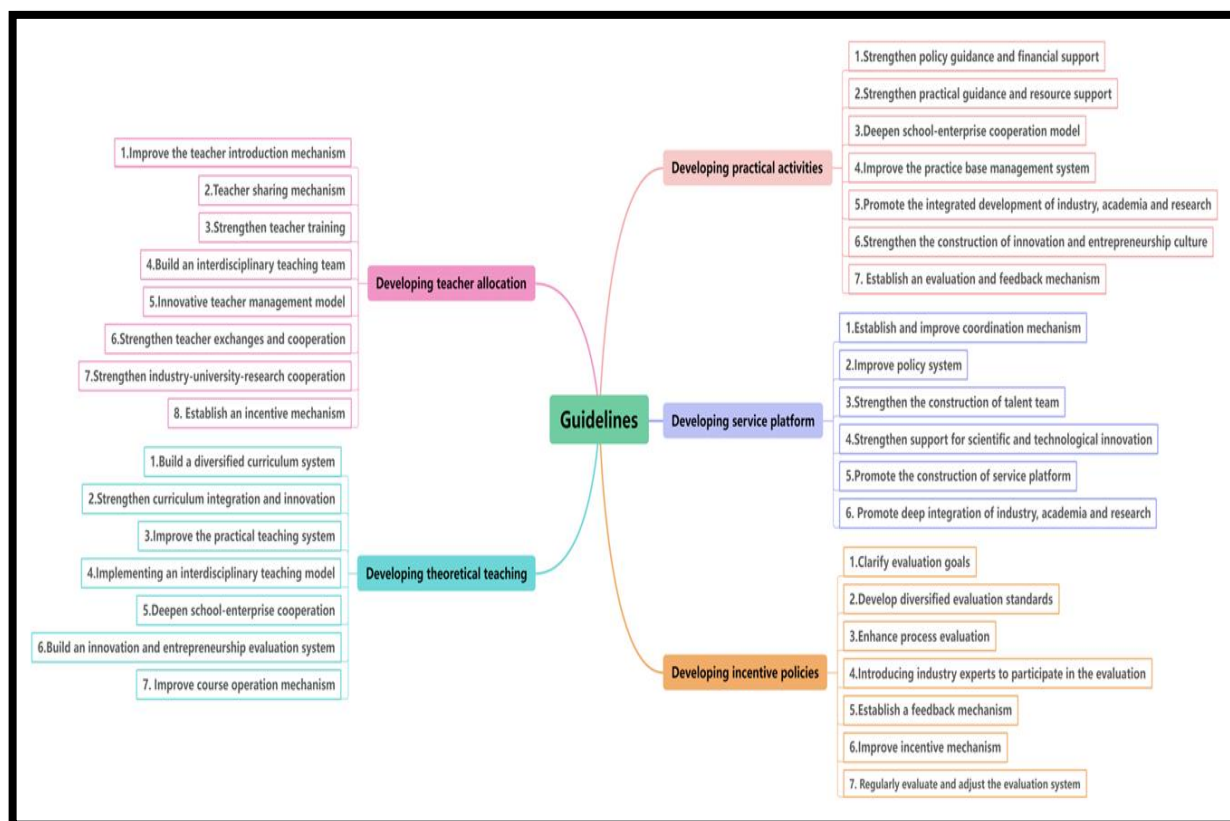
ด้านการสอนภาคทฤษฎี โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีวิชาบังคับและวิชาเลือก รองลงมา มีทฤษฎีและการปฏิบัติ หลักสูตร ส่วนการบูรณาการนวัตกรรมการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการเข้ากับการศึกษาวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านกิจกรรมภาคปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการเข้าร่วมการแข่งขันนวัตกรรมและผู้ประกอบการ รองลงมา มีการจัดโครงการฝึกอบรมนวัตกรรมการผู้ประกอบการ ส่วนมีการสร้างฐานปฏิบัติการความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและองค์กรจำนวนหนึ่ง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านรูปแบบการบริการ โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการสร้างนวัตกรรมในมหาวิทยาลัยและแพลตฟอร์มการเป็นผู้ประกอบการ รองลงมา มีการกำหนดกลไกการเลือกและทางออก ส่วนมีการสร้างองค์กรนวัตกรรมและการบริหารจัดการผู้ประกอบการที่สมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านนโยบายแรงจูงใจ โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดตั้งกองทุนพิเศษ รองลงมา มีการสร้างกลไกแรงจูงใจด้านนวัตกรรมและการศึกษาผู้ประกอบการ ส่วนมีความยุติธรรม และระบบประเมินนวัตกรรมและผู้ประกอบการที่มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. แนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในวงกว้าง ประกอบด้วย 5 ด้าน รวมทั้งสิ้น 35 แนวทาง ได้แก่ ด้านการจัดสรรครู มีรายการปฏิบัติ 8 รายการ ด้านการสอนภาคทฤษฎี มีรายการปฏิบัติ 7 รายการ ด้านกิจกรรมภาคปฏิบัติ มีรายการปฏิบัติ 7 รายการ ด้านรูปแบบการบริการ มีรายการปฏิบัติ 6 รายการ และด้านนโยบายแรงจูงใจ มีรายการปฏิบัติ 7 รายการ แสดงดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในวงกว้าง

โดยแต่ละด้านมีรายละเอียดที่สำคัญดังนี้

2.1 ด้านการจัดสรรครู มีรายการปฏิบัติ 8 รายการ โดยมีรายการปฏิบัติที่สำคัญดังนี้ 1) ปรับปรุงกลไกการแนะนำครู 2) กลไกการแบ่งปันของครู 3) เสริมสร้างการฝึกอบรมครู 4) สร้างทีมการสอนแบบสหวิทยาการ 5) รูปแบบการบริหารจัดการครูเชิงนวัตกรรม 6) เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือครู 7) เสริมสร้างความร่วมมือในอุตสาหกรรม-มหาวิทยาลัย-การวิจัย 8) สร้างกลไกการสร้างแรงจูงใจ

2.2 ด้านการสอนภาคทฤษฎี มีรายการปฏิบัติ 7 รายการ โดยมีรายการปฏิบัติที่สำคัญดังนี้ 1) สร้างระบบหลักสูตรที่หลากหลาย 2) เสริมสร้างความเข้มแข็งของการบูรณาการหลักสูตรและนวัตกรรม 3) ปรับปรุงระบบการสอนภาคปฏิบัติ 4) การใช้รูปแบบการสอนแบบสหวิทยาการ 5) กระชับความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและองค์กร 6) สร้างระบบประเมินนวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการ 7) ปรับปรุงกลไกการดำเนินงานหลักสูตร

2.3 ด้านกิจกรรมภาคปฏิบัติ มีรายการปฏิบัติ 7 รายการ โดยมีรายการปฏิบัติที่สำคัญดังนี้ 1) เสริมสร้างแนวทางนโยบายและการสนับสนุนทางการเงิน 2) เสริมสร้างแนวทางปฏิบัติและการสนับสนุนทรัพยากร 3) กระชับรูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและองค์กร 4) ปรับปรุงระบบการจัดการฐานปฏิบัติ 5) ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมแบบบูรณาการ 6) วิชาการและการวิจัย เสริมสร้างการสร้างนวัตกรรมและวัฒนธรรมการเป็นผู้ประกอบการ 7) สร้างกลไกการประเมินผลและข้อเสนอแนะ

2.4 ด้านรูปแบบการบริการ มีรายการปฏิบัติ 6 รายการ โดยมีรายการปฏิบัติที่สำคัญดังนี้ 1) สร้างและปรับปรุงกลไกการประสานงาน 2) ปรับปรุงระบบนโยบาย เสริมสร้างการสร้างทีมงานที่มีความสามารถ 3) เสริมสร้างการสนับสนุนนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 4) ส่งเสริมการสร้างแพลตฟอร์มบริการ 5) ส่งเสริมการบูรณาการอุตสาหกรรมอย่างลึกซึ้ง 6) วิชาการและการวิจัย

2.5 ด้านนโยบายแรงจูงใจ มีรายการปฏิบัติ 7 รายการ โดยมีรายการปฏิบัติที่สำคัญดังนี้ 1) ชี้แจงเป้าหมายการประเมินผล 2) พัฒนามาตรฐานการประเมินที่หลากหลาย 3) ปรับปรุงการประเมินกระบวนการ 4) การแนะนำผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมเพื่อเข้าร่วมในการประเมิน 5) สร้างกลไกผลตอบรับ 6) ปรับปรุงกลไกการสร้างแรงจูงใจ 7) ประเมินและปรับระบบการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในกวางสี แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในกวางสี

ที่	แนวทาง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1	การจัดสรรครู	4.36	0.55	มาก	4.39	0.56	มาก
2	การสอนภาคทฤษฎี	4.21	0.60	มาก	4.36	0.58	มาก
3	กิจกรรมภาคปฏิบัติ	4.25	0.57	มาก	4.32	0.52	มาก
4	รูปแบบการบริการ	4.20	0.53	มาก	4.35	0.54	มาก
5	นโยบายแรงจูงใจ	4.31	0.56	มาก	4.39	0.52	มาก
รวม		4.27	0.56	มาก	4.36	0.54	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในกวางสี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D.= 0.56) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดสรรครู ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.55) รองลงมา คือ ด้านนโยบายแรงจูงใจ ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.56) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านรูปแบบการบริการ ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.53)

ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในกวางสี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.54) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดสรรครู ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.56) และด้านนโยบายแรงจูงใจ ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.52) รองลงมา คือ ด้านการสอนภาคทฤษฎี ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.58) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกิจกรรมภาคปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.32$, S.D.= 0.52)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัย ในทงวสสิ ผู้วิจัยนำมอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันในการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในทงวสสิโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกิจกรรมภาคปฏิบัติ รองลงมา คือ ด้านนโยบายแรงจูงใจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสอนภาคทฤษฎี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยในทงวสสิส่งเสริมการมีส่วนร่วมในนวัตกรรมของนักศึกษาและการแข่งขันการเป็นผู้ประกอบการต่างๆ จัดให้มีผู้ดูแลระบบจัดโครงการฝึกอบรมด้านนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการ รวมถึงการที่ผู้บริหารจัดการบรรยายเกี่ยวกับนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการ มีการนำเสนอรายงาน การจัดการประชุม จัดเทศกาลวัฒนธรรม และกิจกรรมอื่นๆ เพื่อพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ สอดคล้องกับ ฉาง ลี (Zhang Li, 2022) เชื่อว่าวัตถุประสงค์หลักของนวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการเป็นการรวบรวมและพัฒนานวัตกรรมและความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และหลักสูตรฝึกปฏิบัติด้านนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับนักเรียนในการรับรู้อย่างแท้จริง และด้วยเหตุนี้จึงปรับปรุงการรู้หนังสือและความรู้ที่ครอบคลุม ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการ

ส่วนผลการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยอภิปรายผลในแต่ละด้านดังนี้

ด้านการจัดสรรครู โดยรวมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการจ้างครูในจำนวนที่เพียงพอ มีการจ้างผู้ประกอบการที่มีความโดดเด่น ผู้เชี่ยวชาญ และต้นแบบผู้ประกอบการจากภายนอกมหาวิทยาลัย และต้นแบบของผู้ประกอบการในฐานะครูด้านนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากประเด็นเหล่านี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและการบูรณาการประสบการณ์เชิงปฏิบัติ จึงถือเป็นให้ความสำคัญอย่างยิ่งและนำไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจียง ซิน (Jiang Xin, 2021) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบบริการของมหาวิทยาลัยสำหรับนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ปริมาณและคุณภาพของครูส่งผลต่อสถานการณ์โดยรวมของนวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยควรปรับปรุงการแนะนำ การฝึกอบรม และการใช้นวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการบนพื้นฐานของครูที่มีอยู่ และมุ่งมั่นที่จะสร้างกลุ่มครูระดับสูงเพื่อให้แน่ใจว่าครูมีความพร้อมเพียงพอ ปริมาณ จำนวน ควบคุมคุณภาพของครู และบรรลุการผสมผสานระหว่างนักศึกษาเต็มเวลาและนอกเวลาและความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน

ด้านการสอนภาคทฤษฎี โดยรวมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยมีวิชาบังคับและวิชาเลือก มีทฤษฎีและการปฏิบัติ ในหลักสูตร มีการจัดเตรียมหลักสูตรนวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการที่ผสมผสานหลักสูตรภาคบังคับและวิชาเลือกเข้าด้วยกัน ทำให้นักเรียนมีตัวเลือกการเรียนรู้ที่หลากหลายและมุ่งเน้นไปที่การผสมผสานระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ ซึ่งช่วยปลูกฝังคุณภาพที่ครอบคลุมและความสามารถด้านนวัตกรรมของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จ้าว เสวี่ยผิง (Zhao Xueping, 2023) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์สำหรับการบูรณาการนวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการและการศึกษาวิชาชีพในวิทยาลัยอาชีวศึกษาระดับสูง ผลการวิจัยพบว่า 1) มีการปรับปรุงนโยบายแนวทางการกำหนดเป้าหมายสำหรับการบูรณาการความเชี่ยวชาญพิเศษและนวัตกรรม บูรณาการทรัพยากรในทุกระดับ ประเภทสาขาวิชา และแพลตฟอร์มต่างๆ

และให้คำแนะนำที่ตรงเป้าหมายและการรับประกันสำหรับการบูรณาการนวัตกรรมการศึกษาและการศึกษาด้านการประกอบการเข้ากับการศึกษาวิชาชีพ 2) ปรับปรุงการสนับสนุนการบูรณาการความเชี่ยวชาญเฉพาะทางและนวัตกรรมในกลไกวิทยาลัยอาชีวศึกษาชั้นสูง เพื่อขับเคลื่อนการบูรณาการนวัตกรรมการเรียนการสอนอย่างลึกซึ้งในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย 3) ปรับปรุงระบบการประเมินและประเมินผลสำหรับนวัตกรรมการเรียนการสอนและการบูรณาการที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอุตสาหกรรม มีการตอบสนองอย่างกระตือรือร้นและติดตามสถานการณ์การเชื่อมโยงของนวัตกรรมการเรียนการสอน ตรวจสอบคุณภาพของการบูรณาการนวัตกรรมการเรียนการสอนและการศึกษาผู้ประกอบการและการศึกษาวิชาชีพ จากนั้นปรับปรุงคุณภาพของการฝึกอบรมความสามารถด้านนวัตกรรม

ด้านกิจกรรมภาคปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มีการเข้าร่วมการแข่งขันนวัตกรรมและผู้ประกอบการ มีการจัดโครงการฝึกอบรมนวัตกรรมการเรียนการสอนและผู้ประกอบการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามอย่างแข็งขันของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในการปลูกฝังความสามารถด้านนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา การมีส่วนร่วมในนวัตกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยและการแข่งขันการเป็นผู้ประกอบการและการดำเนินโครงการฝึกอบรมด้านนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการเนื่องจากกิจกรรมเหล่านี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติงานของนักเรียนและการพัฒนาความสามารถด้านนวัตกรรม และสามารถปรับปรุงประสบการณ์การปฏิบัติและการทำงานเป็นทีมของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ ในเวลาเดียวกัน กิจกรรมเหล่านี้มักจะเน้นผลลัพธ์อย่างชัดเจน เช่น การได้รับรางวัล การดำเนินโครงการ ฯลฯ และง่ายต่อการวัดและประเมินผล จึงได้รับความสนใจและการลงทุนที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดู ฮันรุย (Du Hanrui, 2023) ได้ศึกษา การสร้างนวัตกรรมและระบบนิเวศการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาสามารถดำเนินแนวทางปฏิบัติของผู้ประกอบการตามความสนใจและความเชี่ยวชาญของตนเอง และสัมผัสประสบการณ์การแนะนำ (Road show) การจัดหาเงินทุน นวัตกรรมที่ทำซ้ำ การขยายการผลิต และเส้นทางผู้ประกอบการที่จำเป็นอื่น ๆ โดยใช้ทรัพยากรและองค์กรของหน่วยงานต่าง ๆ ในระบบนิเวศของมหาวิทยาลัย และสะสมประสบการณ์อันยาวนานเพื่ออนาคตของนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการที่แท้จริง

ด้านรูปแบบการบริการ โดยรวมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการสร้างนวัตกรรมในมหาวิทยาลัยและแพลตฟอร์มการเป็นผู้ประกอบการ มีการกำหนดกลไกการเลือกและทางออก ทั้งนี้รูปแบบการบริการสะท้อนให้เห็นถึงความก้าวหน้าเชิงบวกของมหาวิทยาลัยในการสร้างนวัตกรรมและระบบสนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการ สะท้อนให้เห็นถึงความก้าวหน้าเชิงบวกของมหาวิทยาลัยในการสร้างนวัตกรรมและระบบสนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการ ตลอดจนจัดหาทรัพยากรและบริการที่สะดวกสบาย แพลตฟอร์มในมหาวิทยาลัยมักจะเชื่อมโยงกับความต้องการของนักศึกษาได้ง่ายกว่า ดังนั้นจึงมีคุณค่าและสร้างมาอย่างสูง มีกลไกการคัดเลือกและออกจากแพลตฟอร์ม" ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยไม่เพียงมุ่งเน้นไปที่การสร้างแพลตฟอร์มเท่านั้น แต่ยังให้ความสนใจกับคุณภาพและประสิทธิภาพของการดำเนินงานของแพลตฟอร์มด้วย ด้วยการสร้างกลไกการคัดเลือก จึงสามารถรับประกันคุณภาพและศักยภาพของโครงการที่ตกลงกันได้ ในขณะที่กลไกทางออกจะช่วยรักษาความมีชีวิตชีวาและการอัปเดตแบบไดนามิกของแพลตฟอร์ม การมีอยู่ของกลไกเหล่านี้ช่วยปรับปรุงระดับการดำเนินงานโดยรวมและคุณภาพการบริการของแพลตฟอร์ม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจียง จุน และคณะ (Jiang Jun et al., 2021) ได้วิจัยเกี่ยวกับ การวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ด้านนวัตกรรมและการศึกษาการเป็น

ผู้ประกอบการในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ทุกสถาบันจะต้องรวมความคิดของตนเข้าด้วยกัน เมื่อดำเนินการด้านนวัตกรรมและการศึกษาด้านความเป็นผู้ประกอบการ และพยายามร่วมมือและแบ่งปันทรัพยากรบุคคล วัสดุ และการเงินที่แผนกต่างๆ เป็นเจ้าของ และบูรณาการทรัพยากรจากแผนกต่างๆ ที่มีฟังก์ชัน และการแบ่งงานที่แตกต่างกันเพื่อทำลายอุปสรรคด้านทรัพยากร และบรรลุความพยายามในการประสานงานและร่วมกันปรับปรุงประสิทธิผลของการให้ความรู้แก่ประชาชน

ด้านนโยบายแรงจูงใจ โดยรวมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการจัดตั้งกองทุนพิเศษ มีการสร้างกลไกแรงจูงใจด้านนวัตกรรมและการศึกษาผู้ประกอบการ นโยบายสิ่งจูงใจในระดับสูงสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติเชิงบวกและมาตรการที่มีประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยในการส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมและการเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากกองทุนพิเศษมีบทบาทสนับสนุนโดยตรง ชัดเจน และทรงพลัง ซึ่งสามารถให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่นักศึกษาที่จำเป็นในการเริ่มต้นธุรกิจของตนเอง ลดแรงกดดันทางการเงิน และมุ่งเน้นไปที่โครงการนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการมากขึ้น ดำเนินการ การจัดตั้งกองทุนพิเศษมักจะหมายความว่ามหาวิทยาลัยให้ความสำคัญอย่างยิ่งและลงทุนอย่างมากในด้านนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ หลัว จุน, โจว เสี่ยวติง และ หยาง เจีย (Luo Jun, Zhou Xiaoding & Yang Jie, 2021) ได้วิจัยเรื่องการบูรณาการทางนิเวศวิทยาของห้องปฏิบัติการมหาวิทยาลัยและนวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ ผลการวิจัย พบว่า การส่งเสริมการพัฒนาเชิงลึกของนวัตกรรมที่ดีต่อสุขภาพและระบบนิเวศของผู้ประกอบการ จำเป็นต้องสร้างการประสานงานเชิงกลยุทธ์และการประสานงานองค์กรด้านนวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการบนกลไกการประเมินทางวิทยาศาสตร์และสมเหตุสมผล สร้างระบบกลไกการทบทวนโดยผู้เชี่ยวชาญจากบุคคลที่สามซึ่งมีทั้งความเป็นอิสระและเชื่อถือได้ ในเวลาเดียวกัน มาตรฐานการประเมินจะเปลี่ยนเป็นมาตรฐานระยะยาวและเป็นมาตรฐาน และความคิดเห็นของนักเรียนในกระบวนการประเมินจะเพิ่มขึ้น

2. แนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในทางสี่ประกอบด้วย 5 ด้าน รวมทั้งสิ้น 35 แนวทาง ได้แก่ ด้านการจัดสรรครู มีรายการปฏิบัติที่สำคัญ คือ ปรับปรุงกลไกการแนะนำครู ด้านการสอนภาคทฤษฎี มีรายการปฏิบัติที่สำคัญคือ สร้างระบบหลักสูตรที่หลากหลาย ด้านกิจกรรมภาคปฏิบัติ มีรายการปฏิบัติที่สำคัญคือ เสริมสร้างแนวทางนโยบายและการสนับสนุนทางการเงิน ด้านรูปแบบการบริการ มีรายการปฏิบัติที่สำคัญคือ สร้างและปรับปรุงกลไกการประสานงาน ด้านนโยบายแรงจูงใจ มีรายการปฏิบัติที่สำคัญคือ ชี้แจงเป้าหมายการประเมินผล สอดคล้องกับ เฉิน ฟาง (Chen Fang, 2022) ได้สร้างระบบการประเมินนวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการโดยใช้ระบบการประเมินแบบจำลอง CIPP ซึ่งประกอบด้วยตัวบ่งชี้ระดับแรก 4 ตัว ตัวบ่งชี้ระดับสอง 11 ตัว และตัวบ่งชี้ระดับที่สาม 18 ตัว โดยมุ่งเน้นที่การวิเคราะห์การนำนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการไปปฏิบัติ ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยและผลการสอน โดยนำมหาวิทยาลัยที่เป็นตัวแทนในแต่ละภูมิภาคมาเป็นตัวอย่าง โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อพิสูจน์การนำไปใช้ และเหตุผลของตัวบ่งชี้แต่ละตัวในแบบจำลอง และใช้วิธีเอนโทรปีเพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของนวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการในมหาวิทยาลัย

3. ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของ แนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยในทางสี่โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดสรรครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มีการเสริมสร้างการฝึกอบรมครู และ เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือครู

ความสำคัญของการฝึกอบรมครูในการปรับปรุงความสามารถในการสอนของครูในด้านนวัตกรรมและการศึกษา การเป็นผู้ประกอบการ วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยดำเนินการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบสำหรับครูที่มีส่วนร่วมในการ แนะนำการสอนการเป็นผู้ประกอบการในรูปแบบของการบรรยายและร้านเสริมสวยด้านการศึกษากการเป็นผู้ประกอบการและฟอรัมอื่น ๆ เพื่อรวบรวมฐานความรู้ทางทฤษฎีการสอนของครูผู้ประกอบการและหยั่งราก ความคิดด้านการศึกษาเชิงนวัตกรรมในวิธีการสอนของครูเพื่ออำนวยความสะดวกในการกำหนดเป้าหมาย นักเรียนในอนาคต นำทางโดยตรง วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยควรเสริมสร้างการฝึกอบรมครูด้านนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการ โดยเฉพาะครูที่เป็นแกนนำรุ่นเยาว์ และสร้างฐานการฝึกอบรมครูด้านนวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการเพื่อดำเนินการฝึกอบรมแบบกำหนดเป้าหมายเมื่อมีเงื่อนไขเอื้ออำนวย นอกจากนี้ยังสามารถ จัดการประชุมแลกเปลี่ยนการฝึกอบรมเป็นประจำ ชั้นเรียนฝึกอบรม การระดมความคิด ฯลฯ ผสมผสานช่องทางความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น ศึกษาดูงานในต่างประเทศ การศึกษาต่อ การฝึกอบรมแลกเปลี่ยน ฯลฯ เพื่อ ปรับปรุงคุณภาพ ความสามารถ และระดับของครูเอง สอดคล้องกับ เจียง ซิน (Jiang Xin, 2021) ได้กล่าวว่า ควร เร่งการปรับปรุงคุณภาพของทีมการสอนเต็มเวลาและนอกเวลาด้วยวิธีการปรับให้เหมาะสมของการผสมผสาน แบบตัวต่อตัวและความก้าวหน้าแบบขั้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ด้านการจัดสรรครู ผู้บริหารควรสร้างทีมครูด้านนวัตกรรมและการศึกษาด้านผู้ประกอบการ ด้วยการผสมผสานระหว่างบริการเต็มเวลาและนอกเวลา และมีโครงสร้างที่เหมาะสม

1.2 ด้านการสอนภาคทฤษฎี ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการบูรณาการนวัตกรรมการ การศึกษาการเป็นผู้ประกอบการเข้ากับการศึกษาวิชาชีพ

1.3 ด้านกิจกรรมภาคปฏิบัติ ผู้บริหารควรมีการสร้างฐานปฏิบัติโดยมีการประสานความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียนและองค์กรภายนอกที่เป็นผู้ประกอบการที่เป็นเครือข่ายความร่วมมือเพื่อให้ นักเรียน นักศึกษาใช้ เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์

1.4 ด้านรูปแบบการบริการ ผู้บริหารควรมีรูปแบบการสร้างองค์กรนวัตกรรมและการบริหาร จัดการผู้ประกอบการที่สมบูรณ์ และเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

1.5 ด้านนโยบายแรงจูงใจ ผู้บริหารควรมีวิธีการสร้างระบบประเมินนวัตกรรมและผู้ประกอบการ ที่มีความยุติธรรม เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสรรครู ระบบหลักสูตร กิจกรรม ภาคปฏิบัติ แพลตฟอร์มบริการ นโยบายสิ่งจูงใจ และ องค์ประกอบอื่นๆ และเส้นทางอิทธิพลในการสร้าง นวัตกรรมและเครือข่ายผู้ประกอบการระหว่างมหาวิทยาลัย องค์กร และอุตสาหกรรมระดับภูมิภาค

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานและระบบการประเมินคุณภาพของ แนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานและระบบการประเมินคุณภาพของแนวทางการพัฒนานวัตกรรมและการศึกษาการเป็นผู้ประกอบการ

รายการอ้างอิง

- Chen Fang. (2022). *Research on the training mechanism of innovation and entrepreneurship education teachers in ordinary local universities*. Master's thesis, Tianjin University of Technology.
- Du Hanrui. (2023). The Construction of Innovation and Entrepreneurship Education Ecosystem in Colleges and Universities. *Educational Academic Monthly* (02), 43-52. doi:10.16477/j.cnki.issn1674-2311.2023.02.006.
- Fayolle. (2000) . Assessing the impact of entrepreneurship education programmes: a new methodology. *Journal of European industrial training*, 30(9), 701-720.
- Huang Zhaoxin & Huang Yangjie. (2019). Exploring the Quality Evaluation of Innovation and Entrepreneurship Education: An Empirical Study from 1231 Colleges and Universities in China. *Educational Research* (07), 91-101.
- Jiang Jun, Zhang Zhiqiang & Xiao Zhijian. (2021). Strategy Research on Innovation and Entrepreneurship Education in Colleges and Universities. *Journal of Higher Education* (09), 28-31. doi:10.19980/j.cn23-1593/g4.2021.09.007.
- Jiang Xin. (2021). *Research on the optimization of university service system for college students' innovation and entrepreneurship*. Master's thesis, China University of Mining and Technology.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities". *Educational and Psychological Measurement*. 30(3) : 607 – 610.
- Li Haizon. (2022). Research on the innovation and entrepreneurship curriculum system in higher vocational colleges - taking the construction engineering technology major as an example. *Architecture and Culture*. (06), 13-15.
- Luo Jun, Zhou Xiaoding & Yang Jie. (2021). Research on the Ecological Integration of University Laboratory and Innovation and Entrepreneurship Education. *Experimental Technology and Management* (04), 15-17+35. doi:10.16791/j.cnki.sjg.2021.04.004
- Yang Zixu , Huang Xiaoying & Lv Hongyan. (2021). The Construction and Practice Exploration of the Curriculum System of Innovation and Entrepreneurship in Colleges and Universities. *Theoretical Research and Practice of Innovation and Entrepreneurship* (05), 63-65+75.
- Zhang Li. (2022). Research on the Quality Evaluation Index System of Innovation and Entrepreneurship Education under the Big Data. *Management Observation* (35), 153-156.
- Zhao Xueping. (2023). *Research on strategies for the integration of innovation and entrepreneurship education and professional education in higher vocational colleges*. Master's thesis, Guangxi Normal University.

Model for Improving the Leadership of State-owned Assets Managers in New Era of Public undergraduate Universities in Guangxi

วันที่รับบทความ: 21 ก.ค. 67

วันที่แก้ไขบทความ: 24 มิ.ย. 68

วันที่ตอบรับ: 10 ก.ค. 68

Qin Wendong¹

Niran Sutheeriran²

Patchara Dechhome³

Sarayuth Sethakhajorn⁴

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the current situation of the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi, 2) to propose the model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi, and 3) to evaluate the suitability and feasibility of model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi. There were 6 following aspects: 1) building vision, 2) modelling behavior, 3) setting group goals, 4) individual support, 5) intellectual stimulation, and 6) high performance expectations. The sample group in this research was 226 state-owned asset managers from public undergraduate universities in Guangxi. The Interview group was 20 high-level administrators. The research instruments were document analysis, questionnaire, structured interview, and evaluation form. The statistical numbers used in data analysis, including percentages, averages, standard deviations, and content analysis.

The results found that 1) the current situation the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi in 6 aspects was at a medium level. Considering the results of this research aspects ranging from the highest to lowest level were as follows: the highest mean was building vision, followed by intellectual stimulation, and individualized support was the lowest mean. 2) The model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi includes 6 aspects, with a total of 41 measures: 1) 7 measures for supporting building vision, 7 measures for enhancing modelling behavior, 7 measures for promoting setting team goals, 8 measures for enhancing individualized support, 6 measures for enhancing intellectual stimulation, and 6 measures for enhancing high performance expectations. 3) The suitability and feasibility of the model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi in 6 aspects were at the highest level.

¹ Doctor of Philosophy Program in Educational Administration Faculty of Education Bansomdejchaopraya Rajabhat University. (2024)

² Associate Professor in Program in Educational Administration Faculty of Education Bansomdejchaopraya Rajabhat University. (Advisor)

³ Assistant Professor in Program in Educational Administration Faculty of Education Bansomdejchaopraya Rajabhat University. (Co Advisor)

⁴ Assistant Professor in Program in Educational Administration Faculty of Education Bansomdejchaopraya Rajabhat University. (Co Advisor)

Keywords: Model for Improving, The Leadership of State-owned Assets Managers, Public undergraduate Universities

Introduction

Education is an important cornerstone of human social development, colleges and universities shoulder the major mission and responsibility of cultivating high-level professionals and top-notch innovative talents required by social development, and promoting national scientific and technological progress, education administration is the efficient allocation of resources for teaching activities organized by educational groups at different levels to achieve educational goals (Shen Yanting, 2020). In the process of the development and evolution of Western education administration theory, different education administration theories and ideas have emerged, and the influence of each education administration theory on educational leadership and management practice is different (Xu Jinhai, 2013).

In 2017, the Ministry of Education issued the "Several Opinions of the Ministry of Education on Regulating and Strengthening the Management of State-owned Assets in Directly Affiliated Universities", requiring universities under the Ministry to implement the main responsibility of state-owned assets management in colleges and universities, strengthen asset allocation management, standardize asset leasing and lending, promote the construction of asset management information system, strengthen asset performance assessment and evaluation, and strengthen the supervision and management of state-owned assets. The provincial education departments also issued notice documents to colleges and universities in a timely manner, requiring all provincial colleges and universities to establish and improve their specific systems in asset allocation, use, disposal, performance evaluation, information construction, statistical reporting, daily supervision, etc. in light of their own actual conditions, scientifically and rationally set up internal state-owned assets management institutions, and allocate a sufficient number of state-owned assets managers and staff with professional competence to ensure that management responsibilities are implemented to people. Therefore, strengthening and improving the management of state-owned assets in colleges and universities, preventing the loss of state-owned assets, especially improving the leadership of state-owned assets management, is of great significance to promote the rational and effective use of state-owned assets in colleges and universities, and improve the economic and social benefits of state-owned assets (Li ping, 2020).

In recent years, with the expansion of the scale of college enrollment and the improvement of the demand for serving the society and promoting social development, the demand for teaching resources in colleges and universities has become more urgent. In order to meet the objective needs and improve the basic school-running conditions, colleges and universities continue to increase investment in campus infrastructure, build school buildings, purchase advanced instruments and equipment, and make the scale of state-owned assets of colleges and universities larger and more complex, which puts forward higher requirements and severe tests for universities and specific management institutions (Lin Xueli, 2011).

With the continuous expansion of the scale of state-owned assets in colleges and universities, the issue of state-owned asset management in colleges and universities has attracted more and more attention. At present, the phenomena of weak management awareness, loss and waste of state-owned assets in the management of state-owned assets in colleges and universities are common (Chen Shiquan, 2007). Underutilized assets and inefficient use; Lack of timely inventory of assets, resulting in inconsistencies in accounts and unclear family information; The asset management mechanism is not good and the system is not sound enough; Unclear definition of property rights, especially the loss of assets when they are "not transferred"; The lack of corresponding supervision in the process of state-owned asset management has led to lax management and loss of assets; There is a significant gap in universities in terms of high-quality asset management personnel and teams. (Meng Ying, 2014). The main problems in the management of state-owned assets in colleges and universities are the management institutions are not perfect; Irregular operation of operating assets; Serious asset shortfalls and serious waste coexist; The loss of scientific and technological achievements is serious (Long Qiang, 2006).

Solving these problems has put forward higher standards for state-owned asset managers. In order to cope with the problems existing in the process of non-operational state-owned asset management of universities, the state-owned asset management system of colleges and universities should be improved; Establish a unified state-owned asset management institution for colleges and universities; Defining the property rights of state-owned assets of universities; Strengthen the awareness of asset use and management personnel's responsibilities; Build a network information platform for state-owned asset management in colleges and universities. (Meng Ying, 2014). It is urgent to comprehensively strengthen and improve the management of state-owned assets in universities: improve the state-owned asset management institutions of universities; Improve the state-owned asset management system of colleges and universities; strengthening IP management; Standardize operational asset management; Establish a cooperative mechanism for resource sharing; Attach importance to the construction of asset management personnel in colleges and universities (Long Qiang, 2006).

The state-owned assets management system of Guangxi colleges and universities is a hierarchical management system of "unified leadership, centralized management, hierarchical responsibility, and responsibility to people". Public universities usually have state-owned assets management departments or institutions responsible for managing and supervising the state-owned assets of universities. At present, the asset management level of Guangxi universities is in a relatively backward stage in the country, and it is necessary to formulate appropriate management strategies according to local conditions and improve the leadership of state-owned assets managers. Therefore, studying model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi can better adapt to the needs of state-owned assets management in universities in Guangxi. Since serving as the deputy director of the State-owned Asset Management Division of Guangxi University of Science and Technology in 2019, the author is familiar with the relevant work of state-owned asset management of the university, including asset allocation, asset procurement, asset inventory, asset leasing and lending, and operational state-owned assets supervision

and management. In the practice of school asset management, I understand the importance of state-owned asset management in schools, as well as the necessity and feasibility of leadership improvement of state-owned asset managers.

In the process of learning and research, the author has become more and more aware that the leadership level of state-owned asset managers in schools plays a vital role in the scientific and standardized management of state-owned assets in colleges and universities and is profoundly affecting the development of various undertakings of the university. Therefore, the leadership of the school's state-owned asset managers directly affects the level of schooling. Improving the leadership of state-owned asset managers in schools has become one of the inevitable contents to adapt to the reform and development of modern higher education and build a modern education system. In order to adapt to the reform and development of modern colleges and universities, improving the leadership of state-owned asset managers in Guangxi schools will become an urgent and important research topic. Therefore, on the basis of literature review and theoretical research, the state-owned asset managers of 10 public undergraduate universities in Guangxi were selected as research samples. With the help of SPSS and MAXQDA software, descriptive statistical analysis and difference analysis of the questionnaire data were carried out to obtain status and influencing factors of the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi. According to the statistical analysis results and research model, this paper provides a certain reference for Guangxi public universities to adapt to the reform and development of higher education in the new stage and build a modern state-owned asset management system, puts forward the model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi, and evaluates the suitability and feasibility of the model.

Objectives

1. study the current situation of the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi.
2. To propose the model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi.
3. To evaluate the suitability and feasibility of model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi.

Scope of the Research

1. Scope of Content
 - 1.1 Concept leadership
 - 1.2 Concept of Development Model
 - 1.3 Concept of Leadership of State-owned Assets Managers in New Era
2. Scope of Population/ Sample Group

2.1 To analyze the current situation of the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi. The population included 505 state-owned assets managers from 10 public undergraduate universities in Guangxi. According to the sampling table of population, the sample group of this research was 226 state-owned assets managers from 10 public undergraduate universities in Guangxi. According to the table of Krejcie and Morgan (Krejcie & Morgan, 1970) and by using proportion random sampling and simple random sampling.

2.2 To propose the model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi. The interviewees of this research were 20 high-level administrators in public undergraduate universities in Guangxi. The qualifications of interviewees are as follows: 1) at least 6 years of work experience in high-level administrator in universities, 2) have extensive experience in state-owned assets management leadership, 3) graduated with master's degree or above.

2.3 To evaluate the suitability and feasibility of model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi. The experts for evaluation of the suitability and feasibility of model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi were 9 high-level administrators in Guangxi. The qualifications of the experts are as follows: 1) at least 10 years of work experience in mid-level administrator in public undergraduate universities, 2) have extensive experience in state-owned assets management leadership, 3) graduated with doctor's degree, 4) academic title is associate professor or above.

Research Framework

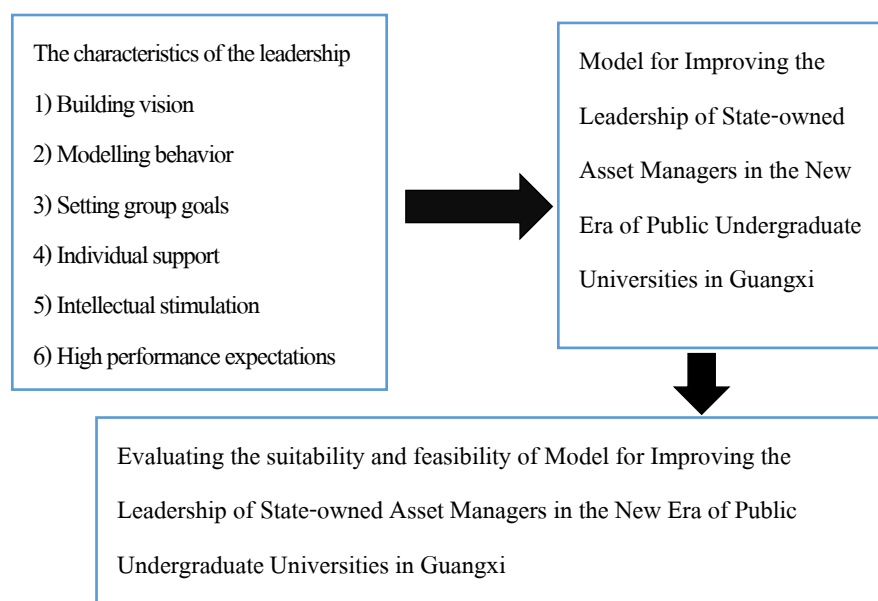

Figure 1 Research Framework

Research Methodology

Phase 1: To study the current situation of the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi.

Phase 2: To propose the model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi.

Phase 3: To evaluate the suitability and feasibility of model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi.

This research is mixed methods research. The research method is divided into 3 steps as follows

Phase 1: To study the current situation of the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi.

The Population / Sample Group

The population included 505 state-owned assets managers from 10 public undergraduate universities in Guangxi. According to the sampling table of population, the sample group of this research was 226 state-owned assets managers from 10 public undergraduate universities in Guangxi. Determining the number of samples according to the table of Krejcie and Morgan (Krejcie & Morgan, 1970) and by using proportion random sampling and simple random sampling.

Research Instruments

The instrument to collect the data for objective one, to analyze the current situation of the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi was a questionnaire. The questionnaire was designed based on leadership of state-owned assets managers in 6 following aspects: 1) Building vision, 2) Modelling behavior, 3) Setting group goals, 4) Individual support, 5) Intellectual stimulation, and 6) High performance expectations. The questionnaire has a reliability value of 0.945.

Data Collection Method

The researcher requested a requirement letter from the graduate school, Bansomdejchaopraya Rajabhat University for collecting the data from 226 state-owned assets managers from 10 public undergraduate universities in Guangxi. A total of 226 questionnaires with 100 percent.

Data Analysis

The current situation of the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi in 6 following aspects: 1) building vision, 2) modelling behavior, 3) setting group goals, 4) individual support, 5) intellectual stimulation, and 6) high performance expectations, was analyzed by Mean and standard deviation.

Phase 2: To propose the model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi.

The Key informant

The interviewees in this research were 20 high-level administrators from 10 public undergraduate universities in Guangxi, who were selected by purposive Sampling. The qualifications of interviewees are as follows: 1) at least 6 years of work experience in high-level administrator in universities, 2) have extensive experience in state-owned assets management leadership, 3) graduated with master's degree or above.

Research Instruments

The instrument to collect the data for objective two, to propose the model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi was a structured interview. The structured interview was designed based on the current situation of the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi in 6 following aspects: 1) building vision, 2) modelling behavior, 3) setting group goals, 4) individual support, 5) intellectual stimulation, and 6) high performance expectations.

Data Collection Method

The researcher requested a requirement letter from the graduate school, Bansomdejchaopraya Rajabhat University requiring interviewing administrators from 10 public undergraduate universities in Guangxi. The researcher interviews the administrators one by one through an online platform or face-to-face depending on the interviewee's convenience.

Data Analysis

The structured interview about the model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi was analyzed by content analysis.

Phase 3: To evaluate the suitability and feasibility of model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi.

The Key informant

The experts for evaluating the suitability and feasibility of model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi were 9 high-level administrators in Guangxi. The qualifications of the experts are as follows: 1) at least 10 years of work experience in mid-level administrator in public undergraduate universities, 2) have extensive experience in state-owned assets management leadership, 3) graduated with doctor's degree, 4) academic title is associate professor or above.

Research Instruments

The instrument to collect the data for objective three, to evaluate the suitability and feasibility of model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi was an evaluation form. The evaluation form was designed based on the model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi in 6

following aspects: 1) building vision, 2) modelling behavior, 3) setting group goals, 4) individual support, 5) intellectual stimulation, and 6) high performance expectations.

Data Collection Method

The researcher requested a requirement letter from the graduate school to invite the expert to evaluate the model. The researcher distributed the evaluation form to high-level administrators. A total of 9 evaluation forms.

Data Analysis

Data analysis in this research, the researcher analyzes the data by package program, as follows: the evaluation of the suitability and feasibility of model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi is analyzed by Mean and standard deviation.

Research Findings

1. The analysis results about the current situation of the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi.

Table 1 Mean and standard deviation of the current situation of the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi in six aspects

	Leadership of state-owned assets managers	$\bar{X}$	S.D.	level	Order
1	Building vision	3.63	0.89	high	1
2	Modelling behavior	3.50	0.89	high	3
3	Setting team goals	3.44	0.93	medium	4
4	Individualized support	3.40	0.88	medium	6
5	Intellectual stimulation	3.52	0.89	high	2
6	High performance expectations	3.41	0.92	medium	5
	Total	3.48	0.57	medium	

According to Table 1, the current situation of the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi in six aspects was at a medium level ($\bar{X} = 3.48$). Considering the results of this research aspects ranging from the highest to lowest level were as follows: the highest mean was Digital building vision ($\bar{X} = 3.63$), followed by Intellectual stimulation ($\bar{X} = 3.52$), Individualized support was the lowest mean ($\bar{X} = 3.40$).

Building vision was at a high level. The results of the research aspect ranging from the highest to lowest level was as follows: the highest mean was that the leader's vision is not just an abstract ideal, it must also

have practical goals and directions, followed by building vision is an important task for leaders, guiding the future of the organization, and leader's positive vision helps the team form a close cohesion and work together towards a common goal was the lowest mean.

Modelling behavior was at a high level. The results of the research aspects ranging from the highest to lowest level was as follows: the highest mean was modelling behavior emphasizes the ability of leaders not only to clarify their own values, but also to put these values into practice, followed by modelling behavior is not just a leader's duty, but also an ethical and professional responsibility, and modelling behavior helps create a positive work environment and team culture that guides the organization to success and growth was the lowest mean.

Setting team goals was at a medium level. The results of this research aspects ranged from the highest to lowest level as follows: the highest mean was that setting team goals leads members of the organization to work hard to achieve common goals, followed by in transformational leadership, setting team goals is one of the key factors that helps strengthen team cohesion, and setting team goals refers to critical to achieving collaboration, cooperation, and team success was the lowest mean.

Individualized support was at a medium level. The results of this research aspects ranged from the highest to lowest level as follows: the highest mean was that leaders provide individualized support and guidance to help them reach their full potential and grow personally and professionally, followed by individualized support creates favorable conditions for the success of organizations and teams, and individualized support helps to improve organizational performance and cohesion was the lowest mean.

Intellectual stimulation was at a high level. The results of this research aspects ranged from the highest to lowest level as follows: the highest mean was that intellectual stimulation helps increase employee creativity, and leaders bring more creative ideas and results to the organization by encouraging employees to find innovative solutions and constantly learn new knowledge and skills, followed by intellectual stimulation helps leaders stimulate employees' problem awareness and push employees to think about problems in new ways, and intellectual stimulation in transformational leadership, intellectual stimulation is one of the key elements that helps improve employees' critical thinking skills and drives greater organizational success and competitive advantage was the lowest mean.

High performance expectations were at a medium level. The results of this research aspects ranged from the highest to lowest level as follows: the highest mean was that high performance expectations encourage employees to work hard and directly affect their ability and belief to perform tasks, making them more motivated, persistent, and ultimately better performing, followed by by communicating high performance expectations and encouraging employees to take on challenging tasks, leaders can unleash the potential of their employees and push them to continuously learn and grow to achieve organizational success, and high performance expectations

include setting high standards, providing feedback and support to motivate employees to meet those standards was the lowest mean.

2. The model for digital leadership development for school administrators in Guangdong includes 5 aspects, with a total of 25 measures: 1) 5 measures for Improving Digital vision and rule model, 5 measures for disseminating Digital communication, 5 measures for promoting Digital Knowledge and skills, 5 measures for optimizing Environmental administration and digital networking, and 5 measures for supporting Digital calculate creation, shown as figure 2.

Figure 2 The Model for Improving the Leadership of State-owned Assets Managers in New Era of Public undergraduate Universities in Guangxi

2.1 Supporting building vision includes: 1) Leaders should clearly define the mission and vision of the organization; 2) The leader's vision should be aligned with the organization's core values; 3) Leaders should build a vision together with the team; 4) Leaders should motivate and motivate the potential and motivation of team members; 5) Leaders should focus on personal development and team cohesion; 6) Leaders should build a positive team culture; and 7) Leaders should set specific and feasible goals and strategies.

2.2 Enhancing modelling behavior includes: 1) Leaders should demonstrate exceptional professional competence; 2) Leaders should strengthen their responsibility; 3) Leaders should strengthen their decision-making skills; 4) Leaders should continue to learn and improve themselves; 5) Leaders should develop problem-solving skills; 6) Leaders should maintain a humble attitude; and 7) Leaders should have good communication skills.

2.3 Promoting setting team goals includes: 1) Leaders should ensure that the team's goals are aligned; 2) Leaders should develop a sense of identity with the team's purpose; 3) Leaders should encourage employee engagement and communication; 4) Leaders should set challenging goals; 5) Leaders should keep goals achievable; 6) Leaders should strengthen incentive mechanisms; and 7) Leaders should foster teamwork and collaboration.

2.4 Enhancing individualized support includes: 1) Leaders should understand the needs of their employees; 2) Leaders should customize employee development paths; 3) Leaders should encourage self-management and self-development; 4) Leaders should provide personalized rewards and recognition; 5) Leaders should support individualized work arrangements; 6) Leaders should focus on personal values and motivations. 7) Leaders should focus on personal emotions and emotions; and 8) Leaders should pay attention to employee mental health.

2.5 Enhancing intellectual stimulation includes: 1) Leaders should provide challenging tasks; 2) Leaders should create an open working atmosphere; 3) Leaders should set up innovation reward mechanisms; 4) Leaders should provide resource support; 5) Leaders should build a culture of innovation; and 6) Leaders should promote diversity and inclusion.

2.6 Enhancing high performance expectations includes: 1) Leaders should establish clear goals and expectations; 2) Leaders should motivate team members to excel at work; 3) Leaders should work efficiently and with high quality; 4) Leaders should stay focused and goal-oriented; 5) Leaders should take the initiative to seek innovation and improvement; and 6) Leaders should establish effective problem-solving mechanisms.

3. Evaluate the suitability and feasibility of the model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi, shown in Table 2

Table 2 Mean and standard deviation of the evaluation of the suitability and feasibility of the model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi in 6 aspects.

Models		Suitability			Feasibility		
		$\bar{X}$	S.D.	Level	$\bar{X}$	S.D.	Level
1	supporting building vision	4.58	0.30	highest	4.57	0.29	highest
2	enhancing modelling behavior	4.51	0.43	highest	4.61	0.19	highest
3	promoting setting team goals	4.48	0.38	high	4.46	0.43	high
4	enhancing individualized support	4.60	0.22	highest	4.52	0.23	highest

Models		Suitability			Feasibility		
		$\bar{X}$	S.D.	Level	$\bar{X}$	S.D.	Level
5	enhancing intellectual stimulation	4.52	0.32	highest	4.56	0.23	highest
6	enhancing high performance expectations	4.54	0.35	highest	4.59	0.50	highest
Total		4.54	0.28	highest	4.55	0.27	highest

According to Table 2, the suitability of the model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi in 6 aspects was at the highest level. Considering the results of this research aspects ranging from the highest to lowest level were as follows: the highest level was enhancing individualized support, followed by supporting building vision, and promoting setting team goals was the lowest level.

The feasibility of the model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi in 6 aspects was at the highest level. Considering the results of this research aspects ranging from the highest to lowest level were as follows: the highest level was enhancing modelling behavior, followed by enhancing high performance expectations, and promoting setting team goals was the lowest level.

Discussion

1. The current situation of the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi in 6 aspects was at a medium level. Considering the results of this research aspects ranging from the highest to lowest level were as follows: the highest mean was building vision, followed by intellectual stimulation, and individualized support was the lowest mean. The results show that the state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi have made certain achievements in building vision and intellectual stimulation but needs to be further strengthened in individualized support. Therefore, state-owned assets managers should recognize the importance of transformational leadership, pay attention to the cultivation and promotion of building vision and intellectual stimulation, and help stimulate the team's innovation and ability to cope with challenges, and work towards a common goal. At the same time, it is necessary to strengthen individualized support for employees, enhance their commitment and satisfaction, and increase their participation in the process of change. This is related to the research of Kotter, J. P. (1996), the book discusses the process of leading change, highlighting the central role of transformational leadership in leading organizational change, including key steps such as building a sense of urgency, building strong mentoring coalitions, and building vision for change. The related to the research of Kotter, J. P. (2008), the book elaborates

on the distinction between leadership and management and emphasizes the critical role of transformational leadership in organizational change. He believes that transformational leadership drives organizational change by building vision, motivating employees, cultivating organizational culture, and driving innovation.

2. The model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi include 6 aspects, a total of 41 measures: 1) 7 measures for supporting building vision, 7 measures for enhancing modelling behavior, 7 measures for promoting setting team goals, 8 measures for enhancing individualized support, 6 measures for enhancing intellectual stimulation, and 6 measures for enhancing high performance expectations. This may be because the measures are important for the improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi. Especially regarding state-owned assets managers should understand the needs of their employees, customize employee development paths, encourage self-management and self-development, provide personalized rewards and recognition, support individualized work arrangements, focus on personal values and motivations, focus on personal emotions and emotions and pay attention to employee mental health. Related to Sun Yunmao. (2003). In the analysis of how to improve the execution of middle managers, the topic of Enhancing individualized support was discussed. Chen Caixia. (2013). In How to Improve the Leadership of Middle Leaders, Individualized Support was discussed. Luo Guicheng. (2015). In the research on the way to improve the ability of middle-level management cadres in colleges and universities in the new era, the individualized support was discussed. Enhancing individualized support is a critical component of transformational leadership. By fostering strong communication, understanding individual differences, encouraging feedback, and prioritizing team member growth, leaders can create a supportive and engaging work environment that enables team members to reach their full potential.

3. The suitability and feasibility of the of model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi in 6 aspects were at the highest level. Considering the results of this research aspects ranging from the highest to lowest level were as follows: the highest level was enhancing individualized support, followed by supporting building vision, and promoting setting team goals was the lowest level. The highest level of feasibility was enhancing modelling behavior, followed by enhancing high performance expectations, and promoting setting team goals was the lowest level. In enhancing individualized support, should be efforts focus on personal emotions and emotions and customize employee development paths. The feasibility of the highest level was leaders should strengthen their responsibility. This is because in model for improving the leadership of state-owned assets managers in new era of public undergraduate universities in Guangxi, it is feasible to strengthen responsibility. This shows that strengthen responsibility is one of the keys to a leader's modelling behavior, state-owned assets managers set an example for their teams, improve the quality of decision-making, strengthen risk management, shape a positive organizational culture, earn the trust of employees, and drive continuous improvement. This is related to the

research of Lu yanqiu, Pang lijun, & Wang xiangyang. (2018) study for Research on the Influence Mechanism of Transformational Leadership on Employees' Failure Learning Behavior. The result shows that strengthen responsibility is one of the keys to a leader's modelling behavior, state-owned assets managers set an example for their teams, improve the quality of decision-making, strengthen risk management, shape a positive organizational culture, earn the trust of employees, and drive continuous improvement.

Recommendations

1. Recommendations in implementation

1.1 Supporting building vision; state-owned assets managers should focus on the long-term development and sustainability of the organization, ensuring that the organization does not sacrifice long-term interests while pursuing short-term goals. This helps create a stable, sustainable development environment for the organization and lays the foundation for future success.

1.2 Enhancing modelling behavior: state-owned assets managers should have good communication skills and be able to convey their ideas and intentions clearly and accurately. Learn to listen, understand the needs and concerns of team members, and establish good communication relationships. Enhance team cohesion and collaboration capabilities through effective communication.

1.3 Promoting setting team goals; State-owned assets managers should emphasize the importance of teamwork and promote collaboration among team members. Through collaboration, team members can share knowledge, skills, and resources to solve problems together and achieve team goals.

1.4 Enhancing individualized support; State-owned assets managers should value employees' mental health and provide mental health education and support resources. Encourage employees to pay attention to their own mental health, discover and solve potential problems in a timely manner, and improve overall work efficiency and quality of life.

1.5 Enhancing intellectual stimulation: State-owned assets managers should recognize the importance of diversity and inclusion for intellectual stimulation and innovation. By recruiting team members with different backgrounds and perspectives and creating a work environment that respects each other and treats each other equally, we can promote intellectual exchange and cooperation among team members.

1.6 Enhancing high performance expectations; State-owned assets managers should encourage team members to pursue excellence in work performance through positive incentives and recognition. This can include providing rewards, promotion opportunities, recognition, etc. to increase team member motivation and motivation.

2. Recommendations for further research

2.1 Model verification and improvement. Through multiple case studies, the universality and effectiveness of the leadership improvement model are verified by collecting and analyzing cases from different

state-owned assets enterprises. Based on the empirical research results, the model is revised and improved to better reflect the actual situation of leadership of state-owned asset managers.

2.2 Innovation and improvement of research methods. Discuss how state-owned asset managers use information technology to improve leadership in the context of the digital age. Analyze the impact of new technologies such as artificial intelligence on the leadership of state-owned asset managers, and how to use these technologies to promote leadership innovation and development.

2.3 Evaluation tools and methods can be developed based on the characteristics of state-owned asset managers to more accurately assess their change leadership level and provide targeted training and development programs.

References

- Chen Caixia. (2013). How to improve the leadership of middle leaders. *SME Management and Technology*, 25, 48-49.
- Chen Shiquan. (2007). Problems and countermeasures in the management of state-owned assets in colleges and universities. *Journal of Fuzhou University: Philosophy and Social Sciences*, 21(1), 109-111.
- Kotter, J. P. (1996). *Leadership change*. Harvard Business School Press: Boston, MA, USA.
- Kotter, J. P. (2008). *Force for change: How leadership differs from management*. Simon and Schuster.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities". *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607 – 610.
- Li ping. (2020). Reflections on strengthening the management of state-owned assets in universities. *Accounting for Township Enterprises in China*, 7, 141-142.
- Lin Xueli. (2011). Reflections on the management of state-owned assets in universities. *Accountants*, 12, 43-44.
- Long Qiang. (2006). Research on the management of state-owned assets in universities. *Journal of Guangxi University of Finance and Economics*, 19(4), 44-48.
- Lu Yanqiu, Pang Lijun, & Wang Xiangyang. (2018). Research on the Influence Mechanism of Transformational Leadership on Employees' Failure Learning Behavior. *Chinese Journal of Management*, 15(8), 1168.
- Luo Guicheng. (2015). Research on the Ways to Improve the Ability of Middle-level Management Cadres in Colleges and Universities in the New Era. Chinese Science and Technology Journals Database (Abstract Edition). *Economic Management*, 12, 00215-00215.
- Meng Ying. (2014). Analysis of problems and countermeasures in the management of state-owned assets in colleges and universities. *Economist*, 1, 164-165.

- Shen Yanting. (2020). Discussion on the Nature of Educational Management. *Journal of Central China Normal University: Humanities and Social Sciences*, 3, 68-72.
- Xu Jinhai. (2013). Human Nature Investigation and Reflection in Western Educational Management Theory. *Journal of Tianjin Normal University: Basic Education Edition*, 4, 49-56.

แนวทางพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาใน Guangxi

Guidelines for Improving Academic Leadership of Administrators in Guangxi Sports Colleges

วันที่รับบทความ: 21 ก.ค. 67

วันที่แก้ไขบทความ: 25 มิ.ย. 68

วันที่ตอบรับ: 10 ก.ค. 68

หยวน หัง¹

Yuan Hang¹

พัชรา เดชโฮม²

Patchara Dechhome²

นิรันดร์ สุธีนิรันดร์³

Niran Sutheeriran³

สรายุทธ เศรษฐจักร⁴

Sarayuth Sethakhajorn⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ในวิทยาลัยกีฬา Guangxi 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ในวิทยาลัยกีฬา Guangxi 3) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในวิทยาลัยกีฬา Guangxi การวิจัยนี้เป็น การวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือผู้บริหารระดับกลางของมหาวิทยาลัยและครู จำนวน 300 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิและสุ่มอย่างง่าย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์จำนวน 24 คน เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และ 3) แบบประเมินผล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาอยู่ในระดับสูง พิจารณาเป็น รายด้านพบว่าด้านความร่วมมืออย่างมืออาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านบทบาทของครูที่เลี้ยง ด้านวิสัยทัศน์

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (2567)

¹ Doctor of Philosophy Program in Educational Administration Faculty of Education Bansomdejchaopraya Rajabhat University. (2024)

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

² Assistant Professor in Program in Educational Administration Faculty of Education Bansomdejchaopraya Rajabhat University. (Advisor)

³ รองศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

³ Associate Professor in Program in Educational Administration Faculty of Education Bansomdejchaopraya Rajabhat University. (Co Advisor)

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

⁴ Assistant Professor in Program in Educational Administration Faculty of Education Bansomdejchaopraya Rajabhat University. (Co Advisor)

การวางแผนเชิงกลยุทธ์ และด้านความรู้ทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) แนวทางการพัฒนาผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาควาสี ประกอบด้วย 4 ด้าน 31 มาตรการ ดังนี้ ด้านวิสัยทัศน์การวางแผนเชิงกลยุทธ์ มี 8 มาตรการ ด้านความรู้ทางวิชาชีพ มี 7 มาตรการ ด้านบทบาทพี่เลี้ยง มี 8 มาตรการ และด้านความร่วมมือทางวิชาชีพ มี 8 มาตรการ 3) ผลการประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาควาสีอยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา ภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารวิทยาลัยกีฬา

Abstract

The objectives of this research were: 1) To study the current situation of the academic Leadership of administrators in Guangxi Sports Colleges. 2) To develop the guidelines for improving academic Leadership of administrators in Guangxi Sports Colleges. 3) To evaluate the adapterbility and feasibility of the guidelines for improving academic Leadership of administrators in Guangxi Sports Colleges. The sample group of this study is 300 middle-level administrators and teachers by using stratified sampling and sample random sampling. The respondents were 24 middle-level and above leaders. Research tools include: 1) questionnaire survey; 2) Semi-structured interview; 3) Evaluation form. The statistics used to analyze the data are frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The results were found that: 1) the current situation of academic leadership of administrators in Guangxi sports colleges in four aspects was at high level, 2) the researcher provided the guidelines for improving the academic leadership of administrators in Guangxi sports colleges, which contain 41 measures. There are 8 measures for vision strategic planning, 7 measures for academic background professional knowledge, 8 measures for the role of a mentor, and 8 measures for professional cooperation. 3) the adaptability and feasibility of guidelines for improving the academic leadership of administrators in Guangxi sports colleges in four aspects were at high level.

Keywords: Guidelines for Improving, Academic Leadership, Administrators in Guangxi Sports Colleges

บทนำ

คุณภาพการศึกษาเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในนานาชาติว่าความเป็นผู้นำทางการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดประสิทธิผลของโรงเรียนและระดับการศึกษาของนักเรียน (Zhang Junhua , 2008) ความเป็นผู้นำทางวิชาการคือจิตวิญญาณของการพัฒนามหาวิทยาลัย และเป็นตัวกำหนดอนาคตของมหาวิทยาลัย (Wang Likun , 2015) ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560 ในงานสัมมนาทางวิชาการเรื่อง "Improving the Management and Academic Leadership of Central European Universities" ซึ่งจัดขึ้นที่ University of Tampere ในฟินแลนด์และ University of New Lisbon ในโปรตุเกส นักวิชาการที่เข้าร่วมมีมติเป็นเอกฉันท์หลังการอภิปราย ว่าคุณเจสำคัญในการเป็นนักวิชาการ การกำกับดูแลมหาวิทยาลัยในยุโรปกลางอยู่ใน ความเป็นผู้นำทางวิชาการ ปัจจุบันงานทั่วไปที่มหาวิทยาลัยในยุโรปกลาง เผชิญ

คือ การเสริมสร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการและปรับปรุงระดับการกำกับดูแลมหาวิทยาลัย ในประเทศจีน ระบบการบริหารและการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยเริ่มเข้มงวดมากขึ้น และเป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะต้องส่งเสริมการสร้างความ เป็นผู้นำทางวิชาการในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะในหมู่ผู้บริหาร

ความก้าวหน้าของระบบธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัยและขีดความสามารถด้านธรรมาภิบาล จำเป็นต้อง เสริมสร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ประเทศต่างๆ กำลังมองหาความก้าวหน้าในการ ส่งเสริมความทันสมัยของระบบธรรมาภิบาลการศึกษาระดับอุดม ศึกษาและขีดความสามารถด้าน ธรรมาภิบาล ปัจจุบันภายในมหาวิทยาลัยของจีน มีระบบลำดับชั้นแบบเดิมที่มีการแบ่งความรับผิดชอบที่ชัดเจน และระบบเมท ริกซ์ ทางวิชาการ เฉพาะทาง ซึ่งเป็นกลไกการดำเนินการแบบสองทางที่มีอำนาจในการจัดการบริหาร และการกำกับ ดูแลทางวิชาการ โครงสร้างอำนาจวิสัยทัศน์ซึ่งอยู่ร่วมกันระหว่างอำนาจราชการและอำนาจวิชาชีพ ไม่เพียงแต่ รับประกันความชอบธรรมและประสิทธิภาพของการตัดสินใจขององค์กรเท่านั้น แต่ยังรับประกันอิทธิพลชี้ขาดของ ผู้เชี่ยวชาญในการตัดสินใจทางวิชาการ ภายใต้ระบบการจัดการ และการปฏิบัติงานใน ปัจจุบัน ทรัพยากรต่างๆ การ จัดสรรภายในมหาวิทยาลัย เป็นผลมาจาก ความสมดุลระหว่างอำนาจการบริหารและอำนาจทางวิชาการ (Lu Ye, 2016) เพื่อให้บรรลุ ความทันสมัยของความสามารถในการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยและระบบการกำกับดูแลจำเป็นต้องพึ่งพา ระบบองค์กรภายในของมหาวิทยาลัย เพิ่มประสิทธิภาพและ บูรณาการ องค์ประกอบ ทั้งหมดที่เอื้อต่อการปรับปรุง ขีดความสามารถในการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยและระบบการกำกับดูแลและบรรลุการทำงานร่วมกันและ ประสิทธิภาพระหว่างอำนาจการบริหารและอำนาจทางวิชาการ ในการวิเคราะห์ขั้นสุดท้าย มหาวิทยาลัยคือองค์กร ทางวิชาการ และลักษณะทางวิชาการ เป็นคุณลักษณะหลัก (Sun Sun, 2017) ลักษณะทางวิชาการของมหาวิทยาลัย กำหนดว่า การกำกับ ดูแลจะต้องเป็นไปตามแนวทางการศึกษาและเพิ่มระดับการกำกับดูแลโดยการเสริมสร้างความ เป็นผู้นำทางวิชาการ

การเสริมสร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการในการบรรลุกลยุทธ์การพัฒนาการศึกษาระดับ อุดมศึกษา ใน ประเทศจีน เพื่อ เพิ่มระดับที่ครอบคลุมและความสามารถในการแข่งขันระดับ นานาชาติของการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของจีน จึงมีการเสนอกกลยุทธ์ที่สำคัญ ได้แก่ การสร้าง มหาวิทยาลัยระดับโลก และสาขาวิชาชั้นหนึ่ง (ต่อไปนี้จะเรียกว่าการก่อสร้าง "Double First Class") ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2558 สภาแห่งรัฐได้ออก "แผน โดยรวมเพื่อส่งเสริมการสร้าง มหาวิทยาลัยและวินัยอันดับหนึ่งของโลก" โดยเสนอว่าในอีกสิบถึงสิบห้าปีข้างหน้า มหาวิทยาลัย และสาขาวิชาต่างๆ ในจีนจะเข้าสู่ระดับสูงสุดของโลก และ ความเข้มแข็งโดยรวมของ การศึกษา ระดับอุดมศึกษาควรได้รับการปรับปรุงอย่างมีนัยสำคัญ การสร้างมหาวิทยาลัย และสาขา วิชาระดับโลกมีความสำคัญ อย่างยิ่งในการยกระดับการพัฒนาการศึกษาของจีน การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันหลักของประเทศ และ วางรากฐานสำหรับ การพัฒนา ในระยะยาว ในการสร้างมหาวิทยาลัยและสาขาวิชาระดับโลก จำเป็นต้องสอดคล้อง กับมาตรฐานสากล ส่งเสริมความเป็นสากล และอัตวิสัยของมหาวิทยาลัย ด้วยมุมมอง ที่เป็นสากลและการรับรู้ระดับ โลก และสร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการ ที่มี ประสิทธิภาพ ของมหาวิทยาลัย

จากการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและต่างประเทศพบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นผู้นำ ทางวิชาการของ ผู้บริหารในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเพียงเล็กน้อย ใน ขั้นตอนสำคัญ ของการพัฒนาโดย นัยของ การศึกษา ระดับอุดมศึกษาในประเทศจีน การปรับปรุงความสามารถในการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ และคุณภาพ ของ ผู้บริหารระดับกลางในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมีส่วนช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพ บูรณาการ และปรับปรุง

องค์ประกอบของความสามารถในการกำกับดูแล ของมหาวิทยาลัย และระบบการกำกับดูแล และส่งเสริมความ
ทันสมัย ความสามารถในการกำกับดูแลมหาวิทยาลัย และระบบการกำกับดูแล มณฑลกุ้ยโจวตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล
จากตัวเมืองทางตะวันตกเฉียงใต้ โดยมีการพัฒนาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่ค่อนข้างล่าช้าหลังเมื่อเทียบกับ
จังหวัดอื่นๆ มีช่องว่างที่สำคัญในทรัพยากรและระดับการศึกษาระดับสูงเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ในบริบทของ
การก่อสร้าง "Double First Class" เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการกำกับดูแล และระดับของมหาวิทยาลัยในมณฑลกุ้ย
โจว จำเป็นต้องเริ่มต้นด้วยการเสริมสร้าง ความเป็นผู้นำทางวิชาการ ดังนั้นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในเชิงปฏิบัติ ที่จะ
ควบคุม สถานการณ์ปัจจุบันของการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในวิทยาลัยในกวางสีและเสนอแนวทางในการ
ปรับปรุงความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในวิทยาลัยในกวางสี

จากปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า วิทยาลัยได้มีการทำงานเป็นทีมจะส่งผลให้การบริหารงานในวิทยาลัยจะ
ประสบความสำเร็จดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการปรับปรุง ประสิทธิภาพของทีมนักบริหารวิทยาลัยกวางสี
ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทาง ในเรื่องการสร้างและปรับปรุงทีมงานที่มีประสิทธิภาพของนักบริหารวิทยาลัย
กวางสี และนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนา ปรับปรุง และสร้างทีมงานของนักบริหารวิทยาลัย อาจารย์ผู้สอน หน่วยงาน
การศึกษา หน่วยงานทั่วไปและผู้สนใจไปใช้ในการบริหารการทำงานเป็นทีมให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

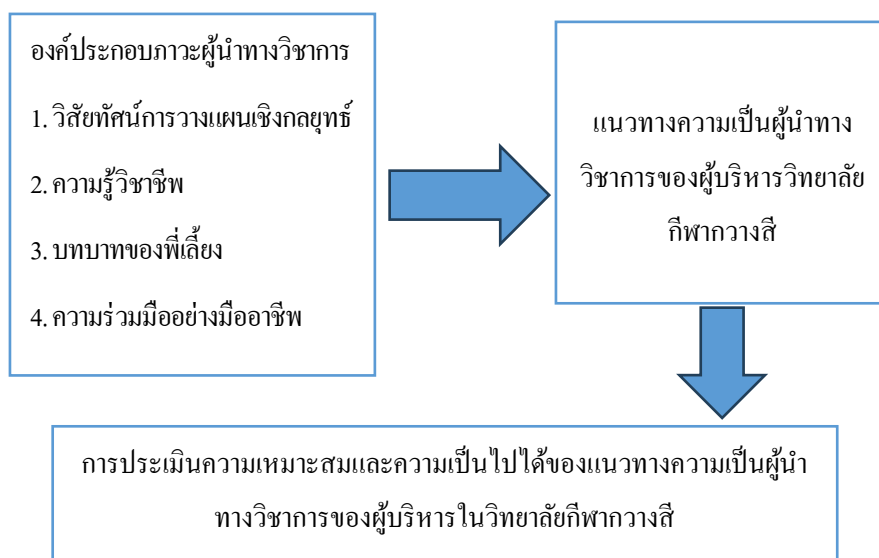
1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารในวิทยาลัยกวางสี
2. เพื่อพัฒนาแนวทางความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยกวางสี
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
วิทยาลัยกวางสี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - 1.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
 - 1.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ
2. ขอบเขตประชากร
 1. ศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารวิทยาลัยกวางสี ประชากรที่ใช้
ในการศึกษานี้ได้แก่ ผู้บริหาร และครูจากวิทยาลัยกวางสี จำนวน 740 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร
ครู จากวิทยาลัยกวางสีในกวางสี จำนวน 248 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling)
 2. ศึกษาแนวทางความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยกวางสี ผู้ข้อมูลใน
การศึกษานี้ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
 3. การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางความเป็นผู้นำทางวิชาการ
ของผู้บริหารในวิทยาลัยกวางสี ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารอาวุโสจากวิทยาลัยกวางสี 10 แห่ง จำนวน
25 คนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารอาวุโส จากวิทยาลัยกวางสีในกวางสี จำนวน 12 แห่ง จำนวน 6 คน โดยการเลือก
แบบเจาะจง (Purposive sampling)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหาร ผู้วิจัยจึงนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิด ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) โดยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาทางสี

โดยผู้วิจัยกำหนดเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และครูจากวิทยาลัยกีฬาในทางสี จำนวน 740 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู จากวิทยาลัยกีฬาในทางสี จำนวน 254 คน โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ .05 จากนั้นจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) และสุ่มอย่างง่าย เพื่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลผู้วิจัยเก็บตัวอย่างเพิ่มเป็น 300 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในวิทยาลัยกีฬาในทางสี 4 ด้านต่อไปนี้ 1) ด้านวิสัยทัศน์การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 2) ด้านความรู้ทางวิชาชีพ 3) ด้านบทบาทพี่เลี้ยง และ 4) ด้านความร่วมมือทางวิชาชีพ ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบ

มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าIOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.947

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย และแบบสอบถามไปยังผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาในการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งได้รับการตอบกลับมาทั้งสิ้น 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันของความเป็นผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหาร วิทยาลัยกีฬาควาสี โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาควาสี

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาควาสี ในประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรกของแต่ละด้านมาเป็นประเด็นในการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 20 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากผู้ที่มีคุณสมบัติ คือ 1) มีประสบการณ์ในการบริหารมหาวิทยาลัยอย่างน้อย 5 ปี 2) เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพทีมผู้บริหารมหาวิทยาลัยในควาสีซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยมีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.1 นำผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของความเป็นผู้นำ ทางวิชาการ ของผู้บริหารใน วิทยาลัยกีฬาควาสีที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของแต่ละด้านมาเป็นประเด็นในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างเนื้อหาและภาษาที่ใช้และนำมาปรับปรุง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยและแบบการสัมภาษณ์ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์แนวทางความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในวิทยาลัยกีฬาควาสี ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในวิทยาลัยกีฬาหลวงสิ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารอาวุโสจากวิทยาลัยกีฬาในหลวงสิ 10 แห่ง จำนวน 25 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารอาวุโส จากวิทยาลัยกีฬาในหลวงสิ จำนวน 12 แห่ง จำนวน 6 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากผู้ที่มีคุณสมบัติ คือ

- 1) มีประสบการณ์การทำงานด้านการบริหารหรือมีส่วนร่วมในการบริหารมากกว่า 10 ปี
- 2) มีส่วนร่วมหรือมีประสบการณ์ในการวิจัยด้านการบริหารจัดการ
- 3) มีตำแหน่งตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ของแนวทางความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในวิทยาลัยกีฬาหลวงสิใน 4 ด้านต่อไปนี้ 1) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ด้านวิสัยทัศน์ 2) ความรู้วิชาชีพ 3) บทบาทของพี่เลี้ยง 4) ความร่วมมือทางวิชาชีพ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย และแบบประเมินไปยังผู้บริหารมหาวิทยาลัยในการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของแนวทางความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในวิทยาลัยในหลวงสิโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

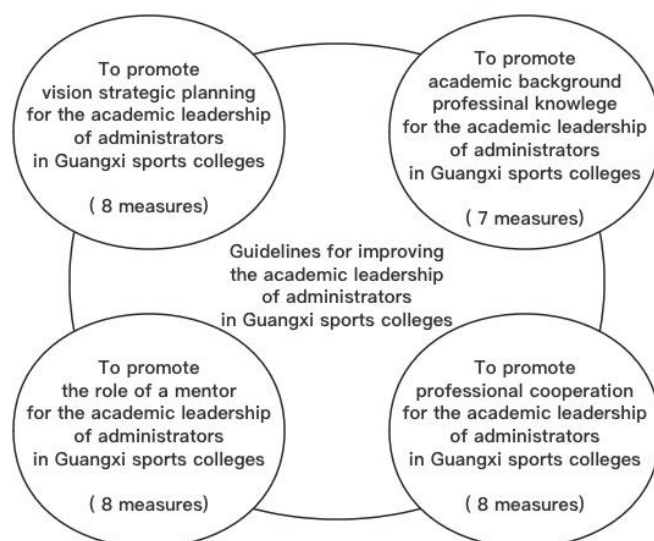
1. ผลการวิเคราะห์ของแนวทางความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารใน วิทยาลัยในหลวงสิ สรุปผลได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ของแนวทางความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารใน วิทยาลัยในหลวงสิ โดยรวม

ที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	อันดับ
1	วิสัยทัศน์การวางแผนเชิงกลยุทธ์	3.77	1.2 1	สูง	3
2	ความรู้วิชาชีพ	3.73	1.23	สูง	4
3	บทบาทของพี่เลี้ยง	3.79	1.19	สูง	2
4	ความร่วมมืออย่างมืออาชีพ	3.80	1.1 2	สูง	1
รวม		3.77	1.21	สูง	

จากตาราง 1 พบว่าสภาพปัจจุบันของผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาหลวงสิ ในปัจจุบันทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณาผลการวิจัยด้านการวิจัยนี้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความร่วมมือวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมาคือ บทบาทของพี่เลี้ยง ($\bar{X} = 3.79$) และ ความรู้วิชาชีพทางวิชาการ ต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.73$)

2. 2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาหลวงสิ 4 ด้าน ประกอบด้วย 31 มาตรการ มาตรการสำหรับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มี 8 มาตรการ ความรู้ทางวิชาชีพทางวิชาการ 7 มาตรการ บทบาทของพี่เลี้ยง 8 มาตรการ และความร่วมมือทางวิชาชีพ 8 มาตรการ แสดงดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาหลวงสิ

โดยแต่ละด้านมีรายละเอียดที่สำคัญดังนี้

2.1 ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มี 8 มาตรการ โดยมีมาตรการสำคัญดังนี้

ผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาในหลวงสิต้องใส่ใจข้อมูลการปรับนโยบาย การปฏิรูปการศึกษาและ ด้านอื่นๆ ใส่ใจต่อความต้องการที่สำคัญของการพัฒนาประเทศและสังคม ดำเนินการวิจัยเชิงลึก เกี่ยวกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมทางสังคมและการศึกษา สื่อสาร และร่วมมือกับ มหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยอื่นๆ อย่างแข็งขัน เพื่อรับข้อมูลและทรัพยากรเพิ่มเติม ให้ความสนใจ กับพลวัต การวิจัยและแนวโน้มการพัฒนาของสาขาวิชาอื่น ๆ เสริมสร้างความร่วมมือและการสื่อสาร กับครูและนักเรียนระดับรากหญ้า

2.2 ด้านความรู้ทางวิชาชีพ มี 7 มาตรการ โดยมีมาตรการที่สำคัญดังนี้

ผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาในหลวงสิต้องกำหนดเป้าหมายการพัฒนาวิชาชีพที่ชัดเจนจัดเตรียม ทรัพยากรการเรียนรู้ที่จำเป็น และการสนับสนุนพี่เลี้ยงเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนทางวิชาการ เสริมสร้างการฝึกอบรมวิชาชีพและ

การศึกษาต่อส่งเสริมการแบ่งปันความรู้และคุณค่าการทำงานเป็นทีมและการสื่อสารสนับสนุนการวิจัยโครงการและนวัตกรรมสร้างบรรยากาศทางวิชาการที่ดีสร้างกลไกการสร้างแรงจูงใจที่ดีใส่ใจกับการเติบโตส่วนบุคคลของสมาชิกในทีมเสริมสร้างความร่วมมือและการสื่อสารกับสถาบันภายนอก

2.3 ด้านบทบาทพี่เลี้ยง มี 8 มาตรการ โดยมีมาตรการที่สำคัญดังนี้

ผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาในกวาสีต้องให้ความสำคัญกับระบบพี่เลี้ยงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อ การพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการในมหาวิทยาลัยในระยะยาวเขาเป็นบุคคลสำคัญในการสืบทอด ทางวิชาการโดยเป็นผู้นำนักวิชาการรุ่นใหม่สู่ความสำเร็จมีบทบาทสำคัญในการบริหารทีมวิชาการ และการพัฒนาสาขาวิชา และความท้าทายหลักที่ พี่เลี้ยงเผชิญ ในการเป็นผู้นำทางวิชาการใน มหาวิทยาลัย ได้แก่การจัดการความหลากหลายในทีมการรับมือกับแรง กดดัน จากการพัฒนาทางวินัยอย่างรวดเร็ว และการขับเคลื่อนนวัตกรรม นอกจากนี้ เมื่อต้องเผชิญกับบทบาทที่แตกต่างกันของพี่เลี้ยง ความท้าทายยังเกี่ยวข้องกับการสรรหาบุคลากร คุณภาพการวิจัย กิจกรรมนักศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านอื่น ๆ อีกมากมาย

2.4 ด้านความร่วมมือทางวิชาชีพ มี 8 มาตรการ โดยมีมาตรการที่สำคัญดังนี้

ผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาในกวาสีต้องชี้แจงเป้าหมายร่วมกันและตรวจสอบให้แน่ใจว่าสมาชิก ในทีมแต่ละคนเข้าใจวัตถุประสงค์และความสำคัญของการทำงานของทีมสร้างความไว้วางใจโดยการ สร้างบรรยากาศเชิงบวกทำให้ทุกคนเต็มใจที่จะสนับสนุนซึ่งกันและกันและเสริมสร้างความไว้วางใจ และการพึ่งพาซึ่งกันและกันสร้างช่องทางการสื่อสารแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความเข้าใจร่วมกันระหว่าง สมาชิกในทีม

3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวความเป็นผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารในวิทยาลัยในกวาสี แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวความเป็นผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารในวิทยาลัยในกวาสี

ที่	แนวทาง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1	วิสัยทัศน์การวางแผนเชิงกลยุทธ์	4.07	0.76	มาก	4.57	0.67	มากที่สุด
2	ความรู้วิชาชีพ	4.26	0.67	มาก	4.70	0.65	มากที่สุด
3	บทบาทของพี่เลี้ยง	4.14	0.72	มาก	4.56	0.78	มากที่สุด
4	ความร่วมมืออย่างมืออาชีพ	3.88	0.90	มาก	4.16	0.93	มาก
รวม		4.07	0.77	มาก	4.42	0.79	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในวิทยาลัยในกวาสี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.77) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรู้วิชาชีพ

($\bar{X}$ = 4.26, S.D.= 0.67) รองลงมาคือด้านบทบาทของพี่เลี้ยง ($\bar{X}$ = 4.14, S.D.= 0.72) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความร่วมมือทางวิชาชีพ ($\bar{X}$ = 3.88, S.D. = 0.90)

ความเป็นไปได้ของแนวความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในวิทยาลัยในกวาสี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.42, S.D.= 0.79) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรู้วิชาชีพ ($\bar{X}$ = 4.70, S.D.= 0.65) รองลงมา คือด้านวิสัยทัศน์การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X}$ = 4.57, S.D.= 0.67) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความร่วมมือทางวิชาชีพ ($\bar{X}$ = 4.16, S.D.= 0.93)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ในวิทยาลัยของกวาสี ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในวิทยาลัยกีฬาในกวาสีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.77) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือมีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ดังนี้ ค่าเฉลี่ย สูงสุด คือความร่วมมือวิชาชีพ รองลงมาคือบทบาทของพี่เลี้ยง และความรู้วิชาชีพทางวิชาการ ต่ำสุดทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารของวิทยาลัยในกวาสีอาศัยอยู่ในบรรยากาศ วัฒนธรรมองค์กรระดับสูงที่ส่งผลเชิงบวกต่อการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของพวกเขา วัฒนธรรมองค์กรคือ ค่านิยม ความเชื่อ หลักจริยบรรณ และประเพณีที่มีร่วมกันภายในองค์กร ซึ่งมีผลกระทบอย่างมากต่อการกำหนดพฤติกรรมและทัศนคติของพนักงานใน มหาวิทยาลัยของรัฐใน กุ้ยโจว สอดคล้องกับ Jiansheng (2010) เชื่อว่าบรรยากาศทางวัฒนธรรม ของโรงเรียนรวมถึงบทบาทความเป็นผู้นำและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สามารถ ส่งผลกระทบ อย่างมีนัยสำคัญต่อความเป็นผู้นำทางวิชาการของครู และ Wu Yingmin (2008) เชื่อว่า บรรยากาศ ทางวัฒนธรรมของโรงเรียนสามารถมีผลกระทบ อย่างมี นัยสำคัญต่อความเป็นผู้นำของครู Wang Feiye และ Sally Zapada (2017) ก็มีความคิดเห็นที่คล้ายกันเช่นกัน จากกรณีศึกษา พวกเขาพบว่าบรรยากาศทางวัฒนธรรมของความร่วมมือและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและกันช่วยให้ครูแกนหลักนำสมาชิกในทีมดำเนินการสื่อสารและร่วมมือที่มีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกัน ยิ่งระดับความไว้วางใจในหมู่เพื่อนร่วมงานสูงขึ้นเท่าใดก็จะยิ่งเอื้ออำนวยต่อความก้าวหน้า ของกิจกรรมความเป็นผู้นำของครูที่ราบรื่นมากขึ้นเท่านั้น

2. แนวทางการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยกีฬา ประกอบด้วย 4 ด้าน 31 มาตรการ ได้แก่ มาตรการสำหรับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มี 8 มาตรการ ความรู้ทางวิชาชีพทางวิชาการ 7 มาตรการ บทบาทของพี่เลี้ยง 8 มาตรการ และ ความร่วมมือทางวิชาชีพ 8 มาตรการ โดยแต่ละด้านมีรายละเอียดที่สำคัญดังนี้ โดยแต่ละด้านมีรายละเอียดที่สำคัญดังนี้

2.1 ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ มี 8 มาตรการ โดยมีมาตรการสำคัญดังนี้ผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาในกวาสีต้องใส่ใจข้อมูลการปรับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาและด้านอื่นๆ ใส่ใจต่อความต้องการที่สำคัญของการพัฒนาประเทศและสังคม ดำเนินการวิจัยเชิงลึก เกี่ยวกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมทางสังคมและการศึกษาสื่อสารและร่วมมือกับ มหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยอื่นๆ อย่างแข็งขันเพื่อรับข้อมูลและทรัพยากรเพิ่มเติมให้ความสนใจกับพลวัตการวิจัยและแนวโน้มการพัฒนาของสาขาวิชาอื่น ๆ เสริมสร้างความร่วมมือและการสื่อสาร กับครูและนักเรียนระดับรากหญ้า สอดคล้องกับสำนักทดสอบทางการศึกษา (2563)

กล่าวถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กำหนดกรอบกลยุทธ์/กลยุทธ์การพัฒนา กำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รองรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมาย รวมทั้งมาตรฐานกระบวนการ การดำเนินงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่ เชื่อว่าจะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง ด้วยการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการ สถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญ์วรา เกรียงพาที (2556) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ขอนแก่นเขต 1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของ โรงเรียน อยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านความรู้ทางวิชาชีพทางวิชาการ 7 มาตรการ โดยมีมาตรการที่สำคัญดังนี้

ผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาในกวางสีต้องกำหนดเป้าหมายการพัฒนาวิชาชีพที่ชัดเจนจัดเตรียมทรัพยากรการเรียนรู้ที่จำเป็น และการสนับสนุนที่เอื้ออำนวยโอกาสให้แลกเปลี่ยนทางวิชาการ เสริมสร้างการฝึกอบรมวิชาชีพและการศึกษาต่อส่งเสริมการแบ่งปันความรู้และคุณค่าการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร สนับสนุนการวิจัยโครงการและนวัตกรรมสร้างบรรยากาศทางวิชาการที่ดีสร้างกลไกการสร้างแรงจูงใจที่ดีใส่ใจกับการเติบโตส่วนบุคคลของสมาชิกในทีมเสริมสร้างความร่วมมือและการสื่อสารกับสถาบันภายนอก สอดคล้องกับถาวร ไทยเจริญ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพและแนวทางการพัฒนาของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลเมืองชลบุรี พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพและแนวทางการพัฒนาของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลเมืองชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการเป็นผู้นำด้าน การบริหารจัดการ รองลงมาคือการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร การเป็นผู้นำด้าน วิชาการ การเป็นผู้นำด้านการจัดการระบบ การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม และการเป็นผู้นำ ด้านสังคมและชุมชน ตามลำดับ

2.3 บทบาทของพี่เลี้ยง 8 มาตรการ โดยมีมาตรการที่สำคัญดังนี้ ผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาในกวางสีสร้างช่องทางการสื่อสารที่เปิดกว้างและส่งเสริมให้สมาชิกในทีมแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ในระหว่างกระบวนการตัดสินใจสมาชิกในทีมที่หลากหลายมีส่วนร่วม เพื่อให้แน่ใจว่ามุมมองที่หลากหลายและภูมิหลังทางวิชาชีพจะรวมอยู่ในการอภิปรายเพื่อการตัดสินใจ

เมื่อบูรณาการความคิดเห็นของทีมสอดคล้องกับ จันทราณี สงวนนาม (2553) กล่าวว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นศาสตร์และศิลป์ที่ผู้บริหารจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ตลอดจนความสามารถในการติดต่อสื่อสารด้วยภาวะผู้นำมนุษยสัมพันธ์เพื่อบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลวิจัยของ จันทรเพ็ญ ณะฤกษ์ (2555) ได้ศึกษาทักษะของผู้บริหาร สถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 อยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านความร่วมมือทางวิชาชีพ 8 มาตรการ โดยมีมาตรการที่สำคัญดังนี้

ผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาในกวางสีต้องมีการชี้แจงความต้องการและจุดยืนของทรัพยากรทางวิชาการ ระบุสาขาวิชา และช่องว่างของทรัพยากรที่ต้องเสริมสร้างสร้างเครือข่ายการสื่อสาร ภายนอกมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการประชุมวิชาการ สัมมนา และเวทีสนทนา ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ส่งเสริมให้ครูไปเยี่ยมชมและเรียนรู้ในต่างประเทศ และสร้างความสัมพันธ์ กับเพื่อนร่วมงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กวินทร์ เกียรติ นนธ์พละ (2551) เรื่องแนวทางในการร่วมกันใช้ทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าสถานศึกษามีการใช้ทรัพยากรบุคคลร่วมกันมากที่สุดโดยมีแนวทางปฏิบัติ คือโรงเรียนสำรวจความต้องการใช้บุคลากร และแสวงหา/สรรหาบุคลากรในโรงเรียนใกล้เคียงที่มีความสามารถ มีความรู้ เป็นแกนนำสร้างความเข้าใจถึงความจำเป็นและสร้างความร่วมมือในการดำเนินการจัดการศึกษาร่วมกันก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการจัดการศึกษาอย่างมากสุรศักดิ์ ปาเฮ (2555) ความว่าการนำเอาวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาเป็นกลยุทธ์แนวทางที่ช่วยแก้ไขปัญหาและอุปสรรคทางการศึกษาหมดไป เช่น ปัญหาผู้ด้อยโอกาสทางการเรียนชนบทห่างไกล การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ง่าย บรรลุผลตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประหยัดเวลา และทรัพยากรการลงทุน ต่าง ๆ

3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในวิทยาลัยกีฬาในกวางสี ประกอบด้วย 4 ด้าน 31 มาตรการ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ กำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาในอนาคตในเชิงบวก มีการส่งเสริมให้ผู้ได้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่องให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนด มาตรฐานในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานที่ปฏิบัติมีประสิทธิภาพสูงมีการนำเสนอมุมมองและ วิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา มีการมองปัญหารอบด้าน และร่วมกันแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบสามารถปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของงานจะช่วยให้การบริหารงานเกิดประสิทธิผลซึ่งสอดคล้องกับกับ Wang Likun (2015) เชื่อว่า ผู้บริหารมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมี ปฏิสัมพันธ์และสื่อสารกับครูและนักศึกษาเพื่อสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันและค่านิยมร่วมกัน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการ ในแง่ของความสามารถทางวิชาชีพ Zhang Chen (2020) เชื่อว่าการสื่อสารทางวิชาการ และการแลกเปลี่ยนระหว่าง ครูมีความจำเป็น ในการส่งเสริมการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาในกวางสี ด้านความรู้ทางวิชาชีพอยู่ในลำดับต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาตนเอง โดยผู้บริหารต้องจัดให้มีระบบการพัฒนาในองค์กรที่ดีซึ่ง เริ่มต้นจากตัวของผู้บริหารเอง

1.2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยกีฬาในกวางสี ด้านวิสัยทัศน์การวางแผนเชิงกลยุทธ์อยู่ในลำดับรองลงมา ดังนั้นผู้นำควรมีความรู้ที่ครอบคลุม เกี่ยวกับสนามกีฬาและมีความเข้าใจในเชิงลึกเกี่ยวกับแนวโน้มปัจจุบันในสภาพแวดล้อมทางสังคม เพื่อพัฒนาการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่มองไปข้างหน้าสำหรับความเป็นผู้นำทางวิชาการ

1.3 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยพาณิชยการในกวาสี ผู้บริหารต้องสร้างระบบตัวต่อที่ดี ชี้แจงหน้าที่และความคาดหวังของตัวต่อ และ สนับสนุน ให้พวกเขา มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการแนะแนวทางวิชาการและชี้แนะ โครงการวิจัยของนักศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยพาณิชยการในเมืองกวาสี

2.2 ควรวิจัยรูปแบบการพัฒนาผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยพาณิชยการในเมืองกวาสีในเชิงคุณภาพ

2.3 ควรศึกษาวิจัยการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารวิทยาลัยพาณิชยการในกวาสี และเขตพื้นที่อื่นๆ หรือสถานที่สังกัดหน่วยงานอื่น เพื่อนำมาเปรียบเทียบ และ นำผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

รายการอ้างอิง

- กวิทร์เกียรติ นนธ์พละ. (2551). แนวทางในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. (ปริญญานิพนธ์ ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- กัญญ์วรา เครื่องพาที. (2556). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. รายงานการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- จันทร์เพ็ญ ธนะฤกษ์. (2555). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 8. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตศึกษา ศษ.ม. (สาขาบริหารการศึกษา). กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- ถาวร ไทยเจริญ. (2556). การศึกษาคณะผู้บริหารมืออาชีพและแนวทางการพัฒนาของ ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลเมืองชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีระเดช รุ่งมงคล. (2555). การทำงานเป็นทีม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิภาพร นาราช. (2558). การสร้างทีมงานของผู้บริหาร โรงเรียนในจังหวัดนครนายก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปิยะดา น้อยอำมาตย์. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิผลของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. *Journal of Graduate School Sakon Nakhon Rajabhat University*, 13(60), 119 - 128.

- เปรมฤดีบุญยืน.(2558). การทำงานเป็นทีมของครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอตาพะยาสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต).ชลบุรี:มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรทิพย์ ชาติสงวน. (2557). การศึกษาพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของครู โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา,คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา
- พิศ ศรีสวัสดิ์. (2557). วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด
นครสวรรค์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 42. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์:
มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์.
- โรธานา หมู่เก็ม. (2556). การทำงานเป็นทีมของบุคลากรในโรงเรียน อำเภอเมืองสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), สงขลา : มหาวิทยาลัย
หาดใหญ่.
- วราภรณ์ ตระกูลตฤยดี. (2550). การทำงานเป็นทีม (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.วิเชียร วิท
อุดม. (2550). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพ
ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์
การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2555). การศึกษาไทยกับประชาคมอาเซียน : ศักยภาพและความพร้อมเชิงระบบ. สืบค้นจาก
<http://www.flipbooksoft.com/upload/books/02-2012>
- อริศรา อุ่มสิน. (2560). การศึกษาการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- Han, Y. (2017). Discussion on the construction of university management team. *Shanxi Agricultural Classic*,
17(2), p.104.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities”. *Educational and
Psychological Measurement*. 30(3), 607 – 610.
- Liang, F. (2023). Some thoughts on promoting the modernization of university governance system and
governance capacity. *Cultural and Educational Materials*, 23(2), p.149-152.
- Minli, Z. (2021). Analysis on the ability improvement of middle-level cadre teams in colleges and universities
in the new era. *Journal of Hengyang Normal University*, 21(1), p.32-36
- Wang, Y. (2021). *Guangxi District Party Committee announces inspection feedback*. Taken from
<https://www.163.com/dy/article/ G7EAPATJ0525TRL7.html>
- Yan, L. (2010). Research on the current dilemma and countermeasures faced by university management teams.
Guangdong Agricultural Sciences, 10(4), p.404-405.
- Yao Cuiling (2014). Clinical and pathological features of primary hepatic diffuse large B-cell lymphoma: A
case report and literature review. *Oncology Letters*, 8(6), 2689-2692.

- Zhang Yuhong. (2023). A Study on the Digital Transformation of University Management under the Background of Artificial Intelligence. *Journal of Higher Education Management*, 6(1), 1-10.
- Zou lin. (2022). Research on the Current Situation and Countermeasures of Teachers' Professional Development in Vocational Colleges under the Background of "Double High Plan". *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(24), 16826.

